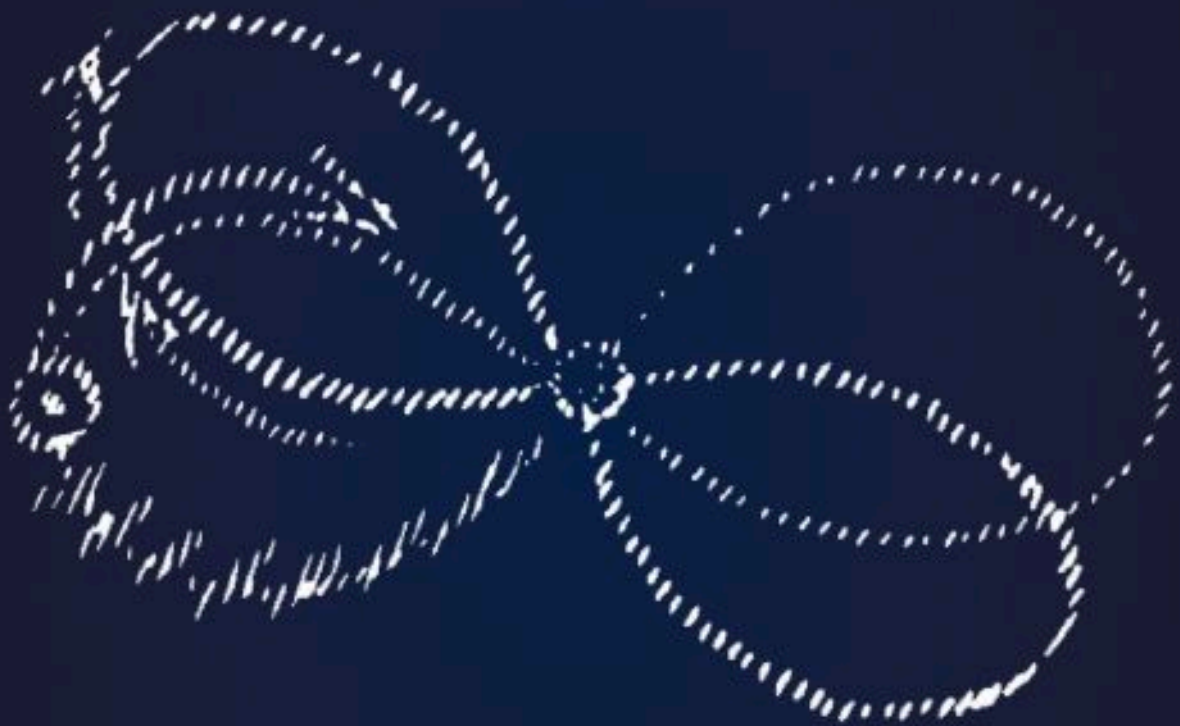

Spreken tot de sterren

Een inleiding tot Astrosofie

Gebaseerd op het werk van Willi Sucher en Rudolf Steiner
door Jonathan Hilton

Spreken met de Sterren: Een inleiding tot Astrosofie, een nieuwe sterrenwijsheid ontwikkeld door Willi Sucher op basis van de inzichten van Rudolf Steiner door Jonathan Hilton

Uit de bewerkte transcripties van een videocursus beschikbaar op astrosophy.com, gegeven door Jonathan Hilton in 2019/2020. Zie ook de Nederlandse ondertiteling

Omslagtekening door Rudolf Steiner
Omslagontwerp en digitale lay-out door Gabriela Bonomo
Copyright © 2022 Jonathan Hilton
Vertaling: Libra

Alle rechten voorbehouden. Geen enkel deel van dit boek mag worden gereproduceerd in welke vorm dan ook zonder toestemming van de uitgever, behalve zoals toegestaan door de Amerikaanse auteurswet.

Neem voor toestemmingen contact op met: info@astrosophy.com

Dit boek is opgedragen aan de pioniers van een nieuwe sterrenwijsheid uit de antroposofie: Dr. Elisabeth Vreede en Willi Sucher, met zijn collega's Hazel Straker en Veronica Moyer

Speciale dank aan Darlys Turner van het Astrosophy Research Center voor haar decennialange toewijding aan het bewaren en publiceren van het werk van Willi Sucher.

OVER DIT BOEK

Dit boek is samengesteld uit de transcripties van een online videocursus gegeven door Jonathan Hilton in 2019/2020. De tekst is enigszins bewerkt om het om te zetten van gesproken woord naar de geschreven vorm om het beter te kunnen lezen. Er is weinig veranderd, zodat lezers het boek ook kunnen volgen met de videocursus. Om deze reden zijn de videosessies die corresponderen met delen van het boek in de tekst aangegeven. Andere bronnen van astrofisie zijn ook in het boek opgenomen in de inleiding en de appendices.

OVER DE AUTEUR Jonathan Hilton:

Toen ik Willi Sucher ontmoette en zijn werk begon te bestuderen, was het duidelijk dat ik vanuit de antroposofie op een diepgaand onderzoeksgebied was gestoten dat zijn levenstaak was. In de loop der jaren begon ik in te zien dat dit grote werk misschien het gevaar liep verloren te gaan en vergeten te worden in zijn ware zuiverheid en integriteit. Daarom legde ik een innerlijke gelofte af aan Willi, die toen overleden was, om ervoor te zorgen dat zijn werk bewaard zou blijven en beschikbaar en toegankelijk zou worden gemaakt voor de incarnerende zielen die er naar op zoek zouden gaan. Ik probeerde zijn werk in stand te houden door studie en onderwijs en door zitting te nemen in het bestuur van het Astrosophy Research Center dat zijn werk publiceerde, tot mijn pensionering in 2016, wat mij toen de tijd gaf om mijn website en social media platforms op te zetten om zijn werk op een actievere manier beschikbaar te maken. De videocursus is ontstaan uit vragen van mensen die zijn werk hadden gezien, maar niet goed wisten hoe ze door de boeken moesten navigeren om ze beter te begrijpen. De cursus begon met een gevraagde (Microsoft)zoom-cursus in november 2018 over hoe een geboortehoroscoop te construeren uit astrofisie. Daaruit ontstond de volledige huidige videocursus om de basis te leggen voor hoe je de sterren op een nieuwe manier kunt begrijpen en ook om een basis studieoverzicht te bieden van het werk van Willi Sucher.

Ik ben vooral Darlys Turner dankbaar, die na zijn dood in 1985 hielp bij de oprichting van het Astrosophy Research Center in Meadow Vista, CA waar Willi woonde. Willi had de oprichting van het Centrum voor zijn dood goedgekeurd en gesteund. Darlys bood haar huis aan als een plaats voor onderzoek en een centrum voor het publiceren van Willi's werk en voor het bewaren van al zijn archieven. In de loop der jaren heeft haar werk de beschikbaarheid van zijn onderzoek mogelijk gemaakt mede door de publicatie door dit Centrum van zijn artikelen, lezingen en andere geschriften in verschillende boeken. (zie de lijst van publicaties aan het eind van dit boek)

Inleiding

Video: Introductie van de Astrosofie: Sessie 1

Ik wil graag een stukje met u delen van het verhaal van mijn ontmoeting met Willi Sucher, die de pionier was van deze nieuwe sterrenwijsheid, die werd opgericht en ontwikkeld op basis van het onderzoek en de diepgaande inzichten van Rudolf Steiner. Ongeveer 42 jaar geleden, toen ik eind jaren zeventig een twintiger was, had ik al een paar jaar Steiner gelezen en ontmoette ik Willi Sucher. Tijdens een workshop die ik een weekend in Californië volgde, presenteerde hij deze verbaazingwekkende beelden over de nieuwe relatie van de mens tot de sterren. Willi was toen al in de zeventig en had dit werk al vele, vele jaren ontwikkeld. Ook al had ik geen belangstelling voor astrologie, en geen achtergrond in astrologie, was ik niet echt een wetenschapper, niet geïnteresseerd in astronomie, maar de beelden die hij presenteerde over de aard van de mens en onze relatie tot de kosmos van de sterren grepen me aan en ik wilde er meer van weten. Dus schreef ik Willi een brief en vroeg hem of ik persoonlijk bij hem kon komen studeren en hij ging akkoord. Die zomer daarop, 1978, ging ik naar Californië, naar zijn huis, en een maand lang werkten we elke dag, de hele dag, behalve op zondag, waarbij hij mij onderwees over deze nieuwe sterrenwijsheid, astrosophie, en het werk dat hij had ontwikkeld.

s Nachts was ik in mijn kamer lange, handmatige berekeningen te maken. Dit was eind jaren zeventig, lang voor de rekenmachine en internet, dus alle berekeningen rond de geboortehoroscopen en de historische horoscopen moesten tot in detail met de hand worden uitgewerkt, en zijn regel was altijd: doe het rekenwerk één keer en doe het dan nog een keer om het te controleren, want de wiskundige nauwkeurigheid is de sleutel om een zo waarheidsgetrouw beeld te krijgen.

Dit was een diepgaande ervaring in mijn leven en ik heb deze sterrenwijsheid sinds die tijd met me megedragen. Willi en ik hielden contact en communiceerden vaak per brief, of ik kwam, als ik kon, naar conferenties die hij gaf, tot aan zijn dood in 1985.

INHOUD

Biografie van Willi Sucher (1902-1985).....	8
Inleiding tot de Astrosofie.....	19
I Kosmische Intelligenties en de drie grondbeginselen	22
II De Dierenriem	27
<i>De tropische dierenriem en het lentepunt; de siderische dierenriem en de huizen; de symbolen van de dierenriem; de dierenriem en de historische tijdperken; de dierenriem en de menselijke vorm.</i>	
III De planeetsferen	48
<i>De ware aard van de planeten; de Mercurius-sfeer; de Venus-sfeer; de Mars-sfeer; de Gouden Driehoek; de sferen van Jupiter en Saturnus; de buitenplaneten Uranus, Neptunus en Pluto.</i>	
IV Christus en de Sterren	80
<i>De zon en de kosmische IK BEN; incarnatie van de kosmische Christus; Mercurius en de 7 tekens van Christus; Venus en de 5 tekens van Christus; Christus en de Gouden Driehoek.</i>	
V Astrogram Opbouw	102
<i>Voorbereiding; tijd en plaats; de planeten; de maan en het prenatale tijdperk; het prenatale astrogram; het volledige prenatale astrogram; de maangrafiek; de spirituele nativiteit en het zonnerijk; het portaal naar de zon.</i>	
VI Heliocentrische Astrosofie.....	131
VII Het toekomstig lemniscaat perspectief	151
Bijlage I:	164
Bijlage II: Literatuursuggesties voor Rudolf Steiner boeken.....	210
Bijlage III: Willi Sucher Boeken geïndexeerd per onderwerp.....	218
Bijlage IV: Boeken van Willi Sucher geïndexeerd op titel	229

Biografie van Willi Sucher (1902-1985)

Voor de lezers die nog niet bekend zijn met het werk van Willi Sucher, beginnen we met een korte biografie als inleiding over het leven en werk van deze pionier in de spirituele wetenschap van de astrosophie. De inhoud van de boeken veronderstelt een vertrouwdheid met het werk van Rudolf Steiner, want het onderzoek van Willi Sucher is geheel gebaseerd op het fundament van de antroposofie. Daarom is een studie van de basiswerken van Steiner aan te bevelen om volledig in te gaan op de hier gepresenteerde inhoud. Aan het begin van deze eeuw begon Rudolf Steiner te spreken over een nieuwe manier om geestelijke werkelijkheden te leren kennen, die hij Antroposofie noemde, wedergeboren wijsheid door de mens. Tot aan zijn dood in 1925 heeft hij de mensheid de middelen tot vernieuwing aangereikt door het cultiveren van een moderne geesteswetenschap die op een groot aantal praktische levensterreinen wordt toegepast, zoals opvoeding, geneeskunde, landbouw, kunst en sociale vormen. Achter deze gebieden van de toegepaste antroposofie staat een allesomvattende wijsheid over de relatie van de mens tot de kosmische wereld in verleden, heden en toekomst. Veel mensen hebben Rudolf Steiner meegemaakt en werden geïnspireerd om een bepaald gebied als levenstaak op zich te nemen.

Een van deze personen was Willi Sucher, die als jonge man Steiner hoorde spreken. Sucher werd vooral geïnspireerd door Steiners visie op de nieuwe groeiende relatie van de mens tot de kosmische wereld, die van medeschepper met de goddelijke wezens. Steiner riep op om deze relatie meer en meer werkelijkheid te laten worden, Sucher nam de uitdaging aan en wijdde zijn leven aan de taak om een nieuwe wijsheid van de sterren, astrosophie, te ontwikkelen die deze nieuwe rol van de mens in de evolutie van de aarde zou erkennen.

Willi Sucher werd op 21 augustus 1902 in de Zuid-Duitse stad Karlsruhe geboren als zoon van een jonge boekhouder en zijn vrouw. Zijn vroegste herinneringen waren de dood van zijn moeder toen hij vier jaar oud was. Dit grote verlies markeerde het begin van een jeugd waarin hij zichzelf als ongewenst stiefkind beleefde. Zijn vader hertrouwde spoedig en Willi's nieuwe stiefmoeder was, zoals hij haar later zou omschrijven, 'gewoon fel tegen mijn bestaan'. In deze jaren werd hij afgevoerd en mishandeld, totdat hij op 13-jarige leeftijd bij zijn oom moest gaan wonen toen zijn vader werd opgeroepen voor militaire dienst tijdens de Eerste Wereldoorlog. Hoewel zijn oom, Karl Sucher, aardig was, was Willi een extra mond om te voeden in een groot gezin dat te lijden had onder de economische problemen van de oorlog, en dus werd hij na een jaar naar familieleden gestuurd van van zijn moeder op een kleine boerderij in een nabijgelegen stad. Het leven daar was zeer inspannend. De familie werkte tot laat in de nacht op het land, zodat Willi verantwoordelijk was voor het huishouden en het koken van de maaltijden voor de anderen na een volle dag op school. Hij zou later zijn kindertijd karakteriseren als 'altijd één teveel', maar hij zag hierin een positieve kracht in zijn leven die diende om innerlijke kracht en doorzettingsvermogen op te bouwen in het licht van ontberingen.

In 1918, op 16-jarige leeftijd, besloot Willi zich onafhankelijk te maken. Hij zag in dat zijn oorspronkelijke hoop om architect te worden onmogelijk was door zijn financiële omstandigheden, dus solliciteerde hij bij een bank om daar in de leer te gaan. Hij werd aangenomen en begon aan

de twee-en-een-half-jarige opleiding. Het beviel hem niet, maar hij zou dit beroep 21 jaar blijven uitoefenen. Hij wees er vaak op hoe hij door dit werk strenge aandacht voor details en nauwkeurigheid in de berekening leerde. Deze wiskundige opleiding zou hem later goed van pas komen in zijn echte levenswerk. In 1919 kwam Willi in aanraking met de ideeën van Rudolf Steiner. Zijn oom Karl, met wie hij contact had blijven houden, had Rudolf Steiner horen spreken en sprak met Willi over hem. Willi herkende onmiddellijk dat deze ideeën zijn levenspad zouden worden en meldde zich spoedig aan als lid van de Antroposofische Vereniging, maar kreeg te horen dat hij nog een jaar moest wachten tot hij 18 was. Zijn oom Karl sprak ook met hem over astrologie en uitte zijn bezorgdheid over de ongeschiktheid ervan voor de moderne mensheid. Willi herinnerde zich zo'n gesprek waarin zijn oom zei hoe belangrijk het zou zijn dat op een dag een antroposoof door de inzichten van de geesteswetenschap nieuw licht zou brengen op het hele gebied van de astrologie. Zijn antwoord was: 'Waarom zouden we wachten? Kunnen we het niet zelf doen?' Hij was 18 jaar oud, de tijd van zijn eerste terugkerende maansknoop. Hij begon toen de literatuur over astrologie te lezen in een poging het te begrijpen, maar keerde zich er steeds weer van af, afgeschrikt door het determinisme ervan, waarvan hij vond dat het de ware waardigheid van het menselijk wezen aantastte.

Hij zette ook zijn studie van de antroposofie voort, door waar mogelijk lezingen bij te wonen en te lezen. In 1922 raakte hij geïnspireerd door Steiners ideeën over de Sociale driegeredeling en verhuisde naar Stuttgart om te gaan werken bij een kleine bank, Bankhaus Der Kommende Tag, die verbonden was met verschillende ondernemingen die deze ideeën in praktijk probeerden te brengen. Bij een gelegenheid bezocht Rudolf Steiner de bank en werd voorgesteld aan allen die er werkten. Willi was diep onder de indruk van deze persoonlijke ontmoeting en van de manier waarop Steiner zich zo volledig in hun situatie inwerkte. Het was typerend voor Willi dat hij op de vraag of hij ooit om een persoonlijk onderhoud met Rudolf Steiner had gevraagd, antwoordde dat hij nooit het gevoel had gehad dat zijn persoonlijke vragen de kostbare tijd van zo'n druk bezet man in beslag zouden moeten nemen. Door de toenemende economische moeilijkheden van die tijd was de bank echter genoodzaakt in te krimpen. Willi nam toen een betrekking aan bij een bank in Bruchsal. Via een vriend ontmoette hij zijn toekomstige vrouw, Helen, die met haar ouders in Stuttgart woonde en ook de lezingen van Rudolf Steiner volgde. Beiden sloten zich aan bij de pas opgerichte Christengemeenschap en trouwden in 1927 bij Dr. Friedrich Rittelmeyer, de stichter van de Christengemeenschap en een vooraanstaand Luthers theoloog in Duitsland in die tijd. Willi werkte en woonde in Bruchsal bij enkele antroposofen, en Helen woonde bij haar ouders in Stuttgart, dus Willi kwam in de weekends met de trein op bezoek. Al snel konden ze een eigen woning krijgen en in 1927 betrokken ze een klein tweekamerappartement met een keuken, maar zonder badkamer. Willi kwam thuis van zijn werk bij de bank en ging 's avonds twee uur studeren. In het weekend maakten ze recreatieve wandelingen in het Zwarte Woud.

Het jaar 1927 was een belangrijk jaar in Willi's leven, niet alleen vanwege zijn huwelijk, maar ook om een andere reden. Hij stuitte op het verslag van een lezing die Dr. Elisabeth Vreede, hoofd van de mathematisch-astronomische sectie van de Vrije Hogeschool voor Geesteswetenschap had gehouden aan het Goetheanum in Dornach, Zwitserland, waar de Antroposofische Vereniging was gevestigd. (Dr. Vreede had Rudolf Steiner voor het eerst ontmoet in 1903, toen zij lid was van de

Theosofische Vereniging. Zij werd een van de groepen die met Steiner samenwerkten bij de ontwikkeling van de Antroposofische Vereniging en verhuisde in 1917 met hem van Berlijn naar Dornach om het eerste Goetheanum te helpen bouwen. Zij was een oorspronkelijk lid van de Vorstand van de Vereniging en werd door Steiner benoemd tot hoofd van de Mathematisch-Astronomische Sectie). In deze lezing verwees Dr. Vreede naar opmerkingen van Rudolf Steiner over de configuraties van de hemel op het moment van het overgaan van een mens in de geestelijke wereld bij zijn dood. Terugkijkend op dit moment, tweeënveertig jaar later, schreef Willi:

Dit beeld sloeg in als de bliksem. Hier ontstond een perspectief dat de mens niet langer voorstelde als een hulpeloos object van het ritme en de bewegingen van de sterren. Het was de ziel van de mens die iets betekende voor de sterren; zij wachtten zelfs op datgene wat hij hen te brengen had als de vruchten van zijn aardse ervaringen. Een lichtstraal van 'hoop' die licht scheen te werpen op de zoektocht van de mens naar geestelijke vrijheid viel op het ingewikkelde gebied van de astrologie. Latere onderzoeken - alleen al op basis van de wiskunde van de planetaire ritmen - hebben die hoop volledig bevestigd. De biografische ritmen van een groot aantal historische persoonlijkheden bleken inderdaad perfect samen te vallen met de configuraties van de hemel op het moment van hun heengaan.

De ervaring dat de mens niet alleen een schepsel was, maar op weg was om zelfs met de kosmos een meewerkende kracht te worden, vormde zich steeds meer. Dit gaf de hoop dat soortgelijke constructieve opvattingen uiteindelijk gevonden zouden kunnen worden met betrekking tot de omgang van de mens met de sterren op het moment van zijn incarnatie. Latere ontdekkingen bewezen dat dit geen ijdele hoop was.

Zijn studie werd nu steeds intensiever. In die tijd bestudeerde hij de biografie van Tolstoj. Hij werkte de hemelconfiguraties uit ten tijde van Tolstojs dood en na rijp beraad zond hij dit sterrenbeeld onderzoek, samen met enkele zeer voorzichtige suggesties, aan Dr. Vreede in Dornach. Zij reageerde, zoals Willi later zou zeggen, 'zeer positief' en nodigde hem in de week na Pasen 1928 uit in Dornach. Willi was toen 25 jaar oud. Dr. Vreede gaf in het kader van haar toenmalige taak als leider van de mathematisch-astronomische sectie voordrachten en cursussen en publiceerde tussen 1927 en 1930 42 brieven over het thema 'Astronomie en antroposofie' (herzien en in 1980 in boekvorm uitgegeven door het Philosophisch-Anthroposophischer Verlag aan het Goetheanum). Haar onderzoek vond in Willi een enthousiaste leerling, en dit werd het beginpunt van een werkrelatie die zich in de volgende tien jaar zou ontwikkelen, waarin Dr. Vreede Willi aanmoedigde en uitdaagde om het werk dat zij begonnen was verder te ontwikkelen. Willi beschreef vaak hoe Dr. Vreede hem een uitspraak van Steiner stuurde over de relatie van de mens tot de kosmos, met de opdracht: 'Ik kan het niet doen. U moet het doen!' Willi werkte dan astronomisch-mathematisch zijn begrip van deze aanwijzingen uit en stuurde ze terug naar Dornach. Zoals hij later schreef: *Het was Dr. Elisabeth Vreede, die mij voorstelde om de verbindingen van de mens met de prenatale sterrengebeurtenissen, d.w.z. tijdens de embryonale ontwikkeling, te onderzoeken. Zij raadde mij aan voor dit doel de oude Hermetische Regel te gebruiken - afkomstig uit het Oude Egypte.*

Willi reisde in deze jaren vaak naar Dornach en in 1931 werd hij op 29-jarige leeftijd uitgenodigd voor lezingen aan het Goetheanum en later aan de antroposofische kliniek in Arieshelm. In 1934-35 publiceerde Dr. Vreede namens de Mathematisch-Astronomische sectie een serie Astrologische Betrachtungen ('astrologische studies') geschreven door Willi, behalve de eerste waarin zij schreef:

De volgende studies zijn bedoeld om de lezer te informeren over de onderzoeken van onze medewerker Willi Sucher, zoals hij die sinds enkele jaren samen met de mathematisch-astronomische sectie heeft ontwikkeld. Willi Sucher is niet uitgegaan van de hem bekende traditionele astrologie, maar van de geesteswetenschap van Rudolf Steiner, in het bijzonder van de voorstellen van Rudolf Steiner op het gebied van de astrologie.

Terwijl Willi's werk voortduurde, werden de omstandigheden in Duitsland steeds moeilijker met de opkomst van Hitler aan de macht. Willi en zijn vrouw realiseerden zich dat zij hun werk in deze omgeving niet zouden kunnen voortzetten. Zijn correspondentie met Dr. Vreede was onderschept, en astrologen in Duitsland werden gearresteerd. Antroposofen moesten in het geheim in kleine groepen bijeenkomen. Willi sprak later over de noodzaak van geheimhouding in deze tijd en beschreef hoe hij en Helen naar de keuken gingen, de gootsteen vulden en een pan over de afvoer plaatsten, om te praten over dingen die niet mochten worden afgeluisterd door burens die het zouden kunnen melden. In 1936 was Willi opnieuw in Dornach op bezoek bij Dr. Vreede, nadat zij uit de Vorstand was gezet samen met haar collega Ita Wegman en andere oorspronkelijke leden. Het was door haar inspanningen na dit bezoek dat hij in 1937 werd uitgenodigd om lezingen te geven in Nederland en vervolgens in Engeland in het Rudolf Steiner Huis in Londen, waar George Adams zijn lezingen vertaalde. Tijdens dit bezoek aan Engeland zochten Willi en Helen actief naar mogelijkheden om Duitsland te verlaten. Hij sprak met zijn vriend Eugen Kolisko, die hem voorstelde aan Fried Geuter, de medeoprichter van Sunfield Home, een antroposofisch tehuis voor gehandicapte kinderen in Clent. Geuter zei: 'Meneer Sucher, kom bij ons en ik zal een sterrenwacht voor u bouwen! Dus na hun terugkeer in Duitsland werd de aanvraagprocedure voor een visum gestart. Hun voornemen om te emigreren moest geheim blijven, behalve voor een paar goede vrienden binnen de Antroposofische Vereniging. Na enkele maanden, net na Pasen 1938, werden de benodigde papieren verkregen en de Suchers vertrokken vanuit hun vaderland naar Engeland voor wat officieel als een 'bezoek' werd beschouwd, met slechts 20 mark en een paar persoonlijke bezittingen. Ze zouden niet meer terugkeren naar Duitsland. Willi was toen vijfendertig jaar oud.

Dus na 20 jaar in banken gewerkt te hebben, werd Willi in een kinderdagverblijf met zwaar gehandicapte kinderen geplaatst, terwijl Helen in de keuken werkte. De taal was ook nieuw. Fried Geuter vermaande zijn onderwijzer daar in de crèche: 'Leer hem in het Engels, maar berisp hem in het Duits!' Hier deed Willi de klinische ervaring op die hij later zou combineren met de aanwijzingen van Steiner om het idee te ontwikkelen dat een toegewijde staf, werkend met een grondige kennis van de sterrenconfiguratie van een kind, genezing kon bewerkstelligen. In zijn beschrijving van dit werk zei hij: 'Vaak werkten we tot diep in de nacht, en de volgende dag was het kind een

ander wezen.' Over deze tijd zei hij ook: 'Zo zie je maar, het was echt een 'observatorium'... van de kosmische invloeden op het menselijk lot!'

In 1938 kon Willi Dr. Vreede opnieuw ontmoeten op een conferentie die gehouden werd in Bangor, Wales, bij Penmaenmawr. Willi beschreef hoe hij met Dr. Vreede een heuvel achter Penmaenmawr beklom naar twee Druïdische steencirkels: 'Zo namen we afscheid van elkaar, althans voorlopig, in de nabijheid van getuigen van een eeuwenoude sterrenwijsheid en met een diep gevoel van verantwoordelijkheid voor de toekomst daarvan.' Dit was de laatste keer dat Willi dr. Vreede zag. Haar laatste jaren waren eenzaam. Door de oorlog was zij afgesneden van haar vrienden in Nederland, Engeland en Duitsland. De dood van Ita Wegman, haar goede vriendin en collega, in 1943 kwam als een grote schok. Slechts twee maanden later werd zij ziek en verhuisde naar Zuid-Zwitserland in de hoop dat het warmere klimaat daar haar conditie zou verbeteren. Maar het mocht niet baten en op 31 augustus 1943 blies zij om 16.45 uur 's middags haar laatste adem uit, na een rijk leven gewijd aan Rudolf Steiner en de antroposofie.

Als gevolg van de oorlog was men in Groot-Brittannië bezorgd dat zich onder de vele vluchtelingen vijandelijke informanten bevonden. Daarom werden alle Duitse en Oostenrijkse mannen en sommige vrouwen opgepakt als 'vijandelijke vreemdelingen' om te worden opgesloten in detentiekampen op de Britse eilanden tot hun motieven konden worden onderzocht. Hierop vooruitlopend pakte Willi een koffertje met zijn kostbaarste tabellen voor het uitwerken van sterrenstanden en andere hulpmiddelen die hij nodig had om zijn onderzoek voort te zetten. In die dagen waren moderne efemeriden, rekenmachines en computers nog niet beschikbaar; alles moest worden uitgewerkt met behulp van speciale tabellen die niet gemakkelijk te verkrijgen waren. Toen de politie hem en enkele anderen die in het tehuis werkten kwam halen, was hij dus volledig voorbereid. Voordat zij werden weggevoerd, stonden alle medewerkers in een grote kring en zongen een lied dat een leidend motief was geworden voor het doel van hun werk met de kinderen, 'In the Quest of the Holy Grail', om afscheid van hen te nemen. Zij werden eerst naar een soort opslagplaats in een militaire kazerne in Worcester gebracht, daarna naar een plaats in de buurt van Liverpool. Terwijl zijn persoonlijke bezittingen werden doorzocht op mogelijk subversief materiaal, vertelde de eerste man van hun groep de inspecteurs dat zij uit een tehuis voor kinderen kwamen waar roodvonk was uitgebroken, wat waar was. Daarom werd hun groep naar een isoleerafdeling gebracht, en hun bezittingen werden meegestuurd zonder te worden gecontroleerd. Zo bleef Willi's materiaal voor heronderzoek gespaard. Later werd de groep overgebracht naar een kamp op het eiland Man, in de Ierse Zee, vroeger een vakantieoord met verschillende hotels, dat was overgenomen en omheind met prikkeldraad. Hier werden verschillende antroposofen samen geïnterneerd, o.a. Dr. Ernst Lehrs en Dr. Karl König, de stichter van Camphill. Willi zou deze tijd later beschrijven als een zeer vruchtbare periode van onderzoek. Gedurende 18 maanden kregen deze personen de tijd om een soort 'super college' te houden, zoals Willi het noemde. Zij hadden lange gesprekken over hun studies en onderzoek en oefenden het geven van lezingen aan elkaar. In al hun materiële behoeften werd voorzien, en zij werden vrijgelaten om hun dagelijks leven binnen het kamp in te richten. Ze konden naar buiten gaan en op boerderijen werken, wat Willi probeerde maar te inspannend vond.

Omdat hij arts was, werd Dr. König in januari 1942 als eerste vrijgelaten en hij zorgde voor Willi's vrijlating door hem uit te nodigen in zijn tehuis voor kinderen in Aberdeen, Schotland, te komen werken. Willi kreeg gezelschap van Helen, die op Sunfield was gebleven, en hij zette zijn onderzoek voort terwijl hij hielp bij de verzorging van de kinderen. Hij begon ook met het schrijven van een 'maandbrief' voor een aantal abonnees en met het geven van lezingen. Het was bij een van deze lezingen, gegeven bij een tegenbezoek aan Sunfield Home in Clent, dat Hazel Straker hem voor het eerst ontmoette. Zij beschrijft deze ontmoeting op de volgende manier:

Ik heb zeer levendige herinneringen aan hem toen hij een lezing kwam geven in Sunfield waar ik was komen werken net na zijn internering. Ik herinner me deze bescheiden man, onberispelijk gekleed, die voor ons op en neer liep en op een zekere maar rustige en beeldende manier vertelde over zijn onderzoek naar de gebaren van de sterren gedurende de drie jaar dat Christus op aarde leefde. Het ging over de gebaren van Mercurius, zijn ontmoetingen met de Zon, en hun verband met de zeven tekenen of wonderen die in het Evangelie van Johannes worden beschreven. De beelden die hij in de lucht schilderde zijn mij bijgebleven en zijn gegroeid als een realiteit die nog steeds veel voor mij betekent, omdat zij nauw verbonden zijn geraakt met het dagelijks leven. Bij een andere gelegenheid sprak hij over de cyclus van het jaar, en daaruit put ik de zekerheid van het 'levende wezen van de zon'. De diepgang van zijn gedisciplineerde onderzoekswerk straalde door, een vertrouwen uitstralend, dat je volkomen vrij liet.

Later, in 1944, toen Willi en Helen naar Sunfield terugkeerden, kwam Hazel Straker steeds nauwer met hem en zijn onderzoek samen te werken. In 1946, op verzoek van Eleanor Merry en Maria Schindler, verhuisden Willi en Helen voor een korte tijd naar Londen en gaven avondlessen. In 1947 nodigde Dr. Alfred Heidenreich, de stichter van de Christen Gemeenschap in Groot-Brittannië, hen uit naar Garvald, een verzorgingstehuis in Schotland, waar Willi voor een korte tijd directeur werd. Hier voegde Hazel Straker zich bij hen als medewerkster. In Garvald kwam Willi in conflict met een van de medewerkers vanwege zijn 'astrologisch' werk met de kinderen, zodat zij vertrokken toen Dr. Heidenreich hen uitnodigde om te gaan werken in Albrighton Hall, een centrum voor christengemeenschap conferenties, nabij Shrewsbury.

Deze tijd, schreef Willi, 'was een van de meest positieve en creatieve periodes van mijn leven. Dr. Heidenreich gaf mij absolute vrijheid om mijn werk te ontwikkelen.' Hier werd het Engelse manuscript van Isis Sophia, gepubliceerd in 1951, voorbereid (het was al gepubliceerd in Duitsland), evenals Man and the Stars, de tweede Isis Sophia serie, gepubliceerd in 1952. Ook gedurende deze jaren werd de 'familie' van medewerkers gevormd. Willi en Helen hadden geen kinderen, maar er kwamen medewerkers die het werk levenslang zouden steunen. Zij werkten samen in onderzoek en in de praktijk. Naast Hazel Straker, kwamen Helen Veronica Moyer en haar zuster, de kunstenaar Maria Schindler, samen in dit werk. Zij zorgden voor het conferentiehuis en hielpen bij het sterrenwerk, waardoor Willi tijd had voor onderzoek, naast het geven van lezingen op conferenties aldaar en het reizen om te voldoen aan toenemende verzoeken om te spreken voor andere groepen in Engeland, Schotland en Nederland. Gedurende deze tijd werd gewerkt aan de sterrenachter-

grond van de Griekse, Noorse en Keltische mythologieën, werd veel onderzoek gedaan naar historische perioden en persoonlijkheden, en werden de zeer nieuwe gebieden van heliocentrische en lemniscaat bewegingen van het heelal verkend.

In 1953 werd het conferentiehuis om financiële redenen gesloten en verhuisde de groep naar Larkfield Hall, een verzorgingstehuis in Kent, Engeland, waar zij met de hulp van een toegewijde vriend een klein huis konden bouwen. Vanwege zijn verplichtingen om lezingen te geven had Willi geen tijd om met de kinderen te werken, maar zijn medewerkers wel, en zij zaten samen met Willi aan de incarnatie-horoscoop/diagrammen van de kinderen te werken. Dit werk werd beschreven door Hazel Straker:

Dit was niet alleen een horoscoop, de sterren op het moment van de geboorte, maar een beeld van de gebaren van de sterren gedurende de negen maanden van voorbereiding op de geboorte, de embryonale ontwikkeling. Dr. Vreede had dit geïntroduceerd, en op haar verzoek had Willi er veel onderzoek naar gedaan. Dit nauwgezette, zorgvuldige werk, dat hij de laatste jaren had verricht, toonde rijke vruchten, toen hij ons door de sterrengebeurtenissen leidde naar de grote verbeeldingen daarachter, die ons op een zeer nuttige wijze konden inspireren voor ons verdere werk met de afzonderlijke kinderen. Ook hier vormden de terugkerende gebaren, verbonden met de daden van Christus gedurende de drie jaren dat Hij op aarde werkte, een wezenlijk deel van onze overwegingen. Hoewel ik mij reeds voor dit werk had ingezet, werd het steeds duidelijker dat hier een groot potentieel voor ware genezing lag.

In 1955 werd Willi uitgenodigd naar Amerika te komen om lezingen te geven in de antroposofische gemeenschap Three-fold Farm in Spring Valley, New York. Tijdens deze eerste reis naar de V.S. gaf hij 70 lezingen of workshops in een verblijf van 19 weken, dat ook een bezoek aan Los Angeles omvatte om een cursus te geven aan de lerarenopleiding van de Highland Hall Waldorf School. Deze Californische connectie zou een belangrijke rol spelen in zijn latere lotsbestemming. Teruggekeerd in Engeland, begon Willi te werken aan het boek Drama of the Universe. De twee vorige boeken, Isis Sophia en Man and the Stars, waren geschreven vanuit het geocentrische (op de aarde gerichte) perspectief. Nu was zijn onderzoek naar het heliocentrische perspectief zo ver gevorderd dat hij ze in dit boek kon verwerken. Het was een grote klus, waarbij veel van het werk om het klaar te maken voor publicatie werd gedaan door Hazel Straker en Veronica Moyer. Het werd gepubliceerd in 1958, en om dat te vieren besloten ze allemaal op vakantie te gaan. Helen had altijd al palmbomen willen zien, dus besloten ze een reis naar Egypte te maken. Maar toen de plannen gereed waren, stelde Willi voor: 'Waarom naar het oosten, waarom niet naar het westen, naar Amerika?' Dus reisde het gezin van medewerkers dwars door Amerika, van Montreal naar Denver, door Salt Lake City, door naar Los Angeles. Hier zag Helen haar palmbomen, en het was hier dat zij besloot dat zij zouden blijven. De aanhoudende verzoeken om te komen werken in de Highland Hall School en om een hoognodige school voor genezend onderwijs te beginnen, waren een andere reden om naar Californië te verhuizen, dus besloten zij te immigreren. Zij keerden terug naar Engeland, verkochten hun huis, en in 1961 - door de vrijgevigheid van een vriend - stichtten zij met z'n vieren het

Landvidi Centrum voor Buitengewone Kinderen in Los Angeles, dat zeven jaar lang onder hun leiding heeft gefunctioneerd.

Gedurende deze jaren gaf Willi vele lezingen en cursussen in andere delen van de Verenigde Staten, en keerde hij ook terug naar Europa om lezingen te geven in Engeland, Nederland, Zwitserland en Duitsland. Na de sluiting van de school in 1968 zochten de Sucher's naar een plaats om zich terug te trekken. Vele plaatsen werden overwogen, waaronder enkele in Engeland en Canada, maar uiteindelijk viel hun keuze op Meadow Vista, een klein stadje op de lagere hellingen van de Sierra Mountains niet ver van Sacramento. Nu was er meer tijd om te schrijven en onderzoek te doen. Willi zette ook zijn rondreizende lezingen voort, naast het geven van cursussen en studiegroepen bij hem thuis. Gedurende deze tijd kwam er een toenemende stroom van mensen die hulp zochten in hun leven, en Willi's werk met de diepgaande beelden die gegeven werden in de geboorte- en prenatale asterogrammen bracht licht op het lotsbestemmingspad van hen die hem opzochten. Het was in deze tijd dat *Cosmic Christianity* (1970) en *The Changing Countenance of Cosmology* (1971) werden gepubliceerd. Deze beide boeken, waaruit dit deel is samengesteld, zijn de inhoud van een serie parallelle ochtend- en avondworkshops die Willi in augustus 1969 gaf aan het Hawkwood College in Engeland, en die hij later opschreef voor publicatie. Hij schreef later over het onderzoek dat in *Cosmic Christianity* werd gepubliceerd:

Tenslotte moet ik het onderzoekswerk noemen dat ik deed over de Christus-gebeurtenissen. Ik kwam meer en meer tot de indruk dat deze kosmische perspectieven van de Christusgebeurtenissen een fundament zijn voor de ervaring van de werking van de Christusimpuls in tijden na het zogenaamde Mysterie van Golgotha. Het bleek dat telkens wanneer een van de kosmische gebeurtenissen tijdens Christus bediening zich herhaalt, er de mogelijkheid wordt geboden om in innerlijke geestelijke zin de betekenis van de overeenkomstige Daad van Christus te begrijpen en zelfs te beseffen. Zoals ik al zei, worden deze mogelijkheden 'aangeboden' aan de mens. Hij kan ze vrijelijk aanvaarden en zich er uiteindelijk mee vereenzelvigen.

Hij ging ook door met het schrijven van de *Monthly Star Journals* (1965-75) aan abonnees. In de brief van november 1970 schreef hij over zijn levenswerk sinds hij voor het eerst het artikel van Dr. Vrede las:

Het is nu 42 jaar geleden, dat deze bliksemschicht gebeurde, en sedertdien ben ik in staat gesteld dit onderzoek voort te zetten. Soms waren de uiterlijke omstandigheden moeilijk, maar er scheen altijd een helpende hand op de achtergrond te zijn, die vaak met kracht de zaken regelde om het werk te vergemakkelijken. Zoals ik reeds zei, was de weg nooit gemakkelijk; wantrouwen en achterdocht fungeerden als krachtige remmen. Men kan dit volledig begrijpen als men de ernstige gevaren ziet die de weg naar rechts en links naar een nieuwe, constructieve astrologie belemmerden. Het menselijk egoïsme is maar al te gemakkelijk geneigd om deze kennis te misbruiken in onwetendheid en dilettantisme. Door de jaren heen was het stralende baken van Rudolf Steiners wijsheid een onophoudelijke aanmoediging en ook

troost wanneer wantrouwen tot een directe aanval leidde. Er is met name een passage in Rudolf Steiners voordrachtencyclus Christus en de Geestelijke Wereld (28 dec. 1913 tot 2 jan. 1914) die ik graag wil citeren: 'Het werd mij steeds duidelijker, als resultaat van vele jaren onderzoek, dat er in ons tijdperk werkelijk zoiets bestaat als een herrijzenis van de astrologie van het derde tijdperk (de Egyptisch-Chaldeïsche beschavingen), maar doortrokken van de Christusimpuls. Vandaag moeten we zoeken tussen de sterren op een andere manier dan op de oude manier, maar het sterrenschrift moet weer iets worden dat tot ons spreekt.' (Lezing V, 1 jan. 1914). Op dergelijke grondslagen werd het werk voortgezet. Uiteindelijk sloten andere vrienden zich zo goed als ze konden aan. Het leidend baken was een onophoudelijk gevoel van verantwoordelijkheid om de basis te leggen voor een astrologie die duidelijk en wetenschappelijk de band van de mens met de sterren erkende en toch het domein van zijn geestelijke vrijheid en waardigheid volledig respecteerde. Zo kregen de dingen geleidelijk vorm.

In 1972 werd Willi, 70 jaar oud, door een groep jongeren uitgenodigd om een lezing te houden op de Internationale Jeugdconferentie in het Goetheanum in Dornach, waar hij 41 jaar eerder zijn allereerste lezing had gehouden op aanmoediging van Dr. Vreede. Hoewel het aantal uitnodigingen voor lezingen toenam en de breedte en diepte van Willi's werk groeide, was het voor hem een groot verdriet dat zo weinig mensen zich actief bezig hielden met de ontwikkeling van de astrosofie. Hij zag de grote noodzaak om te putten uit de mogelijkheden die zij inhield voor de mensheid om de komende beproevingen rond de eeuwwisseling op een positieve en constructieve manier tegemoet te treden. Het was deze bezorgdheid om de toekomst van zijn medemensen die hem in staat stelde zijn natuurlijke terughoudendheid te overwinnen en uit te komen voor zijn overtuigingen. Hij heeft altijd gezegd dat voor hem alleen een leven in de wereld van het onderzoek voldoende bevredigend zou zijn geweest. In de volgende jaren zou de publicatie beperkt blijven tot de lopende 'maandelijks brieven' aan abonnees. Een deel van deze brieven (1972-74) zou worden gepubliceerd als Willi's laatste boek, *Practical Approach Toward a New Astrosophy*. Het is in dit werk dat hij zijn vele jaren van onderzoek, voor het eerst aangegeven in *Drama of the Universe*, over een spirituele benadering van een heliocentrische astrologie naar voren bracht.

Dit was een revolutionaire inval in de wereld van de astrologie, die de weg vrijmaakte voor een spiritueel-wetenschappelijk begrip van het heliocentrische Copernicaanse perspectief van het universum. De ontwikkeling van dit werk was een monumentale toevoeging aan ons begrip van de relatie van de mens, en in feite van de gehele aardse evolutie, tot het heliocentrische universum. Zoals hij er later over schreef: *Een ander perspectief dat ik in de loop der jaren zeer gedetailleerd heb kunnen uitwerken, was het verband tussen de mens en de wereld van de sterren vanuit het heliocentrische astronomische gezichtspunt. Er zijn nog steeds mensen die zich sterk verzetten tegen de heliocentrische benadering. Rudolf Steiner heeft er echter in de lezingencyclus De verhouding van de aardse mens tot de zon, Lezing IV, 11 jan. 1924, op gewezen dat dit perspectief juist is, hoewel het door een grote fout of mislukking in de evolutie tot werkelijkheid is gekomen. Bij het onderzoek dat ik in deze richting verrichtte, bleek dat de heliocentrische benadering het geocentrische niet geheel uitsluit. Het bleek veeleer een soort complementaire relatie te zijn. De studie van*

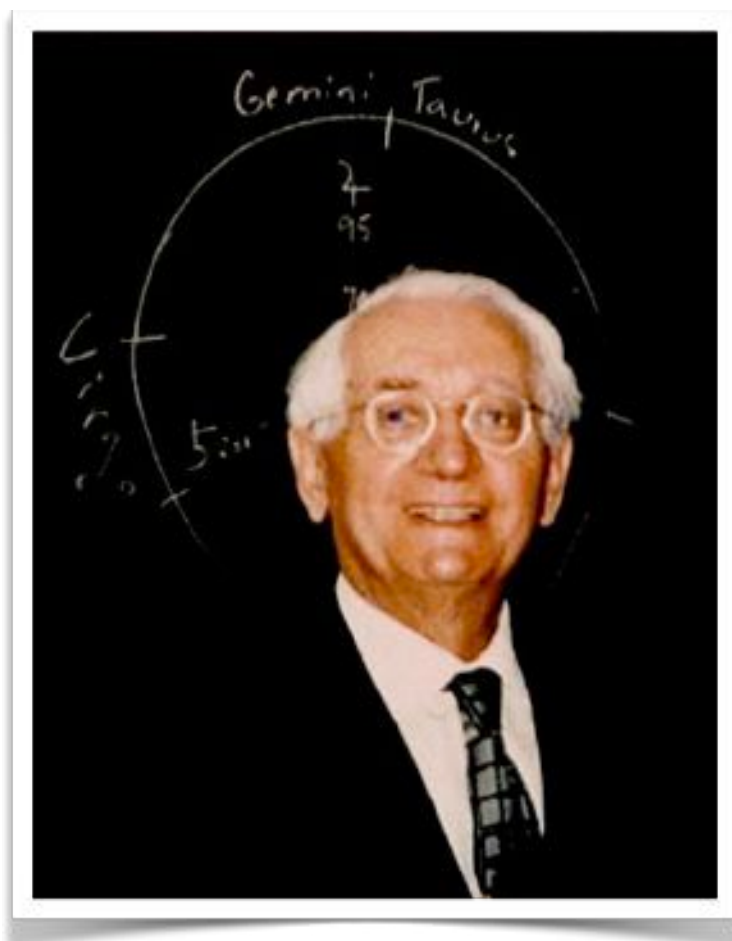
de zeer langzame bewegingen van de zogenaamde 'elementen' van de planeetbanen - d.w.z. knopen en apsiden (perihelium en aphelium) - bleek uiterst nuttig te zijn voor het historisch onderzoek en ook voor de relatie van het individu tot de wereld van de sterren.

In 1973 werd Hazel Straker teruggeroepen naar Engeland om voor haar moeder te zorgen, waarmee een einde kwam aan 25 jaar samenwerking met de 'familie' van collega's. Een tijd lang waren er geen uitgeversactiviteiten meer mogelijk, maar de verspreiding van de boeken per post werd in stand gehouden door Veronica Helen Moyer, het vierde lid van de kleine groep die met de Suchers naar Amerika emigreerde. Twee jaar later overleed Willi's vrouw vrij plotseling. Desondanks hield Willi zich kort daarna aan een verplichting om lezingen te geven in het Oosten. Daarna beperkte hij geleidelijk zijn reizen en concentreerde zich op het lesgeven dichterbij huis. Veronica zorgde voor het huis en bleef helpen met het sterrenwerk. Nu, tegen het einde van zijn leven, begon hij te aanvaarden dat zijn werk niet tevergeefs was geweest, maar dat hij erin geslaagd was een stevige basis te leggen, waarop in de toekomst zou worden voortgebouwd. Gedurende de volgende tien jaar werd Willi's huis een centrum van activiteit. Hij werd bemoedigd doordat mensen afzonderlijk en in studiegroepen kennis kwamen nemen van het werk. Talloze mensen die begeleiding zochten stroomden naar zijn huis. Rustig luisterend naar een ieder, richtte hij zich nooit op de wirwar van persoonlijke crises, maar richtte hij de blik op de kosmos, waarbij hij zachtjes beelden aanreikte van de grote, objectieve Christusgebeurtenissen om als lichtstralen te schijnen op het pad van de bestemming.

Tijdens zijn workshops in deze tijd verwees Willi herhaaldelijk naar Steiners lezing van 10 oktober 1919, 'Kosmogonie, Vrijheid en Altruïsme', waarin Steiner de taken voor verschillende delen van de wereld schetste en wees op de dwingende noodzaak van het ontstaan van een nieuwe kosmogonie in Amerika. Willi erkende het belang van dit werk voor de Amerikanen om op een realistische manier te ontwaken voor hun burgerschap in de kosmos. Passend genoeg gaf hij zijn laatste lezing op 82-jarige leeftijd, slechts twee maanden voor zijn dood, voor de klas Amerika-studies van het Rudolf Steiner College in Fair Oaks, Californië, waar hij vaak les gaf. Het ging over de Christusgebeurtenissen in relatie tot de stichting van Amerika in 1776.

Willi stierf vredig in zijn slaap op 21 mei 1985 en ontving tot die avond bezoek. Voor zijn dood richtte hij, samen met een kleine groep vrienden, het Astrosophy Research Center in Meadow Vista op, om na zijn dood voor zijn publicaties, persoonlijke papieren en bibliotheek te zorgen. Er werd ruimte beloofd in een nabijgelegen huis waar, vanaf deze publicatie, voor dit materiaal wordt gezorgd en dat beschikbaar is voor iedereen die er onderzoek naar wil doen. Uiteraard werden alle persoonlijke documenten teruggegeven of vernietigd, maar er is veel historisch materiaal, medisch onderzoek, en aantekeningen over vele andere aspecten van zijn verreikende werkzaamheden. Zoals een van zijn studenten later schreef: 'Willi Sucher bracht een krachtige nieuwe impuls in de richting van het herstellen van onze kennis van de sterren tot een niveau van mysterieuze wijsheid. Het belangrijkste van alles is dat hij de weg opende naar een nieuw moreel bewustzijn - een bewustzijn dat de betekenis van Christus erkent in datgene wat betrekking heeft op de gevonden relaties tussen de kosmos, de aarde en de mensheid.'

Vandaag de dag, her en der verspreid over de wereld, heeft een kleine maar toegewijde groep mensen zich gewijd aan het cultiveren van Willi Sucher's werk, om astrofisie te helpen leven als een spirituele impuls in onze tijd.' Laat in zijn leven schreef Willi: *'Zo kan ik uiteindelijk alleen maar zeggen dat ik door het lot grote kansen heb gekregen om nieuwe creatieve perspectieven van de verbinding van de mensheid met de sterren, d.w.z. een nieuwe 'astrofisie', te ontdekken en uit te werken, ik ben zeer dankbaar voor deze kansen. De grote vraag voor mij was echter altijd, hoe kan ik deze wijsheid tot de kennis van de mensheid brengen? Het antwoord op deze vraag was nooit gemakkelijk, gedurende de 52 jaar dat ik op dit gebied werkzaam ben geweest. Maar er is hoop dat dit werk in de toekomst zal worden voortgezet en steeds meer mogelijkheden zal vinden van praktische en geestelijke toepassing in de beschaving.*

Inleiding tot de Astrosofie

Astrosofie, of Ster (Astro) Wijsheid (Sophia), is het geestelijk-wetenschappelijke begrip van onze nieuwe en verbeterde relatie tot de wereld van de sterren. Rudolf Steiner sprak over de zichtbare sterren, als de fysieke manifestatie van een complexe en verheven wereld van spirituele wezens die in het verleden de mensheid hielpen vormen en leiden in haar evolutie. In de oudheid waren wij ons veel meer bewust van deze geestelijke wezens en hun leiding, zoals blijkt uit het pantheon van goden dat in vele oude godsdiensten wordt beschreven. Als deel van het grotere goddelijke plan voor de mensheid ging dit bewustzijn van de leidende wezens geleidelijk verloren toen wij ons meer bewust werden van de materiële wereld van de zintuigen en ons minder bewust werden van de wereld van de geestelijke wezens. Zoals wordt beschreven in een afbeelding uit de Noorse Mythologie, werd de 'Bifrost Brug' vernietigd; dus de directe brug naar de geestelijke wereld die de mensen ooit 'overstaken' in hun vroegere bewustzijn, was er niet meer. Ons pad om mens te worden vereiste dat onze blik meer naar de aarde werd gericht als onze primaire focus, om volledig Zelfbewustzijn en Zelfbeschikking te ontwikkelen.

Tijdens deze geleidelijke afdaling naar het aardse bewustzijn werden menselijke wezens niet geheel zonder begeleiding achtergelaten. Er werden mysteriescholen en -tempels in stand gehouden waar geselecteerde leerlingen speciaal werden opgeleid en op een inwijdingsweg werden gevoerd. Sommige van deze mysterie-tradities zijn te vinden in de oude culturen van bijvoorbeeld Perzië, Egypte en Griekenland. In zeer vroege tijden waren alle 'koningen' ook ingewijden en waren zij dus in staat hun volk te leiden vanuit een kennis van de wereld van de goden. Deze ingewijden waren in staat de hemelse Wezens te begrijpen die zich openbaarden door de bewegingen van de sterren om hen te leiden. Zo hadden zij een kennis van de tijd-ritmen van de planetaire sferen binnen de vaste sterren, als de 'spraak', om zo te zeggen, van de hemelse wezens die de mensheid leiden. Deze kennis had niet alleen betrekking op het dagelijks leven, maar ook op de grotere processen van de tijdperken. Met dit inzicht konden de ingewijden de timing van belangrijke toekomstige gebeurtenissen kennen. De drie Wijzen (of Koningen) bijvoorbeeld, die naar Bethlehem gingen, waren zulke Ingewijden die wisten dat het daar geboren kind de incarnatie was van een groot Ingewijde die ook de drager van de Christus zou worden.

Deze eens zo directe en grootse sterrenwijsheid (astrosocie) werd geleidelijk aan vervangen door een meer mathematische en mechanische sterrenkennis, verstoken van directe visie, die werd wat wij kennen als astrologie (astro=ster, logy=logica). Naarmate de individualiteit van de mens meer egocentrisch werd, verschoof de sterrenkennis van het besef van de grotere krachten die in de wereld werkzaam zijn en de leiding van de mensheid naar een meer persoonlijke gerichtheid op de individuele lotsbestemming. Hieruit ontstond de persoonlijke astrologische horoscoop. Het vermogen om 'achter' de hoekverhoudingen en planetaire ritmen te reiken naar de wezens die deze weerspiegelden, ging verloren naarmate de mensheid verder afdaalde naar een puur zintuiglijke wetenschap. Het gebruik van het persoonlijke asterogram als een instrument om het persoonlijk lot te voorspellen behield slechts een vage herinnering aan de grote waarheden achter de relatie van de sterren met het menselijk lot.

Maar de grote paradox is dat het verlies van de directe spirituele waarneming van de goden noodzakelijk was in de evolutie, zodat de mens zijn grote taak in de wereldevolutie kon vervullen. Volgens Rudolf Steiner is deze taak dat wij wezens van vrijheid worden en van liefde die uit die vrijheid voortkomt. Dit betekent dat de ervaring van afgescheidenheid van het goddelijke, die uniek is voor de mensheid onder alle wezens, de mogelijkheid heeft, niet de voorbeschikking, om iets nieuws in de kosmos te vestigen: een rang van wezens die er vrij voor kiezen om deel te nemen aan het goddelijke plan vanuit een liefde die uit die vrijheid geboren wordt. Om dit te leren moet de mensheid een lange evolutionaire weg afleggen die afdaalt naar isolement en afscheiding van

de wereld van de geest en dan moet zij worstelen om hun eigen weg terug te vinden, in vrijheid, naar een relatie met de goden. Zoals in de grote heldenverhalen, zoals het verhaal van Parsival, moet ieder mens 'thuis' (de wereld van de vereniging met de goden) verlaten, verdwaald en stuurloos raken, en uit eigen streven weer een nieuwe verhouding tot de wereld van de geest zien te vinden. De grote woorden van Johannes de Doper in het Nieuwe Testament, juist vertaald, geven uitdrukking aan deze menselijke toestand die reeds ten tijde van Christus door sommigen werd ervaren: 'Ik ben de stem van iemand die roept in de eenzaamheid (geestelijke wildernis).'

De kern van wat door Rudolf Steiner werd geopenbaard, was de kennis van het keerpunt in de wereldevolutie dat de mens de kracht zou geven om zijn eigen hernieuwde, vrije verhouding tot de goddelijke wereld te vinden en in deze vrijheid de ware betekenis van de liefde te leren kennen. Dit keerpunt was de wereldveranderende gebeurtenis van de daad van Christus: Zijn dood en verrijzenis. In die daad verenigde Christus zich met de aarde en met de mensheid en schonk ons de kracht om onze weg terug te vinden naar de goddelijke wereld. In deze context stelde Steiner de noodzaak aan de orde van een nieuwe 'gekerstende' kosmologie. Wat houdt dit in? In de tijd dat Christus op aarde rondwandelde, heeft Hij vele daden verricht waarvan wij slechts een glimp beginnen op te vangen van de volle betekenis. Deze daden waren niet alleen aardse 'wonderen', maar het waren ook archetypische daden die een nieuwe betekenis gaven aan de kosmologische ritmen, waardoor een nieuwe verhouding van de mens tot de kosmos geboren werd. Deze relatie is nieuw omdat de mensheid dan geen kinderen meer zullen zijn, geleid door een 'vader', maar bewuste deelgenoten zullen zijn van de goden. Christus kwam om de medebroeder van de mensheid te zijn en door zijn daden is ieder mens in staat om broeder/zuster van de goden te worden. Deze nieuwe verhouding tot het goddelijke is er niet een die van bovenaf door de wet wordt geregeerd, maar een die door waarheid en genade tot stand is gekomen. Daarom is de nieuwe astrosofie er niet een die antwoorden en leiding van de sterren zoekt over wat we moeten doen, maar veeleer een waarin we leren de gaven die de mensheid te bieden heeft terug te geven aan de wereld van de sterren om de nieuwe kosmos te scheppen, het 'Nieuwe Jeruzalem' dat in het boek Openbaring in het Nieuwe Testament wordt beschreven. De daden van Christus, gezien in relatie tot de sterrenbewegingen, dienen voor ons als model. Het baanbrekende werk van Willi Sucher, in zijn levenswerk om het begrip van de daden van Christus in relatie tot de bewegingen van de sterren op te bouwen, kan als fundament dienen voor het grotere werk om een nieuwe Astrosofie te creëren: een sterrenwijsheid waarin 'wij' tot de sterren spreken, ons bewust verenigend met de Christuswil die in de kosmos aan het werk is, om onze evolutionaire taak als onafhankelijke, zelfgetransformeerde, zelfbewuste individuen te vervullen.

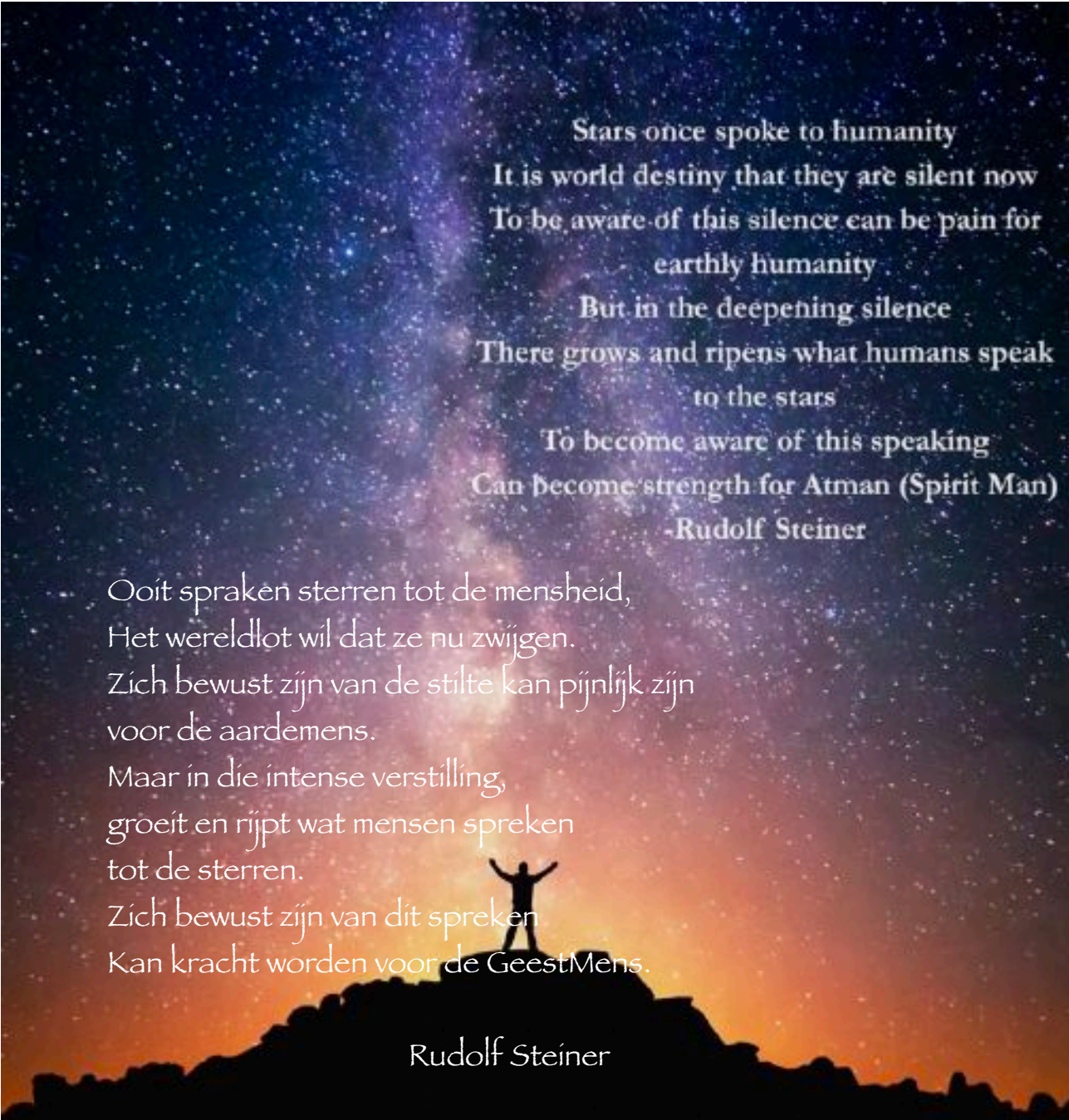
Op basis van ons eigen karma uit het verleden verzamelen wij, als wij door de planmatige sferen afdalen naar een nieuw aardse leven, in ons wezen alles wat wij in een nieuw leven nodig zullen hebben, inclusief alle uitdagingen en obstakels die wij moeten aangaan om te groeien. Eenmaal hier op aarde kunnen wij, ook al lijken uiterlijke gebeurtenissen ons te dwingen, innerlijk kiezen hoe wij als spirituele mensen met die gebeurtenissen omgaan om ze vruchtbaar te gebruiken voor onze eigen hogere roeping en voor de grotere menselijke gemeenschap. We hebben ook de vrijheid om onze eigen weg te gaan en niet te luisteren naar de innerlijke stem die ons door de wildernis leidt.

Steiners onderzoek naar de geestelijke wereld is de basis geweest voor vele wetenschappers, kunstenaars en geleerden van allerlei pluimage om hun werk op een nieuwe manier op te pakken. Willi Sucher (1902-1985) was nog maar een jongeman van 17 toen hij zijn oom vroeg naar de waarde van astrologie, waarop zijn oom antwoordde: 'Ach, we zullen moeten wachten tot er iets uit die antroposofie voortkomt.' 'Waarom wachten?' vroeg Willi, die zich toen onmiddellijk wijdde aan de studie van astronomie en antroposofie. Hij raakte bevriend met Dr. Elizabeth Vreede (1879-1943), die door Steiner was uitgekozen om de eerste leidster te worden van de mathematisch-astronomische sectie van de Vrije Hogeschool voor Geesteswetenschap in Dornach, Zwitser-

land, aan het Goetheanum. Zij herkende de kwaliteit van Willi's onderzoek en nodigde hem uit om daar te spreken; en in haar latere jaren vroeg zij hem om door te gaan met haar maandelijkse artikelen te blijven schrijven. Na verloop van tijd ontwikkelde Willi een uitgebreide astrosofie, die als basis de archetypen heeft die door het leven en de verrijzenis van Christus Jezus zijn geïmplanteerd in de ritmen van de planetaire sferen in hun bewegingen door de dierenriem.

Gebruikmakend van zijn enorme reservoir van kennis, opgedaan zowel uit de antroposofie als uit zijn spirituele onderzoek naar zowel oude als moderne gebeurtenissen met sterren, ontwikkelde Willi Sucher een nieuwe astrosofie. Als diepgaand bestudeerder van de Bijbel, de geschiedenis, de filosofie en de biografieën van historische personen, deed hij onderzoek naar de sterconfiguraties bij de geboorte, het leven en de dood van vele individuen - wat waren hun gaven; wat droegen zij aan de sterren toe; wat kunnen wij van hen leren? Tijdens zijn leven gaf Willi ontelbare lezingen en schreef hij een aantal boeken en maandelijkse brieven die later in boeken werden verzameld. Hij deed dit om ons allen te helpen; wetende dat als wij kiezen, wij op onze individuele manier vruchtbaar kunnen reageren op impulsen uit de kosmos. Om deze nieuwe Astrosofie van dienst te zijn, is al het gepubliceerde materiaal van Willi Sucher als gratis downloads beschikbaar op de website: astrosophy.com en in het Nederlands zie ook Sirius en de Resources in Dutch.

I Kosmische Intelligenties en de drie grondbeginselen

Stars once spoke to humanity
It is world destiny that they are silent now
To be aware of this silence can be pain for
earthly humanity
But in the deepening silence
There grows and ripens what humans speak
to the stars
To become aware of this speaking
Can become strength for Atman (Spirit Man)
-Rudolf Steiner

Ooit spraken sterren tot de mensheid,
Het wereldlot wil dat ze nu zwijgen.
Zich bewust zijn van de stilte kan pijnlijk zijn
voor de aardemens.
Maar in die intense verstillings,
groeit en rijpt wat mensen spreken
tot de sterren.
Zich bewust zijn van dit spreken
Kan kracht worden voor de GeestMens.

Rudolf Steiner

Kosmische Intelligentie

Video: Introductie van de Astrosofie: Sessie 2

Men zou over een lange periode diep op dit vers kunnen ingaan, maar ik denk dat u het idee krijgt van dit beeld van de evolutie van het bewustzijn, toen wij, en ik zeg 'wij' omdat 'wij' toen ook bestonden en op een gegeven moment in een soort vereniging waren met de wezens van de sterrenwereld. Ons bewustzijn was van dien aard dat wij deel hadden aan het bewustzijn van de kosmos. De goden en wezens die in de grote mythologieën en sagen zijn vastgelegd, waren in die tijd werkelijkheid voor ons, omdat wij het contact met deze oerrelatie met de wereld van de goden nog niet hadden verloren.

Dit tijdsbestek dat door dit gedicht wordt vastgelegd, wordt ook weergegeven in de oude Indiase cultuurwijsheid, in de Veda's en in hun beschrijving van de grote tijdsperioden die de Yuga's worden genoemd. De Yuga waar we net uit zijn gekomen werd de Kali Yuga genoemd. Het begon in 3101 v. Chr. en eindigde 5000 jaar later in 1899.

We zullen daar wat later op ingaan, maar nu om gewoon het overzichtsgevoel te krijgen voor de verandering van bewustzijn. We kunnen terugkijken naar ongeveer 3000 v. Chr. als het begin van het soort bewustzijn dat begon met het berekenen van de bewegingen van de sterren. De Chaldeeën en Babyloniërs begonnen de tijd te meten, begonnen systemen te creëren, men begon te schrijven, men gebruikte was- en kleitabletten om dingen vast te leggen. Dit is het verloop, beginnend rond 3000 v. Chr., van de ontwikkeling van het bewustzijn van de mensheid tot een bepaald soort relatie met de fysieke materiële wereld.

Dit is zo doorgedaan gedurende deze vele duizenden jaren, (we zullen niet ingaan op het hele tijdsbestek en de verschillende culturen die zich toen hebben ontwikkeld), maar het idee is dat er een tijd was, waarin de sterren 'tot de mensheid spraken'. De mensheid was in zekere zin kinderlijk van aard, in die zin dat zij zich liet leiden door de wijsheid van de sterren in alles, van het zaaien en oogsten, tot hoe te meten, hoe feesten te houden, in alle aspecten van hun leven. Na verloop van tijd, zoals het gedicht zegt, werden de sterren stil. Dit was een tijd waarin de mensheid steeds minder de goden begon te horen met hun instinctieve helderziendheid, maar steeds meer de planetaire lichamen begon te berekenen die wij nu ook in de ruimte zien; om de sterren en planeten te zien als objecten, hoewel ze nog steeds doorweven zijn van geestelijke wezens. Er werden verschillende systemen ontwikkeld die meer gericht waren op de fysieke verschijning van de sterren en de planeten aan de hemel, maar de wijsheid over wat er achter deze sterren en planeten schuilging, vervaagde geleidelijk aan.

Voor degenen die daar gevoelig voor zijn, kan deze stilte, zoals het vers zegt, 'pijnlijk zijn voor de aardemensen'. De mens ervaart een gevoel van vervreemding of afgesneden zijn van het grotere universum. Maar dan zegt het gedicht verder Maar in die intense verstillingsgroei en rijpt wat mensen spreken tot de sterren'. Dat is waaruit de astrosofie ontstaat, want we bevinden ons op een moment in onze evolutie, het einde van Kali Yuga, waar er nu een einde moet komen aan de materialistische kijk op o.a. de planeten en de sterren en de dierenriem. Rudolf Steiner heeft ooit gesproken over hoe we aan het einde van Kali Yuga een nieuw lichttijdperk zijn binnengegaan, en dat er nu een vloedgolf van spiritueel licht en kennis voor ons beschikbaar is.

Een nieuwe sterrenwijsheid richt zich nu tot de mensheid de tijd is aangebroken om weer tot bewustwording te komen, niet op de manier waarop de vroegere mensheid bewust was, niet op de manier van mythologieën of een soort passieve ontvankelijkheid voor de sterren, maar door ons actieve bewustzijn tot de sterren. Dit betekent dat wij door de bewuste ontwikkeling van nieuwe bewustzijnsvermogens kunnen beginnen waar te nemen en door de sluiers van de materie heen te

kijken en opnieuw tot een bewustzijn kunnen komen van de wezens die staan achter wat wij nu alleen op astronomische, mathematische wijze kennen.

Laten we eens nadenken over bewustzijn. Weet u, in het dagelijks leven denk ik dat de meeste mensen het ermee eens zijn, en het is zelfs wetenschappelijk aangetoond, dat we beperkt zijn in ons vermogen om het volledige spectrum van geluid te horen; we zijn beperkt in ons vermogen om het volledige spectrum van licht te zien; we zijn beperkt in ons vermogen om het volledige spectrum van kleur waar te nemen. Wij zijn ons er op vele niveaus zeer van bewust dat er ervaringen en waarnemingen zijn die buiten datgene liggen waartoe onze zintuigen in staat zijn. We kunnen dus ook denken in termen van bewustzijn. Ons huidige bewustzijn, dat zo beheerst wordt door onze zintuiglijke ervaring en het denken dat daarmee samenhangt, is als het ware begrensd, maar er zijn andere niveaus van bewustzijn waartoe wij toegang moeten leren krijgen en het vermogen daartoe ook moeten willen ontwikkelen.

Wanneer wij spreken over bewustzijn, moeten wij spreken over zijn, want alleen 'wezens' hebben bewustzijn. Dus, wanneer we spreken over wezens en bewustzijn, kunnen we dat 'Intelligenties' noemen. In feite werden de goden ooit de Kosmische Intelligenties genoemd.

Ik zal niet veel voordragen van Rudolf Steiner, omdat ik denk dat het beter is om te delen wat ik heb ervaren en geleerd en wat Willi Sucher heeft aangedragen. Maar ik wil in deze inleidende sessie graag enkele citaten van Steiner aanreiken die volgens mij zeer behulpzaam zijn bij dit begrip van de nieuwe sterrenwijsheid. Dit kan voor ons een manier zijn om, op een bewuste, ego-aanwezige manier, te beginnen te communiceren met de wezens van de sterren en de planeten, de kosmische intelligenties, met onze toegenomen intelligentie.

Want deze ouden wisten dat alleen de Goden de geheimen van de sterrenwereld kenden: de Goden, of zoals zij later werden genoemd, de Kosmische Intelligenties. De Kosmische Intelligenties kennen het geheim van de stellaire wereld, en alleen zij kunnen het vertellen. Daarom moest de inwijdelingen de weg van kennis volgen die leidt tot een begripvolle omgang met de Kosmische Intelligenties. De echte ware Astrologie hing af van de mogelijkheid van de mens om de Kosmische Intelligenties te doorgronden....Alles wat in de oudheid Astrologie was, was het resultaat van een verbinding met de Kosmische Intelligenties.

Wat is Intelligentie? Deze abstracte generalisaties bestaan natuurlijk niet in werkelijkheid. 'Intelligentie' betekent de onderlinge gedragsverhoudingen tussen de hogere Hiërarchieën. Wat zij doen, hoe zij zich tot elkaar verhouden, wat zij zijn voor elkaar, - dat is de Kosmische Intelligentie.

Rudolf Steiner, *Mysterie Centra*, Lezing XIII, GA 232, Dornach, 1923 Rudolf Steiner, *Karmische Relaties* Vol. III, Lezing 11

Als we in deze cursus beginnen te kijken naar de Wezens van de sterrenbeelden, en in het bijzonder naar de Wezens van de planetaire rijken die de bewegingen, de onderlinge relaties van de planeten omvatten, zou je kunnen zeggen dat we ons bezighouden met de Kosmische Intelligenties. De intelligenties van deze planetaire sferen, die allemaal verschillende niveaus van bewustzijn vertegenwoordigen, communiceren met elkaar, gaan met elkaar om. De ware astrofisie, waarvan wij nog maar aan het prille begin staan, zou zijn wanneer de mens in staat is zich bij die communicatie aan te sluiten, de communicatie van deze planetaire wezens te doorgronden.

Een citaat van Willi Sucher -

Rudolf Steiner spreekt vaak over hoe de weg van spirituele kennis begint met verwondering en eerbied. Om astrofisie te benaderen, moet men dit gevoel van eerbied cultiveren. Maar

wat is eerbied? Men kan niet echt een planeet of teken vereren. Waarom niet? Omdat deze niet het volledige verhaal zijn. Het zijn slechts de representaties van iets wat achterliggend reëler en completer is. En dat iets daarachter is 'Zijn'. Want men kan werkelijk alleen maar een wezen vereren of er eerbied voor hebben. Dus, wanneer we een studie van de astrosofie beginnen... beginnen we ook aan een weg van inzicht om de wezens te leren kennen, de wezens die achter de symbolen en objecten staan en die de werkelijkheid zijn van de symbolen en objecten die we kunnen waarnemen.

Drie Grondbeginselen

Video: Introductie van de Astrosofie: Sessie 3

We begonnen met het begrip van de Kosmische Intelligenties. Toen ik in 2018 de eerste astrosofie online deed, reikte ik de hand aan mensen die mijn artikelen op Facebook hadden gelezen en stelde ik de vraag 'Wat wil je weten in een cursus?' Veel mensen waren geïnteresseerd en betrokken bij astrologie en probeerden een nieuwe weg naar astrologie te vinden, een diepere, betekenisvolle astrologie. In mijn eigen biografie, toen ik voor het eerst in aanraking kwam met deze sterrenwijsheid, had ik eigenlijk geen achtergrond in astrologie, geen interesse erin, geen interesse in astronomie, dus op een grappige manier was het op dat moment vreemd voor mij dat dit mij zou aangrijpen als een studiegebied. Ik kom tot dit werk, niet vanuit een astrologische achtergrond (ik ben er natuurlijk wel mee vertrouwd geraakt door de jaren dat ik het bestudeer), maar veel mensen komen tot astrosofie vanuit vragen rond astrologie en hoe het op een of andere manier vernieuwd kan worden.

Dus, de vraag die de meeste mensen beantwoord wilden hebben was: 'Hoe maak ik astrografiën vanuit de astrosofie?' Ik was aanvankelijk terughoudend om meteen te beginnen met het complexe werk van horoscopen, omdat, zoals u kunt zien in deze inleiding, het niet een kwestie is van alleen maar berekeningen uitvoeren en de aspecten lezen. Het is een kwestie van het leren kennen van de Wezens, de intelligenties van de planetaire rijken en sterren. Dan, via die weg van kennis, kan een begrip van een horoscoop of een begrip van een gebeurtenis, of de communicatie van de intelligenties, misschien, worden bereikt.

Het moet duidelijk zijn dat de studie van de astrosofie ook een weg van kennis is, een weg van cognitie. Hieronder volgt een citaat om dat punt wat duidelijker te maken. Het gaat over iets dat mij persoonlijk zeer ontroert, en ik denk dat iedereen die aan meditatie doet deze ervaring kent.

Men moet nooit speculeren over de geestelijke wereld in onderzoek, nooit iets uitvinden, maar alleen de voorbereidingen treffen om iets mogelijk te maken dat zich vanuit de geestelijke wereld openbaart. Wie meent de geestelijke wereld te kunnen dwingen hem dit of dat te openbaren, vergist zich ten zeerste; het zal alleen maar tot dwalingen leiden. Men moet zich voorbereiden op wat men min of meer door genade uit de geestelijke wereld kan hopen te ontvangen.

Rudolf Steiner, Karmische relaties, Vol. VIII Lezing 7

Dus, voor de astrosofie hebben we deze zeer fundamentele punten die noodzakelijk zijn. Het ene gaat over de evolutie van het menselijk bewustzijn en het andere over de weg van kennis, van spirituele kennis, om de wezens te leren kennen die achter die zogenaamde fysieke lichamen staan. Dan is er nog een derde element dat integraal deel uitmaakt van een nieuwe sterrenwijsheid, en dat is het begrip van karma en reïncarnatie.

Wanneer we naar een incarnatie astrogram kijken en de relatie van de mens tot de sterren bestuderen, kijken we namelijk naar de reis van de mens, niet alleen naar het moment van incarnatie op aarde, maar naar de lange reis die aan de geboorte voorafgaat en waarbij we, zoals Wordsworth* het beschrijft '*But trailing clouds of glory do we come From God, who is our home:*

Men moet dit langdurige proces vóór het moment van de geboorte begrijpen, evenals het proces na de dood, van het uitdijen en weer terugkeren van de ziel en de geest naar deze werelden van zijn. Wat dat allemaal inhoudt en hoe wij ons verhouden tot deze planetaire sferen en de wereld van de sterren is het grote werk van het begrijpen van de sterren en de volledige menselijke biografie.

Er is nog een ander gebied waar we dieper op in zullen gaan als we in de cursus het gedeelte over het samenstellen van de horoscoop behandelen. Ik denk dat velen van jullie die astrologie begrijpen en met astrologie werken, bekend zijn met het feit dat aspecten centraal staan bij astrologische interpretatie. Aspecten zijn de hoekverhoudingen tussen planeten. Er is het sextiel, het vierkant, het kwintiel, de oppositie, de conjunctie, enzovoort. Het zijn verschillende hoekgraden die een bepaalde betekenis hebben. In deze hoekverhoudingen kun je een soort ruimtelijk beeld krijgen van de hoeken tussen lichamen in de ruimte. Maar in de astrofisie, omdat we leven met planetaire sferen in plaats van alleen ruimtelichamen, kijken we meer naar de cycli van de tijd en de ritmes tussen de planeten. We zullen hier in deze cursus zeer gedetailleerd op ingaan. We zullen inzien dat het werkelijk deze planetaire ritmen zijn, in het rijk van de tijd, die het leven van de planetaire sferen onthullen en de deur voor ons openen om het bewustzijn of wezen van deze sferen vollediger te begrijpen.

We beginnen dus met de dierenriem of beter gezegd, de dierenriemen.

*from William Wordsworth,

'Ode: Intimations of Immortality from Recollections of Early Childhood'

Ode: Herinneringen aan de onsterfelijkheid vanuit een vroege jeugd

Our birth is but a sleep and a forgetting;
The Soul that rises with us, our life's Star,
Hath had elsewhere its setting,
And cometh from afar:
Not in entire forgetfulness,
And not in utter nakedness,
But trailing clouds of glory do we come From God,
who is our home:

Onze geboorte was slechts een slaap en een vergeten.
De ziel die met ons opstijgt, de ster van ons leven
is ergens anders neergestreken,
en komt van ver:
Niet in volledige vergetelheid,
En niet in volledige naaktheid,
Maar op wolken van glorie komen wij van God,
die ons thuis is:

II De Dierenriem

De tropische dierenriem en het lentepunt

Video: Introductie tot Astrosofie: Sessie 4

Laten we eens kijken naar de dierenriem, of eigenlijk, de dierenriemen, meervoud? Misschien is iedereen zich bewust van zijn zonneteken. Iedereen heeft het erover - 'Ik ben een Ram' 'Ik ben een Stier' 'Ik ben een Schorpioen'. Dit is gebaseerd op de traditionele astrologie, waar de meeste mensen opmerken dat hun zon in een bepaald teken van de dierenriem staat. Maar wat betekent dat?

Kijken we eerst eens naar wat in de meeste traditionele astrologie wordt gebruikt. Natuurlijk zijn er nu veel verschillende benaderingen in de astrologie, vooral de siderische astrologie, die andere invalshoeken hebben. We zullen daar wat dieper op ingaan, maar ik zou dit willen inleiden door te zeggen dat ons perspectief voortkomt uit een westerse traditie en geschiedenis van sterrenwijsheid die echt begint rond 3000 v. Chr. Er zijn natuurlijk veel oude sterrenkaarten van de Chinezen en van de Vedische Indische astrologie. Deze mythologieën en deze dierenriemen stammen echt uit een tijd vóór de bewuste ontwikkeling van de mensheid die begon in Chaldea, waaruit onze eigen astrologie voortkomt. We zullen in deze cursus dus niet ingaan op deze oude Oosterse perspectieven. Want deze behoren tot een geheel ander bewustzijn en een geheel andere traditie.

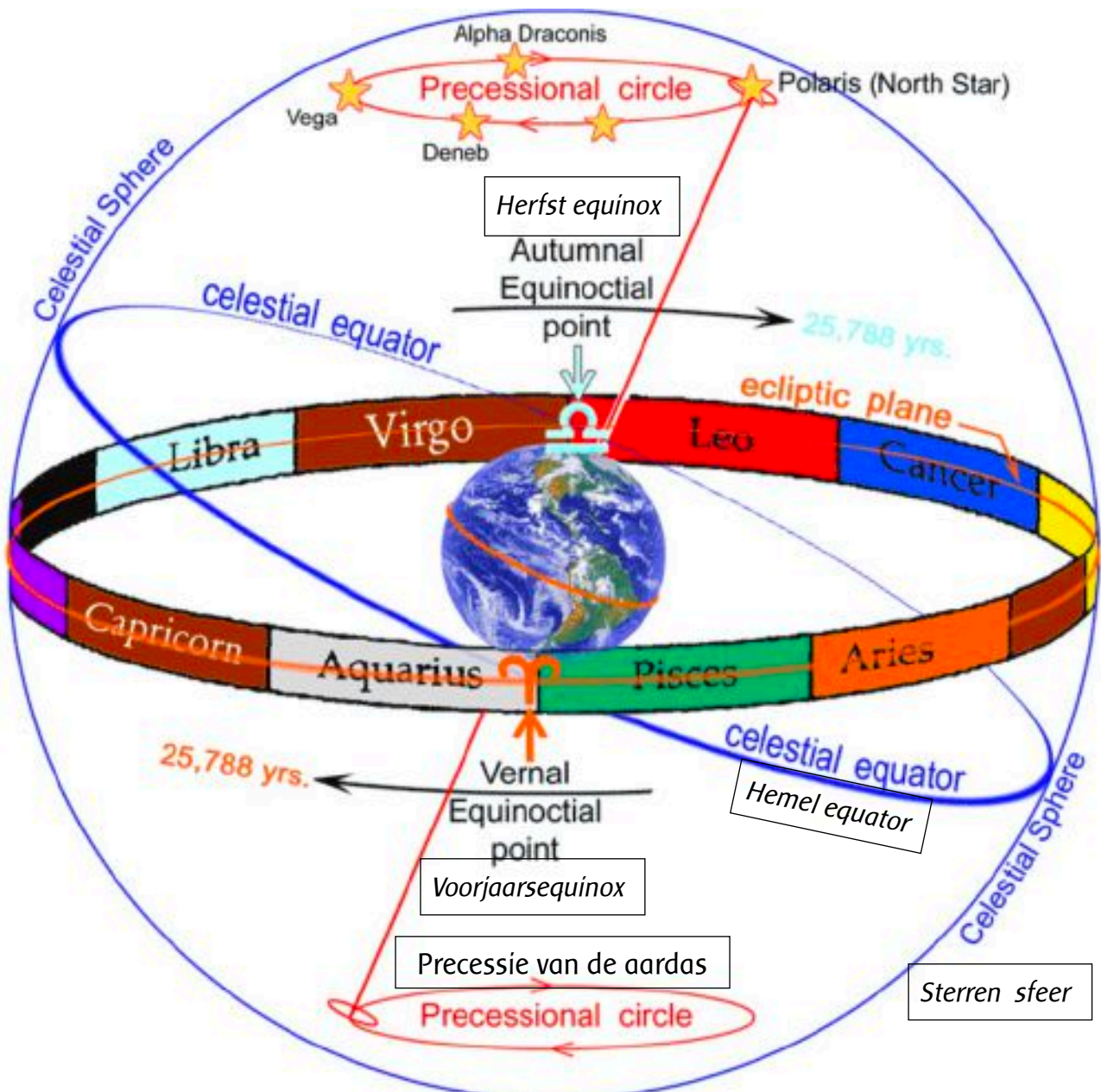
Laten we beginnen met de traditionele dierenriem van de astrologie, die de tropische dierenriem wordt genoemd. Deze begint met het teken Ram aan het begin van de lente, gaat verder naar Stier, Tweelingen, Kreeft, Leeuw, Maagd, Weegschaal, Schorpioen, Boogschutter, Steenbok, Waterman en eindigt in Vissen, deze grote cirkel van de twaalf.

Onze wereld van de ruimte, de biosfeer waarin wij leven, wordt bepaald, zou men kunnen zeggen, door het getal vier, de vier elementen, de vier kompasstreken, enz. De twaalfvoudige dierenriem, zou je kunnen zeggen, is drievoudig vier, drie maal vier, en heeft ook dit element van ruimte op een hoger niveau. Deze vaste sterren van de dierenriem blijven altijd in dezelfde relatie tot elkaar. Ze bewegen wel, maar heel, heel geleidelijk, maar niet genoeg voor ons om op te merken. Dus, deze aanwezigheid van de twaalf, de dierenriem, is een soort van vergeestelijkte ruimte.

Als we naar de tropische dierenriem gaan, wordt die niet echt bepaald door de eigenlijke sterren. Dit raakt aan de hele evolutie van bewustzijn waar we het in de eerste video over hadden en die we later zullen onderzoeken. De tropische dierenriem is tropisch, dat wil zeggen gerelateerd aan de keerkringen die onze seizoenen bepalen en is dus gerelateerd aan de beweging van de zon en haar reis door het jaar in relatie tot de aarde. De tropische dierenriem wordt dus bepaald door de seizoenen. Het teken van de Ram begint met de doorgang van de zon op de lente-equinox op 21 maart. Vanaf dat punt wordt elk teken in 30 graden rond het zonnepad gemeten, waarbij de herfstequinox 180 graden tegenovergesteld is en het begin van het teken Weegschaal markeert. De tropische dierenriem heeft eigenlijk niets te maken met de sterren zelf. Het is gewoon een verdeling - 30 graden voor elk teken - gebaseerd op het lentepunt als beginpunt. Er is echter een tijd

geweest dat de tropische dierenriem betrekking had op de sterren, en dat was in de tijd dat deze tropische dierenriem zijn definitie en namen kreeg, en dat was in de Griekse tijd. In de Griekse tijd had deze dierenriem, gedefinieerd door het lentepunt, de lente-equinox, een relatie met de sterren. Nu heeft hij die relatie met de sterren, de eigenlijke sterren van de twaalf sterrenbeelden van de dierenriem, in feite niet meer.

Dus, wat betekent dat? Dit lente-equinox punt is een snijpunt aan de hemel. Het is een feitelijk berekenbaar punt gedefinieerd door de aarde. Het is het punt waar twee vlakken, twee kosmische vlakken, elkaar snijden. We weten allemaal dat de aarde schuin staat ten opzichte van de dierenriem. De lijn van de Noordpool en de Zuidpool staat onder een hoek. We staan niet loodrecht op de dierenriem, maar we hellen over in een hoek van 23 graden. Daarom kun je je ook deze grote cirkel van de dierenriem voorstellen met de aarde in het midden, tenminste vanuit geocentrisch oogpunt (het copernicanisme komt een andere keer aan de orde). Vanuit dit perspectief van de astrologie staat de aarde in het midden van deze grote gordel van de dierenriem die het schijnbare pad van

de zon is. Het is de weg die de zon in een jaar aflegt. Deze gordel heeft als centrum de gekantelde aarde. De aarde heeft ook een gordel, die onze evenaar is en die gekanteld is ten opzichte van het vlak van de dierenriem dat het eclipticavlak wordt genoemd. Als je de evenaar van de aarde, het eclipticavlak, zou uittrekken, zou hij de dierenriem op twee punten kruisen, één in de lente en één in de herfst. Deze uitgetrokken evenaar wordt dus de hemelevenaar genoemd en snijdt het eclipticavlak van het pad van de zon op deze twee punten.

In de Griekse tijd lag het lentepunt, dit snijpunt van de hemelevenaar en het eclipticavlak, aan het begin van de sterren van Aries, de Ram. Maar dit punt, dat we allemaal kennen van de middelbare school astronomie, of misschien de lagere school nu, blijft niet op één positie, maar beweegt. Je kunt het je voorstellen als het ronddraaien van een tol en zien hoe de tol langzamer begint te draaien en je kunt het wiebelen van de tol dan ook zien. Op kosmische schaal wiebelt de pool van onze aarde dus ook, een volledige rondgang, waardoor een soort kegeltje ontstaat in het noorden, aan de hemel. Deze wiebel veroorzaakt een verschuiving van het snijpunt van de evenaar en het pad van de zon. Dit snijpunt van het lentepunt verschuift dan langzaam naar achteren langs het eclipticavlak, zodat het lentepunt verschuift ten opzichte van de eigenlijke twaalf sterren van de dierenriem, die niet bewegen. Het beweegt met een snelheid van 1 graad per 72 jaar. Nu is dit allemaal prachtig als je je in getallen verdiept en er is een verband tussen deze 72-jarige beweging van het lentepunt en de menselijke levensduur evenals de menselijke hartslag die gemiddeld 72 slagen per minuut bedraagt. Dit zijn grote kosmische relaties tussen de mens en de macrokosmos van de kosmos, maar dat is voor een andere keer. Dit lentepunt schuift dus elke 72 jaar 1 graad naar achteren, zodat u nu in werkelijkheid, wanneer uw zon in het teken Ram staat, achter de zon aan de hemel niet de sterren van de Ram zou zien, maar de sterren van de Vissen, Pisces.

Dit lentepunt dat elke 72 jaar 1 graad verschuift kan worden vermenigvuldigd met de 30 graden in één teken, wat je 2160 jaar geeft voor het lentepunt om door één sterrenbeeld te bewegen. Dit is in wezen de tijd voor een cultureel tijdperk. Een deel van Rudolf Steiners verbazingwekkende werk over de evolutie van het bewustzijn en de tijdperken van de culturen die zich op aarde hebben ontwikkeld, laat zien hoe je deze veranderende tijdperken kunt zien en hun relatie met de beweging van het lentepunt door de sterren van de dierenriem, van het oude Indiase tijdperk, naar het oude Perzië, het Chaldeeuse en Egyptische tijdperk, naar het Griekse en Romeinse tijdperk, naar ons moderne tijdperk en natuurlijk het volgende tijdperk, het tijdperk van de Waterman.

Dit betekent dat dit lentepunt ten tijde van het oude India in de Kreeft stond, in het oude Perzië in de Tweelingen, in Egypte en Chaldea in de Stier; ten tijde van de Grieken en de Romeinen ging het door de sterren van de Ram; in onze tijd, deze zogenaamde moderne tijd, gaat het door de sterren van de Vissen, en het zal in de toekomst plaatsvinden in de Waterman, het Aquarius tijdperk.

Deze relatie met het lentepunt tot de sterrenbeelden is van grote betekenis voor een soort belangrijk evolutionair, cultureel tijdsbestek waarin de mensheid een bepaalde taak heeft die vanuit dit gebied van de sterrenbeelden wordt geleid. Wanneer we ons verdiepen in de betekenis van de

sterrenbeelden kun je misschien enigszins begrijpen wat het Vissentijdperk betekent of wat het Watermantijdperk gaat betekenen.

Dus dat is alleen maar om kort het onderscheid uit te leggen tussen wat we begonnen met de tropische dierenriem, de traditionele dierenriem van de astrologie en de eigenlijke sterren van de dierenriem. Ik weet dat je vreselijk teleurgesteld zult zijn als je erachter komt dat je eigenlijk een Vissen bent en geen Ram, maar weet je, je moet het oppervlakkige loslaten en in het diepe duiken. Daar komen we later nog op terug. Ik denk dat je het veel opwindender zult vinden om het allemaal wat complexer aan te pakken.

De siderische dierenriem en de huizen

Video: Introductie tot Astrosofie: Sessie 5

We hebben de tropische dierenriem, je zou kunnen zeggen dat het een seizoens dierenriem is. Hij wordt in principe bepaald door de relatie tussen de zon en de aarde, deze vervlochten relatie van leven door de seizoenen heen.

Je zou kunnen zeggen dat de tropische dierenriem de dierenriem van het leven is. De andere dierenriem van de constellaties, de twaalf groepen van vaste sterren die niet bewegen, niet wiebelen, niet veranderen, zijn de wereld van wat Rudolph Steiner beschreef als duur, van de eeuwigheid. Die sterren zouden samenstellen wat de siderische, of sterren zodiak wordt genoemd.

We kunnen dan kijken naar een kleine variatie met deze siderische dierenriem. Ik breng dit naar voren omdat er nu een hele beweging is in de siderische astrologie die te maken heeft met het werken met deze constellaties. Er is een siderische astrologie en siderische dierenriem waarin de sterrenbeelden eveneens in 30 graden zijn gelijkgesteld. Deze vindt zijn oorsprong in de Babylonische tijd, de Chaldeeuwse en Babylonische tijd, toen de begindagen van de astronomie en de astrologie zich ontwikkelden. Deze gelijke siderische dierenriem is ontstaan uit wat door de Babyloniërs werd waargenomen en begrepen.

Laten we nu weer teruggaan naar het idee van de evolutie van het bewustzijn. Het was niet zo dat iedereen daar aan het rekenen was en dat iedereen naar boven keek en de sterren zag en dingen uitdacht, maar er waren zogenaamde mysteriescholen, tempels, waar leerlingen in het geheim werden opgeleid en een apart soort training ondergingen die hen zou leiden tot een soort inwijding of een soort ontwaken van hun spirituele capaciteiten.

Het waren deze ingewijden die de gidsen van de mensheid waren. In de oudheid waren de koningen allemaal ingewijden, de priesters waren ingewijden, maar in die tijd waren deze ingewijden degenen die de sterren konden lezen. Deze sterren waaruit de dierenriem werd bepaald, waren dus niet louter een wiskundige waarnemingsberekening, maar kwamen voort uit een diep begrip van de aard van de dierenriem vanuit een spiritueel perspectief.

Deze dierenriem was gebaseerd op vier heldere sterren aan de hemel die we allemaal kunnen zien. Er was Aldebaran, de ster die het 'oog van de Stier' wordt genoemd, het 'oog van Taurus', het 'oog van de Stier'. Deze ster markeerde het lentepunt ten tijde van de Chaldeeën. Deze sterren werden de vier 'Koninklijke Sterren' genoemd, of de 'poortwachters van de hemel' of 'de bewakers van de hemel'. Aldebaran was de wachter van het oosten, de lente. En in het sterrenbeeld Leeuw was er de ster Regulus en dat was de poortwachter van het Noorden, het zomerpunt. En dan was er tegenover Aldebaran de ster Antares, het hart van de Schorpioen en poortwachter van het Westen, en dan was er de ster tegenover Regulus, Fomalhaut, die een vis is die in zijn bek het water ontvangt dat wordt gegoten uit de urn van de waterman Aquarius.

Deze vier sterren vormden de basis, ook hier weer de vier in de ruimte, de basis voor de Babylonische dierenriem. Elk teken werd toen gedefinieerd als 15 graden aan weerszijden van deze vier koninklijke sterren en de siderische dierenriem werd op die manier afgebakend. Het bleven dus 30 gelijke graden, maar gebaseerd op deze vier kardinale sterren.

We hebben nu de tropische dierenriem gebaseerd op het lentepunt. We hebben de siderische dierenriem van Babylon/Chaldea gebaseerd op de vier kardinale sterren. Maar we hebben ook de dierenriem van de sterrenbeelden, die de moderne dierenriem is, die de astronomie erkent en die de ongelijke siderische dierenriem wordt genoemd, of de astronomische dierenriem, omdat bij het werkelijk waarnemen van de sterrenbeelden ze niet allemaal even groot zijn.

Nu gaan we door deze evolutie van bewustzijn van de moderne wetenschap, die nu echt, puur gebaseerd op wetenschappelijke observatie, omhoog kijkend naar de sterren, deze configuraties afbakent die oorspronkelijk werden gedefinieerd door de ouden, van de Leeuw, Leo; Virgo de Maagd, enzovoort, en berekent de grootte van deze constellaties. Dit werd in 1928 geformaliseerd door de Internationale Astronomen Unie (IAU) als de afmetingen van de sterrenbeelden. Deze ongelijke sterrenbeelden zijn dus eigenlijk de sterrenbeelden die wij zouden waarnemen op onze moderne manier van definiëren.

Willi Sucher en Elizabeth Vreede werkten met deze ongelijke constellaties. Het was Willi's overtuiging en zijn ervaring dat als we werkelijk door het materialisme van de moderne tijd, en het denken van de moderne tijd, heen willen breken naar een werkelijk spiritueel perspectief, we niet kunnen negeren wat de wetenschappelijke gemeenschap heeft voorgesteld met de constellaties, maar daar doorheen moeten kijken, verder moeten gaan dan dat.

We hebben dus drie dierenriemen: de tropische dierenriem, de Babylonische gelijke siderische dierenriem en de ongelijke moderne astronomische siderische dierenriem, die de basis vormt van de door Willi Sucher ontwikkelde astrosocie.

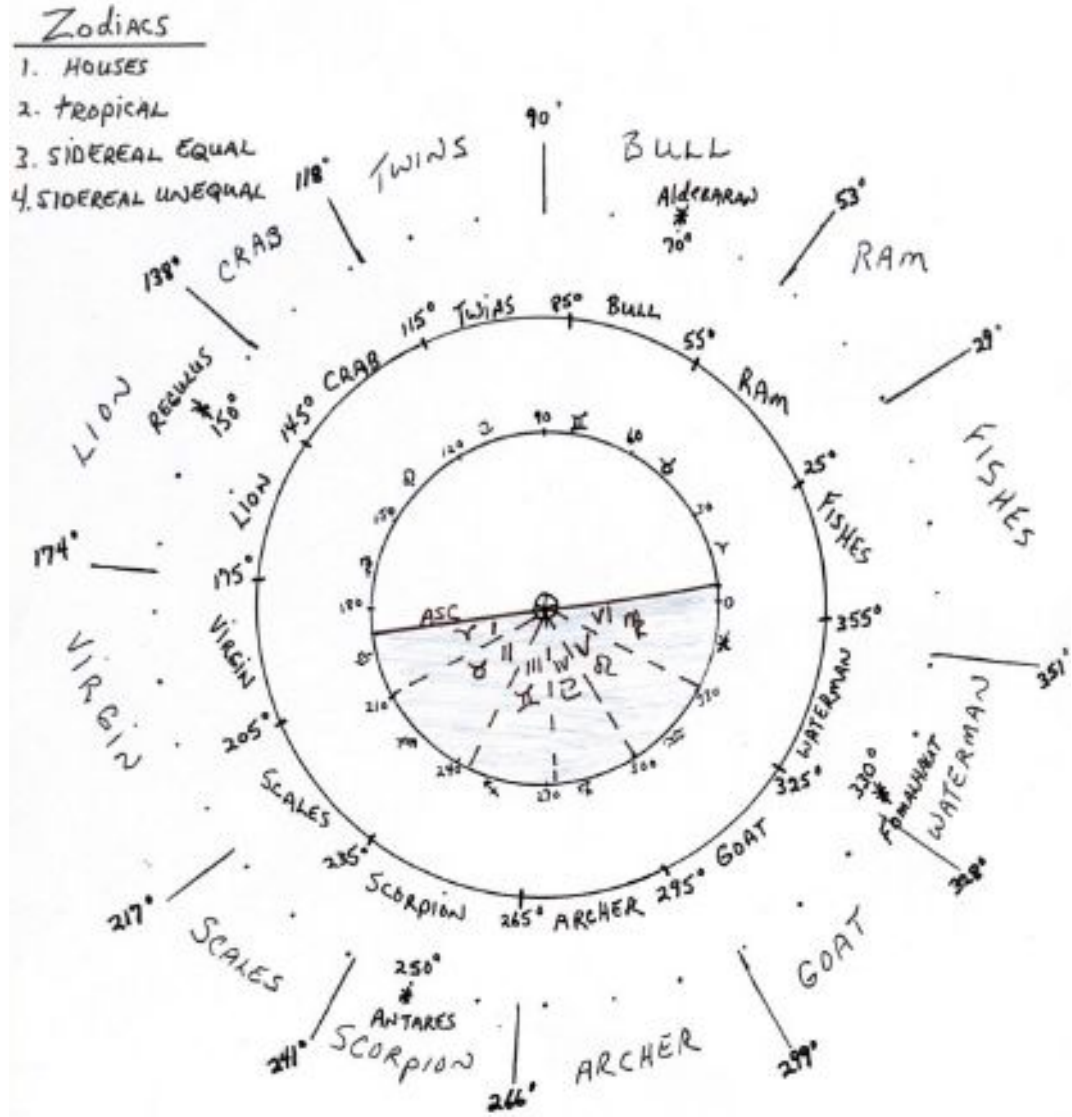
Er is ook nog een vierde dierenriem, die ik hier alleen zal noemen, maar waarop ik niet in detail zal ingaan. Dit is, zou je kunnen zeggen, de zodiak van de huizen. Ook al worden de huizen aangeduid met nummers, het eerste, tweede, derde huis tot en met het twaalfde huis, ze hebben ook een soort relatie met de dierenriem. Het eerste huis is het huis van de Ram, Ariës, het tweede huis,

het huis van de Stier, enzovoort. Deze dierenriem is niet gebaseerd op de seizoenen of op de sterren, maar is gebaseerd op de aarde, de fysieke aarde en bepaald door het geboortemoment.

Dit is zo omdat de huis zodiak begint met de oostelijke horizon op het moment van geboorte. Dus, als men op de aarde zou staan op het moment van iemands geboorte en naar het oosten zou kijken langs de grond, het vlak van de horizon, en op dat moment de sterren zou kunnen zien opkomen, dan is dat wat in de astrologie en astrofie de Ascendant wordt genoemd, en dat markeert het eerste huis. Nu zijn er verschillende stromingen in de huizen-astrologie, maar in wezen is de Ascendant de indicator voor het eerste huis van de Ram en vervolgens gaat hij onder de horizon door en omhoog om de segmenten van de twaalf huizen te vormen.

Dus hier hebben we een schema van de vier dierenriemen. Het werk dat we hier zullen doen zal zich meer richten op de ongelijke siderische dierenriem, en ook een beetje op de tropische dierenriem. Maar als we denken aan de afkomst van de geboorte via de sterren, via de hemelen, en de bewegingen van de planeten in relatie tot de dierenriem, zullen we werken met deze ongelijke siderische dierenriem.

De symbolen van de dierenriem: Ram - Tweelingen

Video: Cursus 1: De Dierenriemen, Sessie 1

We zullen nu enige betekenis toevoegen aan enkele van de dingen die we behandelden in de astrogram-cursus, die in feite technische sessies waren over hoe je een horoscoop construeert. Natuurlijk was er ook een inleiding tot astrosophie en we gingen een beetje in op de betekenis, enkele van de diepere spirituele vragen rond astrosophie, en rond de verschillende horoscopen die we onderzochten. [Hoewel de astrogram-cursus #4 is in de online video's en dit werkboek, werd het eerst opgenomen].

Maar we zijn niet echt ingegaan op de betekenis van de planeten en de dierenriem als een proces dat ons begint te helpen bij de uiteindelijke interpretatie van wat gebeurtenissen in de horoscoop betekenen. Bijvoorbeeld, wat betekent het als Jupiter in Schorpioen staat? Wat betekent het met Mars in Aries de Ram?

Ik zou dus willen beginnen met de dierenriem vanuit verschillende perspectieven te verkennen. Laten we beginnen vanuit de periferie, de dierenriem, en dan zullen we in volgende sessies meer kijken naar de planetaire sferen.

Laten we eenvoudig beginnen met te kijken naar deze raadselachtige symbolen die de twaalf tekens van de dierenriem voorstellen. Iedereen heeft ze wel eens gezien in de astrologie, die figuurtjes die door de eeuwen heen zijn doorgegeven als de symbolen voor de twaalf tekens van de dierenriem. Sommige zijn misschien logisch als je er alleen maar naar kijkt. Andere zijn mysterieuzer. Zoals ik al eerder heb gezegd, bestaat het hele werk van de astrosophie erin achter het beeld te komen, achter het materiële lichaam te treden, achter de letter te duiken, om zo te zeggen, naar de betekenis achter het teken. Laten we dus beginnen met te kijken naar de dierenriem in termen van de symbolen die traditioneel worden gebruikt voor de twaalf tekens.

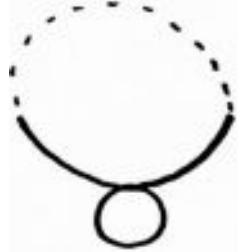
We beginnen met ons een sfeer voor te stellen - een soort oer-begin: de sfeer. Stel je vervolgens voor dat er een gebeurtenis plaatsvindt en dat er in deze sfeer wordt ingegrepen. Er is een richting, een gebaar van binnenkomen, van de sfeer binnendringen om activiteit in gang te zetten, om een begin te maken. We zouden kunnen zeggen dat het symbool van de Ram, van Ariës, dit voorstelt. In feite, als je naar de tekening kijkt en deze sfeer ziet, is het alsof deze sfeer zelf naar het centrum duikt om deze initiatie, deze daad van begin te scheppen.

Sommigen zullen zeggen dat dit symbool verbonden is met de horens van de ram. Dat is waar, maar je kunt je dit symbool ook voorstellen in de wenkbrauwlijn van het menselijk hoofd en in het midden van de neus. Deze kromming en boog in het gezicht is ook een afbeelding van het symbool voor Aries de Ram. Ram is het eerste teken, het begin van de dierenriem. Het is ook heel erg verbonden met het denken en met het 'ik ben', want het is het 'ik ben' dat een begin initieert.

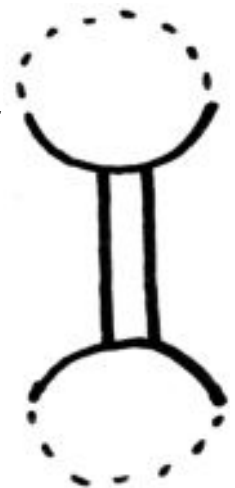
Als we verder gaan, hebben we het symbool van de Stier, Taurus. Zoals u op de afbeelding kunt zien, is het een kleinere cirkel met twee lange hoorns die uit de kleinere cirkel omhoog komen. Je zou het kunnen zien als een soort verbeelding van de hoorns van de stier. In feite kun je in de vaste sterren van het sterrenbeeld Stier deze twee punten zien als de twee hoorns van de stier die de hemel in steken.

Misschien is er een andere manier om naar deze symbolen te kijken in de zin van een evolutie van de sfeer, of de evolutie van een omgeving. We kunnen ons ook deze kleine cirkel voorstellen met de twee krommingen die omhoog gaan om nog een cirkel te vormen bovenop de kleine cirkel. Dit is een beeld voor de fase na de inwijding van de Ram, na het begin, of het doorbreken in de eenheid van de ene sfeer. Hier is er een begin van een afscheiding, en de kleinere sfeer, als een afzonderlijke cel, begint zich te vormen buiten de grote sfeer die erboven is, maar eraan vastzit. Je hebt dus nog steeds een soort verbinding met de grote sfeer van eenheid, of je zou kunnen zeggen met de goddelijke wereld, de goddelijke eenheid, maar een begin van een afscheiding in de kleine sfeer.

Als we dan verder gaan met de symbolen komen we bij het symbool voor Tweelingen. Wat is dit symbool? Er staat een soort zuil, en dan de twee gebogen bogen aan beide uiteinden van de zuil. Nogmaals, als we deze boogjes nemen en we trekken ze verder door, dan kunnen we ons aan de bovenkant een andere sfeer voorstellen en aan de onderkant nog een sfeer, verbonden door deze zuil.

Een verdere evolutie van scheiding vindt plaats. Voordien begonnen de werelden zich te scheiden, de onafhankelijke eenheid begon zich te vormen uit het geheel. In het Tweelingen-symbool is er al sprake van scheiding van de twee, maar nog steeds aan elkaar gebonden, nog steeds verbonden. In feite kun je de middelste kolom voorstellen als een soort brug die deze hogere wereld boven verbindt met de lagere wereld beneden. Het sterrenbeeld van de tweeling en de tweeling zelf vertegenwoordigen een soort polariteit. Als we kijken naar de mythe van Castor en Pollux, leren we dat één van hen beneden moest blijven, die van sterfelijke aard is, en één boven bleef, die van goddelijke aard is. Toch offerde de ene zijn goddelijke natuur op om zijn broer, de sterfelijke partner, te redden. We kunnen ook in de Noorse mythologie terugblikken op het verhaal van de Bifrost brug, welke de brug was die Asgard verbond met Midgard, de wereld van de goden met de wereld van de mensen. Dus, in de Tweeling hebben we, alleen al in het symbool zelf, een beeld van een boven en onder, van een hiërarchie, de bovenwereld in de ene sfeer en de benedenwereld, maar toch verbonden.

Als we dan verder gaan naar Cancer, de Kreeft, verandert er iets.

Symbolen van de dierenriem: Kreeft - Schorpioen

Video's: Cursus 1: De Dierenriemen: Sessie 2

Als we verder gaan naar Cancer, de Kreeft, verandert er iets. Er is een radicale verandering in de symbologie. Je hebt een soort kromming in de ene richting en een kromming in de andere richting en een gat in het midden. De twee bogen, of vortexen, sluiten niet op elkaar aan. Men kan zich voorstellen dat dit beeld een beeld is van de toestand waarin de brug gebroken is. Er is chaos en scheiding. De twee sferen zijn niet langer verbonden maar uit elkaar geraakt

met deze kloof in het midden van Kreeft. Het heeft ook een beetje de Yin/ Yang symboliek, maar in het denken aan deze evolutie van de ene eenheid, de ene sfeer - de inwijding, het begin van de scheiding, de brug - komen we nu terecht bij het uiteengaan.

Als we dan verder gaan met dit thema van de evoluerende sfeer, komen we bij het symbool voor Leo, de Leeuw dat, zou je kunnen zeggen, een beetje op een hart lijkt. Het is een kleine cirkel met een staart die kronkelt en zich naar de periferie slingert, zoals het stromende bloed vanuit het centrum.

In deze imaginatie van de evolutie van de entiteit vanuit de hele sfeer, kunnen we ons nu voorstellen dat we bij deze breuk zijn aangekomen van Kreeft, als de sferen van boven en beneden, het goddelijke en het aardse, zich scheiden. Uit die scheiding komt de entiteit tot zichzelf in het centrum met de kleine sfeer in het midden en deze staart die naar buiten buigt. We kunnen ons voorstellen dat het uiteinde van de staart verbonden is met een bredere cirkel eromheen, met de periferie. We hebben nu de mogelijkheid van het centrum dat deze harmonieuze, vloeiende relatie heeft met de periferie, met de grotere cirkel.

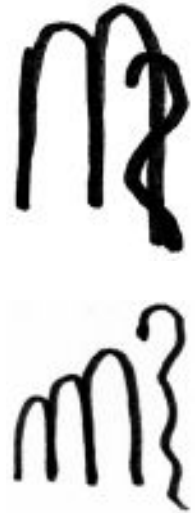
Het is niet langer verbonden met de grotere sfeer, niet langer erboven of eronder, maar heeft er een soort ademhalingsrelatie mee, net als het hart en de longen, waarmee de Leeuw verbonden is in het menselijk organisme. We kunnen deze ademhalingsrelatie zien in het beeld van het nieuwe centrum met de kromming naar de periferie.

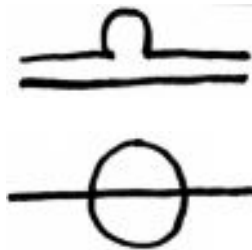
Nu kan men hier natuurlijk ook een dualiteit in zien, die men vaak bij Leeuw aantreft. De entiteit is in het centrum van het zelf gekomen, en toch kan het in het centrum van het zelf blijven steken, en er is geen uitstroom naar de periferie, geen verbinding met de periferie, het grotere geheel. Hier kan dan een soort egoïsme of egocentrisme ontstaan dat onbuigzaam is en in het centrum blijft steken. De andere optie in dit plaatje is dat men in de grotere cirkel het gevoel van gemeenschap heeft, het gevoel van verwantschap met het grotere geheel. Deze gezonde relatie van een vloeiende verbinding met het al, van het herkennen van het 'ik ben' in de gemeenschap om mij heen die mij vormt en vormt, zowel de spirituele grotere cirkel als de menselijke grotere gemeenschap, en toch kan ik dan ook weer terugkomen in mijn eigen centrum. Dit is dus het gebaar van

Leeuw, het ideale gebaar van Leeuw, dat deze vloeiende polariteit van een erkenning van de grote gemeenschap naar het centrum in zich draagt.

Wanneer we overgaan naar Virgo de Maagd, verlaten we nu deze sferen-vormige evolutie. Met Leeuw zijn we nu in het centrum van het zelf gekomen en het zelf begint nu een weg te gaan. Het traditionele symbool voor de Maagd lijkt een beetje op een M met een krullende vorm (zie afbeelding). Willi Sucher heeft deze nieuwe symbolen van de dierenriem ontwikkeld als een manier om de betekenis van de sterrenbeelden te helpen begrijpen. Hij heeft dit symbool van Maagd gewijzigd of verrijkt. Nu wordt de M de drie poorten van inwijding waar men doorheen gaat om de slang van wijsheid te ontmoeten. Dit is dan de inwijding in de mysteries van wijsheid, van het leven, in de Maagd. In feite is de Maagd, en men zou veel over de Maagd kunnen vertellen, zelf een voorstelling van de goddelijke Koningin van de Hemel, de Sophia, de grote Isis uit Egypte, de Demeter aardemoeder - al de grote goddelijke vertegenwoordigingen van dit vrouwelijke element van de wereld van levende wijsheid.

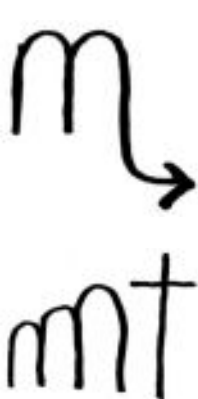
We gaan over naar Libra, het teken van de Weegschaal en nu overschrijden we een drempel. Het traditionele symbool van Weegschaal is een beetje als een symbool voor de weegschaal. Willi

Sucher heeft het verder ontwikkeld en suggereert misschien gewoon een rechte lijn die door het midden van een cirkel of sfeer gaat. Dit stelt voor dat er een overgang plaatsvindt. Het is een belangrijke overgang van de hogere wereld naar de lagere wereld; van de mysteriën van wijsheid naar de Schorpioen die we hierna zullen behandelen. Maar het symbool van de Weegschaal staat in belangrijke mate voor een soort grens of drempel tussen twee werelden; een

beeld van de menselijke reis van afdaling in de evolutie. Dit is natuurlijk het teken dat voorkomt bij de herfstequinox en dat ook een drempel of grens is waar de zon overgaat van boven de hemelevenaar naar onder de hemelequator in het donkere deel van de dierenriem.

Als we deze ideeën kunnen omzetten in zielservaringen, in de aard van het wezen, dan komen we dicht bij de kwaliteiten die uit deze sterrenbeelden voortkomen. Na de drie poorten naar de mysteries van wijsheid in de Maagd en het overschrijden van de drempel in Weegschaal, komen we nu bij

de Schorpioen. Ook dit symbool is van oudsher een soort M-figuur, maar met een kleine pijl die naar beneden wijst (zie afbeelding). We kunnen dit symbool ook nog verrijken. Dan komen we weer bij de M-vorm als zijnde de drie poorten van inwijding, maar nu in de mysteriën van de dood. Dus, na de poorten plaatsen we het kruis. Dit verwijst niet alleen naar de mysteriën van de dood, maar, sinds de gebeurtenis van Golgotha, ook naar de mysteriën van de verrijzenis. De schorpioen draagt zowel deze diepgaande ontmoeting met de dood in zich als de uitdaging om door te breken naar de verrijzenis; de ontmoeting met het doodsperspectief in het leven waaruit de verrijzeniskracht kan worden gevonden.

In de oudheid werd dit sterrenbeeld ooit beschouwd als een adelaar. Men kan aan de adelaar

denken als dit prachtige schepsel van de hemel, symbolisch gebruikt in vele culturen, dat boven de wereld zweeft en alles ziet. Dit is een beeld van een oude helderziendheid, van een tijd waarin het menselijk bewustzijn boven de wereld zweefde en kon zien door spirituele visie. Toen de adelaar viel, toen dit bewustzijn afnam, werd hij de scorpioen met zijn engel des doods. De dood werd een scheiding, iets om bang voor te zijn. Dit is een beeld van de afdaling van de mens in afscheiding en vrijheid, maar ook van het verlies van de vroegere natuurlijke helderziendheid.

Willi Sucher suggereert dat het nieuwe symbool voor de Schorpioen geen terugkeer naar de adelaar is, omdat we het stadium van verandering in egoïsme hebben doorlopen. Hij suggereert een nieuw soort vogel, wanneer Schorpioen getransformeerd is, de duif is een nieuwe verbeelding. Voor degenen onder u die de bijbelse verhalen kennen, de duif is symbolisch op vele manieren, een als de vogel die zweefde boven het wezen van Jezus toen hij werd gedoopt in de Jordaan. Het vertegenwoordigt de Heilige Geest.

Nou, dat brengt ons bij de vraag wat is de Heilige Geest? Maar men kan zich voorstellen dat de duif een representatie is van wat er van de menselijke ziel wordt als de doodskrachten eenmaal zijn getransformeerd en herrezen. Wat is de spirituele aard van de mens als de krachten van de dood zijn getransformeerd? De duif is dus een nieuwe verbeelding die een andere fase van visie, van weten, vertegenwoordigt. De scorpioen is ook verbonden met de feniks, de vogel die door het vuur wordt verteerd en uit de as herrijst, wat opnieuw een beeld van verrijzenis is.

Symbolen van de dierenriem: Boogschutter - Wissen

Video's: Cursus 1: De Dierenriemen: Sessie 3

We zijn nu door de weegschaal gegaan, door de drie poorten naar de mysteriën van de dood en de opstanding. We gaan verder naar het sterrenbeeld Sagittarius of Boogschutter.

Hier kunnen we terugkeren naar dit sferische beeld. Na deze mysterie-reis te hebben doorgemaakt, neemt de mens op een bepaalde manier een uiterlijke houding aan, om vooruit in de wereld te gaan, om zijn ware mens-zijn te realiseren. We gaan naar de lagere mens, het rijk van de wil en de verbinding met de aarde. We hebben in Archer dit symbool dat lijkt op een pijl en boog. Het is een rechte lijn met een pijlpunt, en een soort kromming over de pijl, alsof de pijl uit de boog wordt geschoten. Dit is het symbool voor het sterrenbeeld Sagittarius of Boogschutter.

Maar we kunnen ons ook voorstellen dat de boog zich voortzet in de vorm van een sfeer. Dus, we hadden een soort voorgeschiedenis van de mens die tot zichzelf kwam, het uiteenvallen van de sfeer. Nu hebben we meer de sfeer van de aarde, van waaruit de mens zich naar de toekomst richt.

In feite is dit mythologische symbool van de Boogschutter een prachtig beeld. Het is werkelijk een soort archetype van de mens. We hebben in dit beeld van de Boogschutter, de onderste helft in de vorm van het paard, de Centaur, waarvan de bovenste helft is, maar de mens heeft een

pijl en boog die gericht zijn op een toekomstig doel. We hebben het drievoudige element van de mens die uit de lagere natuur in de mens ontstaat en zich dan richt op de toekomst, zijn hogere spirituele doelen.

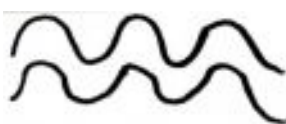
In Boogschutter vinden we ook een soort polariteit, een relatie met het tegenovergestelde sterrenbeeld, de Tweelingen. De polariteit in Boogschutter is echter een meer interne dualiteit, van de mens die in zichzelf het onder en boven uitwerkt. Bij de Tweelingen hebben we de dualiteit meer als een soort historische gebeurtenis, het boven en onder van de werelden waaruit we zijn afgedaald en onze vroegere hiërarchische relatie tot het goddelijke.

We gaan verder naar Capricorn de Steenbok. In Steenbok en Waterman komen we op een bepaalde manier een beetje in het mysterie van het onbekende, zelfs in de toekomst van de inwijdingsweg. In Steenbok worden er verschillende soortgelijke symbolen gebruikt. Sommige lijken een beetje op een scherpe rand met een kleine spiraalvormige krul aan de onderkant. Misschien is dit een soort abstracte versie van wat men de Geit-Vis zou kunnen noemen, het mythologische beeld van de Steenbok.

In de geit-vis hebben we een verharding en een vloeibaar element. Als we alleen al het symbool nemen, zoals u dat in het plaatje ziet, van deze kromming tot aan de hoorn en een golving naar beneden, kunnen we ook een sfeer vormen. Het is een beeld van de voortdurende evolutie van de menselijke entiteit relatie tot deze sferische wereld, je zou zelfs kunnen zeggen zowel de aardse als de spirituele wereld. Er is een soort beweging en flexibiliteit, een aanpassingsvermogen, in hoe wij ons verhouden tot deze wereld.

Als we nu overgaan naar Aquarius, naar de Waterman, bevat het symbool wat traditioneel wordt gezien als de golven van water van de Waterdrager. Willi heeft het enigszins verrijkt om de golf voor te stellen en opnieuw de sfeer, die boven de golf zweeft. Het is een beeld van

het zweven boven de wateren van het leven, een soort beheersing van de levenskrachten, die ons wijst naar de toekomstige menselijke toestand. Deze

sfeer heeft nu een zekere metamorfose ondergaan, voortkomend uit het lagere tot de ware mens, een vermogen ontwikkelend om flexibel te zijn in relatie tot de sferen van het geestelijk hogere rijk en het aardse; en dan een soort van zweven boven in het levenselement, de wateren.

Tenslotte komen we bij Pisces, de Vissen. Het symbool hier is in feite twee krommen, zoals u kunt zien, met een balk of lijn die ze verbindt. Ook hier is het niet al te moeilijk om je voor te stellen dat deze twee krommen verder gaan en twee sferen vormen die met elkaar verbonden zijn. Dit is een interessante metamorfose om te overwegen. In de Tweelingen hadden we ook twee sferen met een verbinding, maar dat was een boven- en benedenverbinding. Je zou het kunnen zien als een hiërarchische verbinding - de goden boven leiden de mensen beneden.

In de Vissen is de cirkel rond. Nu staan we zij aan zij. De wereld van de mens en de wereld van het goddelijke, als broers/zussen. De Vissen, de sterren van onze huidige tijd, in dit symbool van de twee sferen die zij aan

zij verbonden zijn, dragen het doel van broeder/zusterschap van mens tot mens, van mens tot de wereld van de Natuur, en van mens tot de wereld van het goddelijke - een zij-aan-zij relatie, niet als kinderen, maar als vrienden, als co-scheppers, uiteindelijk.

De dierenriem en historische tijdperken

Cursus 1: De Dierenriem, Sessie 4

Als je de dierenriem bekijkt vanuit het perspectief van deze symbolen of tekens en er wat verbeeldingskracht inbrengen, wat stellen deze vormen dan voor? Wat zijn het eigenlijk verbeeldingen van? Wat vertellen ze ons over de aard van de sterrenbeelden zelf en van de krachten die neerdalen vanuit de wezens, deze scheppende wezens van deze twaalf sterrenbeelden?

Laten we hierop terugkomen, maar er nu naar kijken vanuit het perspectief van de verschillende culturele tijdperken, waarover ik het in een vorige sessie had. Hier gaan we in de omgekeerde richting door de tekens. We hadden het over het lentepunt en de beweging van het lentepunt dat elke 72 jaar een graad achterwaarts langs de dierenriem verschuift. Als we dus ruwweg 30 graden per sterrenbeeld hebben en 30 graden vermenigvuldigen met 72 jaar, komen we op 2160 jaar, wat ongeveer de lengte is van elk belangrijk cultureel tijdperk.

Laten we terugkeren naar het lentepunt en erover nadenken. In de vorige sessie sprak ik over het lentepunt in de Stier tijdens het Chaldeeuwse/Egyptische tijdperk. Laten we teruggaan naar het eerste culturele tijdperk van ons grote historische tijdperk, dat het Post-Atlantische Tijdperk wordt genoemd. Dat eerste tijdperk is de tijd die bekend staat als de Oude Indische cultuur. Dit was een cultuur van immense wijsheid waarvan we nu alleen nog een echo hebben in de Veda's en de Bhagavad Gita. Dit verheven 'weten' van de geestelijke wereld gaf het gevoel thuis te zijn in de goddelijke wereld, bij de goden. Maar naarmate dat tijdperk vorderde groeide er een groter verlangen naar deze vereniging als gevolg van een verduisteren en afnemen van dat gevoel van vereniging. Er was een ervaring van het verlies van die relatie die eens zo duidelijk was.

Het lentepunt lag in de Oude Indische periode in het sterrenbeeld Cancer, de Kreeft. Dus, als we teruggaan en naar dit beeld kijken, spraken we eerder over de twee sferen die uit elkaar braken. Het is een beeld, in zekere zin, van de ervaring van de Oud Indische cultuur. Dit uiteenvallen van de eenheid, dit verlies van de brug, van de verbinding, die zij eens ervoeren.

In feite, als we ingaan op de Spirituele Geboorte in het geboorte astrogram, zal men zien dat in de twaalf filosofieën van de dierenriem, Kreeft een relatie heeft met de filosofie van het materialisme en de evolutie van het materialisme in de wereld. Het is ook verbonden met het tot belichaming komen in materie.

Het tijdperk na het Oud Indische tijdperk was toen het lentepunt zich verplaatste naar de sterren van de Tweelingen. Vergeet niet dat het lentepunt achteruit loopt langs de dierenriem. Tot nu toe hebben we de beelden en de tekens in voorwaartse richting gevolgd, maar nu gaan we een andere richting uit.

Gedurende het grote Perzische tijdperk na het Indische tijdperk, (dit is niet de tijd van Babylon en Chaldea, maar het Perzische tijdperk daarvoor), hadden wij toen een soort erkenning van de twee werelden, en een samenwerken van de twee werelden. Het was in die tijd dat de grote zongewijde Zarathustra sprak over deze twee wezens: de zon zijnde Ahura Mazdao en het wezen van de duisternis gebonden aan de aarde genaamd Ahriman.

In deze tijd ontstond spirituele kennis over de onderlinge relatie tussen de zon en de aarde, en de noodzaak om deze werelden op de een of andere manier samen te brengen omdat zij gescheiden waren, de een boven de ander beneden. Die cultuur was er dus een van spirituele erkenning van de scheiding, maar ook van de verbinding tussen de twee werelden. Dit is het thema van die cultuur. Landbouw begon echt met deze cultuur. Wat is landbouw anders dan een systeem om de duisternis van de aarde te doorbreken, zodat het licht kan binnenkomen en de planten kunnen groeien. Het is een cultiveren van de interpenetratie van zon en aarde voor leven.

Het lentepunt gaat verder, zoals we in andere sessies hebben besproken, naar de sterren van Taurus, de Stier. Hier heb je een beeld van het volgende stadium van het menselijk bewustzijn, als de verbinding van de mensheid met de aarde groter wordt. De Stier heeft deze zwaarte, dit gewicht, staande op de aarde. Het was in deze cultuur dat de mysteriën van de Mithras cultus van het doden van de stier ontstonden. Maar kijk ook eens naar de tempelarchitectuur van deze periode. Je hebt de grote piramides in Egypte en in Chaldea, de trappiramides. Zo'n voorstelling van, aan de ene kant, deze sterke basisverbinding met de aarde, maar aan de top is een oriëntatie op de sterren, de goddelijke leiding van boven. Dit zijn de tempels waarlangs zij werden geleid toen zij afdaalden naar de ontwikkeling van het werken met materie. In deze tijd begon men te schrijven, astronomie te beoefenen, te meten en te rekenen. Dit alles weerspiegelt het ontstaan van de relatie met de aarde toen het lentepunt in de Stier lag.

Daarna verhuisde het lentepunt naar Aries, de Ram tijdens de Griekse en Romeinse periode. Hier hebben we het beeld in de Ram van het hoofd, zelfs de hersenen. Het initiëren van het denken op een nieuwe manier en het ontwaken van het 'ik' is het thema in de Griekse en Romeinse cultuur. We hebben de grote filosofen, het denken van Plato, Aristoteles, Socrates, Pythagoras, de Boeddha. In Rome hadden we voor het eerst het begrip 'burger', als het begrip van het 'zelf' of het 'ik', niet als een stamvolk maar als een individu. Natuurlijk is het in dit tijdperk dat de Christus, de ware 'IK BEN' incarneerde. Het gehele tijdperk is een uitdrukking van deze krachten, beschreven door het gebaar van het symbool van de Ram, van het Ik Ben en de ontwikkeling van het denken, alsmede een nieuw begin.

Nu gaan we over naar onze huidige moderne tijd met het lentepunt dat overgaat in Pices, de Vissen. In dit tijdperk leren de mensen wat het betekent om broeders en zusters met de wereld te zijn. Hoe moeilijk het ook mag lijken, dit komen tot een gebroederlijke relatie met onze medemensen, met de aarde en met de goddelijke wereld maakt deel uit van de taak van deze tijd. Zoals Rudolf Steiner het beschreef, leert de mensheid in het Vissentijdperk 'op eigen benen te staan'.

Dit zijn slechts enkele gedachten voor u om in u op te nemen en te overwegen, als aanzetten om wat dieper in te gaan op de betekenis van deze constellaties. Hoe worden deze symbolen letters van een alfabet die spreken en ons meer vertellen over wat er achter deze symbolen leeft?

De dierenriem en de menselijke vorm

Video: Cursus 1: De Dierenriem, Sessie 5

In deze sessie gaan we verder met onze verkenning van de dierenriem vanuit een ander perspectief in een poging om de mysteries van deze twaalf sterrenbeelden te leren kennen.

Om te beginnen vraag ik u om even te gaan staan en na te denken over uw lichaam, uw menselijke vorm. Denk aan de rondheid van je hoofd, dat boven op je lichaam rust. Denk aan uw rechtop staan langs uw ruggengraat. Denk aan uw linker- en rechterkant en de symmetrie tussen die twee. Denk aan de romp, de borstholte en alle activiteit die daarbinnen plaatsvindt.

Denk aan uw heupen, dit belangrijke gebied van het bekken in relatie tot onze beweging en evenwicht. Denk aan je bovenarmen en je dijen en je gewrichten, ellebogen en knieën. Denk aan de onderarmen en de kuiten, en denk vooral aan de handen en de voeten. Dit zijn allemaal dingen die we gemeen hebben als mensen, hoe gevarieerd ze ook zijn, als onze unieke menselijke vorm.

Wanneer we in de cursus op het astrogram ingaan op het prenatale tijdperk, zal ik een citaat van Steiner weergeven over de geestelijke kiem van het fysieke lichaam. Het is deze geestelijke kiem van het fysieke lichaam die diep verbonden is met onze menselijke vorm, die vorm die ons tot mens maakt. Ik zal hier in deze cursus niet gedetailleerd op ingaan, maar Rudolf Steiner bouwt een prachtig begrip op van hoe deze menselijke vorm in essentie de uitdrukking is van het ego. Deze vorm, als het enige dat wij allen gemeen hebben, vindt zijn oorsprong in de dierenriem. De periferie wordt de geestkiem als de vormende krachten van de twaalf.

Laten we deze constellatie dus één voor één doornemen om ons te leiden naar een begrip, niet alleen van de menselijke vorm, maar van wat er uit elke richting van de twaalf dierenriemtekens komt bij het scheppen van die vorm. Dit zal een andere sleutel zijn tot het begrijpen van het mysterie van de aard van deze constellaties en de activiteit die zij voortbrengen.

We zullen dit presenteren in een tekening die ik voor jullie zal maken. (zie video). Dan zullen we uiteindelijk een compleet beeld hebben van de menselijke vorm in symbolen. Laten we dus opnieuw, zoals in de vorige sessie, beginnen met de sfeer en ons hoofd voorstellen als die sfeer, het begin. Nu beginnen we weer met het teken van de Ram, het eerste teken. Het vormt dit gebaar van de wenkbrouwlijn naar beneden door de neus. De Ram heeft deze verbinding met het hoofd in dit gebaar van het voorhoofd, maar onderliggend aan deze fysieke manifestatie vertegenwoordigen de krachten van de Ram in de menselijke vorm de gerichtheid op rechtop staan. Denk aan het verlangen van een jong kind om rechtop te staan, hun ervaring om rechtop te staan, de vreugde die ze ervaren als ze rechtop staan. Dit is echt het

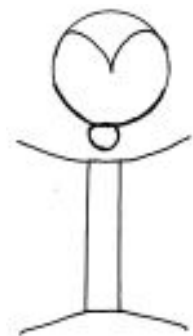
begin van de 'Ik ben' ervaring. Het is werkelijk de activiteit van het ego in het menselijk wezen die het tot deze gerichtheid op rechtop staan drijft, in tegenstelling tot enig ander schepsel. Alleen de mens heeft dit als een natuurlijke oriëntatie op de aarde. In de Ram hebben we dus eerst dit beeld van de wenkbrauwlijn en het hoofd, als we de menselijke vorm gaan opbouwen, en de relatie daarvan tot de gerichtheid op rechtop staan en het 'ik ben' dat die rechtop staan initieert.

Als we verder gaan met onze tekening, hebben we het ronde hoofd en vinden we nu de sfeer van Stier in de keel. De twee 'hoorns' van het teken Stier gaan omhoog, zou je kunnen zeggen, tot in de gehoorgangen. (zie afbeelding). In Stier hebben we de oriëntatie op zelfexpressie, of spraak.

Een belangrijk punt om te onthouden is dat ik het in al deze beschrijvingen zal hebben over een dynamische vormende kracht, die na verloop van tijd manifest wordt in ons fysieke stoffelijke lichaam. Dus, hoewel ik de vorm zal verbinden met een fysiek materieel deel van het lichaam, of het fysieke aspect van de vorm, moet men onthouden dat het een uitdrukking is van een archetypische vorm, niet van materie. Het is een scheppende, vormende dynamiek waaruit de menselijke vorm ontstaat die een activiteit is van de meest verheven van de geestelijke wezens van de dierenriem.

Bijvoorbeeld, in Stier hebben we natuurlijk de verbinding met het strottenhoofd, het fysieke orgaan van de spraak, maar in Stier als geheel hebben we de gerichtheid op zelfexpressie, de gerichtheid op het woord, niet alleen zoals we over het woord spreken, maar het Woord als schepende kracht van zelfexpressie. Het feit dat de hoorns tot in de gehoorgangen gaan, houdt verband met het feit dat ons gehoor en onze spraak natuurlijk met elkaar verweven zijn.

We gaan nu naar de tweelingen. Hier hebben we de twee krommingen en de verticale kolom in het midden. We kunnen het in onze vorm langgerekt tekenen dan hebben we deze lange middenkolom met de welving onder langs de heupen en de welving boven in de schouderbladen. (zie afbeelding). Hier zien we een soort wervelkolom vorm, een lange middellijn naar onze rechtop houding. Dit is de activiteit van de Tweelingen die de oriëntatie naar symmetrie in zich draagt. We hebben links en rechts, gecreëerd door deze lijn in het midden. De oriëntatie op symmetrie wordt gedragen door de krachten van de Tweelingen.

Als we nu naar de Kreeft gaan, hebben we in het symbool dit gebaar van de twee curven die naar binnen krullen. In de Kreeft hebben we de oriëntatie op innerlijke beslotenheid. Deze gerichtheid op innerlijke beslotenheid manifesteert zich in de fysieke vorm in de borstholte of je zou kunnen zeggen het 'huis' van de inwendige organen van de mens. Kreeft is de vorm van de ribbenkast, deze omsluitende vorm als een schelp, die de geheimen van de innerlijke organen, het innerlijke leven, bevat en beschermt. Dus, in Kreeft hebben we de oriëntatie op de innerlijke beslotenheid.

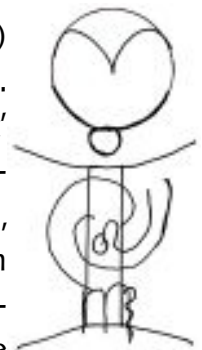
Overgaand op de Leeuw, zouden we kunnen zeggen dat binnen dit huis van Kreeft, dat je op de tekening kunt zien binnenin de afbeelding van de Kreeft-vorm, dit centrum ligt dat spiraalsgewijs naar buiten en weer terug loopt. Dit is een reëel beeld van het hart, of het hele ritmische systeem van bloed en adem, van hart en longen.

In de krachten van de Leeuw hebben we die oriëntatie op een in- en uitademende relatie met de wereld. Het is de oriëntatie die ons zowel naar binnen als naar buiten verbindt, waar we het in de vorige sessie over hadden. Deze is het gebied van wat Steiner 'de actieve innerlijke organen' noemt, waarmee die organen worden bedoeld die innerlijke organen zijn, maar die in hun activiteit en functie werkelijk afhankelijk zijn van en diep verbonden zijn met de uiterlijke wereld. In de longen, natuurlijk, halen we lucht uit de omgeving. Wij ademen zuurstof in om te leven en ademen kooldioxide uit in de omgeving. Het bloed wordt echt in leven gehouden en is afhankelijk van deze relatie met de ademhaling. Dus, deze stromende actieve, innerlijke wereld is wat ontstaat uit de krachten van de constellatie van de Leeuw.

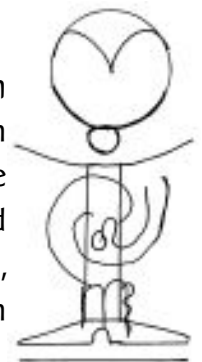

Video's: Cursus 1: De Zodiacs, Sessie 6

We gaan verder naar de Maagd. U ziet in het schema dat we het huis (Kreeft) en het hart (Leeuw) hebben en daaronder hebben we het symbool van de Maagd. Dit brengt ons tot datgene in de menselijke vorm dat 'de werkelijke binnenkant' wordt genoemd. Wij hebben reeds gesproken over Maagd en de mysteries van wijsheid. Nu kunnen we dus denken aan het werkelijke innerlijk, de ware innerlijkheid, in onze menselijke vorm gebracht door de sterren van de Maagd. Natuurlijk hebben we in dit gebied fysiek de organen van transformatie, in het bijzonder het spijsverteringsstelsel en ingewanden, die krullende serpentine vormen. Hier vindt ook deze meest mysterieuze gebeurtenis plaats, de transsubstantiatie van materie in leven. Hier vinden we de ware mysteriën van wijsheid en leven, onze ware binnenkant.

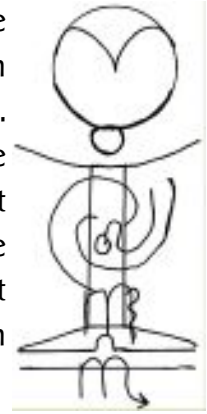

Na de Maagd, komen we bij de Weegschaal. De Weegschaal manifesteert zich in het fysieke lichaam als het bekken, deze grote heupkom, die ons lichaam in evenwicht brengt. Denk aan dit gebied in relatie tot boven- en onderlichaam en hoe we naar voren, achteren, links, rechts buigen. Dus nogmaals, we hebben het beeld van een echte drempel, maar nu in de fysieke vorm. Weegschaal is, in deze vorm, datgene wat de mysteriën van het ware innerlijk scheidt van het naar buiten keren tot uitdrukking in de aardse wereld, de drempel van overgang.

Vanuit Weegschaal gaan we naar een heel andere richting en ervaringsgebied. U kunt zich nu voorstellen, deze tekening van de vorm volgend, dat we in het bovenste deel vanaf de Leeuw tot aan de Ram datgene hebben wat werkelijk op de buitenwereld is gericht: onze gerichtheid op rechtschapenheid, symmetrie, zelfexpressie, de actieve innerlijke organen. Deze bewegen zich allemaal voortdurend meer naar binnen, naar Maagd. Dan met de Weegschaal, het evenwicht in de menselijke vorm, beginnen we weer naar buiten te bewegen, naar beneden, naar de aarde.

Zo komen we bij de sterren van de Schorpioen, die verbonden zijn met de voortplantingskrachten, de scheppende kracht om zich voort te planten, om buiten onszelf te herscheppen. Het is ook verbonden met de Stier, die er tegenover staat. Hier zien we het verband tussen de Stier en spraak en de Schorpioen en seksuele ontwikkeling. Denk maar aan de puberteit en de verandering van stem die optreedt bij mannen samen met de seksuele ontwikkeling. Dus in de Schorpioen hebben we in de menselijke vorm de gerichtheid op voortplanting, en hoewel we daar nu niet op ingaan, draagt dit diepgaande verbanden in zich met de gevallen krachten van creativiteit en de relatie tot seksualiteit.

We gaan verder met de sterren van de Boogschutter. In de Boogschutter hebben we de oriëntatie om naar buiten de wereld in te gaan. Dit manifesteert zich in het fysieke lichaam in de dij en in de bovenarmen. Dit zijn de ledematen die de wil uitdrukken, de initiatie van voorwaartse beweging in de wereld, dit naar buiten bewegen vanuit de dij en de bovenarm.

We gaan verder naar Steenbok. Steenbok is verbonden, waar we het in eerdere sessies al een beetje over hadden, met het flexibel tegemoet treden van de omgeving, wat zich fysiek manifesteert in de ellebogen en de knieën in de ledematen. Je kunt je voorstellen wat onze wilsactiviteit zou zijn als we geen gewrichten hadden! Hoe zou het zijn om ons in de wereld te bewegen met onze ledematen die niet bewegen in souplesse.

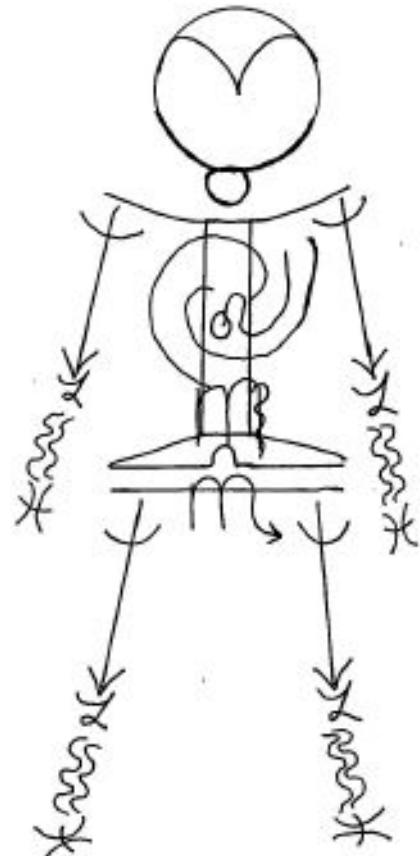
Dus, in de gewrichten hebben we een fysieke uitdrukking van de dynamiek die uit Steenbok voortkomt, namelijk het vermogen om flexibel met de omgeving om te gaan. In de Boogschutter hebben we het naar buiten bewegen in de omgeving, de gerichtheid op voorwaartse beweging. In Steenbok hebben we de oriëntatie om de omgeving flexibel tegemoet te treden. Er is ook een tendens in Steenbok die tot rigiditeit kan leiden - door niet flexibel op de omgeving in te spelen.

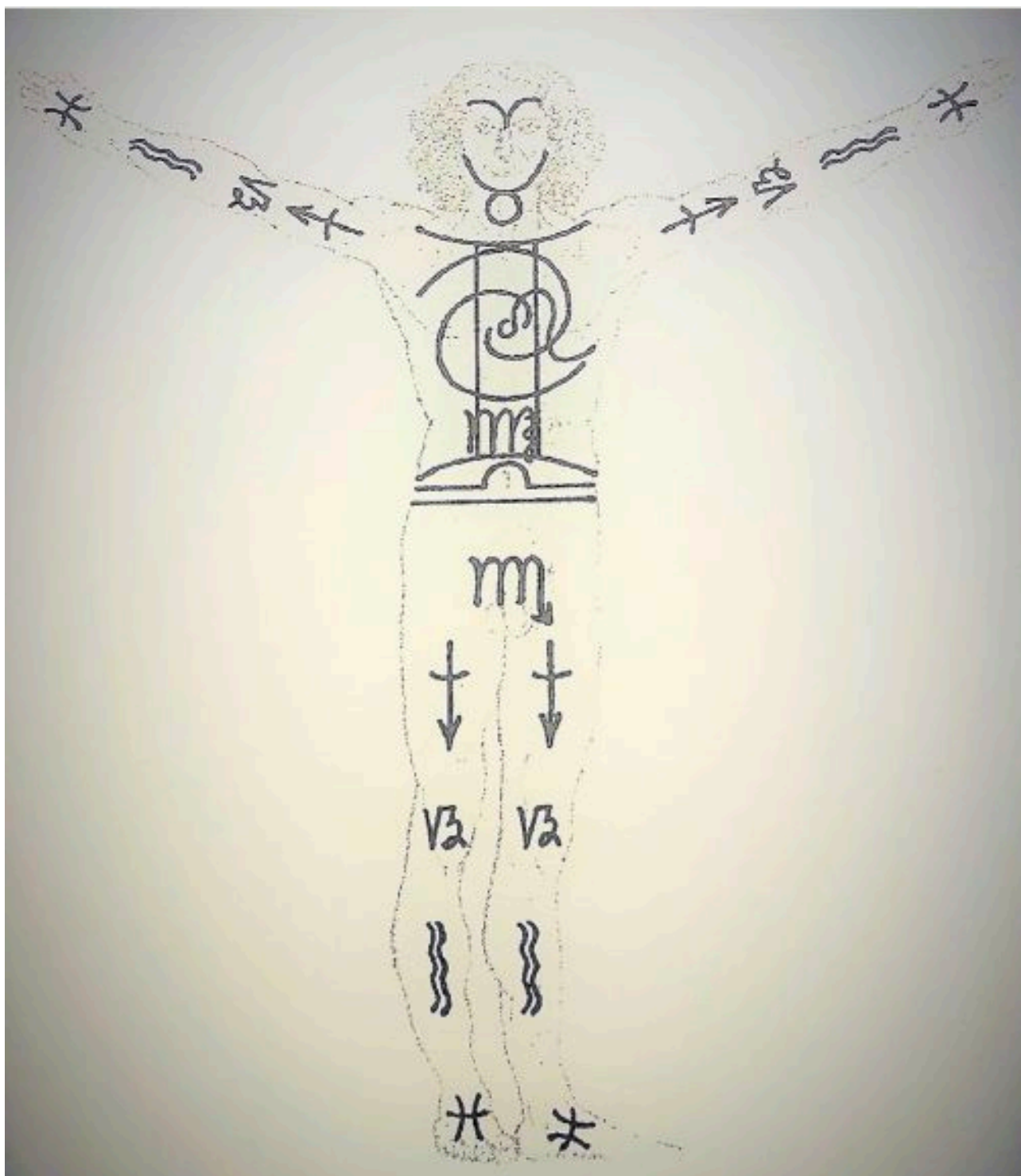
Dan gaan we over naar Waterman. In Waterman hebben we, zoals we in de vorige sessie hebben besproken, de ontmoeting met de periferie. Zie dat maar als een dynamiek. Het vermogen, de oriëntatie om de periferie te ontmoeten, wat die periferie materieel of dynamisch ook moge betekenen. Deze dynamiek van de menselijke vorm komt fysiologisch tot uitdrukking in de onderarmen en in de kuiten. Als je erover nadenkt, zijn de onderarmen en de kuiten de delen van het lichaam waar het bloed het dichtst bij de huid komt, of je kunt zeggen waar het bloed de periferie van het lichaam, de huid, ontmoet. Ik weet niet of het nog wordt gedaan, maar in de jaren 1950 controleerden vrouwen de temperatuur van de melkfles op hun onderarmen, waar deze zeer gevoelig is voor temperatuur. In Aquarius hebben we dus de ontmoeting met de periferie, de fysieke manifestatie hier in de onderarmen en in de kuiten.

Tenslotte komen we tot de afsluiting van de twaalf in de Vissen. Hier komen we tot deze twee grote aspecten van de menselijke vorm, die misschien wel het meest 'menselijk' is van allemaal, de handen en de voeten. In de menselijke vorm dragen zij beiden als dynamiek de gerichtheid op het opnemen van of werken met de periferie. Dit verschilt van Aquarius in het ontmoeten van de periferie. Nu nemen wij als mensen de periferie in ons op. Hier onderscheidt de mens zich werkelijk van het dier door de verschillende functies van handen en voeten. In de handen en de voeten hebben we een hele speciale categorie. De handen zelf zijn een opmerkelijke levensstudie. Wat een wonderbaarlijk iets zijn de handen! Het is met de handen dat wij de wereld vormen, opnemen, boetsen en scheppen. Het is met de voeten dat wij onze bestemming verwezenlijken of doorlopen. Door de voeten ontmoeten we de wereld op een andere manier. Ze brengen ons naar plaatsen waar we keuzes maken, waar we ons lot ontmoeten, waar we richtingen uitgaan, waar we ons karma ontmoeten. Dus, het hoogtepunt van deze menselijke vorm in de handen en de voeten is echt dit vastpakken of het oppakken van of het omgaan met de wereld. In Waterman ontmoeten we de periferie en in Vissen accepteren we de periferie, nemen de omgeving in ons op en transformeren het.

Dus, zie je, in de tekening, is deze verbazingwekkende menselijke vorm geconstrueerd. Het is een soort dierenriem 'stok figuur'. Dus, het is een uitgekleed beeld, maar we hebben het besproken teneinde het 'inhoud te geven'. Hopelijk kunt u, als u ernaar kijkt, het wonder zien dat de dierenriem vertegenwoordigt en wat wij hier hebben in de vorm van ons lichaam dat materie heeft opgenomen om zijn evolutie in deze tijd te dienen. Het scheppende archetype van deze vorm huist echter in de twaalf sterrenbeelden, een ware weerspiegeling van de macrokosmos in de microkosmos.

Alles wat ik hier heb gepresenteerd komt bijna rechtstreeks uit het werk van Rudolf Steiner. Er bestaat een lezingencyclus, *De mens in het licht van het occultisme, de theosofie en de filosofie*, waarin hij deze menselijke vorm ontwikkelt. Daarin spreekt hij er veel over, en gaat hij ook in op de drievoudige menselijke vorm en hoe nauw die met elkaar in verband staan.

III De planeetsferen

De ware aard van de planeten

Video: Cursus II: De Planetaire Sferen, Sessie 1

We begonnen deze inleiding tot de Astrosofie met het onderdeel astrogram constructie en een paar verschillende perspectieven op de incarnatie van de mens. Die eerste sessies waren nogal technisch en wiskundig en gingen echt over het proces van de eigenlijke constructie van een horoscoop. [Dit is een verwijzing naar de video's over de constructie van de horoscoop die eerst werden opgenomen, maar later in de online videocursus staan].

Daarna hadden we enkele sessies waarin we de twaalfvoudige dierenriem onder de loep namen. Daarbij werd gekeken vanuit een evolutionair perspectief over hoe de symbolen zelf ons een soort ontwikkeling laten zien van de aard van de dierenriem. We hebben er ook naar gekeken in termen van de relatie van de dierenriem tot de menselijke vorm.

In deze sessies zullen we naar de planetaire sferen gaan. Wanneer we naar de planetaire sferen gaan, gaan we uit van wat de 'vaste sterren' worden genoemd, die Rudolph Steiner beschreef als het rijk van de duur, naar wat de ouden de zwervende sterren noemden. Dit zijn de sterren die bewogen terwijl zij door hen aan de hemel werden waargenomen en die niet vast stonden op deze hemelbol, maar dat sommige sterren bewogen in relatie tot de andere sterren op deze hemelbol. Deze sterren leken soms zelfs achteruit te draaien en tegen de achterkant van de hemelsfeer in te bewegen en dan weer vooruit te gaan.

We begonnen deze cursussen ook met een vers van Rudolph Steiner, waarin hij, in deze vorm, spreekt over de hele evolutie van het bewustzijn van de mensheid in relatie tot de sterren. Hij spreekt over een tijd waarin de sterren eens tot de mensheid spraken; over die tijd waarin zij stil werden; en over deze tijd, waaruit een nieuwe astrosofie is geboren, waarin de mens nu moet beginnen tot de sterren te spreken.

Dit hele proces van de evolutie van het menselijk bewustzijn is een centraal thema in het werk van Rudolf Steiner. Het geeft ons een diepgaand inzicht in de hele evolutionaire verandering die de mensheid heeft doorgemaakt, vooral in relatie tot het geestelijk-goddelijke element.

Om te beginnen neem ik dus een citaat van Rudolf Steiner op, omdat het van invloed zal zijn op hoe we nu de aard van de planetaire sferen begrijpen in de context van de menselijke evolutie uit het verleden.

De mensheid wordt geconfronteerd met een wereld die eens geheel goddelijk-spiritueel van aard was, een wereld waartoe wij behoorden als een integrerend onderdeel ervan. De wereld van dit ' behoren tot ' was toen goddelijk-spiritueel. Maar in een volgende evolutionaire fase was dit niet langer het geval; de wereld

was een kosmische openbaring van het goddelijk-geestelijke, zijn wezen zwevend achter de openbaring. Maar dat wezen leefde niettemin, en was werkzaam in de openbaring. De sterrenwereld bestond reeds, met het goddelijk-geestelijke levend en werkzaam als openbaring in haar uitstralen en haar beweging. Het zou juist zijn om te zeggen dat in de manier waarop een ster stond of bewoog een directe demonstratie was van de activiteit van het goddelijk-geestelijke. Er kwamen andere tijden. De sterrenwereld was niet langer een directe, onmiddellijke openbaring van de goddelijk-geestelijke activiteit. Zij leefde en bewoog veeleer in het verlengde van die werkzaamheid, die eerder in haar was opgewekt. Het goddelijk-geestelijke leefde niet langer in de kosmos als openbaring, maar slechts als voortdurende uitwerking. Er was een definitieve breuk ontstaan tussen het goddelijk-geestelijk wezen en het universum; zij waren nu gescheiden.

Karmische Relaties, Deel III

Om deze evolutionaire verandering in de aard van de relatie tot de sterren werkelijk te begrijpen, zou een veel diepgaander studie nodig zijn dan deze inleiding tot de astrofotografie kan omvatten. Voor degenen die iets meer willen begrijpen van de evolutie van het menselijk bewustzijn in de relatie met de kosmos van de sterren, hoop ik een paar aparte cursussen te ontwikkelen over de ideeën van Steiner over deze evolutie van het menselijk bewustzijn. Voor deze sessie gaan we verder, en gaan we naar de wereld van de planeten. Uitgaande van het idee van de verandering van het menselijk bewustzijn in relatie tot de sterren, komen we nu in onze tijd, die we kunnen omschrijven als objectbewustzijn. We ervaren de wereld, we leren over de wereld, bijna volledig via onze zintuiglijke waarnemingen - dat wat gemeten, geteld, gewogen kan worden. Wij zijn dus geneigd naar de lichamen van de planeten in de ruimte te kijken alsof zij de planeet zijn. Maar in werkelijkheid moeten we de planeten op een andere manier leren begrijpen.

Rudolf Steiner beschrijft hoe de planetaire lichamen het minst spirituele aspect zijn van de planetaire rijken. Ze zijn slechts als de wijzers van een klok. Zij zijn voor ons in ons moderne bewustzijn een indicator van de activiteit van de gehele sfeer van planetaire wezens. Dit gebied van planetaire wezens, als we het willen bekijken in termen van ons ruimtelijk begrip, wordt gedefinieerd door de omloopbaan van de planeet. Dus, binnen de gehele baan van Jupiter, bijvoorbeeld, binnen de sfeer gecreëerd door zijn omloopbaan, is de activiteit, de werkplaats zo te zeggen, de openbaring van de goddelijke spirituele wezens van die planetaire sfeer.

Dus, hoe kunnen we de aard van de planeten begrijpen als we over hen denken in termen van deze sferen van activiteit die elkaar doorkruisen? We spraken in een eerdere sessie over de aard van kosmische intelligentie. De planetaire sferen, of de interacties tussen de planetaire sferen, is een soort communicatie van de kosmische intelligenties met elkaar. De eerste stap om tot een dieper begrip van de planetaire sferen te komen is dus om ze in de tijd te leren kennen. Het is in hun bewegingen, en in het ritme van hun bewegingen, dat zij hun aard beginnen te openbaren. We bekijken het lichaam in de ruimte en de beweging die het in de tijd maakt om tot deze tijdsconfigu-

ratie te komen. We komen dan tot een openbaring, om zo te zeggen, van de aard, van de betekenis van die planetaire sfeer.

De Mercuriussfeer

Video's: Cursus II: De Planetaire Sferen, Sessie 2

Laten we, met dit uitgangspunt om de planeten te leren kennen als een uitdrukking in de tijd, beginnen met de planeet Mercurius en zo naar buiten toewerken. Mercurius is in de astronomie natuurlijk de planeet die het dichtst bij de zon staat, die snel rond de zon beweegt. Hij heeft een siderische omloopbaan van 88 dagen. Zoals u zich herinnert van mijn eerdere sessies, betekent siderisch van ster tot ster.

Mercurius doet er dus 88 dagen over om een volledige omwenteling rond de zon te maken, van één sterpunt naar hetzelfde sterpunt terugkerend. Maar Mercurius heeft nog een ander ritme dat het synodische ritme wordt genoemd. Dat synodische ritme is gebaseerd op zijn conjuncties met de zon. Dat ritme is 116 dagen. De synodische cyclus van Mercurius is de tijd die Mercurius nodig heeft om van een, wat wij noemen, superieure conjunctie met de zon, rond de zon naar een andere superieure conjunctie met de zon te gaan.

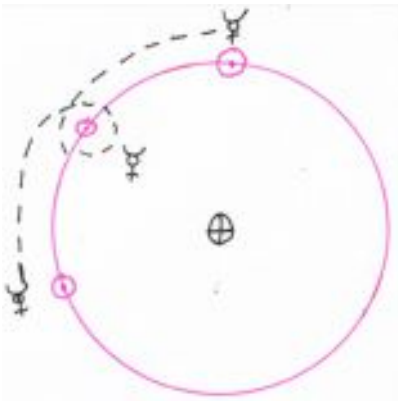
De superieure conjuncties zijn die conjuncties met de zon, gezien vanaf de aarde, als we naar de zon zouden kijken, waar Mercurius, in een lijn vanaf ons, achter de zon zou staan. [Dit is geen exacte lijn, want dat zou een occultatie heten, maar achter de zon, wat de hemelse lengtegraad is, hoewel boven of onder de zon vanwege de hoek van de planeetbaan. Mercurius en Venus worden natuurlijk door de zon geblokkeerd als ze achter de zon gaan].

Er is nog een conjunctie van Mercurius met de zon, waarbij hij rond de zon draait en vanaf de aarde gezien voor de zon komt te staan, en dat heet een benedenconjunctie. Dus, de synodische cyclus van Mercurius is van een superieure conjunctie naar een andere superieure conjunctie. Maar als we er vanuit het perspectief van de aarde naar kijken, zien we dat Mercurius vooruit lijkt te bewegen, dan van richting verandert en dan weer vooruit gaat. Hij vormt een soort lus als hij rond de zon cirkelt.

Als u naar het diagram kijkt ziet u deze ene synodische cyclus van Mercurius getekend, van de superieure conjunctie rond in de lus waar een inferieure conjunctie is en weer terug rond naar een superieure conjunctie.

In ongeveer één aardjaar, eigenlijk 348 dagen, maar binnen één van onze zonnejaren, maakt Mercurius drie lussen plus nog een beetje meer. Deze drie lussen van Mercurius die om de zon draaien, creëren een vorm aan de hemel. Als u naar het diagram kijkt, ziet u de voltooide lusvorming van Mercurius in relatie tot de zon.

Je ziet dit weven, met de aarde in het midden en Mercurius bewegend rond de zon, de lussen creërend. Je ziet dat als je de benedenconjunction met elkaar verbindt er een gelijkzijdige driehoek ontstaat, en tussen de bovenconjunctions, als je de lijnen trekt, is er weer een grotere gelijkzijdige driehoek met de punt bovenaan in deze tekening, en de kleine met de punt onderaan.

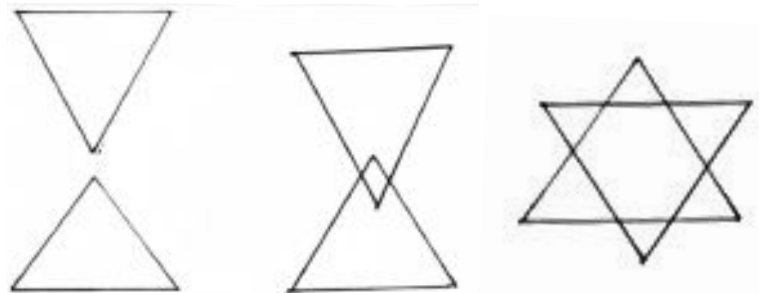
Dus, wat is dit gebaar in de beweging van Mercurius? U weet dat Mercurius in de mythologie de boodschapper van de goden wordt genoemd. Hij heeft, in veel figuren in de kunst, gevleugelde sandalen of een gevleugelde helm. Deze weefbeweging van Mercurius door het jaar heen is een uitdrukking van de aard van dit planetaire wezen. Op een bepaalde manier zou je kunnen zeggen, dat Mercurius bij de superieure conjunction, als hij achter de zon staat, als het ware boodschappen oppikt, of substantie oppikt uit de kosmos, uit de dierenriem en de buitenplaneten. Dan draait hij rond voor de zon en wanneer hij in een benedenconjunction komt, geeft hij als het ware de stof af die hij voor de mensheid heeft opgepikt.

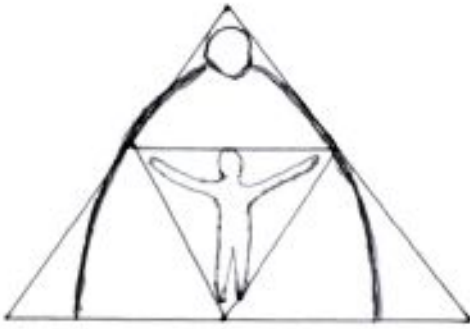
Dan draait hij weer rond, pikt weer materie op, en beweegt zich de hele tijd door verschillende constellaties van de dierenriem. Op een bepaalde manier is Mercurius dus de communicator, de boodschapper, de coördinator van de relatie tussen kosmische intelligentie en de aarde, hij brengt die intelligentie naar de aarde en zet haar als het ware in actie of in verwezenlijking om in aardse intelligentie. Dit is het doel van Mercurius.

Zoals je op de tekening ziet, is de vorm die Mercurius creëert de zespuntige ster. Deze zespuntige ster roteert eigenlijk op de achtergrond van de sterrenbeelden. Het duurt ongeveer 20 jaar voordat de zespuntige ster een volledige omwenteling door de twaalf sterrenbeelden heeft gemaakt. Dus, als we nadenken over de zespuntige ster en wat hij ons zegt, of wat Mercurius ons via deze vorm onthult, kunnen we er op een andere manier naar kijken.

Nogmaals, als je naar het diagram kijkt, beginnen we met de twee driehoeken, één beneden met de punt naar boven en één boven met de punt naar beneden. Dan komen ze geleidelijk samen tot ze één zespuntige eenheid vormen of de dubbele driehoek.

Deze zespuntige ster van Mercurius is in de astrologie de basis voor het sextiel aspect. Als je 360° deelt door 6 krijg je de 60° hoek van het sextiel. Er is nog een ander plaatje dat we kunnen ophangen dat deze relatie tussen Mercurius en de hogere wereld van de kosmische intelligentie laat zien.

Als je weer naar dit plaatje kijkt heb je de twee driehoeken, die met de punt aan de bovenkant en de kleinere driehoek aan de zijkant. Je kunt je voorstellen dat je in de kleinere driehoek de menselijke vorm hebt, met de armen omhoog in ontvankelijkheid, of in het aanbieden, aan deze vorm van een hoger wezen, dat op een bepaalde manier het kleinere wezen omhult, vasthoudt.

Dit geeft ons een essentiële context voor hoe we de aard van Mercurius beginnen te begrijpen. Hieronder volgt een citaat van Steiner over de aard van Mercurius:

Nu komen we bij Mercurius. In tegenstelling tot de andere planeten is Mercurius niet geïnteresseerd in dingen van fysieke, materiële aard als zodanig, maar in wat in staat is tot coördinatie. Mercurius is het domein van de meesters van het coördinerend denken; Jupiter, de woonplaats van de Meesters van het wijsheidsvolle denken. Wanneer een mens uit het voor-aardse leven neerdaalt in het aardse bestaan, is het de maanimpuls die de krachten levert voor zijn fysieke bestaan. Venus levert de krachten voor de basiskwaliteiten van hart en temperament. Maar Mercurius levert de krachten voor de capaciteiten van het intellect en de rede, vooral het verstand. De Meesters van de krachten van coördinatieve kennis en mentale activiteit hebben hun woonplaats in Mercurius.

Rudolf Steiner, De geestelijke individualiteiten van de planeten, Dornach, 27 juli 1923

De Venussfeer

Video's: Cursus II: De Planetaire Sferen, Sessie 3

Laten we verder gaan met Venus. Venus is astronomisch gezien de planeet die het dichtst bij de zon staat, tussen de aarde en de zon, dus heeft Venus ook zo'n weefpatroon van superieure samenstand achter de zon en inferieure samenstand tussen de zon en de aarde.

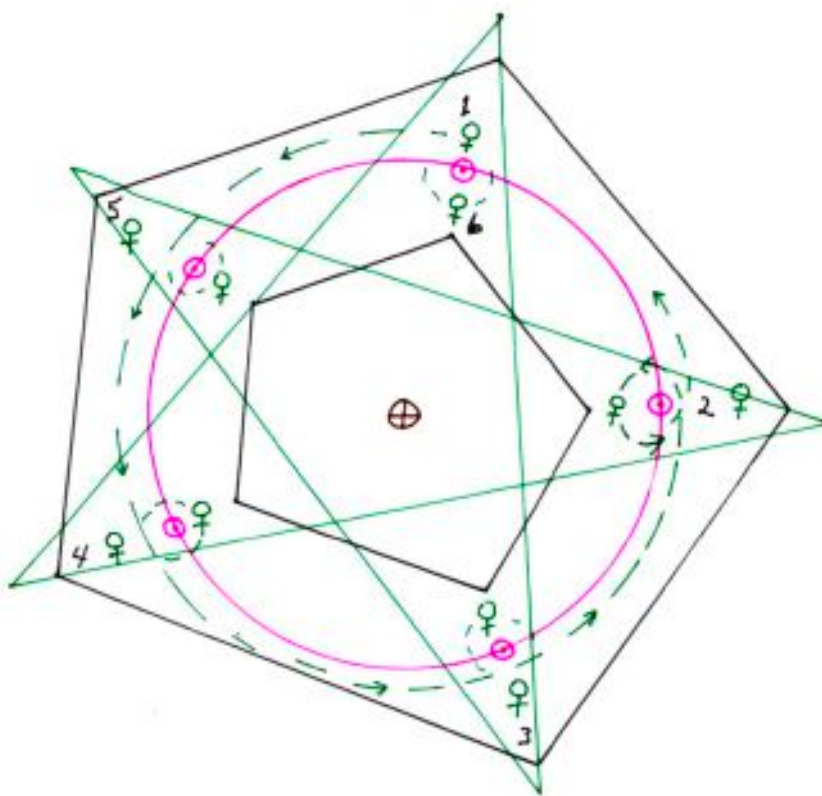
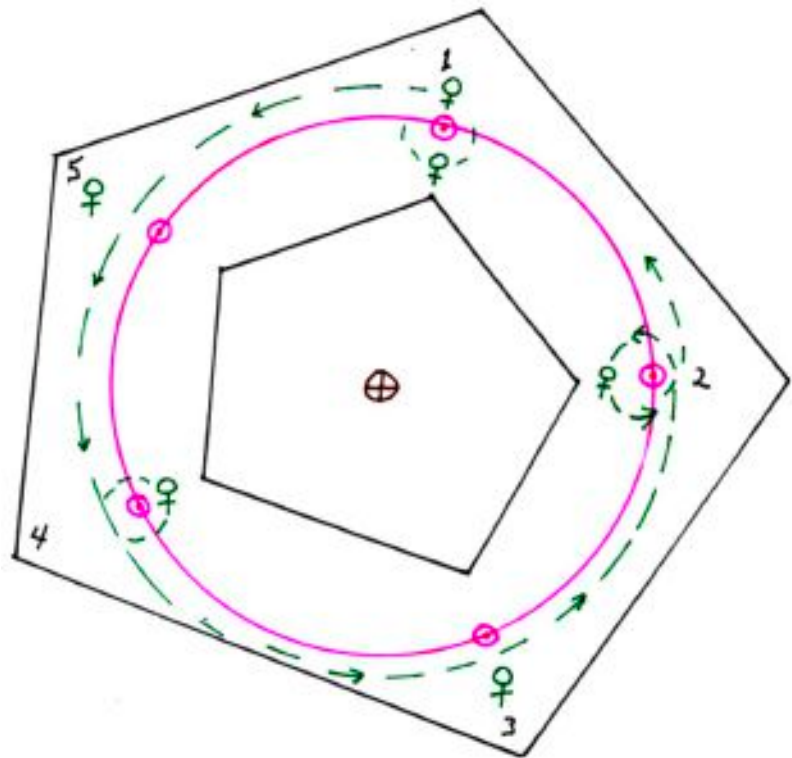
De siderische baan van Venus, dat wil zeggen van ster tot ster, is 225 dagen. Het synodische jaar voor Venus, dat wil zeggen van superieure conjunctie achter de zon tot weer superieure conjunctie, is 584 dagen. Laten we daarom proberen de aard van de wezens van deze sferen te begrijpen, om ze te leren kennen, zodat we kunnen begrijpen wat ze betekenen en hoe ze inwerken op het menselijk wezen.

Als u naar het diagram kijkt, ziet u dat deze lussen van Venus, van superieur naar inferieur, over een periode van vier jaar, vijf punten creëren die op gelijke afstand van elkaar liggen. Het eerste punt is een superieure dan gaat Venus bijna helemaal rond de dierenriem en komt dan in een inferieure conjunctie, en gaat dan weer rond. Venus blijft heel dicht bij het ritme van de zon. We hebben dus een periode waarin Venus de zon langzaam inhaalt en in benedenconjunctie komt. Dan

passeert ze langzaam voorbij de zon, en dan wil ze terug naar de zon draaien, wat het gebaar is van de baan van Venus die rond de zon gaat en in benedenconjunctie komt. Dit is de lusformatie.

Dus, het duurt ongeveer vier jaar voor deze afwisselende vijf punten, zoals je kunt zien in het diagram, om deze gelijkzijdige vijfpuntige ster of vijfhoek te realiseren. Dan, na nog eens vier jaar, ontstaat er een dubbele vijfpuntige ster of een dubbele vijfhoek, omdat het punt waar Venus oorspronkelijk een superieure conjunctie met de zon maakte, nadat de vijf punten vol-

tooid zijn, weer terugkomt op datzelfde punt, maar nu in een inferieure conjunctie. Het wisselt dan in omgekeerde volgorde af zoals in de vier voorafgaande jaren, zodat wat eerst superieur was nu inferieur wordt. Zo heeft u deze verbazingwekkende dubbele vijfpuntige ster, of dubbele vijfhoek, geschapen in de achtjarige biografie-cyclus van de planeet Venus.

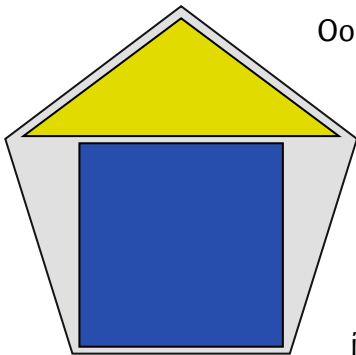

Deze levende geometrische vorm in de tijd creëert een dubbel pentagram, een exact dubbel pentagram, met elk punt op gelijke afstand. Deze ster blijft intact, hij verandert niet, behalve dat hij elk jaar ongeveer 30° terugdraait in zijn vorm. Dat is ongeveer 30° elke 100 jaar, en in 1200 jaar maakt deze perfecte vijfpuntige ster een volledige omwenteling door de dierenriem. Dit betekent dat je deze vijfpuntige ster door de geschiedenis heen kunt volgen, tot waar de punten terugkeerden. Dit is een prachtige uitdrukking, om zo te zeggen, van de aard van de Venus-sfeer. Het is een sfeer van harmonie, een sfeer van integra-

tie, van evenwicht en schoonheid. Dit is de basis in de astrologie voor het kwintiel, de 72° hoek. Als

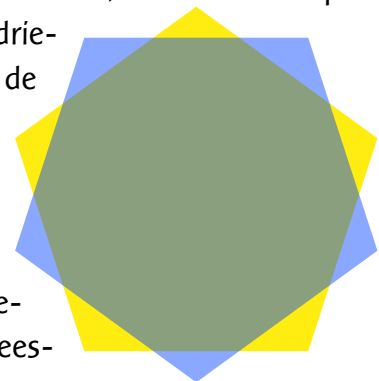
je de 360° deelt door vijf krijg je de 72° hoek die deze vijfpuntige ster creëert. We zullen hier veel later op terugkomen als we dieper ingaan op wat deze punten en lussen betekenen, in een diepere context.

Maar voordat we verder gaan met Mars, wil ik nog een ander aspect van deze planeet Venus noemen. Venus is die ster die de morgen- en de avondster wordt genoemd. Ze is de morgenster als ze de zon nadert en achter de zon een lus draait, dus 's morgens opkomt voor de zon opkomt. Het is de avondster als ze achter de zon langs is gegaan, gezien vanaf de aarde, en weer rond begint te draaien tussen de aarde en de zon, dus als de zon ondergaat staat Venus nog steeds aan de hemel. Venus is natuurlijk beroemd om haar schittering aan de avondhemel, wanneer zij de ochtenden de avondster is. Deze schittering van Venus leidt ons naar een ander aspect van Venus, namelijk haar relatie met het wezen dat we Lucifer noemen. De naam Lucifer betekent de lichtdrager. Er wordt vaak gezegd dat Venus met de zon wil wedijveren in haar uitstraling.

Ook, als we denken aan het pentagram, de afbeelding van het pentagram, is het getal vijf het getal voor de mens, de hoger wordende spirituele mens. Vijf is $4 + 1$. Vier is het getal van de ruimte, van dit objectenrijk waarin wij bestaan en waaruit wij ons aardse zelf of ego vormen. De $4 +$ de 1 brengt de toegevoegde hogere dimensie met het hogere zelf. Een manier om je dit voor te stellen is door het vierkant te tekenen. Plaats dan de drie-eenheid of driehoek bovenop en je zult de vijfpuntige vorm zien. Deze drie-eenheid bovenop kan worden gezien als de

drie hogere leden van de getransformeerde mens, manas, budhi, atman, die dan uit de viervoudige mens, de vergeestelijkte mens maken. Natuurlijk kan men dit verder doortrekken, maar dat is voor een andere cursus, in die zin dat Venus een dubbel pentagram maakt, zodat de volledig voltooide vorm dan gerelateerd is aan het getal 10. Dit is dan de volledig spirituele mens, de vijf vervuld als het geestelijke.

We zullen hier later verder op ingaan als we de relatie van de Christusgebeurtenissen met de Venus vijfhoek bespreken. Historisch gezien is Venus die planetaire sfeer die sterk verbonden is met wat je het religieuze leven van de mensheid zou kunnen noemen, of wat in de oudheid de Tempel Wijsheid of de Mysterie Centra werd genoemd, van waaruit de mensheid verlichting ontving uit de spirituele wereld. Venus heeft dus een lange geschiedenis met de mysteriën, die op een bepaalde manier het menselijk wezen opnieuw integreerden met het goddelijke. In de evolutionaire geschiedenis, toen de mens de verbinding met het goddelijke verloor, waren deze mysteriecentra of tempels er om leerlingen op te vangen die nog opgeleid konden worden om toegang te krijgen tot het goddelijke om de mens te helpen leiden, maar ook zij raakten in verval tegen de tijd van de komst van de Christus. Dus, deze sfeer van Venus heeft een relatie met het wezen van Lucifer, dat wezen dat ook een drager is van licht en wijsheid, maar we zullen zien hoe deze Venus-sfeer werd getransformeerd in de tijd van Christus. Dus laten we nu verder gaan met Mars.

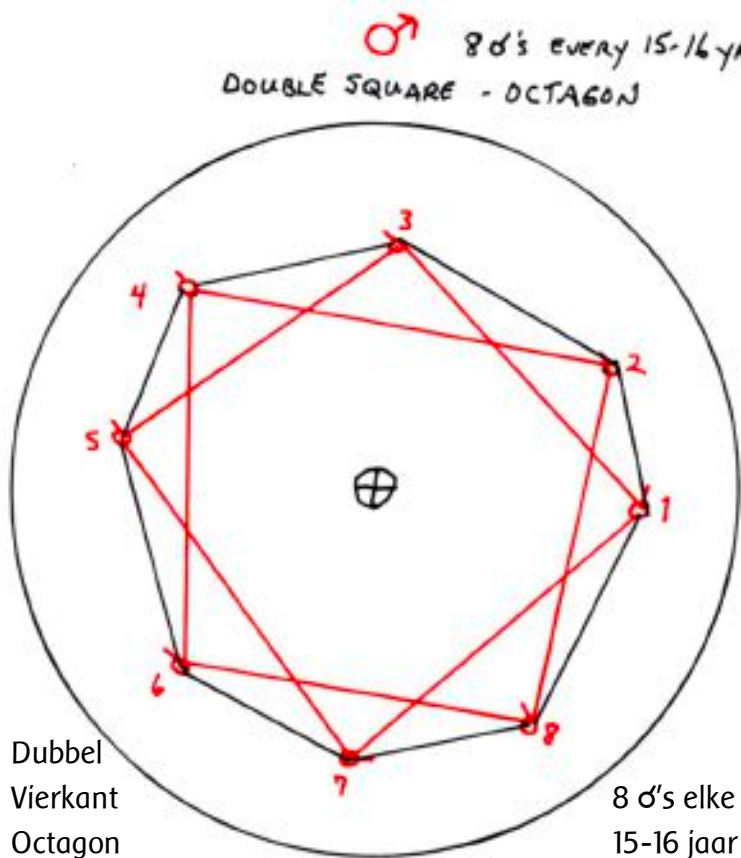
De Marsfeer

Video's: Cursus II: De Planetaire Sferen, Sessie 4

In de traditionele mythologie zijn we allemaal bekend met de polariteit van Mars en Venus. Venus wordt vaak afgebeeld als een mooie vrouw, de draagster van de liefde. Mars wordt meestal afgebeeld als een krijger, een man, agressief. Daar zit iets in dat waar is. Maar laten we eens kijken naar Mars in relatie tot zijn vorm, naar dit wevende, levende patroon dat Mars in de hemelen creëert en dat anders is dan wat Venus in de hemelen weeft.

Mars staat aan de andere kant van de zon ten opzichte van de aarde. Hij heeft dan ook een veel langere omloopbaan dan Mercurius en Venus. Zijn siderische baan van ster terug naar dezelfde ster is ongeveer 687 dagen, en zijn synodische baan is ongeveer 25-26 maanden. De zon en Mars staan ongeveer elke twee jaar in conjunctie, en ze staan ongeveer elke twee jaar in oppositie, wat betekent dat Mars dan tegenover de zon staat, gezien vanaf de aarde.

Het interessante aan Mars is dat de conjuncties ongeveer op dezelfde plaats plaatsvinden als de opposities. Er zijn 8 conjuncties van Mars met de zon in ongeveer 15 of 16 jaar, en er zijn 8 opposities van Mars met de zon in ongeveer 15 of 16 jaar. Dan begint het patroon opnieuw, op ongeveer dezelfde plaats. Dus, welke vorm creëert Mars? Wat interessant is aan Mars versus Venus, is dat we zagen hoe Venus deze perfecte vijfpuntige ster creëert, dit dubbele pentagram, dat intact blijft in deze perfecte harmonie terwijl het om ons heen beweegt en roteert.

Dubbel
Vierkant
Octagon

8 ♂'s elke
15-16 jaar

Mars, aan de andere kant, is een beetje ruwer. Hij creëert een andere vorm, maar de vorm is niet exact en de vorm die hij creëert, als je de tekening bekijkt, zijn twee vierkanten, of een achthoek. Het zijn echter geen exacte vierkanten. Ze staan een beetje uit het lood, zijn niet helemaal haaks. Dus hebben we, zelfs in zijn vorm in de hemelen, het pentagram tegenover het vierkant. Wat kan ons dat nu vertellen over Mars?

Het vierkant is het beeld van onze object-bewuste wereld, de wereld van de ruimte: Noord, Zuid, Oost, West; de 4 elementen. Dit is een uitdrukking van de aard van Mars. Als we verder gaan in deze sessies zullen we horen hoe Rudolf Steiner vrij uitvoerig

schrijft over Mars, de sfeer van Mars, en de aard van de sfeer van Mars, en hoe deze een verandering, een evolutie heeft doorgemaakt. Willi Sucher schrijft over Mars, in die zin dat Mars dat gebied is in de kosmos, in het leven tussen dood en wedergeboorte, dat voor de mens het vermogen vergemakkelijkt om de objectwereld te ontmoeten, om de confrontatie aan te gaan met de objectwereld onder ogen te zien.

Wij leven nu in het Mars-bewustzijn, dat is het bewustzijn van waaruit wij kunnen zeggen: 'Ik ben dat niet'. Met andere woorden, het vermogen om te scheiden en te confronteren is datgene wat ons helpt om onszelf te definiëren als 'niet' al het andere in de wereld. Dit is de reis van het jonge kind dat 'nee' begint te zeggen en zijn eigen zelf begint te ervaren als niet versmolten met het ouderlijke zelf. Dit betekent dat Mars ons helpt om niet met de wereld te versmelten, niet met alles in eenheid te zijn, zoals een zuigeling is, maar dat we beginnen met ons hoofd op tafel te slaan om wakker te worden voor het onderscheid tussen ik en dat. Mars heeft een belangrijke rol gespeeld in dit confronterende aspect, en in het feit dat hij als het ware de archetypen van de fysieke objectwereld in zich draagt, om ons te helpen tot een soort ego-zelfbewustzijn te komen, dat losstaat van de wereld. Venus daarentegen is een soort toekomstbewustzijn (en een verleden), dat een weg terug wil vinden om ons te identificeren met wat er om ons heen is in de wereld.

Dus, met Mars en deze dubbele vierkanten hebben we wat in de astrologie het aspect van het vierkant wordt genoemd - de 90° of 45° hoeken - vierkant en halfvierkant. Als we hiernaar kijken, zelfs in de vorm en het gebaar van Mars en Venus, aan weerszijden van de aarde, hebben we in Mars de relatie tot de ruimte, tot de objectwereld, het getal 4, de weg naar het zelf als een afzonderlijk individu.

Mars is ook verbonden met het vermogen tot spreken, met de stem, het benoemen van dingen. Spraak is nodig om dat wat buiten ons is te benoemen en te identificeren en om onze innerlijke wereld uit te drukken naar een buitenwereld. Mars is dus, in deze uiteenzetting, ten diepste verbonden met onze reis naar vrijheid, naar het erkennen van ons eigen zelf als onafhankelijk en in staat om op de buitenwereld in te werken. Daarom kunnen we in Mars een relatie zien met de materiële wetenschappen, met technologie, met de industrialisatie... met alles wat ons heeft gebracht tot beheersing en kennis van de uiterlijke wereld van de zintuigen.

Venus, als we naar de toekomst gaan, is de vier-plus-één. De mens plus het spirituele, de herrezen mens. Dit is de weg naar de nieuwe mysteriën, de transformatie van het ik, zodat de mens niet alleen 'ik' gaat beseffen, maar 'niet ik, maar het goddelijke in mij'. Het leidt ons naar een bewuste hereniging met de goddelijke wereld, de zogenaamde nieuwe mysteriën.

De Gouden Driehoek

Video's: Cursus II: De Planetaire Sferen, Sessie 5

Voordat we verder gaan met Jupiter en Saturnus, wil ik er even op wijzen dat Rudolf Steiner

enorm veel heeft gesproken en geschreven over de relatie van de mens tot het sterrenrijk, en de hiërarchische Wezens in relatie tot de sterren en de planeten.

Op de website, astrosophy.com, en aan het eind van dit boek, is er een bibliografie met verwijzingen naar al zijn werken waarin hij zich richt op deze aspecten van de mens en de evolutie van de aarde, evenals een selectie van vele citaten uit zijn lezingen. Je kunt zeker heel diep gaan in het begrijpen van astrofische door je te verdiepen in enkele van Steiners werken en natuurlijk heeft Willi Sucher verschillende boeken en artikelen geschreven. Deze zijn allemaal gratis te downloaden van de website. Er is dus een overvloed aan materiaal voor verder onderzoek.

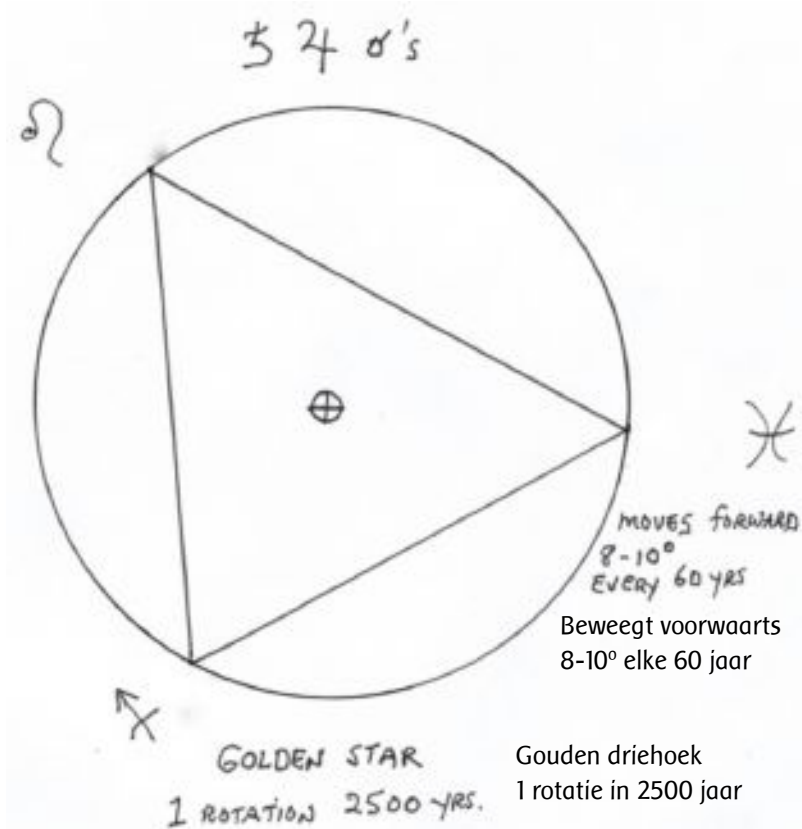
Deze inleidende cursus is slechts bedoeld om ons aanknopingspunten te geven om de diepte in te gaan van de betekenis die in deze sterrenrijken ligt, zodat we, wanneer we kijken naar het interpreteren van een horoscoop, ons realiseren wat een enorme hoeveelheid wijsheid ten grondslag ligt aan de bewegingen van deze planeten en hun komst in een bepaalde sterrenconstellatie op het moment van de geboorte.

Als we nu naar Jupiter en Saturnus gaan, gaan we dieper in het zonnestelsel en komen we bij wat de klassieke planeten worden genoemd. De omloopbaan van Jupiter is 12 jaar, dus er is deze prachtige beweging van Jupiter waarbij het ongeveer een jaar duurt voor Jupiter door een sterrenbeeld van de dierenriem beweegt. Hier komt een prachtige relatie en harmonie met de zon en Jupiter tot uitdrukking, en als we dieper op Jupiter ingaan kunnen we misschien wat meer begrijpen van deze harmonie met de zon. Onze zon doorloopt één teken van de dierenriem in één maand gedurende de twaalf maanden van één jaar, en Jupiter doorloopt één teken van de dierenriem in één jaar in zijn twaalfjarige cyclus.

Saturnus, de verst verwijderde van de klassieke planeten, doet er om precies te zijn 29,458 jaar over, voor één siderische baan om de aarde. Dus diegenen onder u die een beetje vertrouwd zijn met astrologie of met biografische ritmes, zullen in deze 29 1/2 jaar misschien herkennen wat de terugkeer van Saturnus wordt genoemd, dat wil zeggen het punt in de menselijke biografie waarop Saturnus na bijna 30 jaar terugkeert naar de plaats waar hij was toen men werd geboren.

Dit heeft een betekenis waar we in toekomstige sessies op in zullen gaan, maar ik denk dat iedereen rond zijn dertigste wel een beetje de vraag heeft gehad: 'Wat doe ik met mijn leven? Leef ik echt wat ik van plan was te leven? Vervul ik de intenties die ik dacht te willen verwezenlijken?' Dit heeft veel te maken met de sfeer van Saturnus. We gaan er straks nog even op in.

Maar nu komen we bij het ritme van deze twee planeten en hun vorm aan de hemel. Jupiter maakt een zeker ritme met zijn 12-jarige cyclus en Saturnus met zijn veel langere cyclus, maar de belangrijke vorm die we bij Jupiter en Saturnus vinden, weerspiegelt ook de relatie van deze twee, zou je kunnen zeggen, grote wezens die ons in de kosmos omhullen. De vorm die Jupiter en Saturnus samen creëren is een andere levende geometrische vorm. Ze conjuncteren elkaar ongeveer elke 20 jaar op een bepaalde plaats in de dierenriem. Over een periode van 60 jaar ontmoeten zij

elkaar op drie verschillende plaatsen, eens in de 20 jaar, en zij creëren in deze conjuncties een gelijkzijdige driehoek aan de hemel.

Je kunt dit zien op de afbeelding hieronder. Na 60 jaar keert de samenstand weer terug naar het eerste punt, en dan weer naar het tweede punt, zodat deze 20-jarige samenstand-cycli, die deze gelijkzijdige driehoek creëren, ook hun vorm behouden. De vorm draait bij elke cyclus van 60 jaar ongeveer 8 tot 10 graden naar voren. De hele driehoeksvorm doet er dus 2500 jaar over om één volledige grote omwenteling te maken. Deze grote gelijkzijdige driehoek is een belangrijk esoterisch symbool. Je

kunt het zien op het Amerikaanse dollarbiljet, de top van de piramide. Het werd ook wel 'de ster van Zoroaster' genoemd - 'Zoro Aster' betekent gouden ster.

Dit is de Gouden Driehoek of Gouden Ster, en het is diep verbonden met de hele invloed van de grote zonne-initiator Zarathustra, die de stichter is van de Oud Perzische cultuurperiode, en die sindsdien is geïncarneerd in verschillende individualiteiten. Het is diep verbonden met wat in de Evangelieën wordt beschreven als de Ster van Bethlehem, maar daar zullen we later op ingaan als we dieper ingaan op de betekenis van deze sterren in relatie tot de Christusgebeurtenissen.

De diepgaande historische context van de rotatie van deze gouden driehoek komt tot uiting in zijn 2500-jarige omwenteling, die in de oosterse traditie een Kalachakra wordt genoemd. Eén Kalachakra is 2500 jaar. Eén Yuga is twee rotaties over 5000 jaar.

Kali, in de Hindoe religie, is de Bewaakster van de Drempel. Ze wordt beschreven als verschrikkelijk en wonderbaarlijk, en ze staat op de gedaante van Shiva, haar echtgenoot, met een zwaard in haar hand. Als we terugkijken in de evolutie, laten we zeggen vanaf 3100 v. Chr., was dit het begin van wat de Kali Yuga wordt genoemd, de Donkere Eeuw. Die Donkere Eeuw duurde 5000 jaar en eindigde in 1899 na Christus. Dus als we 3100 v.Chr. als een soort beginpunt voor deze Kalachakra beschouwen en we doorlopen een cyclus van 2500 jaar, komen we uit bij 600 v.Chr., ongeveer de tijd van de geboorte van de Gautama Boeddha. We gaan nog eens 2500 jaar vooruit, en we komen aan het einde van Kali Yuga in 1899. Als we dan nog eens 2500 jaar in de toekomst gaan, komen we bij 4400 AD, de tijd van de volgende Boeddha, de Maitreya Boeddha.

U ziet hier dus een glimp van de diepgaande betekenis van de omwenteling van deze gouden driehoek. Willi Sucher heeft in zijn onderzoek deze driehoek teruggevoerd tot de tijd van de incarnatie van Christus op aarde. Hij heeft ontdekt dat de data van deze drie grote conjuncties ook verband houden met drie grote gebeurtenissen binnen deze incarnatie, of liever gezegd vlak voor het begin van het leven van Jezus, tijdens Zijn leven, en kort na de opstanding van Christus, maar alle in belangrijke mate verbonden met de grote impuls van dit Wezen. We zullen daar ook op ingaan als we kijken naar deze planetaire sferen in relatie tot deze kosmische gebeurtenis op het keerpunt van de tijd in het volgende hoofdstuk.

De Sferen van Jupiter en Saturnus

Video's: Cursus II: De Planetaire Sferen, Sessie 6

De Grieken noemden Saturnus, Kronos of Chronos (chronologie), Vadertje Tijd. Rudolf Steiner spreekt over de sfeer van Saturnus als de 'sfeer van alle kosmische geheugen'. Saturnus registreert alles wat er in de wereld gebeurt en bewaart het geheugen van de hele geschiedenis. Hij is gericht op het verleden. Dit betekent dat Saturnus de sfeer is die ervoor wil zorgen dat het goddelijke evolutieplan, vanaf het allereerste begin, gehandhaafd blijft - de wet, het plan van evolutie, oorspronkelijk bedacht door de Godheid. Het is de taak van Saturnus ervoor te zorgen dat dit goddelijke plan wordt uitgevoerd. Hij herinnert zich het verleden en legt het vast. In die zin is Saturnus dus nauw verbonden met karma, niet alleen wereldkarma, maar ook individueel karma. Daarom wordt hij vaak afgebeeld als een oude man met de sikkel des doods, de oude Vadertje Tijd als grimmige maaier, die ervoor zorgt dat wij oogsten wat wij zaaien.

Rudolf Steiner gaat diep in op de aard van Saturnus in zijn beschrijving van de grote evolutionaire cycli, wat veel te veel zou zijn om er hier op in te gaan. Maar in het algemeen zal men, om het rijk van Saturnus, het rijk van Jupiter en het rijk van Mars te begrijpen, diep willen ingaan op de esoterische grondslagen van deze planetaire sferen door Rudolf Steiners boek; Wetenschap van de geheimen der ziel GA 13. Hierin gaat hij in op deze planetaire stadia van de aarde voorafgaand aan de evolutie van de aarde, wat een dieper begrip kan geven van deze drie planeten, waarbij Saturnus de herinnering draagt aan de Oude Saturnus, Jupiter de herinnering draagt aan de Oude Zon en Mars de herinnering draagt aan de Oude Maan.

Saturnus is er dus altijd om ons te herinneren aan onze oorsprong, aan onze intenties, aan onze afstemming op ons karma en op het goddelijke plan, om zo te zeggen, van de Vader. Het is ook verbonden met het skelet, de benige vorm in de mens; de krachten van samentrekking, van verharding.

Jupiter is zijn tegenhanger. Jupiter was de Griekse Zeus, en werd in Rome Jupiter of Jove genoemd, waar wij het woord joviaal vandaan hebben. Terwijl Saturnus het gewicht van het verleden draagt, de herinnering aan het verleden, de wetten van karma, draagt Jupiter de intentie om uit te breiden naar de toekomst. Het is verbonden met idealisme, met een diep levende, creatieve wijsheid, met lichtheid versus zwaartekracht. Hij wil zich in de toekomst ontvouwen, op een expansieve manier, met de visie voor wat komen gaat. Het is dus ook verbonden met onze idealen. In Rudolf Steiner's beschrijving van de grote evolutionaire cycli van onze kosmos wordt de volgende evolutionaire periode na de evolutie van de aarde de Toekomstige Jupiter genoemd. Jupiter draagt de herinnering in zich van de evolutionaire cyclus van de Oude Zon, toen leven en licht zich ontvouwden. In deze cyclus zien wij de primaire werking van de Kyriotetes, de Geesten van Wijsheid.

We hebben dan in de conjuncties van Saturnus en Jupiter, een soort grote conferentie tussen de krachten die het goddelijke evolutieplan uit het verleden in zich dragen en de krachten die het plan willen overnemen en ontwikkelen naar de toekomst. Deze conjuncties zijn dus belangrijke

momenten in de menselijke evolutie die de vooruitgang en de beweging van onze evolutie weer- spiegelen. Zij dragen een nieuwe impuls in zich uit een van deze drie hoeken die met de mensheid evolueert en gekleurd worden door de sterrenbeelden waarin zij zich voordoen, die elk een ander soort beweegstroom in zich dragen.

Hieronder volgen enkele citaten over Jupiter en Saturnus van Steiner en van Willi Sucher:

Jupiter is de denker in ons planetenstelsel, en het denken is de activiteit die door alle Wezens in zijn kosmisch domein wordt gecultiveerd. Creatieve gedachten uit het universum stralen naar ons vanuit Jupiter. Jupiter bevat, in de vorm van gedachten, alle vormende krachten voor de verschillende ordes van kosmische Wezens. Terwijl Saturnus ons vertelt over het verleden, geeft Jupiter een levend beeld van wat met hem verbonden is in het kosmische heden. Maar wat Jupiter aan het oog van de geest openbaart, moet met bedachtzame intelligentie worden begrepen. Als een mens zich niet zelf inspant om zijn denkvermogen te ontwikkelen, kan hij, zelfs als hij helderziend is, de mysteriën van Jupiter niet benaderen, want zij worden geopenbaard in de vorm van gedachten en kunnen alleen worden benaderd door een oprechte activiteit van denken. Jupiter is de denker in ons universum.

Rudolf Steiner, De spirituele individualiteiten van de planeten,
27 juli 1923

Jupiter is in essentie wevende wijsheid....En stel je nu voor dat je kijkt, niet naar wevende wolken waterdamp maar naar wevende wijsheid zelf, wevende gedachtebeelden die eigenlijk Wezens zijn. - Dan zul je een indruk van Jupiter krijgen.

Rudolf Steiner, Karmische relaties, deel II

Wat de Saturnuswezens zien als een vergezicht op voorbije evolutietijden, verenigt zich met een vergezicht op de voorbije evolutie van alle Wezens die tot het hele planetenstelsel behoren. Het bewustzijn van de Saturnuswezens kan daarom worden gekarakteriseerd door te zeggen dat zij terugblikken op het geheugen, als ik het zo mag uitdrukken, van alle Wezens van het gehele planetaire systeem. Alles is gegrift in dit vermogen van kosmische herinnering, kosmisch geheugen, van de Saturnuswezens. Als het uitzicht op de wevende levenswerkelijkheden van het bestaan in de Saturnus-sfeer een schokkende ervaring is voor de ingewijde waarnemer, dan is het nog veel schokkender voor hem om te zien hoe de gevolgen van een vorige incarnatie worden meegedragen in een nieuw aards leven door individualiteiten wier karma, bepaald door hun specifieke ervaringen, werd gevormd en vorm kreeg in de Saturnus-sfeer.

Rudolf Steiner, Karmische relaties, deel VII

De ziel wordt in deze sfeer geconfronteerd met de werkelijke geestelijke achtergrond van de levensmanifestaties, die oorspronkelijk in de wereld zijn gekomen door het grote offer van de Geesten van Wijsheid of Kyriotetes. Zo is de sfeer van Jupiter de uitdrukking van deze hiërarchie.... Deze onmetelijke wijsheid van het scheppende le-

ven, die het begin en het einde kent van alle bestaande levensmanifestaties, is de daad en erfenis van de Geesten van Wijsheid in de sfeer van Jupiter..... De hier verworven wijsheid is geen intellectuele kennis die alleen maar kan analyseren, maar een creatieve wijsheid die in staat is om tegelijkertijd alle stadia en gevolgen van elke creatieve daad te beschouwen, werkend zoals de levenskrachten van de plant.

Willi Sucher, Isis Sophia II

Uit de aangeboren kwaliteiten van de sfeer en de planeet van de huidige Saturnus, treden deze krachten op als waarborgers van de wil van de goddelijke Vaderwereld. De geestelijke wezens, die ermee verbonden zijn, hebben alle evolutie sinds het aller-eerste begin bijgestaan en bijgewoond. Omdat zij de oudste zijn, die aan alles hebben deelgenomen, zorgen zij er in de zonnewereld voor, dat nooit van de oorspronkelijke bedoelingen van de Goden wordt afgeweken of deze worden vergeten. Deze planeet is dus in de hoogste zin het geheugen van het gehele zonne-organisme en de fysiologische grondslag van het geheugen en het geweten in de mens. Dit is ook de reden waarom Saturnus zeer diep verbonden is met de manifestaties en de wetten van het lot (karma) en reïncarnatie. Saturnus houdt als het ware de draden van de evolutie vast die van het verleden naar het heden leiden.

Willi Sucher, Isis Sophia II

Hier hebben we slechts een eerste poging om de planeten te begrijpen via de vormen die in de kosmos zijn geweven door hun relaties met de zon en de aarde, en in het geval van Saturnus en Jupiter met elkaar, als een soort van levenslichaam van de planeet. In zekere zin kan men zeggen dat de geweven vorm in de tijd de planeet IS, niet het minerale lichaam dat slechts de indicator is waarnaar wij in onze materialistische astronomie kijken.

Deze klassieke planeten zijn ingebouwd in het menselijk organisme. In het volgende hoofdstuk zullen we de buitenplaneten, Uranus, Neptunus en Pluto bekijken en hun relatie tot het zogenaamde klassieke planetenstelsel.

De buitenplaneten

Video's: Cursus II: De Planeten Sferen: De Buitenplaneten: Uranus, Neptunus en Pluto Planeetsferen, Sessie 7

Nu komen we bij de zogenaamde buitenplaneten of de nieuwe planeten van de zonnecosmos. We hebben de zogenaamde klassieke planeten Saturnus, Jupiter, Mars, zon, Venus en Mercurius besproken. Nu komen we bij deze mysterieuze nieuwe planeten en onderzoeken wat zij betekenen vanuit deze nieuwe benadering van een sterrenwijsheid, gebaseerd op het werk van Rudolf Steiner.

Rudolf Steiner sprak wel over Uranus en Neptunus, maar niet te veel. Pluto, die in 1930 werd ontdekt, is uiteraard ontdekt na Rudolf Steiner's dood, dus hij heeft nooit direct over deze planeet gesproken. Willi Sucher heeft veel onderzoek en werk verricht naar wat Steiner wel heeft gezegd. Hij heeft vanuit de antroposofie een perspectief ontwikkeld op alle drie deze buitenplaneten.

Laten we ons in deze drie buitenplaneten verdiepen en kijken naar wat we hun trinitaire aspect kunnen noemen, een drie-eenheid op vele verschillende niveaus, als een manier om ze te begrijpen. Om te beginnen met een paar citaten van Rudolf Steiner over deze buitenplaneten. Ik heb er een selectie van die in de bijlage zal worden opgenomen.

Opgemerkt moet worden dat de twee buitenste planeten die nu door de fysische astronomie tot ons zonnestelsel worden gerekend - Uranus en Neptunus - oorspronkelijk niet tot ons zonnestelsel behoorden; zij kwamen veel later in de aantrekking-sfeer van ons stelsel: zij sloten zich toen aan en bleven erbij. Daarom kunnen zij niet in dezelfde zin tot ons stelsel gerekend worden als de andere planeten vanaf Saturnus, want die behoorden er als het ware vanaf het begin bij.

Rudolf Steiner: De Geestelijke Wezens in de Hemellichamen
en de Koninkrijken der Natuur, Lezing X, GA 136

Omdat de oudheid Uranus en Neptunus niet ontdekte, beschouwde men Saturnus als de buitenste planeet en het is vandaag de dag nog steeds gerechtvaardigd om tot Saturnus te gaan. Astrologen hebben nog steeds een flauw vermoeden van deze dingen, want zij verbinden Uranus en Neptunus alleen met die menselijke kwaliteiten die het persoonlijke overstijgen, die een mens tot een genie maken, die het individuele persoonlijke element overstijgen -- waarbij hij zich bezighoudt met dingen die niet meer te maken hebben met zijn persoonlijke ontwikkeling. Alle astrologische verklaringen zijn in deze zin. Uranus en Neptunus komen pas in het spel wanneer een mens een genie wordt of het menselijke element tracht te overstijgen, wanneer zijn organisatie de neiging heeft zich te sterk uit te breiden of te sterk in verval te raken.

Rudolf Steiner, Cursus voor jonge artsen: Lezing III,
Dornach, 23 april 1924 GA 316

Onthoud het gedeelte over het transcenderen van het menselijke element, het overstijgen van het persoonlijke of het te sterk aftakelen. Dat zal ons helpen ons te informeren als we verder gaan naar deze drie buitenplaneten. Laten we beginnen met de astronomische informatie om ons vertrouwd te maken met deze planeten vanuit een astronomisch en vervolgens vanuit een historisch perspectief. Hieronder staan de traditionele symbolen voor deze drie planeten en wat informatie over hun ontdekking en hun banen.

Uranus

84 jarige siderische baan

Ontdekt: 13 maart 1781 in de sterren van de Stier

Sir William Herschel nam Uranus waar vanuit de tuin van zijn huis in Somerset, Engeland. Hij meldde het aanvankelijk als een komeet. 'Ik weet niet hoe ik het moet noemen. Het is even waarschijnlijk dat het een gewone planeet is die in een bijna cirkelvormige baan om de zon draait als

een komeet die in een zeer excentrische ellips beweegt. Ik heb er nog geen coma of staart aan gezien.'

Neptunus

164,8 jarige siderische baan

Ontdekt: 23 september 1846, conjunct Saturnus op de grens van Steenbok in Waterman

Eerst wiskundig ontdekt door Urbain Le Verrier voordat hij rechtstreeks werd waargenomen. De enige planeet in het zonnestelsel die eerder door wiskundige voorspellingen dan door empirische waarnemingen is ontdekt.

Pluto

247,68 jarige baan

Ontdekt: 18 februari 1930 (één baan van Uranus, 84 jaar, na ontdekking van Neptunus in 1846)

Ontdekt in Amerika (enige planeet ontdekt in Amerika) door Clyde Tombaugh. Ontdekt in sterren van Tweelingen tegenover het sterrenbeeld waar hij nu staat, dus heeft slechts een halve baan afgelegd sinds zijn ontdekking.

3-voudige Grote Oppositie juli 1930; jan. 1931; juni, 1931 (Jupiter was bijna conjunct Pluto in Tweelingen, tegenover Saturnus in Boogschutter) Verbinding met 2020! Pluto conjunct Jupiter en Saturnus in Boogschutter.

U kunt zien dat Uranus een siderische baan heeft van 84 jaar en ontdekt werd in 1781. Elk van deze planeten werd in zijn eigen eeuw ontdekt: Uranus in de 18e eeuw, Neptunus in de 19e eeuw, en Pluto in de 20e eeuw. Zoals in het bijvoegsel is aangegeven, werd Uranus ontdekt door Sir William Herschel en werd hij waargenomen vanuit zijn tuin in Somerset, Engeland. Eerst dacht hij dat het een komeet was, totdat hij hem verder kon bestuderen en zich realiseerde dat het geen komeet was, maar dat hij een regelmatigheid vertoonde die meer op een planeet leek.

Neptunus werd in 1846 ontdekt door Urbain Le Verrier en heeft een siderische baan van 164,8 jaar. In 2011 heeft hij één volledige omloopbaan gemaakt (hij werd 1 jaar oud sinds zijn ontdekking in kosmische termen). Het is interessant op te merken dat Neptunus werd ontdekt voordat hij rechtstreeks werd waargenomen. Neptunus is dus de enige van deze drie planeten die werd ontdekt door pure berekening, wat relevant is voor de spirituele kwaliteit van Neptunus, zoals we verderop zullen zien.

Pluto werd ontdekt in februari 1930, en heeft een baan van 247,68 jaar. Je kunt je voorstellen hoe lang die omloopbaan duurt. We hebben nog geen volledige baan van Pluto gezien sinds zijn ontdekking. Pas in 2178 zal hij een volledige baan rond de zon hebben afgelegd. Pluto werd in Amerika ontdekt door Clyde Tombaugh. Het is de enige planeet die in Amerika werd ontdekt, wat een andere belangrijke kwalitatieve factor is om over na te denken terwijl we verdergaan.

Een interessant feit over deze drie planeten is dat ze alle drie werden ontdekt met een speciale relatie tot de planeet Saturnus. Uranus stond tegenover Saturnus. Neptunus stond conjunct Saturnus en Pluto stond zo ongeveer tegenover Saturnus. Zoals u zich herinnert, spraken wij eerder over Saturnus als de sfeer die het wereldkarma en het evolutieplan voor de mensheid draagt. Het bevat de wereldbestemming terwijl we door het evolutionaire bewustzijn bewegen. Dus het feit dat deze werden ontdekt toen ze in deze speciale relatie met Saturnus stonden, duidt erop dat deze ontdekkingen momenten in het karma van de mensheid zijn waarop iets nieuws zijn intrede doet.

Aan de ene kant kunnen we historisch terugkijken en de bewegingen van deze buitenplaneten traceren: Saturnus, Uranus, Neptunus en Pluto. Men kan historisch onderzoek doen naar hun conjuncties en opposities. Willi Sucher heeft veel van dat onderzoek gedaan, door te kijken naar wat er in de vroege geschiedenis gebeurde toen deze planeten in bepaalde relaties met elkaar kwamen te staan. Maar vanuit mijn perspectief is er een belangrijk onderscheid dat in aanmerking moet worden genomen, namelijk dat er iets veranderde in de aard van de relatie tot deze planeten toen zij het menselijk bewustzijn binnentraden. Er is een andere relatie. In feite is het een relatie die in wereldkarma aangeeft dat de mensheid nu in staat is en opgeroepen wordt om de kwaliteiten van deze planeten op een bewuste manier op zich te nemen. Wij werden ons 'bewust' van hen. We waren rijp in ons bewustzijn, via de bewustzijnsziel, om zowel de uitdagingen als de mogelijkheden van deze planeten op ons te nemen. Men zou kunnen zeggen dat toen elk van deze planeten werd ontdekt, de mensheid er in potentie 'klaar' voor was.

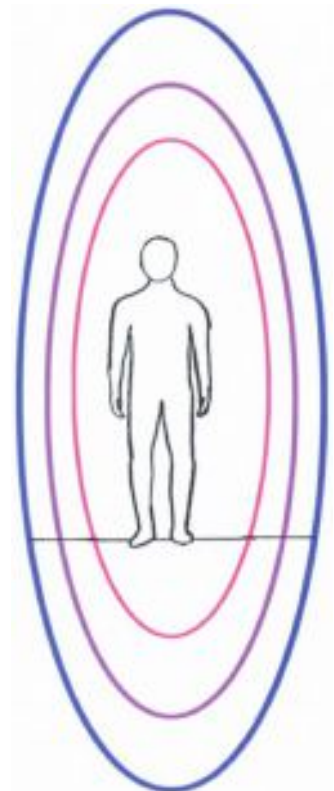

Laten we nu de diepere betekenissen van deze planetaire sferen onderzoeken. Hieronder staat het beeld van een menselijke vorm die op het aardoppervlak staat; de aarde beneden, de hemelen boven. We kunnen ons voorstellen hoe in deze menselijke vorm de klassieke planeten zijn opgenomen. Zij zijn in ons fysieke lichaam ingebouwd.

Waar zijn dan die drie buitenplaneten?
Hoe verhouden zij zich tot de mens?

Nu kunnen we dit beeld aanvullen. We kunnen ons drie sferen rond de mens voorstellen. Een elliptische sfeer die boven de mens uitsteekt en onder de voeten doorgaat naar de onderaardse niveaus van de aarde. Een tweede sfeer hoger en lager en een derde sfeer nog hoger en lager in het onderaardse element van de aarde.

Willi Sucher heeft deze drie sferen, waarop wij in detail zullen ingaan, in verband gebracht met deze buitenplaneten. Deze eerste sfeer rond de mens is verbonden met de sfeer van Uranus, de volgende sfeer rond de mens met Neptunus en de buitenste sfeer met Pluto. Zij komen binnen in de 'aura' van de mens, een aura van leven en bewustzijn. Als we daar gewoon mee beginnen als idee, als beeld, dan kunnen we nu verder onderzoeken hoe dit van toepassing is op het trinitaire aspect of het drievoudige aspect van deze drie planeten.

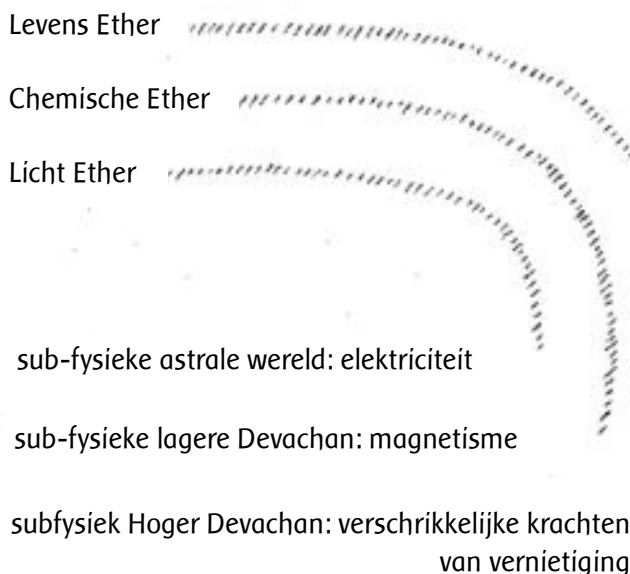
We zullen beginnen met een citaat van Steiner om ons één beeld te geven. Hij noemt hier niet de planeten, maar Willi Sucher trekt deze correlatie tussen deze drie rijken rond de mens boven en onder en deze drie buitenplaneten die nieuw binnenkomen in het menselijk bewustzijn en de menselijke capaciteiten.

We hebben de fysieke wereld, de astrale wereld, het lagere Devachan en het hogere Devachan. Als een lichaam nog lager dan de fysieke wereld wordt gestuwd, komt het in de subfysieke wereld, de lagere astrale wereld, het lagere of kwade Lagere Devachan en het kwade hogere Devachan.

De kwade astrale wereld is het rijk van Lucifer. Het kwade lagere Devachan is het gebied van Ahriman, en het kwade hogere Devachan is het gebied van de Asura's. Wanneer chemische actie onder het fysieke niveau wordt gedreven in - de kwade Devachanische wereld - ontstaat magnetisme. Wanneer licht naar beneden wordt gestuwd in het onder-stoffelijke - dat wil zeggen, een stadium dieper dan de materiële wereld - ontstaat elektriciteit. Als datgene wat leeft in de Harmonie der Sferen nog verder naar beneden wordt geduwd, naar het gebied van de Asura's, ontstaat een nog vreselijker kracht - die niet lang meer verborgen zal kunnen worden gehouden -. We kunnen alleen maar hopen dat wanneer deze kracht bekend wordt - een kracht die we moeten opvatten als veel, veel sterker dan de hevigste elektrische ontlading - we alleen maar kunnen hopen dat voordat een ontdekker deze kracht in handen van de mensheid geeft, de mensen niets immoreels meer in zich zullen hebben.

Rudolf Steiner: De Etherisering van het Bloed, Q&A sessie 77

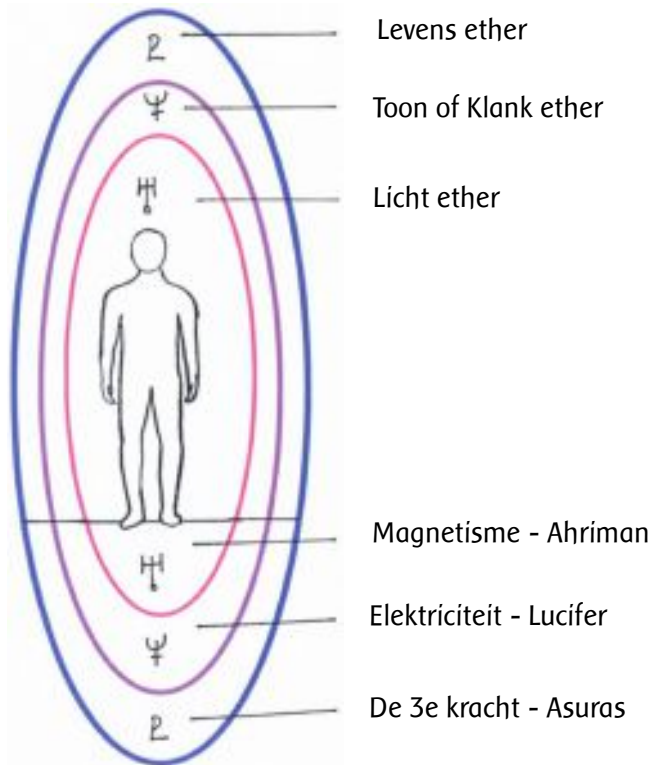
Dit is nogal een krachtige uitspraak van Steiner over de aard van de Asura's en wat hij deze derde kracht noemt. Dus hier brengt hij het eerste lagere rijk in verband met het rijk van Lucifer en elektriciteit, het tweede lagere rijk met het rijk van Ahriman en magnetisme en het diepste lagere rijk met de Asuras en wat hij noemt de derde kracht van ongelooflijke vernietiging.

Dit citaat wordt vervolgd met de onderstaande afbeelding, die Steiner vervolgens op het schoolbord tekende om te illustreren wat hij zei. Je ziet in deze afbeelding de sub-aardse sferen, maar hij verbindt ze vervolgens ook met de hogere sferen: de licht-ether valt in het subrijk van de elektriciteit, de chemische, of wat ook wel de toon-ether wordt genoemd, valt in het rijk van het magnetisme, en de levens-ether valt in het rijk van de verschrikkelijke krachten van vernietiging.

Laten we dit toevoegen aan ons beeld van de menselijke vorm die op de aarde staat met deze drie sferen om zich heen. Zoals u op de afbeelding kunt zien: het eerste lagere rijk van elektriciteit of Lucifer als gevallen licht; magnetisme, Ahriman, gevallen toon- of chemisch etherkracht; en de derde kracht, de Asura's, het gevallen levens-ether. Boven de menselijke vorm de hogere elementen van licht, toon en leven.

Video's: Cursus II: De Planeten Sferen: De Buitenste Planeten: Uranus, Neptunus en Pluto, Sessie 8,

Laten we, om dit verder te begrijpen, eens kijken naar wat er in de wereld gebeurde ten tijde van de ontdekkingen van deze planeten, want dit zal ons een verdere aanwijzing geven voor hun betekenis. Zoals men dikwijls in de wereld kan zien, vindt er, wanneer bepaalde kosmische gebeurtenissen zich voordoen, een soort weerspiegeling plaats in het menselijk bewustzijn. Dus, wat ontvouwde zich in het wereldgebeuren, in de wetenschap, in het menselijk bewustzijn, dat in het bijzonder in verband zou kunnen staan met het ontwakend bewustzijn van deze drie sferen?

Als we kijken naar Uranus, deze werd ontdekt, zoals ik al zei, in 1781. Dit was tijdens het hoogtepunt van het tijdperk van de Verlichting of het tijdperk van de Rede. In 1781 heeft Immanuel Kant zijn Kritiek van de zuivere rede gepubliceerd. Ook werden in 1776 de Illuminati opgericht, een religieuze orde die zich toelegde op het scheppen van een soort utopia op aarde. Daarnaast werd in 1776 de Onafhankelijkheidsverklaring van de Verenigde Staten geschreven, een oproep tot vrijheid van het individu tegenover het goddelijke recht van koningen, een oproep tot zelfbeschikking. In 1781 werd de grondwet van de VS geratificeerd, waarin die vrijheden werden vastgelegd.

Deze tijd van de ontdekking van Uranus omvatte ook de Industriële Revolutie. Dit omvat een hele periode, maar van 1760 tot ongeveer 1820-1840, zou je kunnen zeggen, was het echte hoogtepunt van de Industriële Revolutie, die natuurlijk niet mogelijk was zonder (stoom en) elektriciteit.

Deze tijd van de ontdekking van Uranus omvatte ook de Industriële Revolutie. Dit omvat een hele periode, maar van 1760 tot ongeveer 1820-1840, zou je kunnen zeggen, was het echte hoogtepunt van de Industriële Revolutie, die natuurlijk niet mogelijk was zonder (stoom en) elektriciteit.

Wat elektriciteit betreft, voerde Benjamin Franklin in 1752 zijn beroemde experiment uit met de vlieger met de sleutel in storm, wat zijn 'Aha'-moment over de elektrische krachten is geworden. In 1791 kon Luigi Galvani aantonen hoe elektriciteit ervoor zorgde dat de neuronen signalen doorgaven aan de spieren in het menselijk lichaam. Dit was het begin van de bewustwording van de elektrische krachten die in het menselijk organisme leven. In 1800 vond Alessandra Volta, van wie het woord volt afkomstig is, de batterij uit als bron van elektrische energie.

Zo kan men rond deze ontdekking van Uranus verschillende thema's zien die men met Lucifer en met elektriciteit in verband zou kunnen brengen: de ideeën van de verlichting die opriepen tot de soevereiniteit van de rede, gebaseerd op de bewijzen van de zintuigen; het ontwaken van de impuls van de individuele vrijheid en de revolutie tegen de oude vormen van het goddelijke recht van koningen en het klassensysteem, en de heerschappij van het hiërarchische gezag; en dan in de wetenschap, de ontdekkingen rond elektriciteit of het gevallen licht.

Uranus ontdekking 1781

Elektriciteit:

1752 Benjamin Franklin experimenteert met een vlieger, een sleutel in een storm

1791 Luigi Galvani toont aan dat elektriciteit het medium is

waarmee neuronen signalen doorgaven aan de spieren.

1800 Alessandro Volta ontdekt de batterij als betere bron van elektrische energie

Tijdperk van de Verlichting of Tijdperk van de Rede:

1781 Kritiek van de zuivere rede door Immanuel Kant gepubliceerd

Geschiedenis:

1776 Oprichting van de Illuminati

1776 Onafhankelijkheid VS: vrijheid van 'goddelijk recht van koningen'

1781 Amerikaanse grondwet geratificeerd

1789-1799 Franse Revolutie: vrijheid, gelijkheid, broederschap

Industriële Revolutie 1760 tot 1820/40 (als gevolg van elektriciteit)

Uranus:

1. Elektriciteit: gevallen licht

2. Verlichting: Soevereiniteit van de rede gebaseerd op bewijs van de zintuigen

3. Revoluties: Verwijdering van goddelijk heerschappij/bevestiging van zelfbeschikking.

Met de ontdekking van Neptunus in 1846 vinden we activiteit rond de hele ontwikkeling van het elektromagnetisme: het ontstaan van de chemische industrie, telegrafie, de morsecode, hydro-elektriciteit, en elektromagnetisme. In 1840, voerde een Amerikaan, Charles Grafton Page, een experiment uit waarbij hij het rinkelende geluid in een magneet ontdekte. In 1844 ontwikkelde Man-zetti voor het eerst het idee van de telefoon. In 1860 maakte Johann Philip Reis een elektromagne-tisch apparaat dat muziektönen kon overbrengen, hij noemde het de telefoon.

Op het gebied van de menselijke ideologie ontwikkelde Karl Marx in 1843 zijn theorie van het dialectisch materialisme en publiceerde hij in 1848 het Communistisch Manifest. In 1838 ontwierp Darwin zijn theorie van natuurlijke selectie, die in de loop van vele jaren werd uitgewerkt tot zijn

boek *On the Origin of the Species*, dat in 1859 werd gepubliceerd. We hebben ook het denken van Ralph Waldo Emerson die in 1841 zijn werk rond het transcendentalisme ontwikkelde en zijn *Essays* publiceerde, wat zijn tweede boek was.

Vanuit spiritueel wetenschappelijk perspectief was dit ook een belangrijke tijd. Rudolf Steiner identificeerde 1841 zowel als een soort hoogtepunt van materialisme als het jaar waarin de Grote Oorlog in de Hemel begon tussen Michaël en de Drakenkrachten, die zijn hoogtepunt bereikte in 1879 toen de draak op de aarde werd neergeworpen en in het menselijk denken binnendrong.

We kunnen dus in de geschiedenis deze relatie zien met de Ahrimanische krachten die in de mensheid werkzaam zijn - het idee van Darwin en de verdere ontwikkeling dat de mens is geëvolueerd uit een dier; de ideeën van Karl Marx, het dialectisch materialisme; de wetenschappelijke ontwikkelingen rond elektromagnetisme; en dan dit beeld van de Oorlog in de Hemel die begon in dat jaar toen Neptunus werd ontdekt.

Ontdekking van Neptunus 1846

Elektro-magnetisme: Chemische industrie, telegrafie, morsecode, hydro-elektriciteit en elektromagnetisme.

1840 De Amerikaan Charles Grafton Page ontdekt bij zijn experiment het trilende geluid in de magneet.

1844 Innocenzo Manzetti vat voor het eerst het idee van een telefoon op.

1860 Johann Philipp Reis maakte een werkend elektromagnetisch apparaat dat muziknoten kon overbrengen. Hij noemde het een telefoon.

Filosofisch:

1843 Karl Marx, ontwikkeling van zijn theorie van dialectisch materialisme.

1848 Het Communistisch Manifest, voor het eerst gepubliceerd

1838 Darwin bedacht zijn theorie van natuurlijke selectie

1859 *On the Origin of the Species* wordt gepubliceerd

1860 Henry Huxley bedacht de term Darwinisme

1836 De Transcendental Club opgericht

1840 In Amerika eerste toonaangevende tijdschrift, *The Dial*.

1841 Emerson publiceerde *Essays*, zijn tweede boek.

1841 Rudolf Steiner: Begin van de Grote Oorlog in de Hemel

Neptunus:

1. Elektro-magnetisme
2. Dialectisch materialisme/Darwinisme/Transcendentalisme
3. Oorlog in de hemel

Laten we nu verder gaan met Pluto, ontdekt in 1930. We zullen later op deze datum terugkomen in verband met zijn betekenis voor de Grote Conjunctie van 2020. Wat waren de ontdekkingen en opkomende denkwijzen in verband met Pluto? In 1927 werd de Oerknaltheorie over de oorsprong van het heelal voor het eerst opgemerkt door Georges Lemaître, wat in wezen het idee is dat onze oorsprong, onze kosmos, is voortgekomen uit een enorme atoomexplosie.

In 1932 werd de eerste cyclotron, of atoomsplijter, uitgevonden. In 1934 werd radioactiviteit gecreëerd. Hier hebben we in de wetenschap, al heeft Steiner het niet zo genoemd, wat velen beschouwen als de derde kracht: atoomenergie, kernenergie, radioactiviteit. Het lijkt zeer wel mogelijk dat dit de derde kracht is die Steiner beschreef als destructiever dan de grootste elektrische ontlading die men zich kan voorstellen.

In 1924 werd *Mein Kampf* geschreven. In 1929, was er natuurlijk de Grote Depressie. In 1933 werd Hitler kanselier van Duitsland. In 1934 vond de Grote Terreur van Stalin plaats in de Sovjet-Unie. Dus hier in de wereldgebeurtenissen, kunnen we wereldveranderende omwentelingen en vernietiging zien, die we later zullen onderzoeken. Veelzeggend in dit verband is de grote ramp die het nazisme in Midden-Europa heeft aangericht.

In de filosofie zien we de ontplooiing van het filosofische perspectief van het existentialisme, dat in wezen stelt dat de mens 'veroordeeld is om vrij te zijn', en dat we in wezen geen essentie hebben omdat er geen God is, daarom moeten we uit het niets een doel en betekenis zien te vinden.

Het belangrijkste is misschien wel dat Rudolf Steiner spreekt over de jaren 1933-35 als de tijd van de gebeurtenis die hij de Terugkeer van het Christuswezen in het etherische rijk noemde.

Zo zien wij in de wereld de nieuwe ontwikkelingen in de wetenschap, de catastrofale gebeurtenissen in de mensheid en het filosofisch perspectief van het Existentialisme met zijn essentiële boodschap dat de mens geen schepper heeft en zichzelf moet vinden uit het niets. We zullen hier wat later op ingaan, maar ik denk dat dit alles wijst op de opkomende activiteit van de Asura's. Hoewel er door Steiner weinig over hen is geschreven, vinden we in wat hij zegt een relatie van de Asura's met fysieke vernietiging, de vernietiging van het lichaam en daarmee de vernietiging van het ego van de mens, of zou je kunnen zeggen, de ervaring van het niets waaruit de mensheid afdaalt in vernietiging of opstaat tot een nieuwe relatie met de kracht van de IK BEN, tot de nieuwe Christuservaring.

Pluto ontdekking 1930

Wetenschap:

1927 Big Bang Theorie, voor het eerst genoteerd door Georges Lemaitre in 1927

1932 Eerste cyclotron of 'atoomsplitsjer' werd uitgevonden door Ernest Lawrence.

1934 Geïnduceerde radioactiviteit ontstaat

1939 Albert Einstein schreef een brief aan FDR (Federal Research Division) over de bouw van een atoombom.

Filosofie - Existentialisme: Mensen zijn 'veroordeeld om vrij te zijn', en hebben geen essentie omdat er geen Schepper is. (term pas halverwege de jaren 1940 bedacht door Marcel)

1925 Gabriel Honore Marcel essay Bestaan en objectiviteit 1927 Marcel Meta fysisch Tijdschrift (metafysische vervreemding)

1938 Jean Paul Sartre roman Nausea (manifest van het existentialisme)

1939 Sartre De muur

Geschiedenis:

1924 Mein Kampf geschreven

1929 Grote Depressie

1933 30 januari, Hitler wordt kanselier van Duitsland.

1934 Grote Terreur begint in Sovjet-Unie (Stalin)

1933/34/35 Rudolf Steiner: Terugkeer van Christus in het Etherische

Pluto:

1. Het atoom; nucleaire vernietiging/radioactiviteit

2. Big Bang materialistisch ontstaan van kosmos uit atoomexplosie

3. Existentialisme: goddeloos universum

4. Nazisme

5. Christus in het etherische

Video's: Cursus II: De Buitenste Planeten: De Buitenste Planeten: Uranus, Neptunus en Pluto, Sessie 9

Laten we hier nog even op voortborduren, met name in relatie tot dit beeld dat Steiner geeft van het sub-aardse rijk. We kunnen dit gebruiken om dit drievoudigheids- of contra-eenheidspectief uit te werken aan de hand van wat Steiner vertelde in lezingen die hij gaf over het inwendige van de aarde.

Hij spreekt daar over de negen onderlagen van de aarde, onder de aardkorst door naar het binnenste. Hij verdeelt ze in drie reeksen van drie: het eerste lagere rijk van de drie lagen met het wezen van Lucifer, dat een spiegel is van de Derde Hiërarchie; de tweede drie lagen met Ahriman als een soort sub-spiegel van de Tweede Hiërarchie; de onderste drie rijken, zeven, acht en negen, met het rijk van de Asura's, als een soort sub-spiegelrijk van de Eerste Hiërarchie.

Dus hier hebben we weer dat Steiner dit lagere aspect van deze drie rijken ontwikkelt en ze verbindt met deze drie tegenstrevende wezens in de negen lagen in het binnenste van de aarde als een soort schaduw of sub-spiegel van de negen rijken van de hiërarchieën. Als wij hierover nadenken, kunnen wij vanuit één gezichtspunt de Derde Hiërarchie beschouwen als een uitdrukking van de activiteit van de Heilige Geest; het rijk van de Tweede Hiërarchie als een uitdrukking van de activiteit van de Zoonkrachten; en de Eerste Hiërarchie, de hoogste van de drie, als een uitdrukking van de Vader.

Laten we dit idee vasthouden terwijl we dit complexe beeld beginnen op te bouwen van de mens met deze drie sferen die het lichaam omsluiten, met hun hogere en lagere aspecten verbonden met Uranus, Neptunus en Pluto. Hieruit kunt u zien dat de Luciferische krachten, als anti-Heilige Geest, de Ahrimanische krachten als anti-Zoon krachten, en de Asurische krachten als anti-Vader krachten, tegen de wereldgrond, de vorming van het fysieke lichaam, het begin en fundament voor de gehele menselijke ontwikkeling zijn.

Hoe zien wij nu het tegenwicht tegen deze lagere krachten? Dit brengt ons tot de relatie tussen het tijdstip van de ontdekking van deze sferen en het tijdstip van bewustzijnsziel, waarop het menselijk Ik kan beginnen met het bewust transformeren van zijn wezen. Dit is een gebied dat Willi Sucher heeft ontwikkeld bij de presentatie van deze drie sferen en hun relatie, niet alleen tot de belemmerende krachten in de mensheid, maar ook tot de potentialiteiten binnen de mens in onze tijd. Dit zijn de mogelijkheden die Rudolf Steiner in De weg tot inzicht in hogere werelden GA 10 en in veel van zijn werk uiteenzette als de ontwikkeling van de nieuwe vermogens in het menselijk bewustzijn die onze menselijke natuur kunnen transformeren.

Laten we dus terugkeren naar het beeld van de menselijke vorm met de drie subrijken van gevallen licht, gevallen toon en gevallen leven en de hogere aspecten van licht, toon en leven, die we eerder in verband brachten met de sferen van Uranus, Neptunus en Pluto. Willi Sucher brengt deze drie sferen in verband met de hogere potentialiteiten. Allereerst is er het rijk van Uranus in relatie tot de Verbeelding, dat Rudolf Steiner beschrijft als het eerste stadium van geestelijke kennis. Men kan zien hoe dit rijk van de Verbeelding verbonden is met geestelijk licht, illuminatie, verlichting; met de transformatie van het denken. Dit rijk van de Verbeelding is een soort geestelijk zien in levend beeldbewustzijn met het geestes-oog.

De sfeer van Neptunus en zijn relatie met de toon-ether, heeft volgens Willi te maken met het rijk van Inspiratie, het tweede niveau van spirituele cognitie. Men kan Bezieling zien als een soort geestelijk gehoor. Terwijl imaginatie verbonden is met zicht en getransformeerd denken, is Inspira-

tie verbonden met toon, een soort spiritueel horen, en met de transformatie van het gevoelsgebied of het middengebied.

Tenslotte is er de buitenste sfeer die verbonden is met Pluto en zijn relatie met het leven ofwel, Willi Sucher associeert met het derde stadium van hogere cognitie, dat is het rijk van Intuïtie. Zoals Verbeelding een soort geestelijk zicht is, Inspiratie een geestelijk gehoor, zo is Intuïtie een soort geestelijk weten, een vereniging met en direct weten van goddelijk wezen. Het is verbonden met de transformatie van de wil.

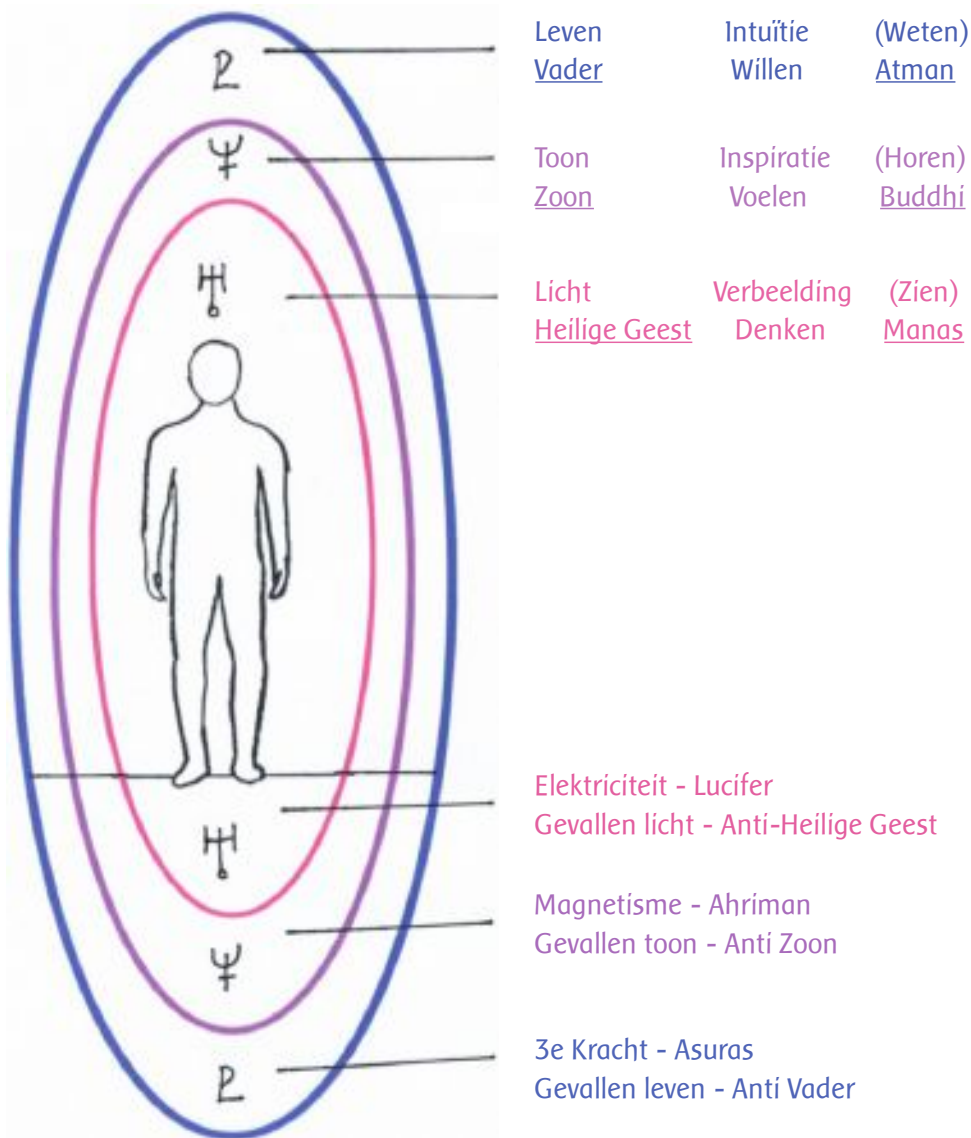
Dus, we hebben deze relatie met de Vader, Zoon en Geest principes en de tegen rijken van Lucifer, Ahriman, en Asurische wezens. Men zou de vernietigende kracht van de Asuras kunnen zien als diep verbonden met de wil; de belemmerende krachten van Ahriman met een dood in het middenrijk, deze kilte, dit gebrek aan gevoel; en Lucifer met het gevallen denken, dat zich uit in de verleiding van de zintuigen, maar ook naar het rijk van illusie en fantasie, of aan een geestelijk denken dat iemand wegvoert van een werkelijke relatie met de aarde.

Nu kunnen we dit beeld nog verder uitbouwen. We kunnen deze drie hogere sferen nog een stapje hoger brengen. We kunnen het eerste rijk verbinden met de transformatie van Lucifer en Verbeelding in wat Rudolf Steiner beschrijft als Manas of Geestzelf, wat de transformatie is van de astrale natuur. Dit is natuurlijk de plaats waar de zondeval in de mens plaatsvond als gevolg van Lucifer's activiteit in het astrale lichaam. Het rijk van Neptunus waar Ahriman werkt, wordt getransformeerd in Buddhi of Levensgeest, de transformatie van de etherische natuur van de mens, de levenskrachten. Het rijk van Pluto waar de Asurische krachten werken wordt getransformeerd in Atman of Geest Mens. Hier komen we zelfs tot de transformatie van het fysieke lichaam van de mens als een soort van ver gelegen doel dat voorwaarts gaat.

Zo hebben we in deze drie sferen van Uranus, Neptunus en Pluto, zowel de belemmerende krachten, de oppositionele krachten, die tegen de transformatie van de astrale natuur werken, de transformatie van de etherische natuur, en de uiteindelijke transformatie van het fysieke lichaam uit het Ego.

Als we deze planeten onderzoeken in bijvoorbeeld een geboorte-astrogram, kunnen we terugkeren naar het eerdere citaat en ons herinneren wat Rudolf Steiner over hen zei als betrekking hebbend op het superpersoonlijke of dat wat het persoonlijke individuele element te boven gaat en ook te veel achteruitgang. Dus, natuurlijk, zal men deze planeten in hun horoscoop hebben met bepaalde relaties tot andere planeten. Ze hebben zeker een relatie met het karma en de bestemming van de mens. Maar ik denk dat we kunnen beginnen in te zien dat deze relatie met deze buitenplaneten minder te maken heeft met de individuele mens en meer met de grotere krachten binnen het wereldkarma, en de transformaties en uitdagingen die moeten worden aangegaan om de mensheid vooruit te helpen in plaats van te vervallen in vernietiging. Ze hebben meer te maken met onze verantwoordelijkheden, niet zozeer voor persoonlijk karma, maar hoe we deelnemen aan het karma van de mensheid en de hedendaagse uitdagingen. Zo zou je het in het astrogram kunnen zien, want je zou kunnen zeggen dat zodra we buiten het fysieke lichaam en de klassieke

planeten in deze hogere sferen komen en we spreken over imaginatie, inspiratie, intuïtie, en Manas, Buddhi, en Atman, we het dan hebben over met name de weg van de mensheid om zich te verenigen tot de universele mens, de Christus Ik Ben, die werkt om de individuele mens te transformeren in deze representatie van de universele mens. In die zin beweegt het zich naar het superpersoonlijke, voorbij het individuele ego en het persoonlijke karma.

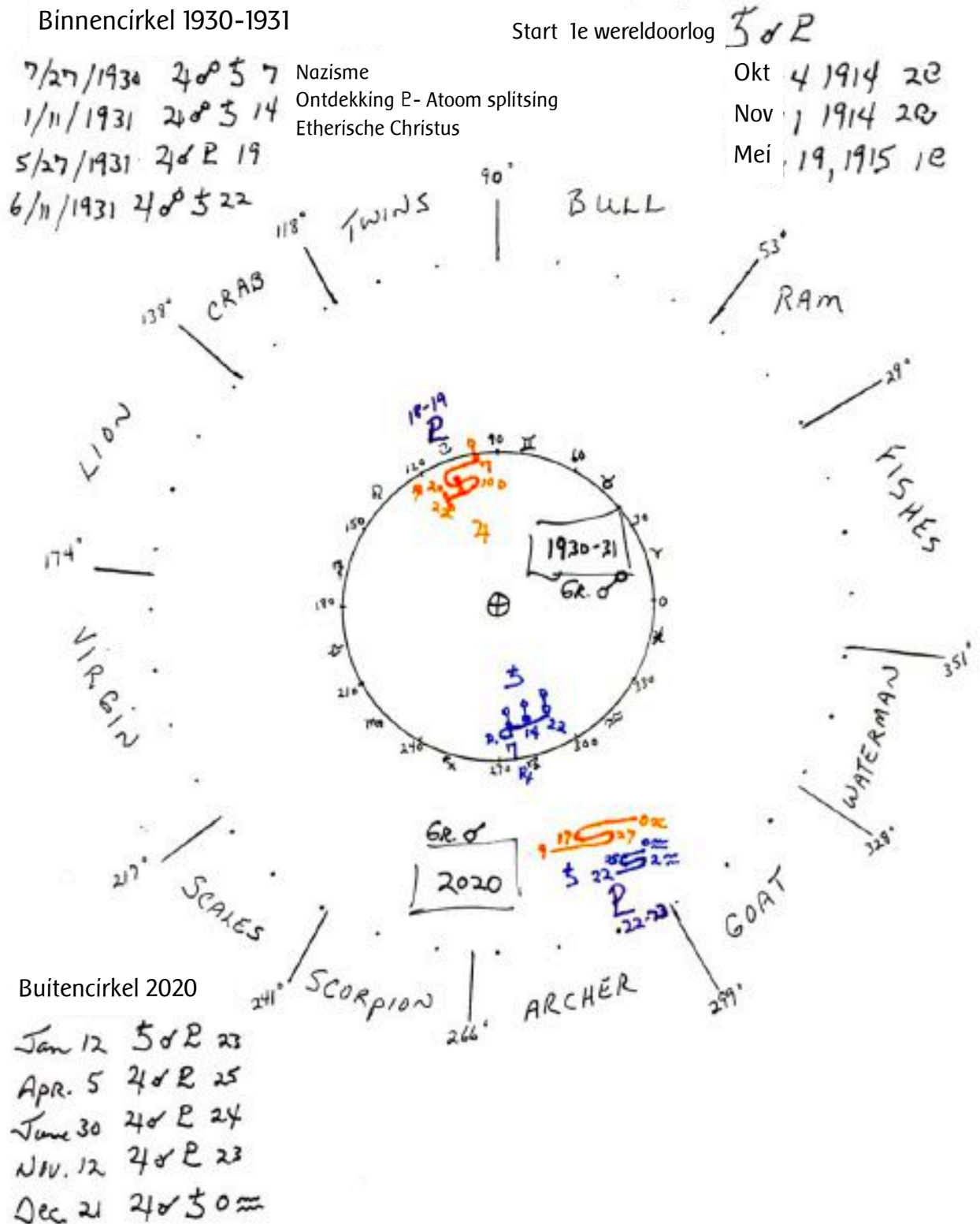

Video's: Cursus II: De Planetaire Sferen: De Buitenste Planeten: Uranus, Neptunus en Pluto , Sessie 10

Deze videocursus over de buitenplaneten, waarvan dit boek een transcript is, werd gegeven in maart 2021. Dit gedeelte had toen betrekking op gebeurtenissen van 2020/2021. We hadden in deze tijd een behoorlijk werelddilemma doorgemaakt, een wereldcrisis, die heel goed op nieuwe manieren kan doorgaan in de toekomst. Ik wil dus van de gelegenheid gebruik maken om vanwege deze bijzondere periode te spreken over deze buitenplaneten, in het bijzonder Pluto, in relatie tot deze tijden, om een voorbeeld te geven van hoe men deze planetaire sferen kan zien werken in de evolutie van de aarde en in het bewustzijn van de mensheid.

Ik sprak eerder over de ontdekking van Pluto in 1930. Hieronder is een astrogram zodat u het kunt zien. Met de ontdekking van Pluto, in 1930, spraken we al over de wereldontwikkelingen toen, in het bijzonder de ontplooiing van het nazisme, de ontwikkeling van nucleaire krachten, en de Terugkeer van Christus in het etherische.

Je kunt zien dat Pluto nu in 2020 tegenovergesteld staat aan waar hij in 1930 stond en dat hij een relatie heeft met Saturnus en Jupiter, waar hij ook nu een relatie mee heeft.

In de binnenste cirkel - ik heb dit in twee cirkels getekend, zodat het duidelijk is om naar te kijken - zie je in oranje de beweging van Jupiter in 1930-31. Je kunt zien dat Jupiter conjunct Pluto stond in de Tweelingen, en tegenover Saturnus, die in de Boogschutter stond, waar Saturnus in 2020 stond. Je kunt op de afbeelding de verschillende data zien waarop Jupiter in directe oppositie kwam met Saturnus en in conjunctie met Pluto. Maar je zou kunnen zeggen dat gedurende die hele periode deze grote oppositie van Saturnus en Jupiter in lijn was met Pluto in deze as van Boogschutter en Tweelingen. Ik heb hierover enkele artikelen geschreven op de website die beschikbaar zijn in het [Engels](#) of in het [Nederlands](#). Deze as van Boogschutter en Tweelingen is, zou je kunnen zeggen, de verticale egoïstische as van onze tijd. Het is de as van de zomer- en winterzonnwende. Hij vertegenwoordigt dus de verticale as van het grote kruis van de kosmos in onze tijd, en is verbonden met het egoïsme van de mens, het ontwaken en de ontwikkeling van het 'ik', met de grote vraag: wat is de mens?

In de Tweeling is er een bepaald soort ontwikkeling en in de Boogschutter een ander, maar ze geven allebei een soort dualistisch beeld. In de Tweeling heb je het hiërarchische boven en onder. In de Boogschutter heb je de dierlijke helft van het lichaam met de mens die eruit tevoorschijn komt en die de pijn richt naar de spirituele doelen voor de toekomst. Dit is de dualiteit van het menselijk wezen dat worstelt tussen de krachten van de dierlijke natuur en de hogere doelen voor zijn spirituele wording.

Zo hebben we in deze afbeelding van 1930 een weergave van wat ik, op grond van mijn eigen onderzoek, denk dat dat een begin is van het werk van de Asurische krachten in de wereld, in relatie tot deze ontdekking van Pluto. Dit komt tot uiting in de zeer bijzondere manier waarop het nazisme de Holocaust in de mensheid tot stand bracht met de massamoord op miljoenen mensen op een zeer berekende en mechanische manier. Men kan het ook zien in de atoombom op Japan en in de massamoorden door Stalin tijdens de Grote Terreur. Daarin ontstond een nieuwe verhouding tot het doden op massale schaal. We zien in de geschiedenis in de opkomst van het nazisme en de daaruit voortvloeiende oorlog de poging om te blokkeren wat Steiner voorspelde als het begin van het vermogen om te komen tot een bewustzijn van de wederkomst van de Christus in het etherische rijk

Deze activiteiten in de jaren dertig staan in direct verband met onze tijd. Hoe? Zoals u in de buitenste cirkel kunt zien, komen we nu tot een conjunctie van Saturnus en Jupiter in dezelfde lijn en zij komen ook in conjuncties met Pluto in de aanloop naar hun Grote Conjunctie in 2020. Je kunt de bewegingen van Jupiter en Saturnus over heel 2020 zien, heen en weer gaand in conjunctie met Pluto. De data staan daar linksonder van Jupiter conjunct Pluto drie keer. Saturnus conjunct Pluto en Jupiter conjunct Saturnus uiteindelijk op de Winterzonnwende, maar nu net uit Boogschutter stappend bij de conjunctie in het sterrenbeeld Steenbok. Dit gebeurt wanneer Pluto eigenlijk de helft van zijn baan heeft afgelegd. Nu zul je zeggen, dat is niet de helft van 248 jaar, maar het vreemde aan Pluto is dat hij een extreem excentrische elliptische baan heeft. Dus het kortere deel van de baan of het perihelium, waar we in de heliocentrische cursus op in zullen gaan, is een veel kortere helft van de baan dan het lange aphelium deel van de excentrische ellips van Pluto.

Laten we deze parallel dus 'zien'. Pluto is nu in 2020 in principe tegenovergesteld aan waar hij was in 1930 toen hij werd ontdekt, en hij is in conjunctie met Saturnus en Jupiter, terwijl hij toen in oppositie was, maar in dezelfde sterrenbeeld als als nu wanneer hij samenkomt met Saturnus en Jupiter in conjunctie. Deze Grote Conjuncties zijn van wereld karmische betekenis, en het gebeurt allemaal in het onderste lichaamsdeel, het dierlijke deel van de Boogschutter. (Voor alle duidelijkheid, de samenstanden van Saturnus, Jupiter en Pluto zijn allemaal in het onderlichaam van de Boogschutter, maar de Grote Conjunctie treedt op net in sterren van Steenbok, maar dat zou een ander niveau van discussie zijn).

Het onderzoek moet doorgaan, maar ik denk dat het diep verbonden is met de opkomst van covid 19 en de vaccins, en alles wat er gebeurt, niet alleen op medisch gebied, maar de implicaties ervan op economisch gebied, op sociaal gebied in de wereld, op politiek gebied. Wat begint er te ontwaken? Wat begint er in de mensheid plaats te vinden als gevolg hiervan dat in verband kan worden gebracht met de Asurische krachten?

Ik denk zelf dat we nu echt getuige zijn van de activiteit van de Asurische krachten in wat er vandaag de dag in de wereld gebeurt. Ik denk dat we nog maar het begin zien van de ontplooiing ervan in de vormen die worden opgezet vanuit de beweegredenen achter het virus en het vaccinatieprogramma, met bredere gevolgen, niet alleen voor de gezondheid, maar ook voor de wereld-economie, het sociale en regeringsleven in de wereld en voor de menselijke relaties. Ik denk dat het diep verbonden is met deze wortelactiviteit van de Asurische krachten, die anti-Vader zijn, anti-het fysieke lichaam en anti-het ego en dat afhankelijk is van het fysieke lichaam voor zijn verdere ontwikkeling op aarde.

Ik zal straks iets laten lezen waarin Rudolf Steiner spreekt over deze zeer intieme relatie tussen het ego van de mens en het lichaam, de fysieke vorm, als de uitdrukking van het ego. In de hele voortgang van de evolutie is het belangrijk dat de mens zich verenigt met het lichaam en het lichaam spiritueel transformeert. Het is geen kwestie van materie achterlaten, het lichaam achterlaten en opstijgen naar een spirituele gelukzaligheid. Het is een proces waarbij het menselijke 'ik ben' uit zijn geestelijke vermogens het lichaam, het fysieke lichaam opneemt en transformeert om het volgende stadium van evolutie te kunnen vervullen. Dit is het fundamentele werk van de Christusactiviteit op aarde. De activiteit die nu gaande is, werkt tegen die mogelijkheid en daarmee tegen de juiste evolutie van de mens en het goddelijke plan van de Vader.

Ik voeg een paar citaten van Steiner over de Asura's toe, alleen maar om dit in de context van zijn werk te brengen. Ik zeg van tevoren dat ik dit alleen doe omdat het een zeer verontrustende tijd is en ik denk dat het van het grootste belang is voor mensen die in staat zijn om zeer wakker te zijn voor de krachten die op een spiritueel niveau aan het werk zijn. Dus, dit is een oproep om te ontwaken en bewust te zijn van wat er gebeurt en geen enkele manier om alarm te slaan of sensatiezucht te creëren. Hieronder volgen drie opeenvolgende citaten van Steiner. In antroposofische kringen wordt veel gesproken over Ahriman en Lucifer, maar ik denk dat het tijd wordt dat we beginnen te ontwaken voor de activiteit van de Asura's die in de wereld aan het opkomen zijn.

In de loop van de aarde-ontwikkeling zal de mens al het kwaad dat hem door de Luciferische Geesten is aangedaan van zich afwerpen, samen met de zegen van de vrijheid. Het kwaad dat door de Ahrimanische geesten is gebracht, kan door karma worden uitgebannen. Maar het kwaad dat door de Asurische krachten is gebracht, kan niet op deze manier worden uitgewist. Hoewel de goede geesten pijn, lijden, ziekte en dood hebben ingesteld om desondanks de mogelijkheid van het kwaad de evolutie van de mens te kunnen voortzetten, terwijl de goede geesten de werking van het karma mogelijk hebben gemaakt om de Ahrimanische machten te kunnen weerstaan en het kwade goed te maken, zal het niet zo gemakkelijk zijn de Asurische machten te weerstaan wanneer het aardse bestaan zijn beloop neemt. Want deze Asurische geesten zullen datgene, wat zij in hun greep hebben, namelijk de kern van het wezen van de mens, de bewustzijnsziel tezamen met het 'ik', ertoe aanzetten zich met de aardse materie te verenigen. Fragment na fragment zal uit het 'ik' worden gerukt, en in dezelfde mate waarin de Asurische Geesten zich in de bewustzijnsziel vestigen, moet de mens delen van zijn bestaan op de aarde achterlaten.

Wat aldus de prooi wordt van de Asurische machten, zal onherroepelijk verloren gaan. Niet dat de hele mens hun slachtoffer hoeft te worden - maar delen van zijn geest zullen door de Asurische machten worden weggerukt. Deze Asurische krachten worden tegenwoordig aangekondigd door de heersende tendens om geheel in de materiële wereld te leven en zich niet bewust te zijn van de werkelijkheid van geestelijke wezens en geestelijke werelden. Het is waar, de Asurische machten corrumperen de mens vandaag de dag op een manier die meer theoretisch is dan feitelijk. Vandaag de dag misleiden zij hem met verschillende middelen door te denken dat zijn 'ik' slechts een product is van de fysieke wereld; zij verleiden hem tot een soort theoretisch materialisme.

Maar naarmate de tijd verstrijkt, zullen zij het zicht van de mens op de geestelijke Wezens en de geestelijke Machten verblinden. De mens zal niets weten, noch iets willen weten van een geestelijke wereld. Meer en meer zal hij niet alleen leren dat de hoogste morele idealen van de mensheid slechts sublimaties zijn van dierlijke impulsen, dat het menselijk denken slechts een transformatie is van een vermogen dat ook in het bezit is van de dieren, dat de mens wat zijn vorm betreft verwant is aan het dier en meer nog in zijn hele wezen afstamt van het dier - maar hij zal deze opvatting in alle ernst tot zich nemen en zijn leven dienovereenkomstig inrichten.

Rudolf Steiner, Berlijn, 22 maart 1909.

Dit roept de vraag op wat Steiner zou zeggen van de huidige technologie en biotechnologie en van de gangbare taal rond de mens als computer, die een upgrade nodig heeft en een nieuw besturingssysteem downloadt. We hebben nu dit beeld van de mens, niet zozeer als een dier uit het Darwinisme, hoewel dat nog steeds aanwezig is in de mensheid en onderwezen wordt, maar meer de perspectieven van kunstmatige intelligentie en transhumanisme waarin de mens een soort computervorm is waarvan onderdelen kunnen worden uitgewisseld en vervangen door biotechno-

logie en uiteindelijk volgens veel nieuwe denkers de menselijke soort zoals wij die kennen tot een einde zal komen en een nieuwe hybride van mens-computer onze plaats zal innemen. Wat zijn dan de spirituele wezens die geassocieerd worden met trans-humanisme.

Het volgende citaat:

..Een economisch leven zoals het Anglo-Amerikaanse, dat zou moeten uitmonden in wereldheerschappij - als men zich niet inspant om het te laten doordringen van het onafhankelijke geestelijke leven en het onafhankelijke politieke leven, zal het uitmonden in de derde van de afgronden van het menselijk leven, in de derde van deze drie. De eerste afgrond is de leugen, de degeneratie van de mensheid door Ahriman; de tweede is zelfzucht, de degeneratie van de mensheid door Lucifer; de derde is, in het fysieke domein, ziekte en dood; in het culturele domein, de ziekte en dood van de cultuur. De Anglo-Amerikaanse wereld kan wereldheerschappij verwerven; maar zonder de Sociale-driegeleding zal zij, door middel van deze heerschappij, culturele dood en culturele ziekte over de gehele aarde uitstorten; want deze zijn evenzeer een gave van de Asura's als leugens een gave zijn van Ahriman, en zelfzuchtigheid van Lucifer. Dus de derde, een waardige metgezel van de andere twee, is een gave van de Asurische machten.

Rudolf Steiner: De Mystериën van het Licht, van de Ruimte, en van de aarde,
hun Reflectie in de drie stromen van de materialistische beschaving
12-15 dec. 1919

Tenslotte gaat het citaat van Steiner over deze relatie van de menselijke vorm tot het ego. We hebben dit in onze cursus over de dierenriem doorgenomen door te spreken over de aard van de menselijke vorm en de dierenriem. Deze menselijke vorm is in de loop van de evolutie als het ware ' gevuld ' met materie, maar zijn ware vorm is fysiek-niet materieel.

De enige uitdrukking van ons Ik, het is de menselijke vorm... Met andere woorden, in het hele uitgestrekte gebied van onze ervaring is er één ding - de menselijke vorm - dat de uitdrukking is van het menselijk wezen. Dat klinkt banaal, maar het is in werkelijkheid een van de belangrijkste uitspraken die men kan doen, en een waarover men goed kan nadenken en mediteren.

Rudolf Steiner, GA 137 Oslo, juni 1912

Met deze buitenplaneten hebben we dus alle planetaire rijken doorgenomen en hun relatie tot zowel de mogelijkheden als de uitdagingen en hindernissen die de mensheid uit haar eigen spirituele ego-krachten moet gaan oppakken. Hun ontdekking en opkomst weerspiegeld in het ontvouwen van wereldgebeurtenissen, wereldfilosofieën, wetenschap, zijn allemaal een deel van deze vrijheid van het ego, die nu op een scharnierpunt staat wanneer de overgang nodig is om de spirituele vermogens te doen ontwaken die nodig zijn om de mensheid vooruit te helpen.

IV Christus en de Sterren

De zon en de kosmische IK BEN

Video: cursus III: Christus en de Sterren, Sessie 1

We treden nu binnen in het hart van een nieuwe sterrenwijsheid, die tegelijk de kern is van het werk van Rudolf Steiner en de antroposofie: de relatie van de kosmos van de sterren tot dat Wezen, dat wij de Christus noemen. Rudolf Steiner heeft op velerlei wijze over dit grote kosmische Wezen, de Christus, geschreven en gesproken, die in de incarnatie van Jezus op het keerpunt der tijden is neergedaald en zich met de aarde heeft verenigd. Ook het werk van Willi Sucher richt zich op deze relatie van de Kosmische Christus. Het is deze relatie die een nieuwe sterrenwijsheid mogelijk maakt en het begin van dat proces van spreken tot de sterren in Rudolf Steiner's vers. Op dit punt in de evolutie is het belangrijk dat de mens zijn spirituele bewustzijn begint te ontwaken en zijn nieuwe capaciteiten wakker begint te maken om het hogere zelf in zich geboren te laten worden. Het is dit hogere Christus Zelf dat zal beginnen de aarde te transformeren en uiteindelijk zelfs de sterrenkosmos.

Wie is de Christus? Natuurlijk valt het buiten het bestek van dit werkboek om daar diep op in te gaan, dus wil ik hier alleen een blik werpen op de aard van dit wezen door naar de zon te kijken. In de moderne astronomie beschrijven we de zon als een sfeer van kernexplosies en energie die warmte en licht de kosmos instraalt - deze ster in het centrum van ons zonne-universum. Maar als we proberen dieper door te dringen in de ware aard van de zon, kunnen we tot het besef komen dat de zon, net zoals we over de planeten spraken, niet een lichaam in het centrum van ons zonnestelsel is, maar dat de ware zon in feite de hele kosmos doordringt tot in de periferie van de vaste sterren van de dierenriem. Het is dat sterwezen dat het hele zonne-universum omvat, draagt en ordent. Er is echter een belangrijke eigenschap van de zon die niet in de moderne wetenschap is opgenomen. Rudolf Steiner spreekt over deze aard van de zon op een zeer unieke manier. Hij stelt dat de zon eigenlijk niet-ruimtelijk is. In feite is de zon negatieve ruimte, minder dan lege ruimte.

Wat stelt dit beeld van de zon ons voor? Wij kunnen deze 'minder dan lege ruimte' zien als een proces dat begint in de periferie van de kosmos, voorbij de dierenriem. We kunnen ons een beeld voorstellen van zodiakale en super-zodiakale geestelijke substantie die voortdurend stroomt, spiraalsgewijs vanuit de periferie naar dit zonnecentrum. Onderweg begint het zich steeds meer te verdichten, tot het op de aarde zelf zijn dichtste vorm aanneemt. Met de planeten Venus en Mercurius begint al het proces van transformatie of vergeestelijking, totdat de substantie verdwijnt in deze minder dan lege ruimte, dit gat, om zo te zeggen, van de zon, waar het volledig vergeestelijkt is. Wat wij ervaren als fysiek licht en fysieke warmte is in werkelijkheid het ruimtelijke/zintuiglijke bijproduct van een spiritueel proces. De zon scheidt in feite ruimte. Misschien kan een parallel worden gezien in de manier waarop ons eigen metabolisme, door de vernietiging van materiële krachten die we binnenkrijgen, een bijproduct creëert van warmte in ons metabolisme en het licht van ons ontwaakte bewustzijn in het lichaam.

Maar wat gebeurt er met deze stof die als het ware door het transformatieproces in het centrum van de zon verdwijnt? Zij verschijnt opnieuw in de periferie, voorbij de dierenriem, en zo is het proces voortdurend. In de zon hebben we dus eigenlijk te maken met een spirituele activiteit; een activiteit van de ultieme transsubstantiatie van de substantie in haar ware spirituele aard, waar zij weer verschijnt voorbij de dierenriem in de periferie. Er is deze voortdurende stromende activiteit van de periferie, via de planetaire sferen naar de aarde en verder naar de zon.

Als je ooit hebt gekeken naar het scherm van een zonnebloem met de gedroogde zaden, dan zie je dit prachtige grote bloemscherm met dit soort aura van kleine gele bloemblaadjes rond de rand, en een spiraalvormig naar binnen en naar buiten gaand patroon van het zaad. Dit is een soort spiegelbeeld van wat in feite een proces is dat voortdurend plaatsvindt in de kosmos.

Zo ook in de astronomie, als je feitelijk kijkt naar de dichtheid van de planetaire sferen van de planeetlichamen, neemt op elke planeet vanaf Saturnus tot aan de aarde de dichtheid geleidelijk toe. Maar bij Venus en Mercurius neemt de dichtheid weer af. Dus, onze aarde is de dichtste van alle planeten. Zelfs in deze dichtheid van de progressie van materie, kunnen we een weerspiegeling zien van dit transformatieproces, deze opbouw van materie tot zijn volste dichtheid op de aarde en het begin van het transformatieproces naar de zon toe.

We zullen later terugkomen op vragen rond deze zon, onder andere over de spirituele wezens van de zon en waarom de zon het centrum van ons universum is en de aarde slechts een planetair lichaam. Er zit een esoterische geschiedenis aan dat proces die we zullen onderzoeken met de heliocentrische benadering uit de astrofisie.

Als we nu dit zonne-proces nemen dat zojuist beschreven is, kunnen we in zekere zin die activiteit ook uitgedrukt zien in de aard van het 'ik ben', het ego. Zoals eerder besproken, hebben we met ons aardse zelfbesef dit ik-besef waarover we spraken in verband met de planeet Mars, het ik-besef dat de 'ik die niet die ander is'; de ik die afgescheiden en onafhankelijk is. We wijzen naar ons zelf als we 'ik' zeggen. Wij hebben dus een soort ruimtelijk concept van ons 'ik' als een soort 'ding-iets' op de aarde. Wij associëren het met onze persoonlijkheid, met ons karakter, en met het geheel van de verschillende identiteiten die ons definiëren: carrière, rol in de familie, ras, cultuur, enz. Wanneer we echter werkelijk proberen ons bewustzijn te verheffen tot de aard van het ware 'ik' van de mens, geboren uit de zon, kunnen we tot het inzicht komen dat de aard van het ware 'ik ben' in feite deze minder-dan-leegheid is die altijd in een proces van transformatie is. Dit is moeilijk te conceptualiseren, maar kan eenvoudigweg worden beschouwd als een verbeelding van onze ware aard. Ik breng dit naar voren omdat we door de zon te begrijpen eigenlijk een beetje een begrip kunnen krijgen van 'de Christus'. Hij, die in de Evangeliën naar zichzelf verwijst als de 'Ik Ben'. Dit wezen van de Christus is als het ware de personificatie, de manifestatie, de openbaring, van dit grote zonnewezen in onze kosmos, die ook de logos is. De Logos - de betekenis van de kosmos, het leven van de kosmos, het 'ik ben' van de kosmos in geestelijke zin - daalde af en werd materie, werd vlees. Deze gebeurtenis en de gevolgen ervan voor onze menselijke evolutie en voor onze eigen ware wording als mens, is diepgaand en staat centraal in het werk van Rudolf Steiner en in het werk van de astrofisie.

Incarnatie van de Kosmische Christus

Video Cursus III: Christus en de Sterren, Sessie 2

In de traditionele astrologie zegt iedereen in welk teken hij staat, wat betekent waar zijn zon stond bij zijn geboorte. De zon heeft deze centrale plaats in de astrologie als een soort 'wie we zijn', de basis van onze persoonlijkheid. Maar vanuit de astrofiele willen we proberen dit begrip van wat de zon in het astrogram vertegenwoordigt te verheffen. Het vertegenwoordigt de ware wording van een 'ik ben', de ware aard van wie ik ben als spiritueel wezen en hoe ik dit manifesteer in mijn leven op aarde. Dat is het doel van wat de zon in het astrogram wil worden.

De persoonlijkheid of het aardse ego waarmee we ons op aarde identificeren is slechts een weerspiegeling in de wereld van de biosfeer van ruimte en tijd van het ware zelf dat werkelijk in het proces is om in de mens geboren te worden. Dat vermogen tot geboorte van dat menselijk wezen is nu een bewust proces, geen onbewuste gebeurtenis, maar een bewust proces waaraan wij deelnemen. Dat vermogen is in de aarde ingeplant sinds de vereniging van het Christuswezen met de aarde. Men zou kunnen zeggen dat de dood en verrijzenis van het Christuswezen in het aardse lichaam de zaadkracht van de zon in de aarde heeft gelegd, opdat deze niet verloren zou gaan aan in de materie en de mensheid niet verloren zou gaan aan de krachten van de dood. Uit die zaadkracht zal de mens de aarde in een nieuwe zon veranderen. Dit is een machtig kosmisch beeld om over na te denken, maar ik denk dat het belangrijk is om het op zijn minst aan te raken in relatie tot de zon als centraal element in een studie van de astrofiele en om te beginnen te kijken naar de aard van de incarnatie van Christus op aarde.

Vanuit de antroposofie beseffen we dat, hoewel Jezus van Nazareth een zeer verheven en hoogontwikkelde individualiteit was, het Christuswezen, de Zonne-logos, zich pas in zijn 30ste jaar met dit lichaam van Jezus verenigde bij de gebeurtenis die als de Doop wordt beschreven. Gedurende de minder dan drie jaar van Zijn belichaming transformeerde dit Wezen totaal de omhulsels en de aard zelf van dit aardse lichaam, zelfs door de dood gaand en het fysieke lichaam te transformeren. Christendom of de Christus-impuls gaat dan echt niet over een leer, of een doctrine of religie, maar het gaat over een gebeurtenis; een gebeurtenis die plaatsvond voor de hele aarde, ongeacht religie, ongeacht ras, ongeacht nationaliteit. De gebeurtenis van de dood en verrijzenis heeft plaatsgevonden en is nu aan het ontkiemen in de aarde. Ieder mens kan zich bewust verenigen met die ontkiemende kracht.

Laten wij nu een concreter begrip krijgen van de relatie van dit Wezen gedurende de drie jaren op aarde en de grondslagen die daar zijn gelegd voor de toekomst van de mensheid. We kunnen beginnen de daden van dit Wezen te zien als archetypen, als zaadkrachten, waarnaar de mens zijn leven kan beginnen te modelleren en zijn natuur op een diepere manier kan begrijpen. Wanneer we uiteindelijk tot de astrogram-interpretatie komen, zullen we toepassen wat we nu zullen onderzoeken - de daden van de Christus in relatie tot de planetaire gebaren en vervolgens tot een individuele biografie. In mijn eigen ervaring en gebaseerd op het werk van Willi Sucher, zijn de relaties tot deze sterrengebeurtenissen die verbonden zijn met de Christusedaden enkele van de krachtigste

leermiddelen voor iemand in het begrijpen van zijn horoscoop, in het begrijpen van zijn uitdagingen en zijn intenties in de incarnatie. Ze kunnen een echt concreet hulpmiddel zijn voor het bereiken van inzicht en begrip in zelf-transformatie.

Dus, voordat we ingaan op deze concrete voorbeelden, geef ik een selectie van Rudolf Steiner die ingaat op wat we zullen gaan onderzoeken.

Zo werkte in Palestina in de tijd dat Jezus van Nazareth als Christus Jezus op aarde rondliep - gedurende de drie laatste jaren van zijn leven, van zijn 30e tot zijn 33e jaar - het gehele Wezen van de kosmische Christus ononderbroken op Hem in en werkte in Hem. De Christus stond altijd onder de invloed van de gehele kosmos - Hij deed geen stap zonder deze werking van de kosmische krachten in en op Hem. Wat hier in Jezus van Nazareth plaatsvond, was een voortdurende verwerking van de horoscoop, want op elk moment vond dat plaats, wat anders alleen bij de geboorte van een mens gebeurt. Dit kon alleen zo zijn, omdat het gehele lichaam van Jezus, dat van Nathan afstamde, open was gebleven voor de invloed van het totaal der krachten van de kosmische geestelijke hiërarchieën, die onze aarde besturen...Hij, die als wezen op aarde rondging, leek geheel op ieder ander mens. De krachten die in Hem werkzaam waren, waren echter de kosmische krachten afkomstig van de zon en de sterren; en deze stuurden Zijn lichaam. En het was altijd in overeenstemming met het collectieve Wezen van het hele universum met wie de aarde in harmonie is, dat alles wat de Christus Jezus deed, plaatsvond.

Rudolf Steiner, De geestelijke leiding van mens en mensheid

Hij gaat in deze lezingencyclus verder met te spreken over hoe de Evangeliën eigenlijk mysterie teksten zijn, en op meerdere niveaus gelezen kunnen worden. Bij de gezangen en de verschillende wonderen in de Evangeliën wordt niet voor niets heel vaak gezegd dat ze op een bepaald tijdstip gebeurden, bijvoorbeeld 'het was het derde uur', 'het was de zesde dag'. Dit is een manier om de daden die werden verricht te verbinden met de sterrengebeurtenissen die rondgingen en die de Christus manifesteerde en gebruikte. We zullen in de toekomst ook zien hoe het gebruik van getallen een mysterietaal is wanneer we de Evangeliën bekijken.

Mercurius en de Tekens van Christus

Video Cursus III: Christus en de Sterren, Sessie 3

Ik zei al eerder, toen we dit wevende beeld van de kosmos opbouwden, dat tussen de aarde en de zon, Venus en Mercurius al aan het transformerende proces begonnen. Je zou kunnen zeggen dat Venus en Mercurius meer gelijkenis vertonen met de zon dan met de aarde. Zij nemen dus deel aan het transformatieproces en kunnen voor ons, als mensen, hulpmiddelen worden in ons eigen transformatieproces.

Laten we Mercurius nader bekijken tijdens deze drie jaren van Christus' incarnatie. Toen we eerder de vorm van Mercurius opbouwden, zagen we het beeld van Mercurius in zijn ritmische leven van weven rond de aarde en de zon, waardoor deze zespuntige ster ontstond. We zagen deze beeldvorming van de grotere ster en de kleinere die samenkwamen en zich verenigden tot één samen vormende ster. Dit was een beeld van het samenbrengen van de hogere intelligentie en het integreren ervan in de aardse intelligentie. Dit is de activiteit van Mercurius. We hebben deze activiteit van Mercurius voorbij de zon, die substantie oppikt van de sterrenconstellaties en misschien andere planetaire sferen en dan tussen de zon en de aarde in komt en het aan de aarde doorgeeft. We kunnen ons voorstellen dat deze activiteit door het Christuswezen op een zeer reële en diepgaande manier werd opgepakt om de aarde te helen en te transformeren.

In Willi Sucher's onderzoek, teruggaand tot de tijd tussen 30 AD en 33 AD, toen de Christus geïncarneerd was in Jezus van Nazareth, werden deze lussen en conjuncties van Mercurius gevolgd. Door de evangeliën door te nemen en te kijken naar de waarschijnlijke data van deze Mercurius lussen, was Willi in staat om deze lussen - waarvan er zeven waren gedurende de drie jaar, of bijna drie jaar, van Christus' incarnatie - in verband te brengen met wat in de christelijke traditie bekend staat als de zeven tekenen van Christus, die in verschillende evangeliën worden beschreven.

Wij zullen beginnen met elk van deze zeven tekenen door te werken als een genezing, niet alleen een lichamelijke genezing, maar als een genezing in de gehele evolutiestroom, een genezing van een volledige impuls uit het verleden om een nieuwe impuls binnen te brengen via deze astrale Mercurius krachten.

Laten we beginnen met het eerste teken, dat bekend staat als het Huwelijk te Kana.

Dit teken wordt geassocieerd met een superieure conjunctie in het sterrenbeeld Waterman gevolgd door een inferieure conjunctie in het sterrenbeeld van de Ram, Aries.

Het verhaal vertelt dat Jezus en zijn leerlingen en zijn moeder waren uitgenodigd op een bruiloft in Galilea, in de stad Kana. Op het bruiloftsfeest was de wijn op en de moeder zei tegen Jezus: 'De wijn is op.' Jezus zegt tegen haar: 'Vrouw, wat is er tussen u en mij?' Dat is nogal een complexe uitspraak om diep op in te gaan over de relatie tussen de moeder en Jezus, dus voor het doel van deze specifieke studie moeten we dat achterwege laten. Jezus zegt dan tegen de bedienden op het feest dat zij de zes stenen kruiken, die gebruikt worden voor de (voeten)wassing, moeten gaan halen en vullen met water en ze naar de wijnmeester van het feest moeten brengen. Dus, de bedienden gaan en zij vullen de zes stenen kruiken van zuivering met water en zij brengen ze naar de hofmeester en hij proeft het water en het smaakt alsof hij wijn drinkt. Hij zegt tegen de vader op het huwelijksfeest 'de meeste mensen gebruiken de goede wijn in het begin en bewaren de slechtere voor het einde als de mensen gedronken hebben, maar jij hebt de beste wijn voor het laatst bewaard'.

Er zit veel in dit verhaal, maar laten we er maar een klein stukje van bespreken. Allereerst is het van betekenis dat er de zes stenen kruiken zijn. We hebben het er al over gehad dat Mercurius de zespuntige ster is. Ook dat deze kruiken gevuld zijn met het water voor de wassing, wat verband houdt met de superieure conjunctie van Mercurius die substantie oppikte van Aquarius, de kosmische wateren van het leven. Het beeld van de Waterman is de man die een stenen kruik vasthoudt en het water van het leven uit de kosmos op de aarde giet. We hebben dus al een kosmisch verband tussen de zes-stenen kruiken van het water voor de zuivering met Mercurius en het water van Aquarius.

Een ander interessant kenmerk van deze genezing is dat Kana in Galilea lag, niet in Judea. Het was een streek waar gemengde rassen woonden. In feite betekent het woord 'Galilea' bastaard of gemengd ras. Het was dus al een gebied in Israël dat zich verwijderde van de zeer strikte wetten van bloedlijn die de Hebreërs door hun geschiedenis heen moesten handhaven. Het Hebreeuwse volk vond zijn gevoel van 'Ik ben' in het volk, in de voortzetting van het bloed van Abraham. Een van hun uitspraken was: 'Ik en vader Abraham zijn één'. Het was van essentieel belang dat deze zuiverheid van het volk, dit gevoel van 'ik' dat tot de bloedlijn behoorde, werd gehandhaafd. Het was hun speciale doel om het lichaam te leveren voor de incarnatie van de Messias.

Jezus is op een bruiloft en er wordt alcohol gedronken. In vroegere tijden had alcohol een bepaalde functie, die het nu niet meer heeft. Die functie was om het gevoel van identiteit los te maken van het volk - van de greep van een volk, van de erfelijke krachten en om de mens los te maken van zijn spirituele/volkseenheid. Op een bepaalde manier stimuleerde het een ander gevoel van 'ik ben', een ander gevoel van zelf, dat de afscheiding van de bloedkrachten en de groep 'ik' vergemakkelijkte. Wij hebben dus in dit zeer eenvoudige verhaal niet alleen de omzetting van water in wijn als een of ander goedkoop bruiloftsfeest wonder, maar een diepzinnige voorstelling. Het nieuwe kosmische water van Aquarius werd overhandigd bij de benedenconjunctie in de sterren van Aries, de Ram. We hebben het er al eerder over gehad dat de Ram het eerste sterrenbeeld is, de 'ik ben'-impuls in de kosmos, en dat de aard van Christus, waar nu de tijd voor ontbreekt om er dieper op in te gaan, een diep verband heeft met dit gebied van de Ram. Ram kan ook gezien worden als het Lam Gods.

Eén manier om deze gebeurtenis te Kana te begrijpen is dus dat de Christus de nieuwe krachten van het 'Ik ben' brengt die gerealiseerd zullen worden in die mensen die bevrijd zijn van de bloedkrachten. En dat deze nieuwe krachten van het 'Ik ben' voortkomen uit het ware water dat voor hen als wijn dient.

Video Cursus III: Christus en de Sterren, Sessie 4

Het tweede teken is het teken van de genezing van de zoon van de edelman. Bij dit teken was er een superieure conjunctie in het sterrenbeeld Gemini, de Tweeling, die substantie oppikte uit Tweelingen en een inferieure conjunctie in de sterren van Leo, de Leeuw. Het verhaal gaat dat er een edelman was, in een ander Evangelie wordt hij een centurio of een koninklijk ambtenaar genoemd. In ieder geval hebben we te maken met een persoon van rang, iemand die hoog op de lad-

der staat in de hiërarchie van het sociale systeem. Het is belangrijk dat woorden ertoe doen. De edelman had een zoon die ziek en stervende was. We kunnen nadenken over de aard van de zoon in relatie tot de geestelijke 'zoon' in ons. Deze zoon is stervende en ziek. De edelman, en hier is de taal belangrijk, 'komt naar beneden' om Jezus te zien en smeekt hem zijn zoon te genezen, zodat hij niet sterft.

Als we hier een imaginatief inwijdingsbeeld van maken, zien we dat die persoon van stand, Christus herkende en naar hem toe kwam. Als we dit in de context van de astrofische plaatsen met de superieure conjunctie in Tweelingen, herinneren we ons dat Tweelingen die impuls van hiërarchie vertegenwoordigt, van boven en beneden, niet alleen in relatie tot hoe de goddelijke wereld was met de aardse wereld in het verleden, maar het hele idee van hiërarchie. Dit is de oude weg van het boven naar beneden. Maar deze persoon hoog op de ladder, een koninklijk persoon, erkent het ware koningschap van het Christuswezen, dat zoals Steiner zei op de aarde rondliep zoals ieder ander mens, als een persoon, niet van uiterlijke rang, maar van geestelijk gezag. Het was dit vermogen van een edelman om hem te herkennen en tot hem 'neer te dalen', dat de genezing van de zoon teweegbracht.

Zo heb je de superieure conjunctie in Tweelingen, die dit oude gevoel van hiërarchie oppikt als een weg zowel in sociale als spirituele ontwikkeling in het leven, die is omgekeerd door de Christus. We kunnen de voetwassing zien als het ware beeld van de veranderde weg van spirituele ontwikkeling, en de omkering van de oude weg van hiërarchie. Nu geeft Mercurius deze Tweelingen weg uit het verleden af in de sterren van Leeuw. Leeuw is het sterrenbeeld van het ware koningschap, het koninklijke teken. We hebben het Leeuw symbool beschreven als dit beeld van een centrum met de lijn die uitloopt naar de periferie en weer terugkomt in het centrum als een beeld van de ademende weefrelatie tussen centrum en periferie. In Leeuw zien we de reis van het komen tot zelfheid in het centrum en daarmee het gevaar dat men kan blijven steken in het centrum, in egoïsme, in tegenstelling tot het herkennen van de grotere periferie als de ware aard van het Zelf en de ademhalingsrelatie tussen centrum en periferie, zoals het hart en de adem. Het ego-centrische zelf zal bezwijken aan illusies van macht en 'koningschap' vanuit zijn eigen wezen in plaats van het ware Zelf te herkennen en ervoor te buigen in opoffering.

We komen bij het derde teken. Het beschrijft het verhaal van de man die 38 jaar ziek was. Er was een bad genaamd Bethesda met vijf zuilengangen, en af en toe kwam de engel des Heren en roerde het water van het bad. Vele zieken en kreupelen waren rondom de poel verzameld, wachtend in de portieken op het moment dat het water beroerd zou worden, de eerste die in het beroerde water ging, zou genezen worden. Jezus kwam bij deze poel en er was een man die al 38 jaar ziek was - hij was kreupel, verlamd. Jezus vroeg hem of hij genezen wilde worden en de man zei: 'Ik wacht hier al 38 jaar en er is nog nooit iemand geweest om mij op te tillen en naar de poel te brengen voor genezing'. Jezus zegt hem op te staan, op zijn bed op te nemen en te gaan, en hij doet dat.

Dit is een wat ingewikkelde genezing om te begrijpen, maar de sleutel zit in de 38 jaar. Waarom 38 jaar? Volgens het werk van Willi Sucher - ik kan het hier kort aanhalen, maar als we dieper op het werk ingaan zal het duidelijker worden - was deze man verlamd in de wil. Hij had een onvermogen om te bewegen, te handelen, om op te staan. Hij was 38 jaar eerder getuige geweest van iets dat hem diep had verontrust, omdat hij, om de een of andere karmische reden, het vermogen had om de betekenis van deze gebeurtenis aan te voelen, maar niet in staat was deze te beseffen en de vervulling ervan te onderkennen. Deze gebeurtenis was de ster van Bethlehem, die de Wijzen lazen als het teken dat hun grote leraar, Zarathustra, opnieuw incarneerde. Het was een drievoudige grote conjunctie van Saturnus en Jupiter in 6 v. Chr. Willi Sucher gaat in zijn boek Kosmisch Christendom in op de berekening van deze grote conjunctie in relatie tot de geboorte van Zarathustra, die het kind was dat in het Mattheus evangelie wordt beschreven. Het is een ingewikkeld mathematisch proces en moeilijk te begrijpen, maar het houdt verband met wat later in deze cursussen over de Geestelijke Geboorte wordt beschreven. In essentie was deze grote conjunctie 38 jaar eerder de spirituele aankondiging van de incarnatie van Zarathustra die de Wijzen konden lezen.

Deze Spirituele Geboorte is verbonden met de beweging van de aansknopen, die er 18,6 jaar over doen om een volledige omwenteling door de dierenriem te maken en die een soort doorgangsportalen zijn. Dus, op dit moment bij de poel van Bethesda, twee maansknopen verder na de gebeurtenis van de Grote Conjunctie, ligt hier deze man. Het betreffende maansknoop portaal was teruggekeerd op deze plek en hij ontmoet nu de Christus. De betekenis van wat hem ziek had gemaakt werd geopenbaard. Deze openbaring was de genezing van die ziekte die in zijn ziel had gevreten en zijn wil had verlamd, zelfs tot in zijn fysieke ledematen. Door deze ontmoeting van zijn Ik met de ware Ik Ben, de Christus, de vervulling van die ster-gebeurtenis, was hij door deze herkenning in staat om weer te lopen en rechtop te staan. Dat wat een mysterie was geweest, was achtergehouden en geheim gehouden, wat hem diep verontrustte, zelfs tot ziekte toe, werd nu geopenbaard. De superieure conjunctie van Mercurius en de zon had plaatsgevonden in de sterren van Virgo, de Maagd, die sterren van grote mysteriën van kosmische wijsheid, de Sophia, die het geesteskind baart en deze substantie van Virgo werd vervolgens overgedragen in de inferieure conjunctie op het moment van deze genezing in de sterren van Sagittarius, de Boogschutter, de sterren die verbonden zijn met de ledematen en het ego-zijn van de mens, precies bij die sterren aan het uiteinde van de pijl van de Boogschutter. Hier zien we dus hoe de kosmische wijsheid (de Grote Conjunctie van 6 v.Chr. stond hier toen tegenover in Vissen) waartoe deze man niet had kunnen doordringen, hem tegemoet kwam bij het zwembad. De punt van de pijl van de Boogschutter is, zou je kunnen zeggen, het 'kosmische doel' van onze menswording, ons doel in menswording, als we uit het dierlijke lichaam, de dierlijke natuur van de Centaur oprijzen in onze menswording en dan met pijl en boog op ons kosmische doel richten. Deze man had de Christus ontmoet, Hij die het doel is van onze menswording, en was daardoor in staat 'rechtop te staan en te wandelen' voorwaarts in zijn bestemming.

Het vierde teken is verbonden met de gebeurtenis die beschreven wordt als het voeden van de vijfduizend. Het is een verhaal dat misschien velen bekend is. Jezus trok zich terug in de heuvels en al die mensen kwamen in bootjes over het Meer van Galilea en verzamelden zich, zoekend naar

hem om hen te onderwijzen. Het verhaal gaat dat hij de mensen liet gaan zitten en hen onderwees. Toen vroeg hij zijn discipelen hen te voeden, maar zij wisten niet hoe zij zovelen moesten voeden. Er was echter een jongeman met twee vissen en vijf broden. Christus zei zijn discipelen de vissen en de broden te breken en de vijfduizend mensen te voeden, wat zij deden. Nadat allen gevoed waren, waren er twaalf manden over.

Hier hebben we het mysterieuze gebruik van getallen: twee vissen, vijf broden, twaalf manden en vijfduizend mensen - allemaal kosmische getallen. Rudolf Steiner spreekt over de diepere betekenis van dit 'teken' en verbindt het met het voeden van de mensen van het Vijfde Culturele Tijdperk, het Vissentijdperk, de twee vissen, dat is ons tijdperk. In deze genezing van de 5000 was er een superieure conjunctie van Mercurius met de zon in de sterren van Waterman - de kosmische voeding van Waterman - die op de mensheid wordt neer gegoten. De inferieure conjunctie was in de sterren van Pisces, de twee Vissen, de sterren van ons Tijdperk. Dus hier hebben we een kosmisch gebaar van het voeden van het 'brood des levens', het nieuwe voedsel, van Waterman naar de mensen van het Vissentijdperk. De overblijfselen van 12 manden vulden de hele dierenriem.

Video Cursus III: Christus en de Sterren, Sessie 5

We zouden veel tijd kunnen besteden aan de details en de diepgang van wat deze tekens betekenen, maar dit is slechts om een indicatie te geven van deze Mercurius-lussen die werken vanuit de sterrenbeelden en hun relatie tot de Christus-gebeurtenissen.

Het Vijfde teken is de Wandeling op het meer. De superieure conjunctie vond plaats in de Stier, Taurus en de inferieure, wederom, in de sterren van de Leeuw. We hebben in de Stier een herinnering aan het Chaldeeuwse en Egyptische tijdperk, gekenmerkt door het Lentepunt in de Stier, zoals eerder besproken. Hier zien we bij de grote piramiden deze werkelijke afdaling in de materie en voor het eerst het gebruik van berekening. De zware massieve architectuur maar alles met precieze vorm en fijn berekend afgestemd op de sterren. Sterk verbonden met de aarde en toch ook met de sterren. Zelfs in de verbeelding van de Stier hebben we dit massieve aardse wezen met krachtige astrale/dierlijke krachten maar met de twee lange horens afgestemd op de kosmos.

Rudolf Steiner gaat veel dieper in op dit teken van de Wandeling op het meer van Galilea. Als we denken aan de Christus die geleidelijk de verschillende omhulsels van Jezus transformeert tot hun hoogste realisatie, dan vertegenwoordigt deze gebeurtenis de transformatie van de krachten van de zwaartekracht enerzijds en de astrale krachten die ons verenigen met de lichamelijke natuur anderzijds. In het verhaal bevonden de discipelen zich op een boot en de zee was onrustig en er stak een storm op. We kunnen over de zee denken in termen van de astrale wereld, onze zee van emoties, die ons heen en weer slingert door onze astrale natuur. Toen zagen zij Jezus over de zee naar hen toe lopen en zij hadden grote angst. Zij riepen naar Hem en Hij zei: wees niet bang, Ik ben het. Toen Hij in de boot kwam, hield de storm op en werd het rustig. Hier hebben we vele krachtige beelden in verband met de beheersing door het Ik van de kolkende zee en de storm, van het astrale lichaam. Steiner spreekt hierover als over dat moment waarop het Christuswezen de ziel en de astrale natuur van Jezus volledig had getransformeerd. We kunnen dit als het overwin-

nen van de zwaartekracht zien, als het overwinnen van de krachten van het gebonden zijn aan het materiële leven in de ziel die ons heen en weer slingert. In de benedenconjunctie in Leeuw hebben we opnieuw dit beeld van het ware ik in het centrum. Het ware zelf dat zijn plaats inneemt als meester van de ziel.

Het zesde teken wordt beschreven als de genezing van de blindgeboren man. Dit verhaal, zoals verteld in de Evangeliën heeft twee componenten. De superieure conjunctie van Mercurius was in het sterrenbeeld Virgo, de Maagd, het sterrenbeeld van de kosmische wijsheid, en het kwam tot een inferieure conjunctie in het sterrenbeeld Schorpioen. Als u zich de twee nieuwe symbolen voor deze constellaties herinnert, zagen we, in het symbool van Maagd, de Sophia die de poorten naar de mysteriën van wijsheid en leven voorstelt. Schorpioen daarentegen vertegenwoordigt de poorten naar de mysteries van de dood en, na Christus, van de verrijzenis. We hebben dus in Maagd en Schorpioen deze echte polariteit, waarbij Weegschaal staat tussen de geheimen van wijsheid en leven en de geheimen van de dood. Maagd is in de menselijke vorm ook verbonden met het metabolisme, met de transsubstantiatie van materie in leven, zoals we hebben besproken. Schorpioen is verbonden met het hele doodsperspectief, de gevallen adelaar, die staat voor het verlies van het begrip van de mens van de verbinding met het goddelijke, gekenmerkt door de dood. Toch ligt ook in Schorpioen, sinds het Christusgebeuren, het potentieel voor verrijzenis. Dit zijn inderdaad grote mysteries.

We hebben in dit teken een verhaal over spirituele blindheid, de spirituele blindheid van de Schorpioen die wordt geheeld door de wijsheid van Maagd. Er zijn twee componenten aan het verhaal. Ten eerste is er de ruzie met de Farizeeën die deze man tot zich roepen, hem vragen wie hem dit heeft aangedaan, de ouders beschuldigen, vragen of hij zo geboren is, vragen waarom dit gebeurd is - deze hele ruzie tussen deze persoon die blind was en nu kon zien en de Farizeeën -, die vanuit hun geestelijke blindheid aanvallen op de gebeurtenis die duidelijk had plaatsgevonden. Dus, in dit deel van het teken, is er deze hele uitwisseling die de overwinning toont over geestelijke blindheid door het Christuswezen als hij hun vragen beantwoordt en hun bezwaren overwint.

Het tweede deel van het verhaal is de genezing, wanneer de Christus speeksel neemt en dit vermengt met aarde, waardoor een pasta ontstaat. Hij brengt dit aan op de ogen van de man en zegt hem deze in het bad te gaan wassen. Als hij dat doet, is de blindheid genezen. Alleen al in de lichamelijke van dat gebaar kunnen we in het speeksel het begin zien van het stofwisselingsproces van Maagd. Het is die stof die de materiële substantie reeds afbreekt tot krachten die deel worden van onze levenskrachten. Deze transformerende stof van het speeksel wordt vermengd met de dode klei van de aarde en de vereniging van deze twee brengt de stof voort voor de genezing van de blindheid.

Het zevende en laatste van die zeven tekenen is de opwekking van Lazarus. Rudolf Steiner heeft over dit grote moment in de Evangeliën en het wezen van Lazarus gezegd. In de Evangeliën wordt Lazarus, samen met zijn zusters, beschreven als vrienden van Jezus. De zusters komen naar Jezus omdat Lazarus gestorven is en ze vragen hem om hulp. Maar de Evangeliën zeggen dat Jezus een extra dag, dat wil zeggen vier dagen, wachtte alvorens te komen. Waarom is dat? In het teken

Steenbok komt de superieure conjunctie van Mercurius in de sterren van Steenbok, en de inferieure conjunctie volgt in de sterren van Vissen. Steenbok werd in de oudheid beschouwd als de poort naar de goden. Het was het sterrenbeeld waardoor de ingewijde de kosmos in ging om verlichting te ontvangen. Kreeft, het tegenovergestelde sterrenbeeld, is verbonden met belichaming, en werd gezien als de weg naar geboorte.

Het sterrenbeeld Steenbok staat dus in de superieure conjunctie, de poort naar de inwijding, en Rudolf Steiner heeft het over de dood van Lazarus, niet als een dood, maar als een inwijding die was misgegaan. Hij werd ingewijd in de Joodse mysteriën en er waren fouten gemaakt in het inwijdingsproces en hij was niet teruggekeerd in zijn lichaam nadat hij de kosmos in was gegaan voor de verlichting. Dit proces had binnen drie dagen moeten plaatsvinden, maar Jezus wachtte. Toen kwam hij en er waren die beroemde woorden, 'Lazarus kom tevoorschijn' en Lazarus komt uit het graf. Steiner beschrijft dit als een openbare inwijding, de eerste nieuwe inwijding door Christus. Deze gebeurtenis houdt ook verband met een van de Venustekens, waarop we later zullen ingaan.

Interessant in deze gebeurtenis is dat we aan de ene kant het sterrenbeeld Steenbok hebben, de poort van inwijding, de oude vorm van inwijding, die mislukt is. Maar met de opwekking van Lazarus verrichtte Christus de eerste openbare inwijding, de eerste nieuwe inwijding die niet in het geheim plaatsvond. Door dit te doen, begon hij eigenlijk aan het begin van zijn ondergang. Hij had openbaar gemaakt wat in het geheim gedaan moest worden, en het vonnis daarvoor was de dood. Zoals de Evangelieën zeggen, maakte deze daad de geestelijke heersers, de Farizeeën van de Joden, woedend, en het was op grond hiervan dat zij trachtten hem ter dood te brengen.

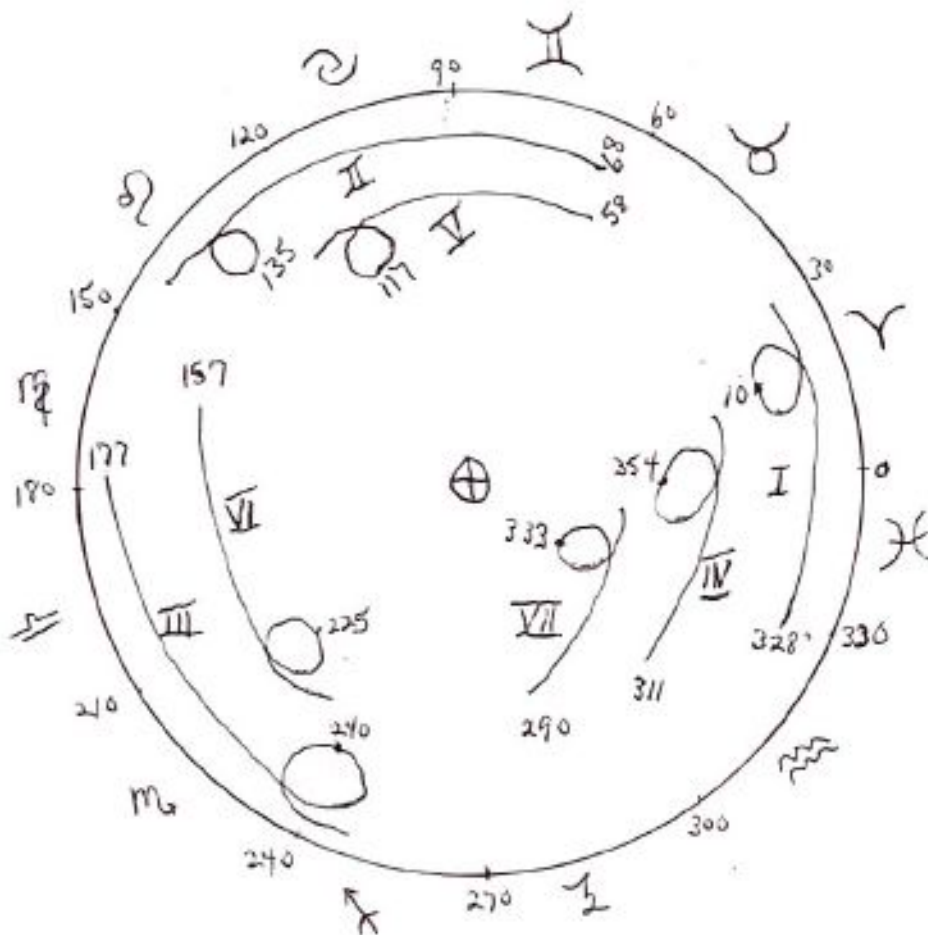
Met de benedenconjunctie in Vissen, vindt deze gebeurtenis plaats in het laatste van de twaalf sterrenbeelden, het hoogtepunt van de dierenriem. Op een bepaalde manier zou je kunnen zeggen dat zelfs in iemands horoscoop, als je begint met het bestuderen van horoscopen, Vissen vaak kan worden gezien als een soort hoogtepunt van een levensfase, afhankelijk van de planetaire actie daar. Vissen is een soort hoogtepunt van de twaalf voordat het nieuwe jaar begint met de lente in het eerste teken Ram. Dus, in Lazarus is er een soort voltooiing van een 'leven' en de inwijding in een nieuwe fase van Zijn. Lazarus onderging een transformatie. Hij werd Johannes, de geliefde discipel, een fundamentele verandering, een nieuw niveau van geestelijk bestaan voor hem. Dus zien we in dit zevende teken de genezing van het oude inwijdingsproces uit Steenbok en het tot stand brengen in Vissen van het hoogtepunt en de vervulling voor Lazarus, zodat hij een nieuw wezen kan worden, Johannes.

Dit is veel om in je op te nemen en men moet met deze verhalen en sterrenbeelden in de loop van de tijd leven en werken. Als we aan de astrogram-interpretatie gaan doen, is er één manier om deze zeven tekens te nemen: kijken of deze lussen ook in iemands horoscoop voorkomen in de prenatale tijd. Zoals we zullen zien, zijn er ongeveer drie van deze lussen in de prenatale cyclus van tien maanmaanden van elke individu. Soms kunnen deze lussen direct corresponderen met genoemde zeven tekens en soms ook niet, omdat ze vaak voorkomen op verschillende plaatsen. Als ze betrekking hebben op deze zeven tekens, zou dit betekenen dat de superieure conjunctie en in-

ferieure conjuncties in dezelfde sterrenbeelden gebeuren als in de tijd van Christus. Het hoeft niet in dezelfde graad te zijn, maar wel in dezelfde sterrenbeelden. Bijvoorbeeld, als je een superieure conjunctie hebt, zoals in dit laatste teken, in Steenbok en dan een inferieure in Vissen, dan zou dat op een speciale manier in je eigen biografie met deze gebeurtenis verbonden kunnen zijn. Dat betekent dat je in je eigen lot hebt gekozen voor een soort persoonlijke verandering en doorbraak die zijn grondslagen zou kunnen hebben in dit Christus-archetype. Je zou kunnen nadenken over hoe, in je eigen biografie, het potentieel aanwezig is van een soort Lazarus/Johannes ervaring, op je eigen individuele manier. Of men zou de uitdaging kunnen ervaren van het verzet tegen het soort transformatie en culminatie van een levensfase. Men zou zelfs meer geneigd kunnen zijn tot de farizeeër-reactie. Het kan op verschillende manieren gaan, allemaal afhankelijk van het karma en de biografie van dat individu.

Als de lussen van Mercurius in iemands prenatale astrogram niet gerelateerd zijn aan deze zeven tekens, zo schrijft Willi Sucher, dan zegt Jezus in de evangeliën op een bepaald moment: 'Jullie hebben al deze tekenen gezien, maar ik zeg jullie, jullie zullen grotere tekenen doen dan deze.' Dit betekent, dat de tekens van Mercurius buiten deze directe archetypische gebaren van het Christuswezen de potentie hebben voor ons om onze eigen nieuwe tekenen van genezing te verrichten met gebruikmaking van de Mercuriuskrachten.

Mercurius ♿ en de drie jaar

Venus en de Tekens van Christus

Video Cursus III: Christus en de Sterren, Sessie 6

Het het begrijpen van Christus-aspect van Venus brengt ons naar dit keerpunt in de evolutie toen de mens een nieuwe impuls nodig had die de kosmische Zonnegeest bracht toen Hij incarneerde in een fysiek lichaam. Wanneer men het werk van Rudolf Steiner bestudeert, komt men tot een kosmisch begrip van de aard van dit Wezen, en de voorbereidingen die in de geschiedenis zijn getroffen voor Zijn geleidelijke afdaling naar de aarde, zoals beschreven in de verschillende mythologieën en de verschillende mysteriën, totdat Hij in fysieke belichaming trad. Die belichaming duurde iets minder dan drie jaar. Dat was het maximum dat dit speciaal geprepareerde fysieke lichaam toe in staat was om deze grote Zonnegeest in zich te dragen. Maar het doel van deze Zonnegeest was om zelf door de fysieke belichaming te gaan, door de ervaring van de afscheiding te gaan die de mensheid had doorgemaakt in de ervaring met de dood, en om de dood te transformeren, om die fysieke afscheiding om te vormen tot de basis voor de herspiritualisering en de hereniging van het menselijke wezen met de grotere kosmos van Zijn, zodat het in zijn volle positie kon komen te staan in de hiërarchie van spirituele wezens.

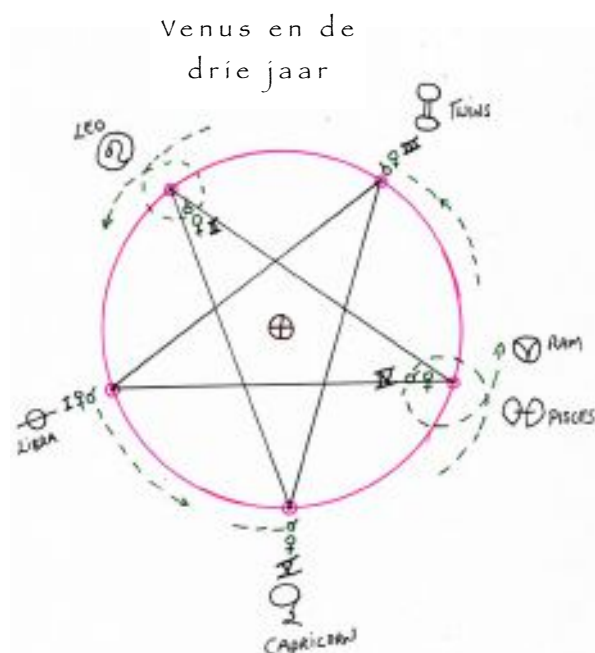
In de kern van het werk van Willi Sucher, als u zijn boeken leest, ligt dit mysterie van deze Drie Jaren van de belichaming op aarde van dit Wezen. Hij volgt de daden van Christus uit een mengeling van historische gegevens, astronomisch speurwerk, en de spirituele inzichten van Rudolf Steiner, om te komen tot de kosmische betekenissen van gebeurtenissen die plaatsvonden in deze Drie Jaren van belichaming en zelfs een beetje buiten de drie jaren.

We hebben eerder gezegd dat Venus verbonden is met de mysteriën, met de oude manier van de mens om hereniging te vinden met de kosmos, met de goddelijke wereld, door middel van verschillende mysteriën. We hebben ook deze vijfpuntige ster opgebouwd, die nooit van vorm verandert, zodat hij in feite kan worden teruggevoerd tot de jaren 30 tot 33 na Christus en verder. In Willi Sucher's boek, *Kosmisch Christendom*, behandelt hij deze gebeurtenissen vanuit hun kosmologisch perspectief. Het hele doel van astrofobie is om deze Christus-impuls, die op aarde begon, te nemen, en vanuit ons werk als mensen, deze Christus-impuls terug te brengen naar de kosmos zelf, door onze transformerende daden.

Het Venus pentagram zal ons vijf specifieke gebeurtenissen openbaren gedurende de Drie Jaren van Belichaming, met twee net aan weerszijden van de drie jaar. Deze gebeurtenissen staan voor de oprichting van de nieuwe mysteriën, die de plaats innemen van de oude mysteriën en de basis leggen voor de nieuwe mysteriën.

Als we kijken naar de cirkel die we hebben gemaakt met de vijfpuntige ster, zien we dat elk van deze vijf punten zijn geplaatst als de punten die ontstonden toen deze ster werd gevormd tijdens deze Drie Jaren van de belichaming van de Christus op de aarde.

De eerste van deze tekens vond plaats op het moment van een gebeurtenis voor het begin van de Drie Jaren, voor de doop van Jezus, toen het wezen van Jezus nog moest worden ingewijd door het Christuswezen. Het wezen van Jezus was een zeer verheven ingewijde, voorbereid op het offer dat hij zou brengen voor de Christus Zonnegeest om in dat lichaam te worden opgenomen. Deze gebeurtenis sluit aan bij een ervaring van Jezus die Rudolf Steiner meedeelt in een lezingencyclus die Het Vijfde Evangelie heet. Jezus bezocht een gemeenschap bij de Dode Zee die de gemeenschap was van een groep die de Essenen werden genoemd. De Dode Zee Rollen ontdekten veel over deze Essenen-gemeenschap bij de Dode Zee. De Essenen waren een esoterische mysterieschool binnen de Joodse traditie. Zij woonden in een zeer teruggetrokken omgeving en hun praktijken en training hielden een soort strikte zuivering in. Zij scheidden zich af van de wereld in omheinde muren met poorten die iedereen buiten hielden die geen lid was, een beetje zoals een kloosterbestaan, waar zij dit pad van zuivering volgden om ingewijd te worden in hogere inzichten. Men gelooft dat Johannes de Doper, hoewel geen Essene, banden had met de Essenen. Zij hadden een verheven esoterische joodse traditie.

Jezus bezoekt deze gemeenschap en het verhaal gaat dat toen hij bij de poorten van de gemeenschap kwam, hij merkte dat Lucifer en Ahriman, die grote tegengestelden van de mensheid, aan de poorten zaten. Zij konden de gemeenschap niet binnenkomen, maar Jezus beseftte dat zij daardoor op de rest van de mensheid waren losgelaten. Deze ervaring was enigszins vergelijkbaar met de ervaring van Boeddha over het lijden van de mensheid. Hij zag dat de oude mysterietradities, door zichzelf af te zonderen voor zelfzuivering om zo tot spirituele hoogten te kunnen stijgen, de rest van de mensheid overlieten aan het lijden dat werd toegebracht door de tegenwerkende machten van het kwaad in de wereld. Hij beseftte dat dit niet langer de juiste weg was. Het Vijfde Evangelie beschrijft dat hij na deze ervaring diep verontrust en bedroefd was en dat hij naar zijn moeder ging (of men zou zelfs kunnen zeggen De Moeder) en een diepgaand gesprek met haar had. Het was na dit gesprek met de moeder en de ervaring van de Essenen dat hij werd aange trokken om naar de Jordaan te gaan om gedoopt te worden. Het was op dit moment dat de individualiteit die de omhulsels van Jezus bewoonde, zichzelf opofferde en uittrad, zodat de Zon IK BEN, in dit lichaam kon binnentreden.

Vervolgens vermelden de Evangeliën dat onmiddellijk na deze doop, met de nadruk op onmiddellijk, Jezus nu door de Christus bezielde, de wildernis introk. Hier werd Hij geconfronteerd met de verzoeken van dezelfde tegenstanders die Hij zag op de poorten die de Essene gemeenschap op de wereld had losgelaten. Hij ging uit als de Zonnegeest, nu mens geworden in het vlees, om die tegenstanders te confronteren en hen te overwinnen door de veertig dagen in de woestijn.

Dit alles wordt herdacht in deze hoek van de Venus ster conjunctie in Weegschaal. Weegschaal is het sterrenbeeld dat staat als een portaal, een poort, een drempel tussen de goddelijke wijsheid van Maagd en de doodskrachten van Schorpioen. In de menselijke vorm is het de drempel tussen het hogere en lagere menselijke. Dus hier zien we dit beeld van de poorten van de Essenen die de zuivere wijsheid gescheiden houden van de duistere krachten die haar zouden vernietigen. In die zin is deze Venus conjunctie een verlossing van de oude mysteriën, een stichting van de nieuwe mysteriën vanuit de Christus IK BEN die 'de Poort' is en die door de poort in de doodskrachten treedt om ze te transformeren, niet om ze weg te houden.

Video Cursus III: Christus en de Sterren, Sessie 7

We gaan nu naar de tweede conjunctie van Venus na de conjunctie die verband houdt met de gemeenschap van de Essenen. Venus gaat rond de dierenriem en komt samen met de zon in de sterren van Leeuw. Deze conjunctie is verbonden met twee gebeurtenissen. De opwekking van de jongeling van Nain en de onthoofding van Johannes de Doper. Wij zullen hier alleen ingaan op de onthoofding van Johannes, maar de verheffing van de Jongeling van Nain is diep verbonden met de evolutie van de nieuwe Christelijke mysteriën, zelfs met de Graalmysteriën.

Wie was Johannes? Johannes was een groot profeet, degene die Jezus doopte en tot het volk riep: 'Verander uw denken'!. Je zou kunnen zeggen dat Johannes de hele profetische stroom vertegenwoordigt. Hij was de reïncarnatie van Elia. Hij zag Jezus de Jordaan naderen en herkende wat zijn daad zou zijn, zeggende dat hier Eén naderbij kwam, wiens sandaal hij onwaardig was los te maken. Hier was dus dit grote wezen van Johannes, met alles wat uit de profeten stroom voortkwam, en toch erkende hij dat de nieuwe Ene die komen zou, groter was dan hij. Zoals hij zegt: 'Hij moet toenemen. Ik moet afnemen'. Johannes werd gearresteerd omdat hij als het ware Herodias, de vrouw van Herodes, had uitgescholden voor haar overspel en het scheiden van haar man, die de broer van Herodes was, om vervolgens met Herodes te trouwen. Herodias had een dochter, Salome, die zij voor Herodes had laten komen op een feest om te dansen. Maar deze dans zou een duister doel dienen. Na de dans van de dochter van de koningin stond Herodes, uit de begeerte die in hem was opgewekt, haar toe te vragen wat zij maar wilde. Op aanwijzing van haar moeder vroeg zij het hoofd van Johannes de Doper op een schotel. Herodes had geen andere keuze dan de daad uit te voeren, Johannes te onthoofden en zijn hoofd op een schotel naar Salome te laten brengen, die het vervolgens naar haar moeder, Herodias, bracht.

Men moet in de Evangeliën altijd een diepe mysterietaal zien, met vele lagen van diepe betekenis. Het hoofd van de mens draagt de krachten, alle krachten, die wezenlijk zijn vanuit de vorige incarnatie, dus in Johannes van de geschiedenis van de profeten stroom. Herodias nam dus deel aan duistere en decadente mysteriën in het gebruik van de krachten uit het hoofd van Johannes. Herodias, zo wordt in de Evangeliën opgemerkt, was deels Fenicisch, hetgeen erop wijst dat zij afkomstig was uit de streek waar de mysteriën van Ishtar/Ashtoreth werden gehouden, met verschillende namen. Deze godinnen-mysteriën waren verbonden met Venus, maar zij waren in deze tijd in decadentie geraakt en dienden demonische wezens. Zij werden gebruikt voor duistere spirituele krachten om het soort spirituele kennis te vergaren dat gebruikt kon worden voor egoïstische

macht. Hoewel bruut, kunnen wij in de dood en het offer van Johannes een beeld zien van het einde van de oude profetische stroom van mysteriën. De oude manier van weten van de profeten, die een soort visionaire helderziendheid was, waarbij de hogere wezens door de profeet spraken, moest tot een einde komen. Niet langer stroomt de geest uit de hoogte binnen als een soort profetisch bezit van de mens, maar met Christus verenigt de geest zich nu met de mensheid en wordt de kiem gelegd voor geestelijke kennis vanuit de IK BEN in onszelf. Rudolf Steiner stelt echter verder dat Johannes de Doper na zijn dood in een geestelijke gedaante een soort gids en geest werd voor de twaalf discipelen tijdens de Drie Jaren. Waarbij deze profetische stroom dus bruut werd opgeofferd, maar dienstbaar werd aan de nieuwe mysteriën die de toekomst ingaan. De leerlingen van Rudolf Steiner weten dat er op een heel diep niveau een speciale relatie is tussen het wezen van Johannes (de Doper) na zijn dood en het wezen van Johannes de discipel.

Al deze gebeurtenissen zijn verbonden met deze hoek van het Venus pentagram in de sterren van Leeuw. Zoals eerder besproken, kunnen we hier dit gebaar van Leo zien van de mens die in het centrum van egoïsme komt en de uitdaging of oproep van Leo om zich te verenigen met de hogere periferie, de ware IK BEN die het perifere Zelf is, niet het bekrompen ego van het centrum. Zoals Johannes zei: 'Hij moet toenemen. Ik moet afnemen.' Johannes' einde werd de gelegenheid om de grotere impuls van de Christus en de discipelen te dienen. Hij offerde zijn individuele ik op voor de ware Ik Ben. Dit is het hoogste gebaar van Leo.

Nu gaan we over naar de derde conjunctie van Venus met de zon in deze vijfpuntige ster die plaatsvindt in de sterren van de Tweelingen, van Gemini. Deze gebeurtenis associeert Willi Sucher met een andere genezing van de oude mysteriën. Het is het verhaal in de Evangeliën dat bekend staat als de genezing van de dochter van de Syro-Phoenicische vrouw.

Ook hier onthullen de details een diep verborgen betekenis. Hier wordt specifiek opgemerkt dat dit de enige keer was dat de Christus buiten het Joodse gebied ging, naar de stad Tyrus. De Evangeliën vertellen verder dat Hij bij een huis kwam en daar was een vrouw, zij was Grieks, van Syro-Phoenicische geboorte. Zij viel aan zijn voeten en smeekte hem te komen om haar dochter te genezen die bezeten was van een demon. Maar om haar op de proef te stellen zei Jezus: 'Laat eerst de kinderen eten, want het is niet goed om hun brood te nemen en het voor de honden te gooien'. Zij antwoordde: 'Maar heer, zelfs de honden eten de kruimels die van de tafel van de kinderen vallen'. Jezus zegt tot haar: 'Om hetgeen gij gezegd hebt, is uw dochter genezen'.

We hebben een genezing, die natuurlijk veel groter is dan alleen maar een fysieke gebeurtenis. Al deze gebeurtenissen in de Evangeliën zijn een soort samensmelting van een historische uiterlijke gebeurtenis met een grotere krachtige mysterietaal, geestelijke daden die genezingen op vele niveaus voorstellen die verder gaan dan alleen de fysieke gebeurtenis zelf.

Willi Sucher beschrijft hoe deze genezing van de dochter van de Syro-Phoenicische vrouw tot stand kwam door de grote nederigheid die zij toonde. Ze viel aan zijn voeten. Ze smeekte hem om haar dochter te genezen. Ze zei: 'Zelfs de honden eten de kruimels die van de tafel van de kinderen

vallen'. Dus hoe kunnen we begrijpen waarom eenvoudige nederigheid de genezing van haar dochter zou brengen? Net als bij Herodias hebben we weer te maken met een vrouw van Fenicische afkomst, zoals specifiek wordt aangegeven. Het feit dat zij Syro-Fenicisch was wijst op de connectie met bepaalde mysteriestromen. Haar dochter was bezeten door een demon. We hebben het moeder/dochter verhaal (zoals Herodias en Salome). Dit wijst ons op een verband met deze Syro-Phoenicische mysteriën, die in verband werden gebracht met de goden die bekend stonden onder vele namen, Baal, Ashtaroth Astarte, Ishtar, en zij waren in die tijd bijzonder decadent. Zoals eerder gezegd, werden zij gekenmerkt door een ware dorst naar macht, spirituele macht. De morele catharsis en zuivering die voor inwijding vereist waren, waren genegeerd, wat de deur opende voor demonische krachten die de mysteriecentra en altaren van deze goden bewoonden. Men zou zich kunnen voorstellen dat deze 'dochter' zowel een fysieke dochter is van de vrouw die door demonen wordt bewoond als een spirituele dochter van de decadente mysterie-praktijken, bezeten door deze afwezigheid van morele catharsis en een dorst naar spirituele macht.

De Venus conjunctie die met deze genezing wordt geassocieerd staat in de sterren van Tweelingen, de sterren die het meest worden geassocieerd met hiërarchie, het boven en onder. Zoals eerder gezegd, kan men in het wassen van de voeten de ware omkering van de oude geestelijke hiërarchie zien. Men kan denken aan deze vrouw die ook aan de voeten van Christus valt en de totale nederigheid die wordt getoond. Op een ander niveau kan men er een beeld in zien van de dualiteit tussen de Boom des Levens en de Boom van Kennis, die u wellicht kent uit het verhaal van de hof van Eden. In de decadente vorm van deze mysteriën probeerde men met spirituele kennis de boom des levens binnen te dringen, om toegang te krijgen tot spirituele levenskrachten zonder de noodzakelijke zuivering te hebben ondergaan. Het werd sterk geassocieerd met zwarte magie. In deze genezing hebben we dus een genezing van de oude mysteriën door de nederigheid van de vrouw, maar op een dieper niveau door de omkering van de arrogantie en het verkeerd gebruik van geestelijke krachten door Christus te vragen om zelfs de kruimels van het brood van de kinderen.

Video Cursus III: Christus en de Sterren, Sessie 8

De vierde conjunctie van Venus met de zon vond plaats in de lente van 33 AD, nabij het lentepunt, de overgang van Vissen naar Ram. We kunnen dat al zien als een soort overgangspunt, waarbij we van de afsluiting met het laatste sterrenbeeld van de dierenriem overgaan naar het eerste sterrenbeeld, de Ram. De invloed van deze conjunctie kan gezien worden als zich afspelend gedurende de hele week die voorafgaat aan de Kruisiging en de Wederopstanding. Het heeft te maken met een enorme transformatie in de relatie van de mens tot de geestelijke wereld die zich op het wereldhistorische toneel voltrekt in de kruisiging en de opstanding. Het houdt echter in het bijzonder verband met een andere mysterietraditie die werd getransformeerd, in het verhaal van Lazarus. (Dit is ook het 7e teken in de Mercurius-genezingen.) Het verhaal, zoals verteld in de Evangeliën, is dat de familie van Lazarus (de familie van Lazarus waren vrienden van Jezus, onder wie zijn twee zusters Maria en Martha en Lazarus zelf) Jezus opzocht omdat hun broer Lazarus was gestorven. Toen Jezus hoorde dat hij gestorven was, werd er gezegd: 'Deze ziekte is niet tot de dood', en hij wachtte twee dagen voordat hij naar hen toe ging. Toen hij aankwam, lag Lazarus al vier dagen in het graf. Maria en Martha zeiden tegen Jezus dat als hij er was geweest, hun broer

niet zou zijn gestorven. Een menigte had zich verzameld met de wenende familie. Jezus ging naar het graf en riep de beroemde woorden 'Lazarus kom naar buiten'! En Lazarus kwam uit het graf en de menigte was verbaasd. De Farizeeën van de Joodse tempel waren daar en waren woedend en het Evangelie zegt dat zij op dat moment gingen beramen hoe zij Jezus van het leven konden beroven. Waarom zou de opwekking van iemand uit de dood de vijanden van Christus ertoe brengen Hem te willen doden?

Rudolf Steiner gaat in zijn voordrachten over het Evangelie van Johannes uitvoerig in op deze gebeurtenis en beschrijft de inwijdingstempelslaap, die als een doodstrijd was en drie en een halve dag duurde. De leerling, de ingewijde, zou in een soort slaap worden gebracht en hij zou worden omringd en bewaakt door de hiërofant en de tempel om de geest en de ziel en het lichaam van deze ingewijde te beschermen. Op dat moment zouden de geest en de ziel uitgaan naar de geestelijke wereld, zoals dat bij ieder mens gebeurt tijdens de slaap, maar ook het levenslichaam zou uitsteden, wat voor ieder ander de dood zou betekenen, maar omdat de hiërofant rond de ingewijde verbleven, onderhielden zij de levenskrachten van het lichaam gedurende de drie dagen dat de leerling was uitgetreden, en als de leerling terugkeerde in het lichaam werden de ervaringen die hij had opgedaan in spirituele visioenen ingeprent in het etherische lichaam en werd het een vermogen, dat leidde tot zijn krachten als ingewijde.

Steiner wijst erop dat hij drie dagen in het graf lag, wat betekent dat hij in de tempelslaap was, maar dat de inwijding was mislukt omdat men bang was dat hij was gestorven en niet uit de tempelslaap zou komen. Jezus wachtte tot de vierde dag om er zeker van te zijn de betekenis van Zijn inwijding bij Lazarus te openbaren. Toen Jezus hem naar voren riep, zou je kunnen zeggen dat Jezus de inwijding in het openbaar verrichtte voor de ogen van het hele volk. Hijzelf verrichtte de initiatie op Lazarus. Dit is dezelfde Lazarus die Johannes zou worden. De Farizeeërs waren woedend omdat Jezus in feite de geheimen had verraden. Hij had in het openbaar uitgevoerd wat voor iedereen verboden was om te zien of te weten, behalve voor hen die in de tempel waren. De straf voor iemand die de mysteriën verraadde was de dood. Deze schending van de mysteriën maakte hen woedend en bracht hen ertoe plannen te smeden om hem te arresteren en te doden.

In deze Venus conjunctie en het verhaal van Lazarus hebben we opnieuw te maken met de vervanging van de oude mysteriën door de nieuwe christelijke mysteriën. Je zou kunnen zeggen dat in dit beeld van de openbare inwijding er geen gesloten deuren meer waren, geen sluier meer over het allerheiligste in de tempels waar de inwijding plaatsvond. De inwijding was nu een open geheim, in de zin dat men uit zichzelf, uit vanuit zijn eigen innerlijke weg, men in de toekomst tot inwijding zou komen vanuit de Christuskracht.

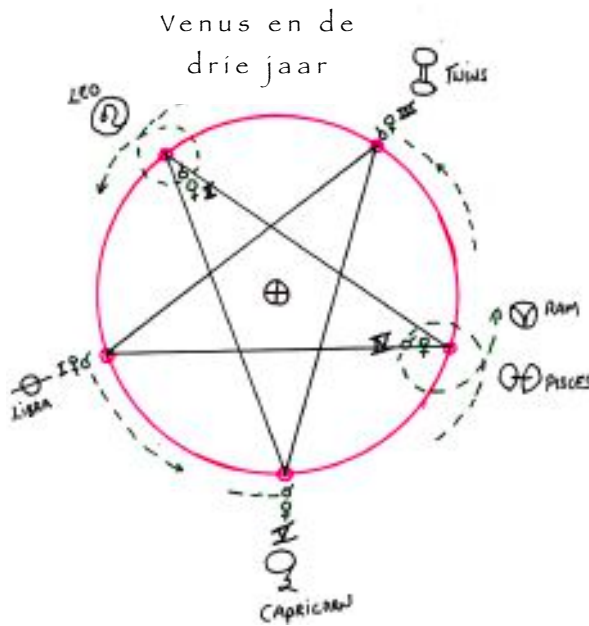
We gaan nu naar de laatste en vijfde conjunctie in dit Venus pentagram. Deze vijfde conjunctie vindt plaats net buiten de Drie Jaren in 34 AD in het sterrenbeeld Steenbok. Willi Sucher relateert het aan wat er gebeurde met Paulus, die in die tijd Saulus heette. Saul stond in de strikte esoterische traditie van het Judaïsme. Hij was zich ervan bewust dat deze Jezus de mysteriën had verraden en deze nieuwe sekte en hun gepraat over een opstanding en de komst van de Messias was een schending van de waarheden van het Judaïsme. Saulus' werk en missie was het vervolgen van

de nieuwe christenen, de volgelingen van deze verrezen Messias. Hij was op zijn weg naar Damascus, waar hij deze vervolgingen zou voortzetten, toen hij dit visioen van de Christus kreeg. Hij hoorde een stem die zei: 'Saul, Saul waarom vervolgt gij Mij'? Hij werd blind en viel van zijn paard en was enkele dagen in een soort catatonische toestand. Dus, opnieuw hebben we dit soort inwijdingsproces, hij was drie dagen blind, een tijd lang in deze catatonische toestand, en daarna was hij volledig veranderd. Hij herkende de waarheid van dit geestelijk wezen van de Christus, en ging van Saulus naar Paulus, de grootste van allen die het Christendom verspreidden en de eerste van de nieuwe Christelijke ingewijden die Jezus niet gekend had gedurende de Drie Jaren. Wij hebben in deze gebeurtenis wat Rudolf Steiner en Willi Sucher beschrijven als de eerste ervaring van de toekomstige ervaring van de Christus waartoe ieder mens kan komen. Dit is Christus die verschijnt, niet in het fysieke rijk, maar in het etherische rijk, als de Opgestane. Paulus/ Saulus was de eerste die de Christus in deze dimensie ervoer. Het is een fundament, of voorloper, van de nieuwe ervaring van de Christus.

Dit gebeurt in het sterrenbeeld Steenbok. Steenbok stond altijd bekend als de 'poort naar de goden'. Het is van oudsher het sterrenbeeld waardoor de ingewijden de geestelijke wereld ingingen, de poort naar de geestelijke wereld. Steenbok is het sterrenbeeld van de catharsis naar de inwijding.

Zo hebben we, in deze vijf hoeken van het pentagram van Venus/zon conjuncties deze gebeurtenissen tijdens de Drie Jaren. Ze zijn door de geschiedenis heen getraceerd door Willi Sucher, zo goed als men de kalender kan volgen. Natuurlijk is er geen exacte kalender van de daden van Christus gedurende die drie jaren, maar vanuit de verhalen in de Evangelieën, gebaseerd op de ene datum die Steiner gaf, 3 april 33 AD als de datum van Golgotha, heeft Willi teruggewerkt via de planetaire bewegingen.

Een van deze hoeken van het Venus pentagram zal in het prenatale geboorte astrogram van bijna elke persoon te vinden zijn. (Aangezien deze conjuncties ongeveer 9 maanden uit elkaar liggen, is het mogelijk dat de conjunctie net voor de Epoch of na de geboorte plaatsvindt - zie de volgende cursus over astrogram constructie). Men kan dus in feite deze conjuncties in iemands prenatale tijd terugvoeren tot de Drie Jaren conjunctie gebeurtenis. Willi Sucher werkte hier vele jaren mee en leerde het mij. In de vele jaren dat ik met individuele horoscopen en biografieën werkte, bevestigde mijn ervaring dat, op een diep spiritueel niveau, die Christusgebeurtenis van Venus die men ook in zijn horoscoop heeft, op een of andere nieuwe manier, als een diepe ervaring binnen die mens in zijn biografie leeft. Misschien was het de gebeurtenis rond de mysteries van het Essenisme en de terugtrekking in een kloosterleven voor zelfzuivering, en de noodzaak om dat te overwinnen. Of misschien is het het tegenovergestelde, een absolute verwerping van alles wat verwant is aan het kloosterwezen en de wens om volledig in de wereld te staan. Of misschien de gebeurtenis van de Syro-Phoenicische vrouw, waar deze diepe nederigheid, geestelijke nederigheid, werd getoond. De ervaring van het erkennen dat de hoogste geestelijke kracht komt door de dienaar te worden van de laagste - deze omkering van hiërarchie.

Alle spirituele stromingen uit het verleden, en vele spirituele stromingen van vandaag, dragen nog steeds deze traditie van opstijgen, van hiërarchisch stijgen naar hoogten van spirituele ontwikkeling. Maar het doel van de Christus-incarnatie was om te laten zien dat dat nu allemaal is omgedraaid. Het nieuwe gebaar, het hoogste, is dat men de dienaar wordt van de minsten.

Zo, dit is de afsluiting van het gedeelte over de Venus conjuncties en de Drie Jaren. We gaan nu verder met Jupiter en Saturnus.

Christus en de Gouden Driehoek

Video Cursus III: Christus en de Sterren, Sessie 9

Laten we verder gaan met de Christusgebeurtenissen in relatie tot de planetaire sferen. We hebben de vorm van de zespuntige ster van Mercurius in relatie tot de Christusgebeurtenissen doorgenomen en de vijfpuntige ster van Venus in relatie tot de Christusgebeurtenissen. In de cursus over de planeten hebben we de Gouden Driehoek gepresenteerd die is ontstaan door de conjuncties van Jupiter en Saturnus.

Saturnus en Jupiter, over een periode van 60 jaar, met elke 20 jaar een conjunctie, creëren een driehoek aan de hemel. De conjuncties vinden plaats in drie gelijke hoeken van de twaalf sterrenbeelden van de dierenriem, waardoor deze gelijkzijdige driehoek ontstaat. In het onderzoek van Willi Sucher verbindt hij deze drie hoeken van de driehoek met gebeurtenissen die verband houden met de invloed van de Christus in de evolutie van de aarde.

Deze grote driehoek blijft intact en roteert langzaam door de dierenriem, waarbij hij elke 60 jaar ongeveer 8-10 graden voorwaarts beweegt, zodat hij in 2500 jaar een volledige rondgang volbrengt door de zodiac. Deze driehoekspunten kunnen dus, net als de Venus pentagram punten, teruggevoerd worden tot de tijd van Christus. Willi Sucher associeert ze met drie fundamentele gebeurtenissen die, zou men kunnen zeggen, thema's zijn die elk van deze hoeken in zich dragen in verband met het lot van de aardse mensheid. Deze thema's, die zich gedurende twintig jaar onvouwen, worden in gang gezet wanneer een van deze grote conjuncties plaatsvindt. Zij zijn als een oproep van Jupiter en Saturnus, vader karma uit het verleden, en vader (Zoon) leven en wijsheid voor de toekomst, die uit hun conferentie/conjunctie naar voren komt over wat er met de mensheid staat te gebeuren.

De eerste hoek, die we hier over de Christusgebeurtenissen bespreken, vond plaats in astronomisch 6 v.Chr. (calendrisch zou het 7 v.Chr. zijn omdat er geen jaar als 0 bestaat). Deze grote conjunctie van 6 v. Chr. is de ster van de Wijzen, de Aankondiging van de incarnatie van het grote wezen Zarathustra, en zijn geboorte op aarde in het lichaam waarin de Christus zich incarneert. Het is in deze cursus niet mogelijk in detail te treden over waarom de conjunctie van 6 v.Chr. direct verband houdt met de incarnatie van Zarathustra, maar het houdt verband met de Spirituele Geboorte, waarop zal worden ingegaan in de cursus over de constructie van het astrogram .

Deze hoek draagt dus voortdurend het thema van een Annunciatie, een nieuwe impuls die geboren wordt in de ontwikkeling van de aarde. De grote conjunctie in 2020 is in deze hoek en dus van deze lijn van grote conjuncties. Als men elke 60 jaar teruggaat, vindt men deze lijn zichzelf herhalend. Een deel van het grote werk van Willi Sucher is het terugvoeren van deze hoeken in de aardse geschiedenis, met name de moderne geschiedenis, die teruggaat tot in de vierde/vijfde eeuw. Ik beveel een studie van zijn boeken aan voor hen die meer willen weten over de geschiedenis van deze stroom van Annunciatie van Aankondigingen.

De tweede grote conjunctie in de volgende hoek van de driehoek vond plaats in het jaar 14 AD. Willi Sucher verbindt deze conjunctie met een gebeurtenis die in de Evangeliën wordt beschreven, en die degenen onder u die leerlingen zijn van Rudolf Steiner misschien herkennen in het diepere verhaal van het Mattheus Jezuskind en het Lucas Jezuskind, die elk een andere stroming in de evolutie met zich meedragen. Het evangelie van Lucas vertelt het verhaal van toen de adolescent Jezus met zijn familie naar Jeruzalem was gegaan voor een festiviteit. Toen zijn ouders en hun medereizigers een paar dagen onderweg waren naar huis, realiseerden zij zich dat Jezus nergens te bekennen was. Zij gingen terug naar Jeruzalem en zochten overal naar hem en waren geschokt toen zij hem aantroffen, zittend met alle grote leraren in de tempel, die allemaal naar hem luisterden. Hij sprak tot hen en zij waren allen verbaasd over de wijsheid die uit de mond van deze jonge knaap kwam. De ouders waren ook geschokt, want dit was niet de Jezus die zij kenden, en zij zeiden tegen hem: 'Wist je niet dat wij je zochten, waar ben je geweest?' en hij zei tegen hen: 'Wist je niet dat ik in het huis van mijn vader moest zijn'.

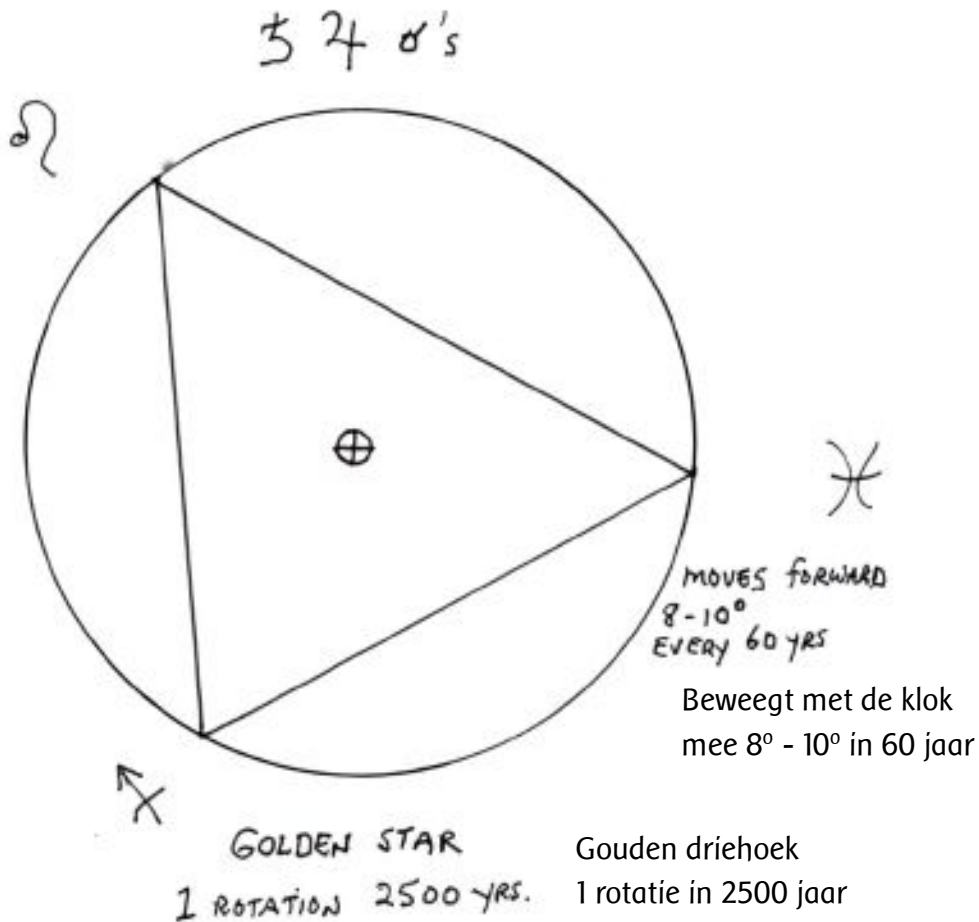
Rudolf Steiner beschreef deze gebeurtenis als een vereniging van deze twee grote stromingen in de mensheid, die worden beschreven in het Mattheüs-evangelie en het Lukas-evangelie. Er is een vereniging van deze twee stromen de koninklijke stroom, beschreven in Mattheüs, die de Wijzen uit het Oosten kwamen aanbidden, en de herderstroom van het kind, beschreven in Lucas, die de herders in hun eenvoud van hart kwamen aanbidden in de kribbe. Deze gebeurtenis vertegenwoordigt dus het samenkomen van de koninklijke stroom en de herderstroom in de jonge Jezus.

Op deze manier draagt deze hoek historisch gezien in brede zin het thema van de vereniging van twee stromingen, de opgaven en karmische noodzakelijkheden die met deze vereniging in de evolutie van de mensheid gepaard gaan. De laatste grote conjunctie in verband met de vereniging van de twee stromingen was in 1980 en de volgende zal in 2040 zijn.

De derde hoek van de driehoek, de derde grote conjunctie, vond plaats in ongeveer 34 AD, twintig jaar later. Willi Sucher verbindt deze grote conjunctie met wat reeds in de Venus conjuncties werd beschreven als de bekering van Saulus te Damascus. Als vertegenwoordiger van de oude orde van de Joodse tempel was hij actief bezig deze christenen te vervolgen en te laten doden. Op de weg naar Damascus had hij deze ervaring van de Christus, niet lichamelijk, niet in het opstandingslichaam zoals de discipelen hadden, maar in een andere sfeer. Het was toen dat Saulus Paulus werd, een van de grootste leiders en leraren in het christendom dat zich ontvouwde.

Deze gebeurtenis was de eerste van de nieuwe ervaring van de Christus in het etherische rijk, die de moderne mensheid kan beleven. Deze hoek van de grote conjunctie-driehoek draagt dus de potentie in zich van een Damascus-wereld, een wereld die op een nieuwe manier ontwaakt voor haar toekomstig potentieel en de nieuwe ervaring van de Christus. De grote conjunctie van 2000 was hiervan de herhaling.

Deze impulsen leven in deze beweging van de driehoek van de grote conjuncties vanuit de archetypen van deze drie belangrijke gebeurtenissen in de biografie van de Christusimpuls in de aarde. Zij kunnen zeer verborgen zijn in de uiterlijke geschiedenis, zelfs aangevallen, maar men kan beginnen te leren waarnemen, of bewust die oproep op te nemen in relatie tot een grote conjunctie. Zij vertegenwoordigen 20-jarige impulsen die zich in de mensheid zullen ontploffen vanuit de grote wezens van de sferen van Saturnus, het Vaderrijk, en Jupiter, het Zoonrijk, of men zou kunnen zeggen dat zij belangrijke herwaarderingen vertegenwoordigen van het verleden en hoe de toekomst zich ontplooft in de evolutie.

V Astrogram Opbouw

[In de volgorde van de video's is deze cursus over het maken van astrogrammen het eerst opgenomen, en de andere cursussen zijn er later aan toegevoegd. Daarom wordt in de video's en in dit hoofdstuk soms verwezen naar onderwerpen die al in deze cursus zijn behandeld, dit kan dus tot enige verwarring leiden].

Het Geboorte astrogram: Voorbereiding

Video's: Cursus IV: Astrogram constructie, Sessie 1

We gaan nu beginnen met het maken van een geboorte astrogram. Om het astrogram te construeren heb je wat gereedschap nodig: het sjabloon, dat op de website beschikbaar is en hieronder in mijn met de hand getekende sjabloon is afgebeeld, kleurpotloden, een passer en een liniaal. Degenen die bekend zijn met astrologie en weten hoe een horoscoop moet worden gemaakt, kunnen deze les overslaan omdat ze het proces al kennen. Voor degenen die niets weten zou ik willen voorstellen dat je de tijd neemt en het proces stap voor stap doorloopt.

Om te beginnen moeten we drie dingen weten. We moeten de datum, de tijd en de plaats van de geboorte weten. Er zijn twee mogelijkheden: dankzij de technologie en alle middelen die online beschikbaar zijn, kun je zoeken naar een gratis astrologie-website, die informatie invoeren en onmiddellijk een horoscoop krijgen. Je kunt dit in elk geval willen doen, als backup of als een manier om dit proces over te slaan. (b.v. <https://www.astro.com/horoscopen>)

De andere optie is om dit proces handmatig te doorlopen. Maar of U nu de initiële horoscoop online maakt en deze dan overbrengt naar het sjabloon en/of het proces handmatig doorloopt, als back-up kan de online horoscoop een referentie zijn, zodat U weet dat U de juiste ascendant, de juiste planeetposities, en de juiste sterrentijd hebt. In elk geval raad ik u aan om bij deze nieuwe benadering van sterrenwijsheid een mentaal beeld te vormen van wat u aan het construeren bent, zodat u weet wat dingen betekenen, zoals sterrentijd, Greenwich tijd, ascendant, enz. Dit is een belangrijk onderdeel van het werk omdat het dan niet voorbijgaat aan een noodzakelijk denkproces dat, naar mijn mening en op grond van mijn ervaring, noodzakelijk is voor het proces om volledig op te gaan in de hele ontwikkeling van de astrogram constructie.

Er is iets belangrijks aan de hand met de wilsactiviteit die men gebruikt bij het denkproces om de beelden te construeren en uit te werken die je het eindresultaat van het astrogram geven. Rudolf Steiner heeft eens gezegd dat wiskunde eigenlijk een van de meest waardevolle wetenschappen is als voorbereiding op geestelijke kennis, omdat het het denken traint en de wil in het denken traint om een bepaald proces te kunnen volgen. Dit brengt iemand op een noodzakelijke manier innerlijk in beweging. Uit mijn eigen ervaring, toen er nog geen technologische middelen waren, zou het manuele proces om te beginnen met het samenstellen van een kaart, het wiskundige pro-

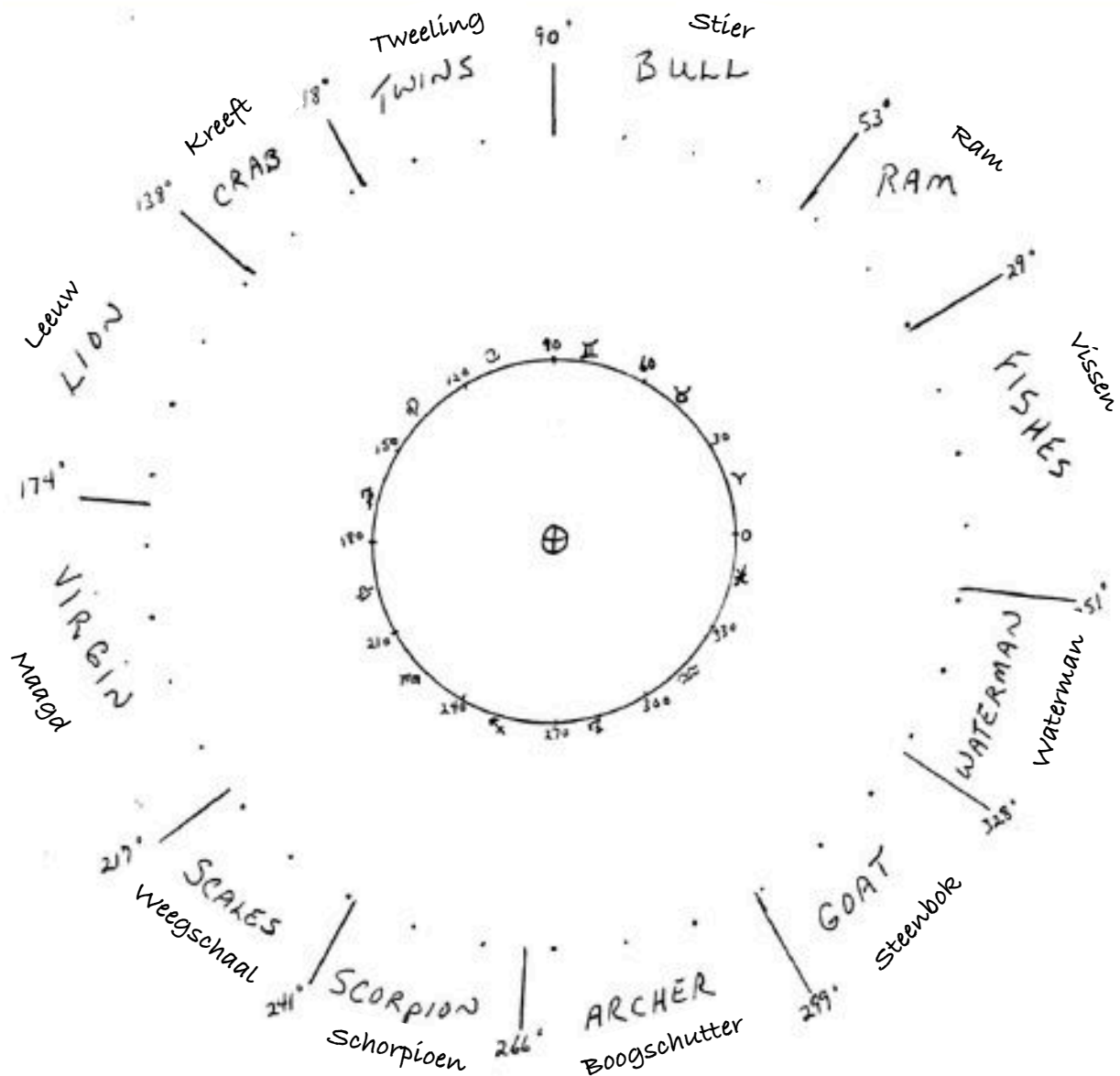
ces, reeds een gevoel beginnen te geven van wie deze persoon was. Het was soms zelfs vreemd, wanneer er bijvoorbeeld bepaalde misrekeningen of bepaalde fouten zouden zijn, of sommige berekeningsprocessen veel moeilijker zouden zijn dan andere. Ik voelde al dat er hier iets is dat me informeert. Waarom is dit?

Het is een feit dat wanneer je de intentie hebt om een geboorte astrogram van een menselijk individu te maken, je innerlijk al in verbinding treedt met de engel van die individualiteit. Wij weten uit de spirituele wetenschap dat het werkelijk de menselijke engel is die de individualiteit bij de geboorte begeleidt. De engel helpt het incarnatie- en belichaminsproces in het leven tot stand te brengen; helpt de levensbestemming in het komende lichaam te weven voor het nieuwe leven. Dus, deze activiteit van het samenstellen van een astrogram, van het doen van de noodzakelijke denk- en wilsactiviteit, is een belangrijk proces in de omgang met de individualiteit die het onderwerp is van de geboorte astrogram die je zult behandelen. Deze wils- en denkactiviteit moet vanuit het hart verwarmd worden. Dit verbindt ons met wat ik in een eerdere sessie vertelde over toewijding en eerbied als een fundamenteel aspect op een pad van spirituele cognitie.

Wanneer we ons hart in toewijding en eerbied voor deze individualiteit inzetten en we ons denken, en de wil in ons denken, gebruiken om de beelden op te bouwen, dan zijn we al in het proces van het begrijpen van deze persoon. In verband hiermee voeg ik een uittreksel van Rudolf Steiner bij om ons in de juiste houding te brengen om dit proces van berekening in te gaan. We leven in een tijd waarin we berekening nodig hebben. We leven met een geest die functioneert in ruimtelijk bewustzijn - we kunnen niet langer helderziend de goden waarnemen, de goddelijke wereld waarnemen-. We leven daar los van, en berekening is nu het gereedschap dat we kunnen gebruiken om het proces van een stap vooruit te beginnen. De berekeningen worden gebruikt om een beeld op te bouwen, en het beeld kan dan een voorstelling worden, een voorstelling die tot leven komt als een tekening, een schilderij, een wandtapijt, van het incarnatieproces van dit individu. En dat beeld kan ons dan met verdere stappen van cognitie leiden tot een weten.

Als wij de poging wagen met het soort kennis dat ik heb beschreven, beginnen wij met heilig ontzag naar het lot van één enkel menselijk wezen te kijken. Want wat is het dat werkt in het lot van elk menselijk wezen? In werkelijkheid is het sterrenwijsheid - allesomvattende sterrenwijsheid! Niets kan ons in staat stellen de werking van de Goden in het universum met diepere of waarachtiger gevoelens te aanschouwen dan het te aanschouwen in het lot van een menselijk wezen. Een wereldrechtvaardigheid stroomt door de Eeuwigheid in het bestaan, de daden, het denken van de Goden die zich achter de mens weven.

Rudolf Steiner: Karmische Relaties Vol VI, Lecture VI

Het Geboorte astrogram: Tijd en Plaats

Video's: Cursus IV: Astrogram constructie, Sessie 2

Voor het astrogram voorbeeld dat we gaan maken, kiezen we 29 september 2018, 11:00 uur Eastern Daylight Time, New York, New York. Een mens is geboren. Er is adem gehaald. Een nieuw leven is in belichaming getreden na te zijn afgedaald vanuit de geestelijk wereld.

We moeten nu eerst drie dingen doen. De locatie van New York op de wereldbol vaststellen. We moeten de tijd bepalen vanuit twee gezichtspunten, de aardse- en de sterrentijd. Om het beeld op te bouwen, doen we even een stap terug en kijken naar de wereldbol en vinden New York, op één bepaalde locatie. We willen vaststellen waar New York ligt in termen van de lengte- en breedtegraad. U bent misschien al bekend met het feit dat de lengtegraden de verticale lijnen langs de

aardbol zijn, een beetje zoals de doorsneden van een sinaasappel, die 360° in stappen van 15° rond de aarde afmeten. Dit helpt ons onze posities te bepalen op de wereldkaart. U kunt dit doen door online de lengte- en breedtegraad op te zoeken voor New York, een heel eenvoudig proces. Of, als u liever een boek gebruikt, er is een boek dat de Internationale Atlas heet en waarin de lengte- en breedtegraden van plaatsen over de hele wereld in vermeld staan.

We komen uit op een breedtegraad van New York van $40^\circ 71'$ Noord en een lengtegraad van $74^\circ 0'$ West. Om te beginnen schrijven we dit op het sjabloon dat we hebben afgedrukt, bovenaan de naam van de persoon (in dit geval is er geen naam), de datum en tijd, 29 september 2018, 11:00 a.m. EDT (Eastern daylight time) en de plaats, New York en daaronder de lengtegraad en breedtegraad.

Het tweede wat we moeten doen is de lokale tijd in New York bij EDT omrekenen naar wat Greenwich Mean Time (GMT) heet. Zo komen we tot dit wereldbeeld van de beweging en tijd als de zon over de wereld lijkt te bewegen. Greenwich, Engeland is het uitgangspunt voor de wereldklok, voor 0 uur. Dus, alle tijdmetingen zijn gebaseerd op de relatie met Greenwich. New York City ligt 75° ten westen van Greenwich. Dat zijn vijf tijdzones van 15° over de Atlantische Oceaan naar New York. Elke tijdzone van 15° is een uur tijdsverschil. Als New York 75° ten westen van Greenwich ligt, betekent dat een tijdsverschil is van 5 uur. Dus 11:00 uur (11 a.m.), New Yorkse tijd zou 16 uur Greenwich Mean Time betekenen. Om het werken met het astrogram te vergemakkelijken moet u de universele tijdstandaard van de 24-uurs klok gebruiken in plaats van AM en PM zoals in Amerika gebruikelijk is.

We komen nu uit op een tijd van 16 uur, 11 uur (of 11:00 AM) wordt 16 uur Greenwich Mean Time. Er is echter een complicatie. In september is het nog steeds zomertijd, dus hebben we de klok een uur vooruit gezet voor de daglichttijd. Om nauwkeurig te zijn moeten we dat uur uit de vergelijking halen. 16 uur Greenwich Mean Time wordt 1 uur afgetrokken om dan uit te komen op de Greenwich Mean Time van 15 uur.

Toch hebben we nog een kleine aanpassing te doen, want de standaardtijd, die geldt voor overal binnen die 15° tijdzone, is gebaseerd op de meridiaanlijn van die zone. Elke plaats binnen die zone ligt echter niet precies op de meridiaan. Hij kan een beetje ten oosten of een beetje ten westen van die meridiaan liggen voordat de volgende meridiaan van de tijdzone wordt bereikt. De volgende westelijke meridiaan geeft bijvoorbeeld de centrale tijdzone in de VS aan. New York City ligt op 74° westerlengte, de meridiaan voor de tijdzone ligt op 75° westerlengte. New York ligt dus eigenlijk 1° ten oosten, in de richting van Greenwich, van de meridiaan van de tijdzone. Die 1° is het equivalent van 4 minuten in tijd. Als 15° gelijk is aan 60 minuten of een uur in tijd, dan is 1° gelijk aan 4 minuten tijd. Omdat het ten oosten van de meridiaan ligt, moeten we dus vier minuten aftrekken voor die 1° oost. We komen dan op een Greenwich Mean Time-equivalent van 14 uur 56 minuten. Dit is de Greenwich Mean Time die u op het astrogram, op uw sjabloon, zult noteren als de omrekening van de plaatselijke tijd in New York.

Nu we GMT van 14 uur en 56 minuten hebben vastgesteld en dat bovenaan op uw modelsjabloon hebben gezet, moeten we overgaan naar wat sterrentijd wordt genoemd. In sterrentijd gaan

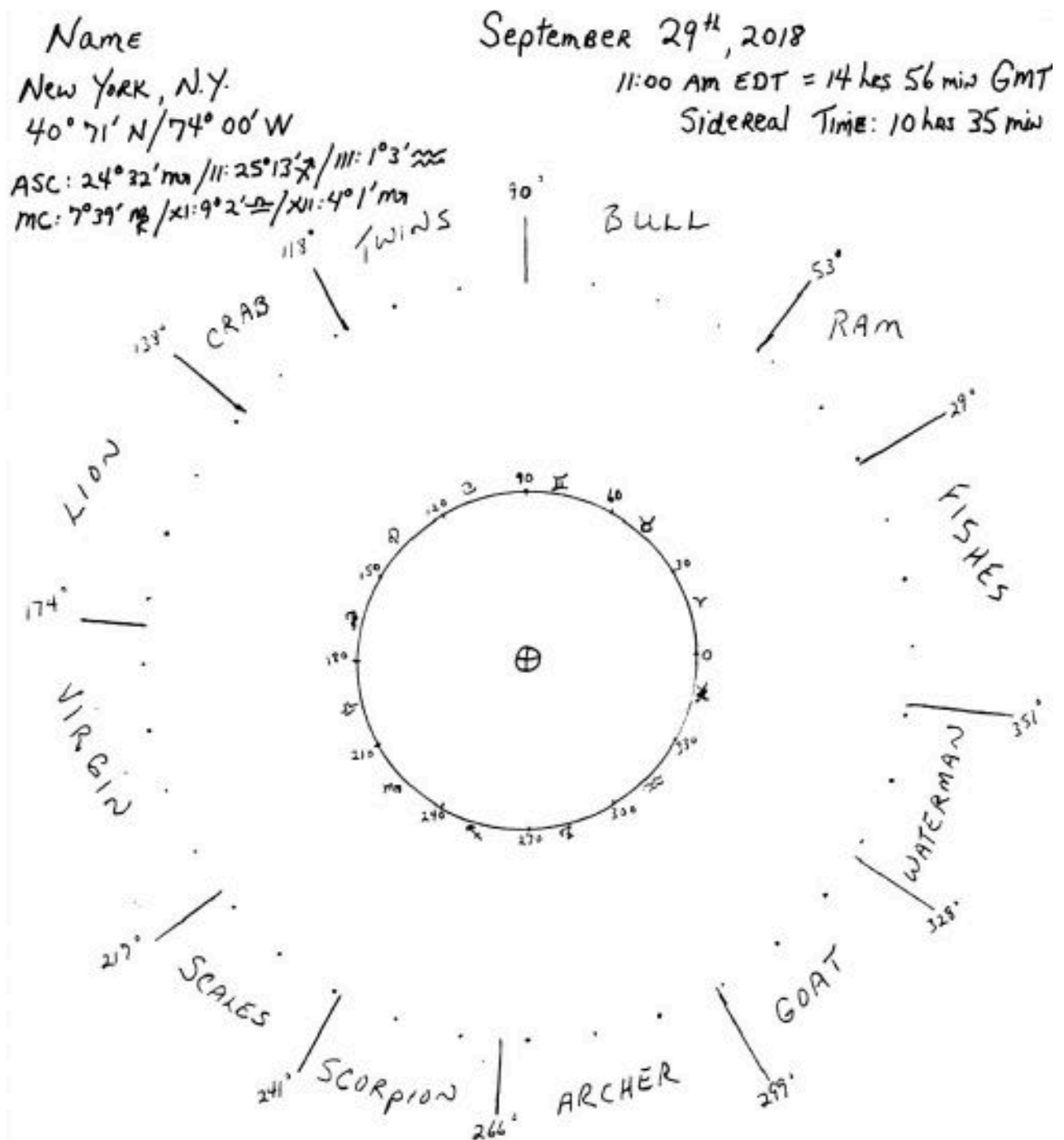
we van aarde/zon-tijd, of Greenwichtijd, die onze aardse berekening van tijd is in relatie tot hoe de zon over de aardbol beweegt, naar siderische of sterrentijd. Met siderische tijd moeten we ook de relatie van deze plaats op aarde, van New York City, op onze lokale aardetijd tot de tijd van de sterren vaststellen. Dus breiden we nu uit en koppelen we deze plaats en dit moment aan een ster. Dit is de sterrentijd. Wat betekent dit?

Zonnetijd is in feite de tijd die de aarde nodig heeft om rond te draaien tot het moment waarop dit punt weer bij de zon uitkomt. Dit is onze 24-urige dag, die in werkelijkheid 24 uur 3 minuten en 56 seconden duurt om precies te zijn! De sterrendag is de tijd die nodig is voor het punt op de aarde om te roteren en weer terug te komen bij dat zelfde sterpunt. Het sterpunt dat als standaard wordt gebruikt voor de berekening van de sterrentijd is het sterpunt dat het lentepunt is, waar de zon boven de hemelevenaar komt op zijn pad door de ecliptica. De siderische dag is dan in feite iets korter dan de zonnedag. De siderische dag is 23 uur 56 minuten en 4 seconden, een beetje korter dus. De reden hiervoor is dat de zon tijdens de zonnedag, volgende dag (blijkbaar) een beetje verder langs de ecliptica is opgeschoven, het duurt dus iets langer voor dat sterpunt van de aarde terug bij de zon is. Terwijl het sterpunt niet is opgeschoven, dus is de rotatie van het punt op aarde naar het sterpunt een beetje korter dan de zonnedag.

Deze vergelijking tussen zonnetijd en sterrentijd is hetgeen wat de handmatige berekeningen ingewikkeld maakt om de exacte sterrentijd voor het geboortemoment te krijgen. De sterrentijd is echter heel belangrijk omdat het de sterrentijd is die de ascendant bepaalt en de huizen die gebaseerd zijn op de ascendant. De ascendant is dat punt op het aardvlak dat zich uitstrekt langs de oostelijke horizon en een sterpunt snijdt. De ascendant is dan eigenlijk een prachtig beeld van de aardse fysieke belichaming. Stel je het moment van geboorte voor, deze persoon wordt geboren, en op dit moment, op deze locatie, als je naar het oosten langs de horizon zou kijken, zou je een bepaald sterpunt tegenkomen, deze prachtige verbinding tussen aarde en ster. We zullen hier verder op ingaan wanneer we als we deze ascendant moeten interpreteren, en hoe de ascendant een cruciale rol speelt in veel meer aspecten van het geboorte astrogram en de aanloop naar de geboorte.

Om volledig in te gaan op de handmatige berekening zou meer complexiteit vergen dan nu nodig is. Ik raad u aan om online te gaan en de exacte sterrentijd te achterhalen, maar we zullen het basisproces doorlopen van hoe u de sterrentijd berekent. Als je naar je efemeride gaat, zie je in de efemeride, als je naar de pagina voor 29 september 2018 gaat, in de uiterst linkse kolom, de sterrentijd voor elke dag staan. U kunt zien dat de sterrentijd voor 29 september 2018 om middernacht 0 uur 30 minuten 49 seconden is. Daar tel je dus gewoon de lokale New Yorkse geboortetijd bij op, zonder rekening te houden met de daglichttijd, die dan 10 uur lokale tijd zou zijn, niet 11. Dat brengt je op 10 uur 30 minuten 49 seconden. Dit is het punt waar je complexe aanpassingen krijgt met de sterrentijd gebaseerd op bepaalde aarde/ster berekeningen. Daar zullen we het hier niet over hebben, maar in principe moet de sterrentijd enigszins worden aangepast om op 10 uur en 33 minuten uit te komen, de exacte sterrentijd van de geboorte. Voor degenen die echt geïnteresseerd zijn in wat de aanpassingen zijn en waarom, zijn er nog een paar [websites](#) die het volledige proces en de berekeningen om tot de juiste sterrentijd te komen uitleggen/berekenen. Dit zou meer vergen dan voor deze cursus is bedoeld.

Nu kunt u de ascendant en de huizen op het astrogram plaatsen. Nogmaals, u kunt de horoscoop eenvoudigweg online (laten)maken, die u de huizen zal geven en u tekent die eenvoudigweg op uw sjabloon. De andere optie is om een boek te gebruiken, genaamd de Michelsen Tabel van Huizen, die u kunt kopen (zie op de website hierboven bij Efemeriden). In dat boek kun je kolommen vinden met sterrentijden met telkens een paar minuten ertussen. Langs deze kolommen zou je de twee siderische tijden vinden waar die van jou ofwel precies bij past ofwel tussen valt. Als hij tussen die twee kolommen valt hoeft je alleen maar een soort schatting te maken waar je tijd in zou passen. Dan scroll je door die kolommen naar beneden en zoekt de breedtegraad van New York, waarvan we zeiden dat die 40o Noord was. Dit zal u dan de ascendant en de huizen voor dat moment tonen.

Op je astrogram heb je nu alle informatie die je nodig hebt om de positie van de planeten te construeren. Je hebt de datum, tijd, locatie. Je hebt de lengtegraad en breedtegraad. Je hebt de Greenwich Mean Time. Je hebt de sterrentijd bij de geboorte. En daaronder kun je nu de graden van de Ascendant (Descendant zou het tegenovergestelde zijn), de Midhemel en de graden van de huizen uitschrijven. In het Michelsen boek en mogelijk online - ik heb er nog geen online gedaan - of geven ze je slechts de helft van de huizen, omdat de andere helft gewoon op de tegenovergestelde graad van de dierenriem wordt gevormd. Dus, bijvoorbeeld, als u het tekent, vindt u de graad van de Ascendant en gebruikt u uw liniaal om het dwars door het centrum te trekken naar de exact tegenovergestelde locatie, dat zou dan uw descendant zijn. Hetzelfde met de midhemel en het nadir punt en de huizen ertussen. Nu heb je dus een horoscoop met de informatie bovenaan en kunnen we overgaan tot het plaatsen van de planeten op het astrogram.

Het geboorte astrogram: De Planeten

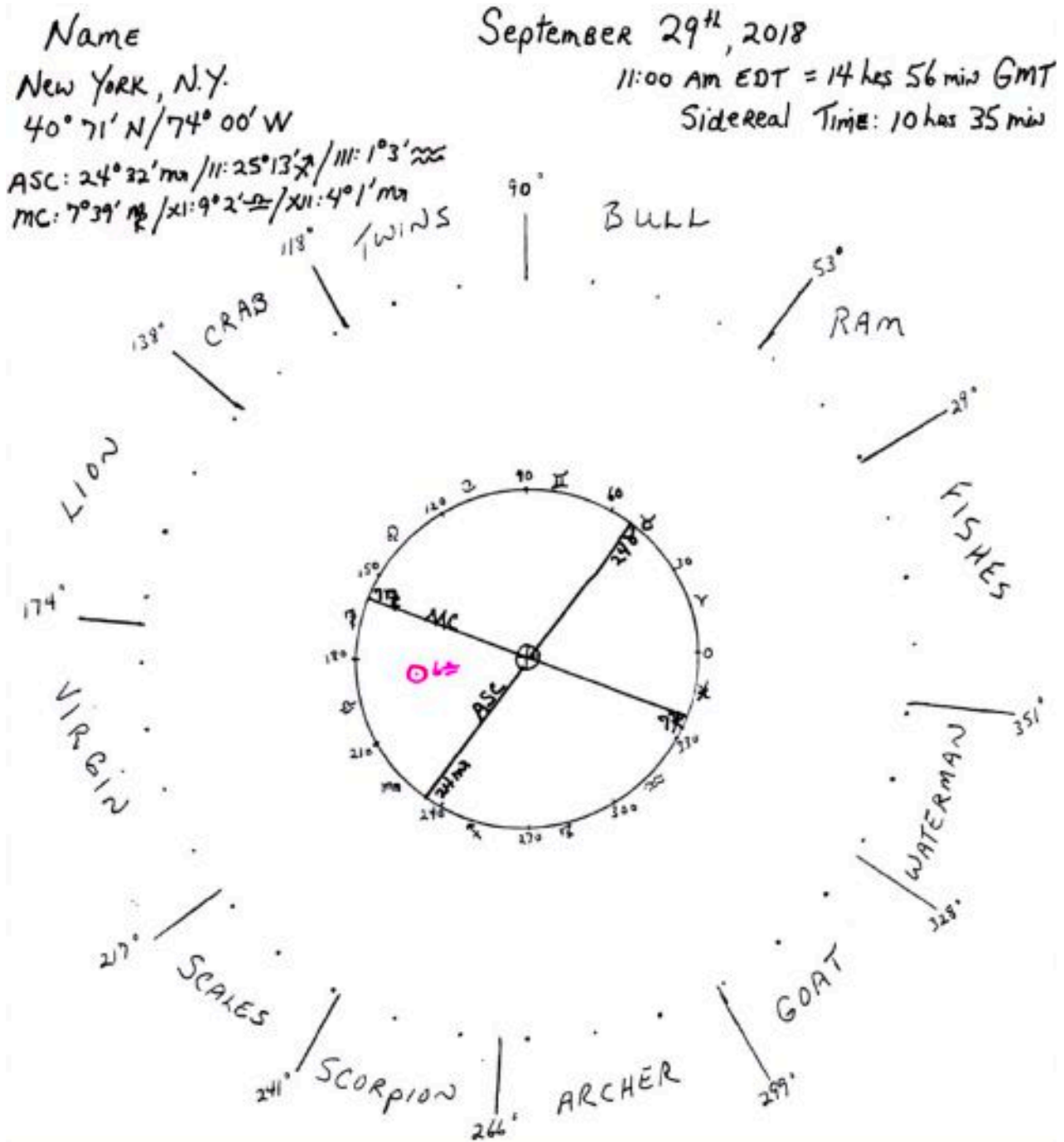
Video's: Cursus IV: Astrogram constructie, Sessie 3

U heeft nu de ascendant/descendant lijn ingetekend. Dit is de primaire lijn die je op het astrogram gaat zetten, evenals het MC en de nadir lijn. Op dit punt stel ik voor de huizen nog niet in te tekenen, zodat je een leeg astrogram hebt om eerst de planeten te plaatsen. Dus nu heb je deze afbeelding in de cirkel van, je zou kunnen zeggen, het grote kruis van dit geboortemoment, de oostelijke en westelijke horizon en de midhemel, het bovenliggende hoogste punt van de ecliptica en het nadir, het punt daar tegenover en het laagste punt onder de horizon. Deze ascendant/ descendant lijn is een belangrijk instrument waar we mee zullen werken.

De volgende stap is nu om de planeten op de binnencirkel van de horoscoop te plaatsen. Ik stel voor, als een dubbele controle om zeker te zijn dat je het goed hebt, dat je eerst de zon plaatst. De zon in deze specifieke horoscoop staat op 6° Weegschaal. De ascendant staat op 24° Schorpioen. Het tegenovergestelde zou dan 24° Stier zijn voor de descendant. De horizonlijn ligt dus een beetje boven de ascendantlijn. Als de Ascendant op 24° Schorpioen staat, zou je de zon op 6° Weegschaal moeten hebben en de midhemel op 9° Maagd. Als je de zon plaatst, zie je dat ze een beetje in het midden staat tussen de oostelijke horizon, het punt van zonsopgang, en de middagpositie. Omdat we weten dat onze geboortetijd 10:00 uur of 11:00 uur daglichttijd is kun je schatten dat je goed zit met je ascendant omdat de zon in relatie tot de horizon staat waar hij om 10:00 uur 's ochtends zou staan. Dit is gewoon om dubbel te controleren, voor het geval je een misrekening hebt gemaakt, dat de relatie van de zon tot de horizon je zal laten zien of je inderdaad op de juiste tijd van de dag bent.

Nu we de zon geplaatst hebben, ga je gewoon naar de efemeride neem je de gegevens voor 29 september over en plaats je je planeten. Ik zou aanraden om met de buitenste planeet te beginnen en naar binnen toe te werken, Pluto, Neptunus, Uranus aan de rand van deze binnenste cirkel te plaatsen; dan Saturnus iets verder naar binnen, Jupiter iets meer naar binnen, Mars iets meer naar binnen en dan heb je de zon. Afhankelijk van het feit of Venus of Mercurius retrograde zijn op het tijdstip van de geboorte, zul je Venus en Mercurius ook buiten de zon positie hebben richting peri-

ferie, of je kunt ze heel dicht bij de zon hebben, of tussen de zon en de aarde die in het centrum van het astrogram staat. Als je aan het tekenen bent, wees je er dan van bewust dat je ruimte hebt voor de planeten. Misschien heb je een cluster van planeten en moet je daar de ruimte hebben om ze in te tekenen. Ik stel dus voor om het eerst met potlood te doen, voor het geval je het moet uitwissen en ze een beetje moet verplaatsen om ruimte te geven. Zet naast elke planeet de graden die in de efemeride staan, dat zijn de graden voor de tropische dierenriem, dat is de cirkel met de kleinere tekensymbolen, beginnend met Ram op 0 graden tot 30 graden.

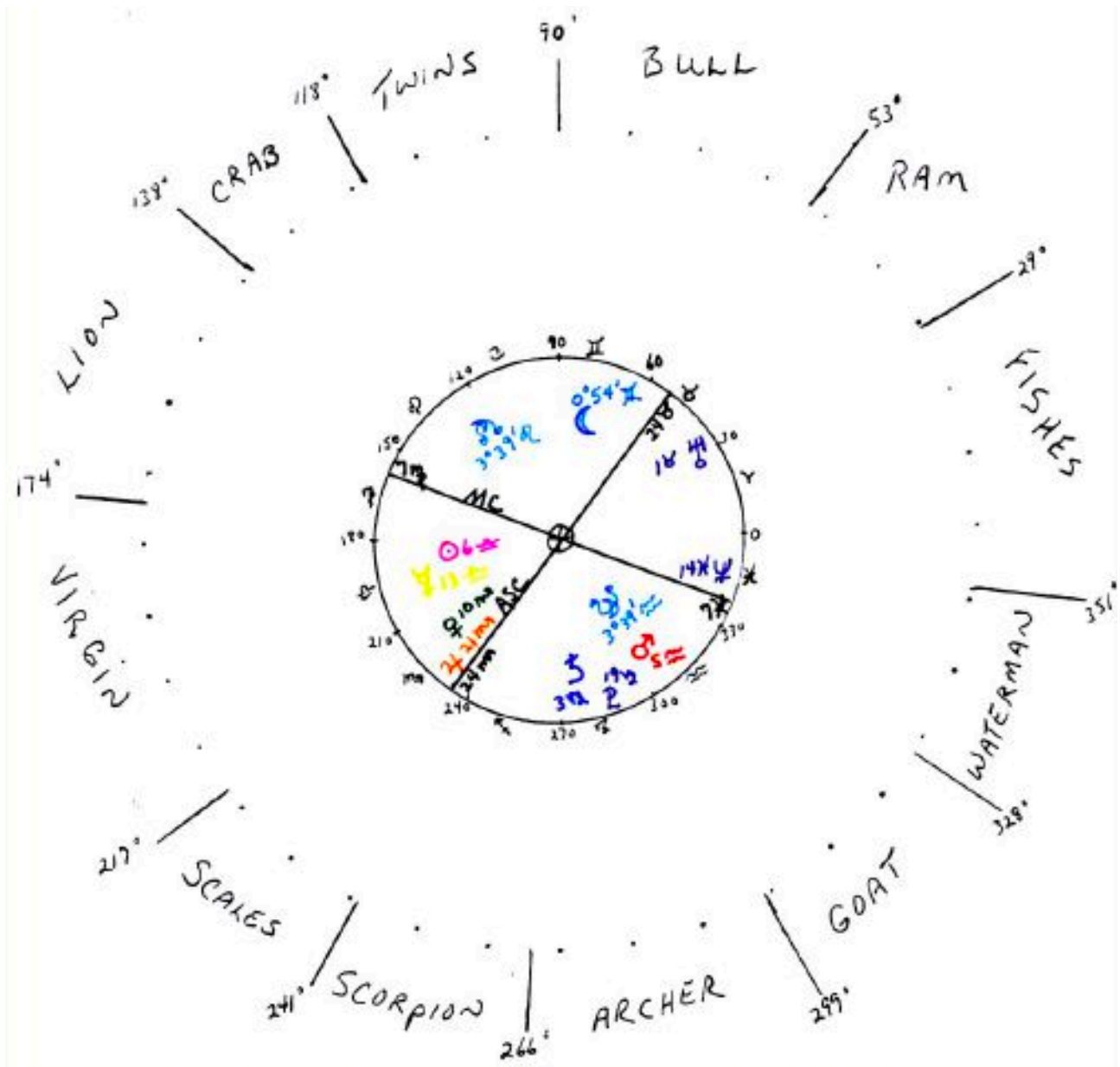

Eén ding waar u zich bewust van moet zijn is dat het 10 uur 's morgens is en de efemeride is gebaseerd op middernacht, dus er zal een kleine beweging van de planeten zijn tussen middernacht en 10 uur 's morgens. Deze beweging is niet genoeg om nieuwe berekeningen te maken, vooral de buitenplaneten die in principe nauwelijks bewegen op een dag. Maar met Mercurius en

Astrogram Opbouw

Venus zal er een kleine beweging zijn, dus ik zou aanraden dat u in deze horoscoop de minuten gewoon naar boven afrondt naar de volgende graad in plaats van naar beneden af te ronden, wat u een nog nauwkeurige positie zal geven. U zult uw gezond verstand moeten gebruiken, maar over het algemeen genomen zou ik vanaf het middaguur of later naar boven afronden en voor het middaguur naar beneden als de gegeven minuten onder de 30 minuten van de graad liggen. Het is niet echt nodig om de exacte graad met de minuten op te schrijven. Dat is een beetje meer dan je nodig is in het werk met astrologie. Naast elke planeet schrijf je gewoon de graad, dus als het bijvoorbeeld 60 van Schorpioen is zet je de 6 met een klein Schorpioen symbooltje naast de planeet. Daarmee heb je de planeten in de binnenste cirkel op dit moment van geboorte.

Ik zou je ook aanraden om de maansknoten in te voeren, die in de efemeride staan. In de efemeride heb je wat de noordelijke knoop wordt genoemd, dat is de opstijgende knoop Ω . De dalende knoop ϑ zou de tegenovergestelde positie zijn. Je kunt ze ook op het astrogram plaatsen, want ze zijn later nog nodig. Het symbool voor de knoop is deze kleine vorm Ω , zoals je zult zien in mijn voorbeeld astrogram hierboven.

Nu gaan we naar de volgende stap, die voor ons de brug zal zijn naar een heel nieuw gebied in de astrofysica waar in de astrologie nog geen rekening mee wordt gehouden. We moeten nu de positie van de maan berekenen. We willen tot een exacte positie van de maan komen omdat de positie van de maan in relatie tot deze ascendant/ descendant lijn een geheim voor ons zal onthullen en ons zal leiden naar de reis die voorafgaat aan de geboorte van de neerdalende individualiteit tot de incarnatie.

De maan en het prenatale epoch

Video's: Cursus IV: Astrogram constructie, Sessie 4

Het is nu het moment om de exacte positie van de maan te berekenen. Dit is belangrijk om verder te gaan naar de volgende fase van dit astrogram van het incarnatieproces. Eén manier is weer om online te gaan en de positie van de maan te berekenen met behulp van een online horoscoop calculator. Dat kun je gewoon doen, b.v. bij <https://www.astro.com/horoscopen> Of om dit handmatig uit te werken, we zullen we hieronder dat proces doorlopen.

We weten dat de geboorte plaatsvond om 14 uur 56 minuten Greenwich Mean Time (GMT). We gaan naar de efemeride om te zien waar de maan zich op 14 uur 56 minuten GMT precies bevond. Om dat te doen kijken we eerst naar de positie van de maan op 29 september om middernacht, die $22^{\circ} 28'$ in Stier stond, en naar de positie van de maan op 30 september om middernacht, die op $5^{\circ} 58'$ in Tweelingen stond. Hieruit kunnen we afleiden hoe ver de maan in één dag bewoog. Over het algemeen schuift de maan ongeveer 13° per dag op, afhankelijk van het apogeum of perigeum, ze kan dan iets langzamer of iets sneller gaan. De maan bewoog op deze dag van middernacht tot middernacht $13^{\circ} 30'$. Dat is van 22° van Stier naar het einde van Stier wat $7^{\circ} 32'$ was, en dan $5^{\circ} 58'$ in Tweelingen op een totaal van $13^{\circ} 30'$ van de verplaatsing. Nu willen we weten waar de maan was om 14 uur 56 minuten GMT. We kunnen afronden naar 15 uur, want het verschil van 4 minuten zal de berekeningen niet beïnvloeden.

15 uur is $0,625$ van een hele 24-urige dag ($15/24$). We willen nu de afstand van de maan, die $13^{\circ} 30'$ was, omrekenen in minuten om onze berekening te vereenvoudigen. Dus 13° maal 60 minuten geeft ons 78° minuten, plus nog die $30'$, wat betekent dat de maan in totaal 81° minuten heeft bewogen, is verplaatst tijdens die 24 uur. We vermenigvuldigen dat aantal met het deel van de dag van onze geboortetijd, dat is $0,625$, dan komen we uit op de maan beweging van $506,25$ minuten tussen middernacht op de 29e en onze geboortetijd van 14 uur. 56 min. GMT. Als we dit nu omrekenen naar graden, delen we de $506,25$ minuten door 60 en komen we op $8^{\circ} 26'$.

Dit is hoe ver de maan zich verplaatst heeft van middernacht op de 29e naar onze geboortetijd. Dus, we nemen deze middernachtpositie van Stier op de 29e en we tellen de $8^{\circ} 26'$ bij op en dat brengt ons op $0^{\circ} 53'$ van Tweelingen. $30^{\circ} 53'$ zou het totaal zijn, dus de 30 graden brengt ons naar het einde van Stier en brengt ons $53'$ in Tweelingen. Dus, de maan bij de geboorte staat op $0^{\circ} 53'$ in Tweelingen. Nu kun je de maan op de kaart plaatsen.

Voor de planeten gebruik ik de kleuren die traditioneel geassocieerd worden met de planetaire gebieden. Ik gebruik bepaalde tinten violet en paars voor Uranus, Neptunus en Pluto als de nieuwe planeten, de traditionele kleuren zijn: Saturnus, donkerblauw; Jupiter, oranje; Mars, rood; zon, roze; Venus donkergroen; Mercurius helder goud/geel; lichtblauw voor de maan en maansknopen.

Nu heb je de volledige geboorte-astrogram in dit specifieke template. Alles is nu aangegeven in de binnenste cirkel. Alle posities zijn gegeven voor de tropische dierenriemtekens. Nu moeten we naar de volgende stap, en dat vereist het werken met de maan en de ascendant/descendant lijn, de horizonlijn bij de geboorte.

Waarom werken we met de maan? In een studie van het leven tussen geboorte en dood en tussen dood en wedergeboorte, is de maansfeer de sfeer die de mens als laatste betreedt vóór het incarnatieproces. De maan weerkaatst, zoals we weten, het zonlicht, maar niet alleen het zonlicht, dat we kunnen zien, maar zoals de maan rond de aarde gaat, is zij ook een soort van geestelijke recorder, een soort spiegel, die de gebaren van de planeten op de achtergrond van de constellaties weerkaatst.

U weet dat de maan niet roteert, dus wijst altijd dezelfde kant van de maan naar de kosmos en altijd dezelfde kant naar ons op aarde. Je zou kunnen zeggen dat de andere kant van de maan een soort registrant of ontvanger is van de activiteiten en bewegingen van de sterren. Het registreert dus de neerdaling in de tijd van de individualiteit. De maansfeer is de invloedssfeer van de engelen, waar zij zich bezighouden met de voorbereiding van de biografie die tijdens het verblijf tot de geboorte wordt verweven met de lotsbestemming van de komende incarnatie.

Tijdens dit proces worden in de maansfeer alle planeetbewegingen vastgelegd. Dan komt er een moment waarop de mens zich als het ware 'samentrekt' (en ook hier zullen wij weer ruimtelijke begrippen gebruiken, voor niet-ruimtelijke activiteiten). Men moet zich realiseren dat deze nodig zijn om inzicht en beelden te vormen, maar men moet niet vergeten dat wij hier werkelijk spreken over bewustzijn en Zijn). Wij kunnen ons dus een soort samentrekking in de tijd voorstellen van deze menselijke individualiteit die zich eerst tot aan de periferie heeft uitstrekt, en die dan aan de terugreis naar de aarde begint, om belichaamd te worden in deze fysieke, menselijke vorm. Die hele reis culmineert in zijn aankomst in de maansfeer. Dan vindt er een gebeurtenis plaats die we kunnen berekenen.

In de volgende sessie zullen we hierop ingaan. Het is een gebeurtenis die de epoche wordt genoemd. Het is een moment waarop de overgang plaatsvindt tussen de afdaling van het individu door de planeetsferen, en zijn samentrekking en voorbereiding om de maansfeer binnen te treden, het proces waarin de individualiteit zich verenigt met de embryonale ontwikkeling op aarde. Het begint zich te verweven in het levenslichaam en het embryo, zich verenigend met de erfelijke krachten, met de herinnering van zijn reis door de sferen. Dit geeft ons een soort essentie, een beeld van de reis van de mens die verweven raakt met het wordende lichaam voor de komende incarnatie. Het is een ontzagwekkend levend beeld. We hebben de maan nodig omdat de maans-

feer de archivaris hier van is. De maan is de sfeer die dit veranderingsproces naar de belichaming op aarde zorgdraag, die, zoals we hebben gezegd, verbonden is met het Ascendant/Descendantvlak van de horizon, zodat de mens uiteindelijk op het aardse vlak neerdaalt.

We zullen nu leren hoe we dat moment kunnen berekenen. Dan gaan we van de binnenste cirkel op de template van de werkelijke geboorteposities naar de buitenste cirkel en het intekenen van de gebaren van de planeten als een soort microkosmische herinnering aan de lange reis van de mens door de kosmos naar de geboorte.

Het prenatale astrogram

Video's: Cursus IV: Opbouw van het prenatale astrogram, Sessie 5

We eindigden de vorige sessie met het voltooide astrogram. De binnenste cirkel van het sjabloon is nu bevolkt met de posities van de planeten op het moment van geboorte, met de Ascendant/Descendant lijn en de berekende positie van de maan. We spraken over het belang van de ascendant en de maan in het astrogram dat ons zou leiden naar een ander mysterie met betrekking tot de incarnatie van het individu. Hieronder staat een citaat van Rudolf Steiner om ons op weg te helpen:

Bij zijn geboorte heeft een wezen zich tot in de kleinste omvang samengetrokken, heeft de krachten van de wijde uitgestrektheid van de hele kosmos opgenomen en verbindt zichzelf met een fysiek menselijke kiem. Wij dragen de hele kosmos in ons wanneer wij weer op aarde incarneren. Men kan zeggen dat wij deze kosmos in ons dragen op de wijze waarop zij zich kan verenigen met de instelling die wij, in overeenstemming met ons vroegere aardse bestaan, in onze ziel hadden meegebracht op onze heenreis, toen wij ons in de sferen aan het uitbreiden waren.

Leven tussen Dood en Wedergeboorte, Lezing V

We gaan nu van dit ruimtelijke beeld, een vast moment in de tijd, de geboorte, naar een tijdsbeeld; naar een verbeelding dat geen bevroren moment in de tijd is, maar dat een samenweven is van de planeten over de gehele zwangerschapstijd van conceptie tot geboorte. Dit wordt de prenatale periode de voorafgaande periode genoemd, en het begin van die periode wordt de epoche genoemd (het Tijdperk). Wat is dan dat overgangsmoment dat het epoch bepaalt? Er is een verschijnsel *gewaarwording dat zich voordoet als de mens als het ware samentrekt, steeds meer afdaalt naar deze aanstaande incarnatie, wanneer hij op een gegeven moment in de maan-sfeer komt.

Een belangrijke overweging wanneer wij spreken over de planeten en de maan en de zon is dat wij aan de ene kant naar hen kijken alsof zij lichamen in de ruimte zijn. Wij spreken over Jupiter als over een lichaam in de ruimte en de maan is dit lichaam dat wij aan de hemel zien, maar vanuit het perspectief van de geestelijke wetenschap zijn de planeten werkelijk sferen van zijn. Binnen de hele sfeer die begrensd wordt door de baan van die planeet, als je er een ruimtelijk begrip van wilt

maken, bevindt zich alle activiteit van de wezens die met die planeet verbonden zijn. De planeet is werkelijk een hele sfeer van wezens, van activiteit van wezens.

Nu daalt de ziel af en komt in de sfeer van de maan om te wachten op haar geboorte. Dan gebeurt er iets. Hieronder staat nog een citaat van Steiner waarop we nader zullen ingaan. Al in het vorige citaat wordt de term 'fysieke kiem' genoemd.

.... De geestelijke kiem van het fysieke lichaam dat we aan het voorbereiden waren, valt steeds verder van ons af en verdwijnt.... Zo is de werkelijkheid. De kiem van het fysieke lichaam krimpt, trekt samen en valt in de stroom van generaties - in een fysieke vader en moeder op aarde. - terwijl wijzelf als ziel en geestelijk wezen in de sfeer achterblijven, aanvoelend dat wij behoren tot wat van ons is afgevallen, maar ons er niet direct mee kunnen verenigen.

Planetaire Sferen en hun Invloed op het Leven van de Mens op aarde en in de Geestelijke Werelden, Lezing 4

De geestelijke kiem van het fysieke lichaam is reeds naar de aarde afgedaald, terwijl wij nog steeds in de geestelijke wereld vertoeven. En nu komt er een hevig gevoel van rouw opzetten. Wij hebben de geestelijke kiem van het fysieke lichaam verloren. Deze is reeds beneden aangekomen en heeft zich verenigd met de laatste van die opeenvolgende generaties, die wij hebben gadeslagen. Wijzelf zijn echter nog steeds boven. Het gevoel van rouw wordt hevig. En nu trekt dit gevoel van rouw uit het universum de noodzakelijke ingrediënten van de wereld-ether aan. Nadat wij de geestelijke kiem van het stoffelijk lichaam naar de aarde hebben gezonden en daar zijn achtergebleven, onttrekken wij etherische substantie uit de wereld-ether en vormen zo ons eigen etherische lichaam.

Het wezen van de mens, zijn bestemming en de wereldevolutie

Rudolf Steiner beschrijft hier de ervaring die ieder mens doormaakt, en hij spreekt over de geestelijke kiem van het fysieke lichaam. Wat is deze kiem? Hij verwijst ernaar zoals we in zekere zin kijken naar een zaadje of een eikel van een boom, en we beseffen dat, hoewel het zaadje fysiek heel klein is, de hele volwassen boom in die kiem zit, op een geestelijke, onzichtbare manier.

De geestelijke kiem van het fysieke lichaam is niet per se klein, opnieuw komen we in deze ruimte/niet-ruimte moeilijkheid, maar de kiem van het fysieke lichaam is werkelijk de twaalfvoudige dierenriem. Als je de dierenriem bestudeert in relatie tot de menselijke vorm, zul je zien dat de oorsprong van de menselijke vorm, die wij allen delen (ook wel melothesia genoemd), de twaalfvoudige dierenriem is. Uit de periferie komt deze kiem of blauwdruk van het fysieke lichaam, en deze kiem trekt als het ware op een bepaalde manier samen en op een bepaald moment in de nadering van de incarnatie valt deze kiem, deze geestelijke kiem van onze ware menselijke vorm, op de aarde en verenigt zich met de erfelijke stoffelijkheid.

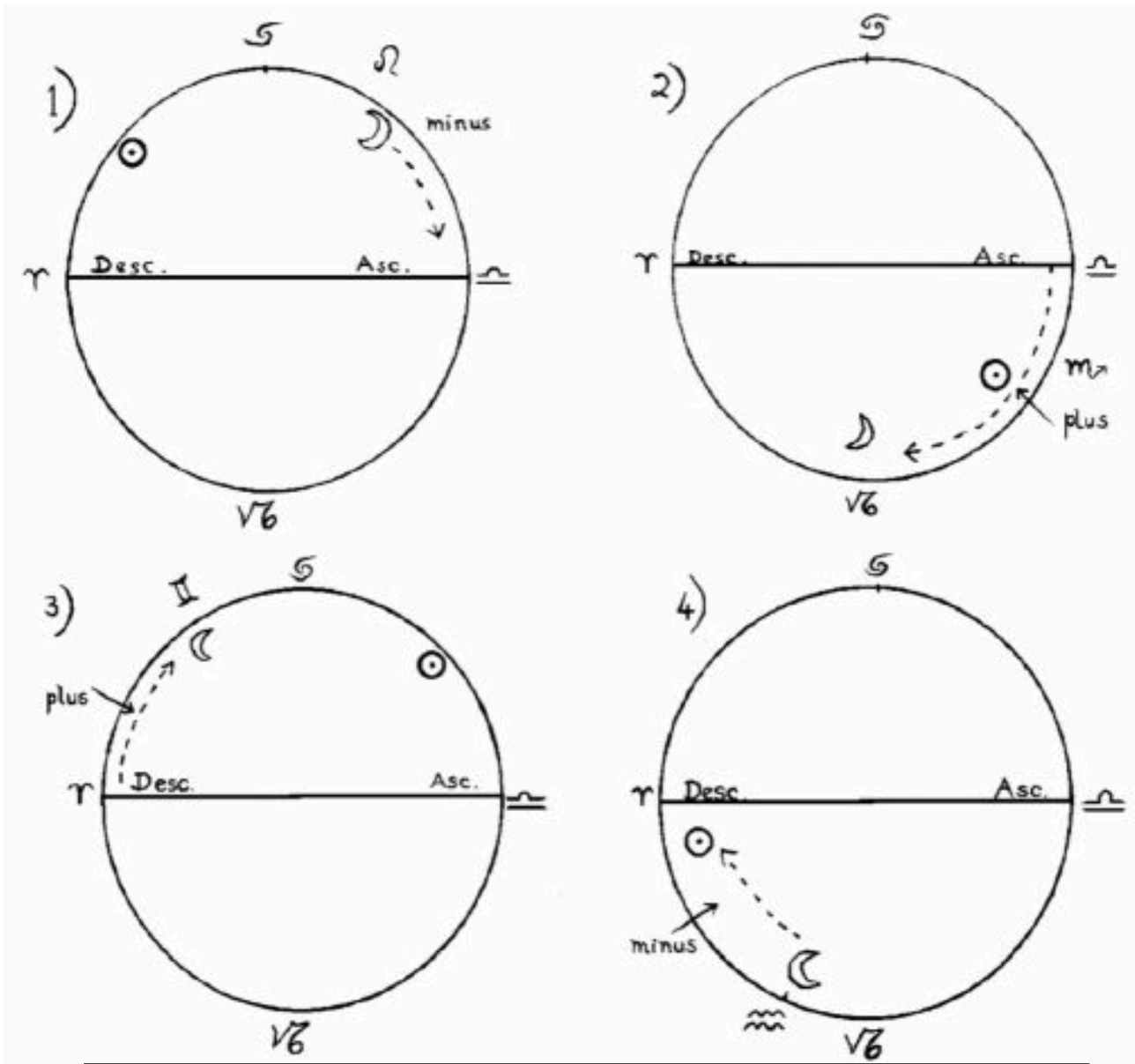
Deze ervaring van het verlies van de kiem, zoals hij het beschrijft, is een soort rouw of een gevoel van verlies dat iets dat inherent een deel van ons is, dat ons intrinsiek vormt, ons heeft verlaten en wij blijven in ziel en geest daarboven. Die ervaring van verlies is wat een overgang in gang zet. Wij wenden onze aandacht af van de kosmische activiteit en richten ons tot de aarde en de komende incarnatie om ons te verenigen met de fysieke kiem. Deze overgang is wat het begin mogelijk maakt van het weven in ons etherisch lichaam, het karma, de ervaringen die we doormaakten tijdens de afdaling door de planetaire sferen tot geboorte. Dit moment wordt de epoche genoemd. Wanneer doet het zich voor? Het doet zich ongeveer tien maanmaanden voor de geboorte voor. Dit valt enigszins samen met de fysieke conceptie, maar we moeten dit moment niet verwarren met de fysieke conceptie. De fysieke conceptie vindt plaats op de aarde en het brengt het proces op gang waarbij de kiem de maansfeer verlaat om zich te verenigen met dit proces op de aarde. Nochtans is het niet precies hetzelfde moment.

Het epoche is ontdekt door onderzoek dat tot ons is gekomen uit vroeg-Egyptische oude geschriften, uit de heilige tekst die het Hermetisch Corpus wordt genoemd. Het werd gegeven door de hoge ingewijde met de naam Hermes Trismegistus, wat 'drievoudig ge/herborene Hermes, drievoudig ingewijde' betekent, waarbij drievoudig geborene een titel van (herhaalde) initiatie is, als we de initiatie beschouwen als een soort geboorte in de geestelijke wereld.

Deze regel om te bepalen hoe het epoch-moment, dit moment van overgang, gevonden kan worden, is neergelegd in de Hermetische Regel. De regel is gebaseerd op de relatie tussen de maan en de ascendant bij de geboorte, en daarom hebben we het gehad over het belang van het vinden van de exacte positie van de maan en de exacte positie van de ascendant. De ascendant is de brug van de aarde naar de maansfeer die ons aardse bestaan verbindt met het kosmische bestaan en de maan waar we nu het etherische lichaam in het fysieke embryo inweven.

Deze Hermetische Regel stelt vier voorwaarden voor aan de hand waarvan we de epoch datum bepalen, gebaseerd op de relatie van de maan en de ascendant. De maan kan wassend zijn en boven de horizon staan of wassend en onder de horizon staan. De maan kan afnemend zijn, wat betekent dat ze van volle maan naar nieuwe maan gaat, boven de horizon staan of juist afnemend en onder de horizon staan. Als de maan wassend is, dan zou de maan op de positie van de ascendant op het epoche staan, en als de maan afnemend is dan zou de maan op de positie van de descendant op het epoche staan. Of ze boven of onder de horizon staat zal bepalen in hoeverre de zwangerschap langer of korter zal duren dan de gemiddelde 273 dagen (10 maanmaanden).

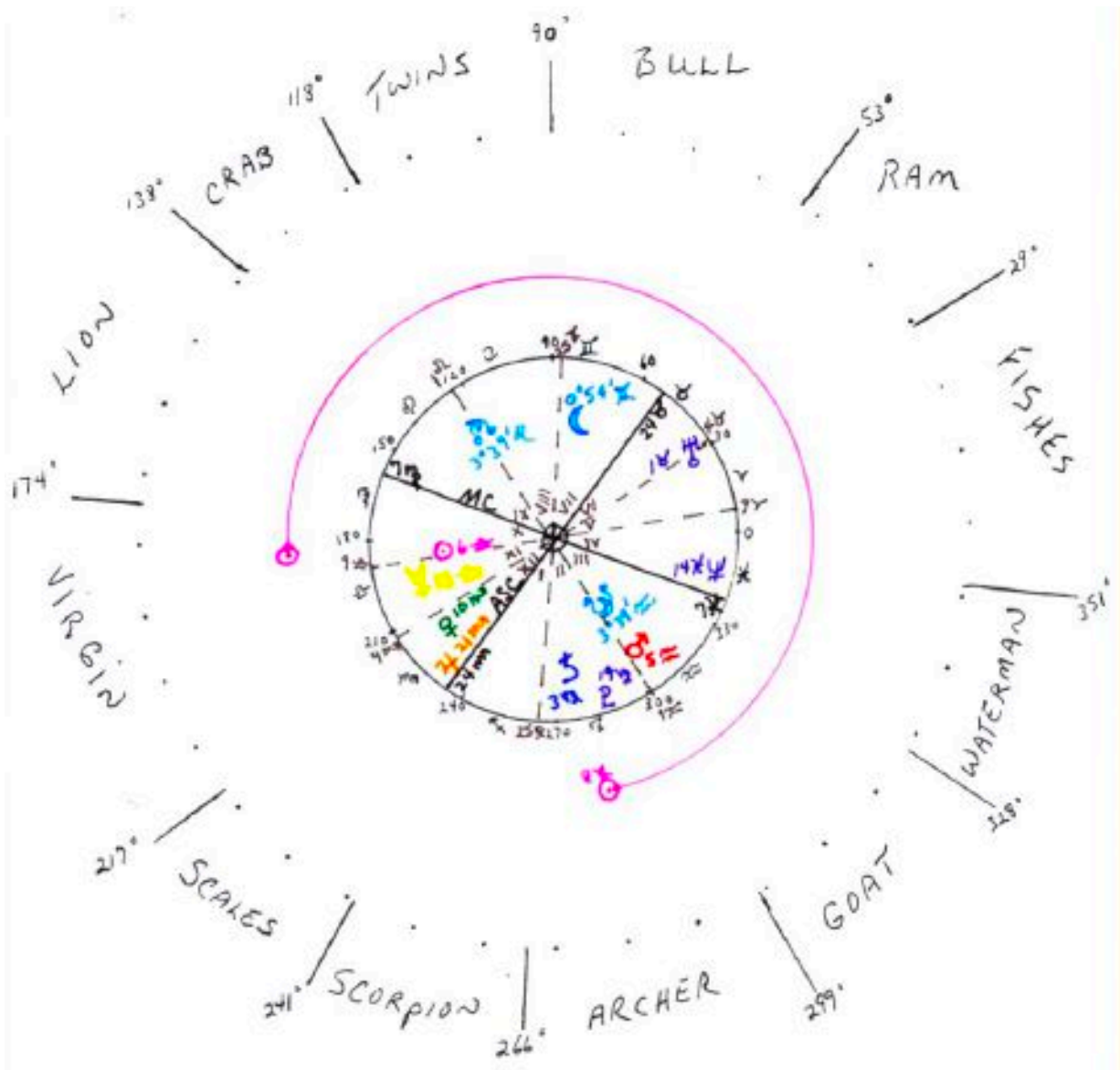
Hieronder staat een plaatje dat deze vier opties uitlegt.

Hermetische Regel:

1. 1. De maan is wassend en staat boven de horizon (aangeduid door de horizontale lijn van ascendant naar descendant). Dan zou de maan op het zogenaamde epoche van de conceptie in de dierenriem gestaan hebben die verschijnt als de plaats van de ascendant, d.w.z. in dit geval in het teken Weegschaal. De epoche zal korter zijn dan 273 dagen omdat terugkeren naar de plaats waar de maan staat bij de geboorte minder is dan volledig terugkeren naar het ASC (Weegschaal).
2. De maan is wassend maar onder de horizon. Op het epoche zou de maan ook op de ascendant bij de geboorte hebben gestaan (Weegschaal). De epoche zou langer zijn dan 273 omdat het langer dan 273 dagen zou duren om voorbij het ASC in Weegschaal en verder naar Steenbok te gaan.
3. De maan is afnemend en boven de horizon. Dan zou de maan op het zogenaamde tijdstip van conceptie op de plaats in de dierenriem zijn geweest die verschijnt als de descendant van de geboorte, (Ram in bovenstaand diagram). De epoche zou iets langer zijn dan de 273 dagen, de tijd die nodig was om voorbij de Desc door te gaan naar Gemini.
4. De maan is hier ook afnemend maar onder de horizon. Het epoche zou ook bij de descendant van de geboorte zijn geweest. De epoche zou minder dan 273 dagen duren om terug te keren naar de Desc (van Waterman naar Ram).

We kunnen nu naar ons specifieke astrogram kijken. Waar staat de maan in relatie tot deze horizon? Is het wassend of afnemend? Boven of onder de horizon? In ons astrogram hebben we de maan op 53', bijna op 1° in de Tweelingen, en het is een afnemende maan boven de horizon. Dit betekent we terug zouden gaan naar toen de maan in de descendant positie stond. We beginnen op dat punt en werken 10 cycli terug, 10 maanmaanden van 27,3 dagen elk, waarbij we elke keer noteren dat de maan terugkeerde naar deze descendant positie.

In dit specifieke astrogram met de afnemende maan boven de horizon gebeurde dat zelfs op dezelfde dag, omdat zij niet zo ver van de descendant lijn stond. We kunnen dus beginnen op de geboortedatum van 29 september en 27,3 dagen teruggaan in de efemeride om te zien wanneer de maan opnieuw op de positie van de descendant stond. De descendant stond op 24o in Stier. Als we één voor één teruggaan door deze tien maanmaanden, en we achterhalen en noteren de data waarop de maan steeds terugkeert naar deze positie van de descendant, dan zouden we uitkomen op de datum 30 december 2017 als de datum van de epoche na 10 maancycli.

Nu gaan we naar de efemeride voor 30 december 2017, we plaatsen de zon om mee te beginnen in de buitenste cirkel, en met je passer kun je letterlijk de cirkel van de zon aftekenen voor de 273 dagen. Begin met de zon op 8° in Steenbok en trek hem rond tot hij bij de geboortezon positie komt. Je hebt nu deze prachtige beschreven boog van de zon. Wanneer men tot interpretatie overgaat, is dit zonnepad een soort geestelijk ruggenmerg, een geestelijke scheppingsvorm, waaruit het lichaam wordt geschapen en die ook de herinnering van het hoofd uit de vorige incarnatie bevat.

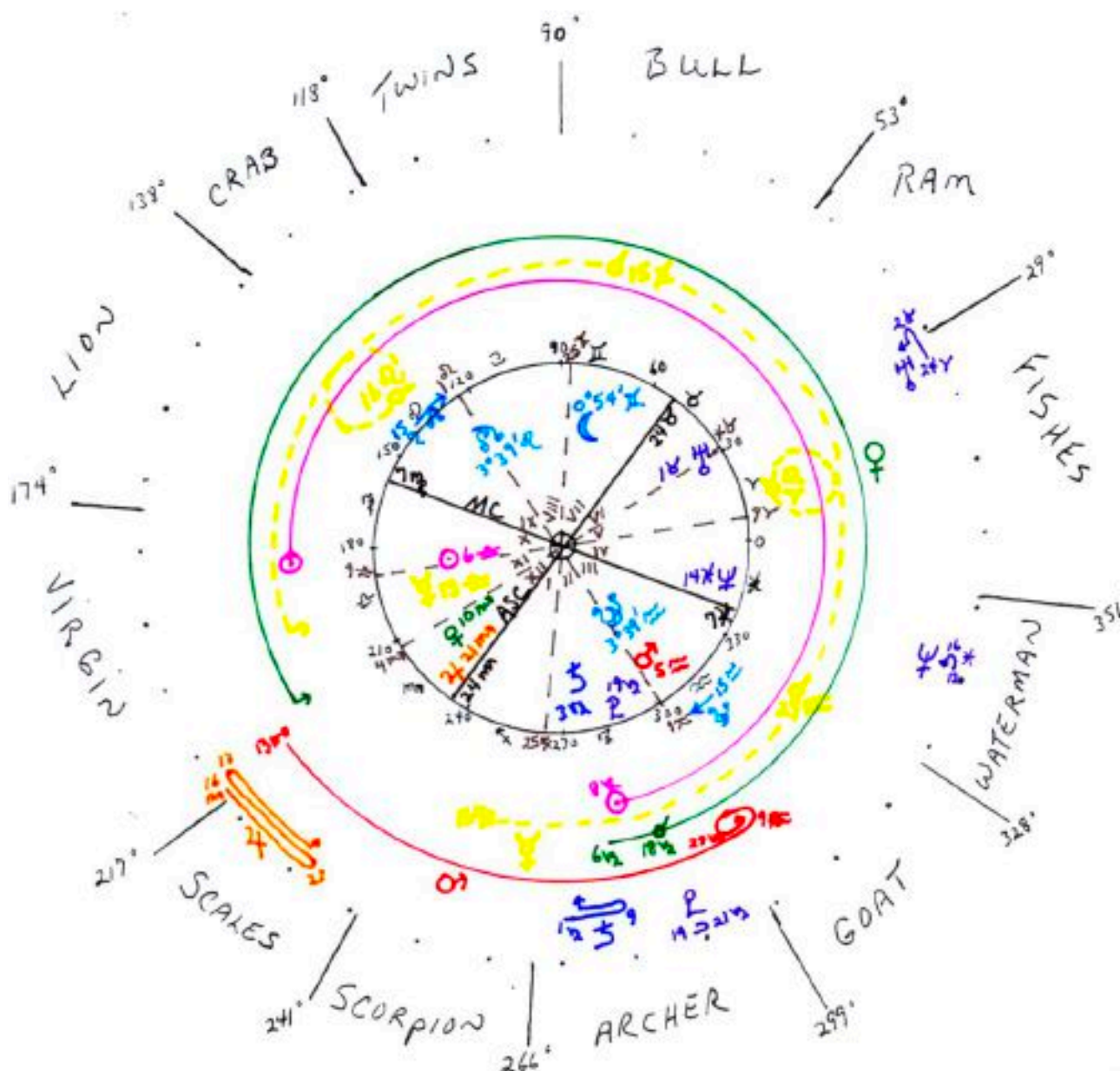
Als je eenmaal de epoche datum hebt, 30 december 2017, dan ga je eenvoudigweg naar de geboortehoroscoop in deze buitenste cirkel, tussen de tropische dierenriem en de sterrenbeelden van de vaste sterren, en traceer je de beweging van elke planeet gedurende de tien maanmaanden. Dit traceren van deze planeten is, zou je kunnen zeggen, een soort uittreksel of gecomprimeerde verbeelding van de activiteit van de mens in die planetaire sferen gedurende de volledige afdaling door de incarnatie. Het is als een klein herinneringstableau dat de essentie van de gaven, de mogelijkheden, de uitdagingen van elke planetaire sfeer vastlegt terwijl het doorwerkt in de biografie, in het zielenleven en het etherische lichaam van de individualiteit die incarneert. Het lezen van dit prenataal weefsel van de planeten brengt ons van dit ruimtelijke beeld bij de geboorte naar een werkelijk levende, verbeeldingsvolle, wevende wereld. Zoals je je kunt voorstellen, kunnen we er naar kijken en we kunnen één planeet tegelijk volgen, maar probeer je dan voor te stellen dat je ze allemaal tegelijk in je bewustzijn vasthoudt in relatie tot elkaar, in conjunctie, in oppositie, voor de zon komend en er een lus omheen lopend terwijl ze tegelijkertijd een andere planeet tegenwerken. Dit is een taal, een beeldtaal van de zielsactiviteit.

Het volledige prenatale astrogram

Video's: Cursus IV: astrogram constructie, Sessie 6

Laten we nu naar deze horoscoop kijken en enkele van de bewegingen gedurende de prenatale tijd volgen. We begonnen bij de geboorte, 29 september, en gingen terug naar toen de Maan 27,3 dagen eerder in de descendant stond, we komen tot 1 september, dan tot 5 augustus daarvoor, 9 juli daarvoor, 11 januari daarvoor, 15 mei daarvoor, 8 april daarvoor, 21 maart daarvoor, 22 februari daarvoor, 26 januari daarvoor, en dan terug naar 30 december, de dag voor Oudejaarsavond.

Het is duidelijk dat wanneer je de buitenplaneten op de periferie van deze cirkel plaatst, ze heel weinig bewegen. Maar je zult moeten bijhouden wanneer een planeet direct of retrograde gaat, terwijl je teruggaat door de efemeride. Het is nuttig om, als je teruggaat in de efemeride, voor elke planeet een lijst te maken met belangrijke momenten, zoals conjuncties en opposities met andere planeten en retrograde en directe data. Dit zal nodig zijn wanneer we de volgende astrogram maken. Bijvoorbeeld, als Pluto een paar graden opschuift tijdens de zwangerschap, is het belangrijk te noteren wanneer hij retrograde of direct gaat. Wat is de datum daarvan? Hetzelfde geldt voor Neptunus en Uranus. Als we bij Saturnus komen, en we volgen de beweging, begint deze bij 10 Steenbok in de epoche, beweegt naar voren, stopt, loopt achteruit, en komt terug naar de geboortepositie van 30 Steenbok. Dus, maakt het daar een kleine lus. Jupiter maakt ook een

soort lus. Hij begint op 16° in het teken Schorpioen, beweegt voorwaarts tot 23° , stopt, draait terug tot 13° , stopt, en beweegt weer voorwaarts tot 21° .

Elk van de planeten maakt zijn bewegingen. Mars in een prenataal astrogram zal soms volledig in een rechtlijnige cirkelbeweging rond gaan en soms zal hij in een lusbeweging gaan. Deze hebben allemaal verschillende betekenissen. In dit specifieke astrogram begint Mars heel dicht bij waar Jupiter stond in de epoche en maakt dan een voorwaartse beweging in Waterman, maakt een lus en komt bij de geboorte terug in 5° Waterman.

De zon gaat van 8° Steenbok helemaal rond naar de geboorte positie van 6° Weegschaal. Venus begint op 6° Steenbok, heel dicht bij de zon op het epoche. Dan maakt zij een volledige beweging erom heen en komt terug bij de geboorte op 10° van Schorpioen. Met Venus is er in bijna elke horoscoop een conjunctie met de zon. Soms is deze conjunctie wat we een superieure conjunctie met de zon noemen, wat betekent dat Venus aan de andere kant van de zon staat dan de aarde. Soms is het wat we een benedenconjunctie met de zon noemen, wat betekent dat ze tijdens een retro-

grade periode tussen de zon en de aarde in staat. In dit astrogram kunt u zien dat Venus kort na de epoche een superieure conjunctie met de zon heeft op 18° Steenbok, waar Pluto zich ook bevindt.

Mercurius begint op 16o Boogschutter. Mercurius beweegt vrij snel, dus in de Mercurius-cyclus gedurende deze tien maanden heb je een paar conjuncties met de zon. Superieure, inferieure, superieure, inferieure, twee tot drie lussen van Mercurius. Je kunt die ook op de kaart zien. Hij conjuncteerd voorbij de zon, komt rond in een lus om een benedenconjunctie te maken en gaat dan weer naar buiten voorbij de zon.

Hier hebben we dus dit verbazingwekkende weefwerk, van het moment van de epoche tot het moment van de geboorte. Wat is het verschil tussen deze twee momenten? We kunnen het epoche een beetje zien als het 'kosmische idee' voor de komende incarnatie. Het herinnert zich het moment waarop de mens als het ware met de hulp van de hogere hiërarchieën de beslissing nam om terug te keren naar deze incarnatie. Het herinnert zich deze drang om terug te keren naar het aardse leven, om bepaalde doelen te bereiken, om zich op bepaalde manieren te ontwikkelen, om bepaalde karmische uitdagingen te transformeren. Het tijdperk draagt het 'idee' of plan in zich van wat moet worden meegenomen om het karma uit het verleden uit te werken. Dan begint het proces van de afdaling door de sferen, waarbij we in de Saturnus-sfeer, de Jupiter-sfeer, de Mars-sfeer, de zonne-sfeer en verder naar beneden, de aspecten van die sferen tegenkomen die hun weg vinden naar de ziel en het etherische lichaam. En op het moment van de geboorte hebben we een soort van op de aarde treden. We zijn hier met de opdracht: 'Hoe ga ik in mijn leven dit idee of plan realiseren dat ik in het epoch had'?

Een citaat van Willi Sucher zal dit gedeelte over de prenatale epoche samenvatten:

Wij hebben dus tijdens ons leven op aarde een stille 'ster- metgezel' naast ons, gemaakt van de details van de hemelse configuraties tussen epoch en geboorte, die deelneemt aan alles wat wij doen of nalaten, die ons beschouwt als een wezen van wie antwoorden en geestelijke, morele daden worden verwacht, bij het onder ogen zien van de vraagstukken betreffende het bestaan in een stoffelijk-fysieke wereld in relatie tot een geestelijke kosmos.

Praktische Aanpak 1, januari, 1967

Men kan dus naar deze ster metgezel kijken in de zin die we eerder hebben genoemd, dat wanneer we beginnen met het astrogram van dit individu, we in zekere zin ons bewustzijn verheffen tot de engel van die persoon. Want deze stille metgezel wordt werkelijk gedragen door het engelwezen dat boven en achter ons staat met dit beeld van ons plan, van onze bedoelingen, onze doelen, maar dat niet ingrijpt, maar eenvoudigweg karma de mogelijkheden voorlegt en wij dan vrij zijn in hoe we deze mogelijkheden en uitdagingen al dan niet tegemoet treden.

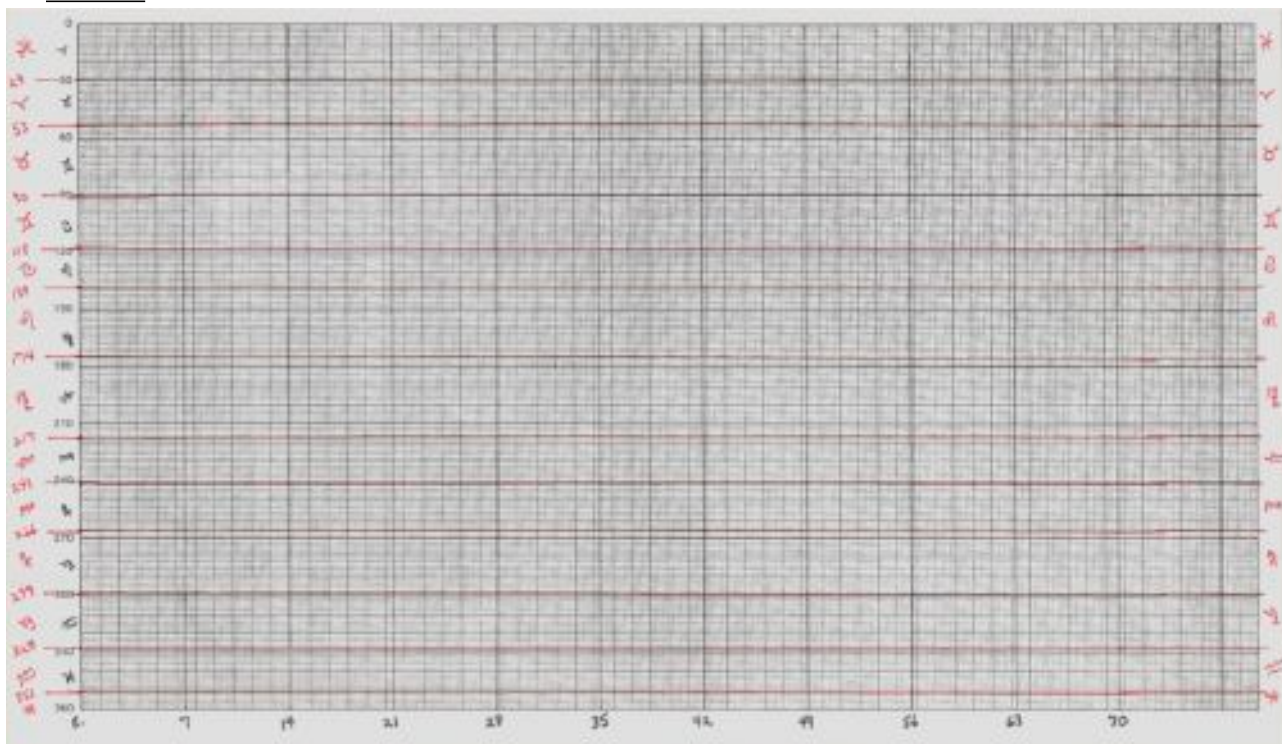
De maangrafiek

Video's: Cursus IV: Grafiek-constructie, Sessie 7

Nu we deze prenatale epoche tot geboorte astrogram in de buitenste cirkel van het sjabloon hebben getekend en de bewegingen en gebaren van de planeten hebben gezien, kunnen we dit prenatale astrogram overzetten in een andere overzicht, de maangrafiek. Deze grafiek neemt in feite alle krommende, wevende paden van de planeten en brengt ze in grafiek-vorm. Wat stelt dit voor? Elk van deze 10 maancycli van 27,3 dagen kan in verband worden gebracht met de tien zevenjarige ontwikkelingscycli van de mens gedurende zijn biografie. Degenen onder u die misschien de ontwikkeling van kinderen hebben bestudeerd in het vrijeschoolonderwijs of vanuit een antroposofisch perspectief, kunnen deze zevenjarige cycli in het leven herkennen die verband houden met de ontwikkeling van de verschillende stadia van het fysieke lichaam, het etherische lichaam, het ziele leven, enz.

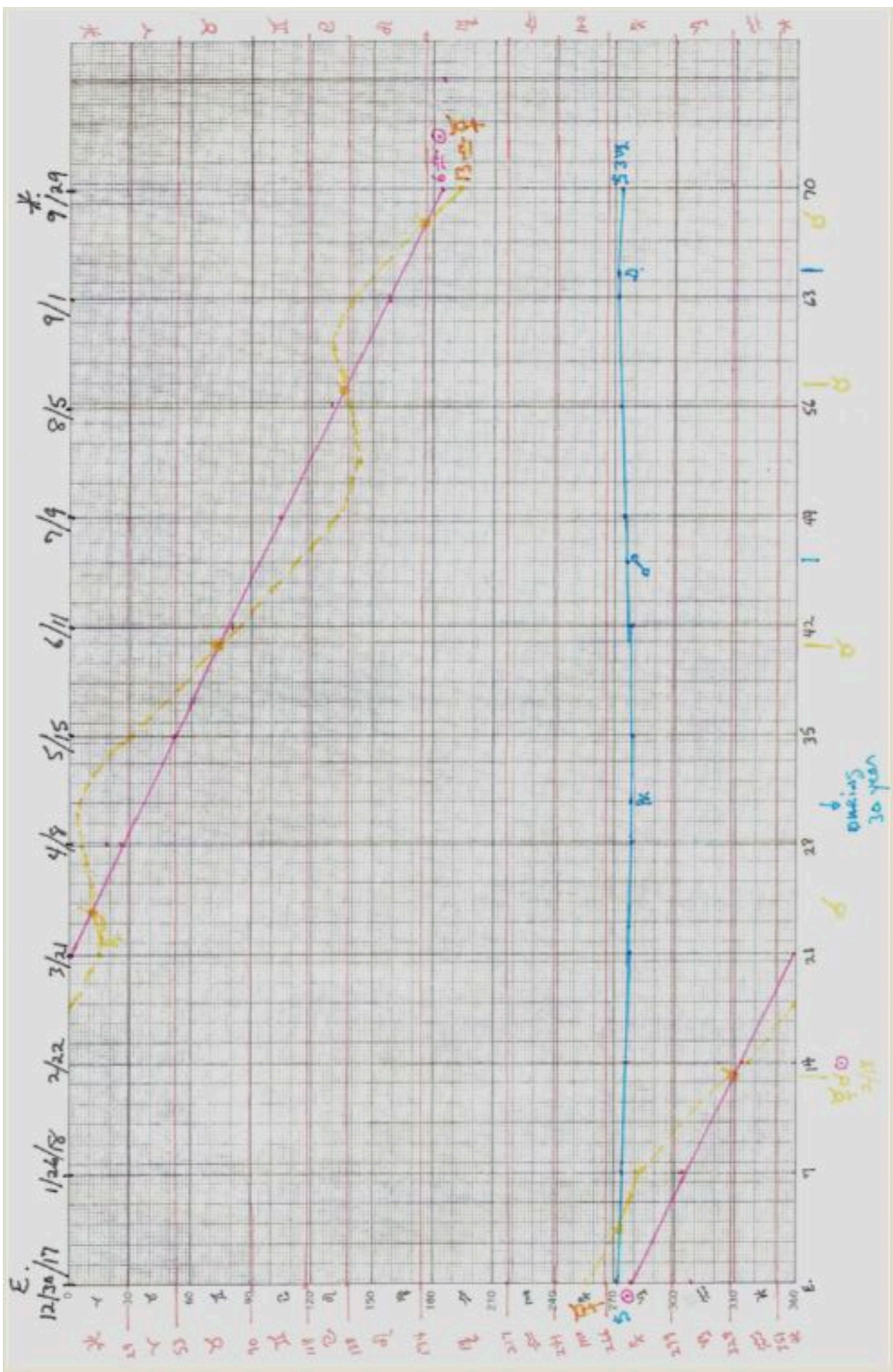
Als we beginnen met de eerste maancyclus van het prenatale astrogram, dan hebben we de tijd van de geboorte tot het zevende jaar, te beginnen bij de epoche en via de eerste 27,3 dagen. Dit is de tijd die geassocieerd wordt met de maan en belichaming, de ontwikkeling van het fysieke lichaam. Van 7 tot 14 jaar is er het ontplooiën en ontwikkelen van het levenslichaam van een kind; rond 14 jaar begint de puberteit en tot 21 jaar is er het ontplooiën en ontwikkelen van het astrale lichaam. De leeftijd van 21 tot 28 jaar en de daaropvolgende twee cycli van zeven jaar tot 42 jaar zijn verbonden met het ontplooiën van het ego binnen het zieleleven. Zoals de eerste drie cycli verbonden zijn met de maan, Mercurius en Venus, zijn deze middelste cycli allemaal verbonden met de zon, de 'ik ben'-krachten in de ziel, als de gewaarwordingsziel (21-28), verstands-gemoedsziel (28-35), en de bewustzijnsziel (35-42). Dan komen we in de Mars-jaren (42-49), die soms de confronterende karma-jaren worden genoemd, de jaren van levensuitdagingen en ook de tijd waarin de persoonlijkheid echt zijn 'stempel' drukt in de wereld. Niet dat er geen uitdagingen zijn gedurende het hele leven, maar misschien vooral in deze jaren is er een soort confrontatie met het lot op bepaalde manieren. Ook tijdens deze laatste drie cycli zijn de mogelijkheden van het Ik dat hogere niveaus van bewustzijn ontwikkelt door het werk van het hogere ego. Hoewel deze ontwikkeling niet beperkt is tot deze jaren, kan men een soort evolutie of metamorfose zien die verbonden is met deze planetaire sferen. In de Mars jaren is het potentieel voor de transformatie van het astrale lichaam in wat genoemd wordt het Geest Zelf, of in de Oosterse traditie, Manas; in de Jupiter jaren (49-56), de jaren van wijsheid die hopelijk aanbreekt, het potentieel om Levens Geest of Buddhi te ontwikkelen; en de Saturnus jaren (56-63) het potentieel om Geest Mens, of Atman te ontwikkelen. Het is gedurende deze tijd dat Saturnus zijn tweede terugkeer maakt naar de plaats van geboorte. Saturnus doet er 29.458 jaar over om een volledige omloopbaan te maken, dus de meesten van ons kunnen twee Saturnus terugkeren, één op ongeveer 30-jarige leeftijd en één opnieuw op ongeveer 60-jarige leeftijd. Het is ook de tijd om terug te kijken, om te oogsten wat er in het leven is gezaaid.

We kunnen de bewegingen tijdens de prenatale tijd nemen en ze uittekenen. Men moet misschien grafiekpapier vinden dat geschikt is voor het doel, maar een sjabloon is hier beschikbaar op de [website](#).

Langs de linker verticale kolom kun je, zoals je ziet, de dierenriem zetten en die verdelen in de 30° voor de tropische tekens. Buitendien moet je lijnen trekken over de grafiek om de ongelijke sterrenbeelden aan te geven, zoals je hierboven kunt zien. Bovenaan begin je met de datum van de epoche, dan tel je 27,3 kleine kubussen en maak je eerste lijn naar beneden voor de eerste zevenjarige cyclus, de tweede prenatale datum na de epoche, dan 27,3 kleine kubussen en tweede lijn naar beneden voor de volgende cyclus, en zo verder over de bladzijde. Je hebt dan de data van de zeven cycli van epoche tot geboorte over de hele bovenkant. Onderaan kun je de bijbehorende leeftijden schrijven.

Dan ga je naar de efemeride, net zoals je deed bij het cirkelsgewijs weven van het prenatale astrogram, begin met de positie van de zon bij de epoche en breng je die letterlijk in kaart op de grafiek zoals elke grafiek in kaart wordt gebracht. Ga naar de volgende datumlijn en markeer de positie van de zon, de volgende lijn, enzovoort. Dan kun je de liniaal nemen en de punten verbinden met de zonnecurve. De vreugde van de zon curve is dat het een rechte lijn creëert die als een soort centrale ruggengraat over de grafiek loopt. (Zie het voorbeeld hieronder.) Dan doe je hetzelfde met elke planeet. Het is zeer gedetailleerd en ingewikkeld werk. Sommige mensen kiezen ervoor om het voor een bepaald segment van de biografie te doen in plaats van voor de hele biografie, zodat ze op verschillende momenten met verschillende segmenten kunnen werken. Als u dit uittekent moet u conjuncties, opposities, retrograde bewegingen enz. volgen zoals ze verschijnen binnen de biografische tijdlijn van het menselijk leven. Deze geven allemaal een beeld van wanneer deze planetaire gebeurtenissen zich zullen voordoen in de karmische ontvouwing van de biografie.

In de afbeelding ziet u een gedeeltelijk getekende maangrafiek, met de zonlijn in roze en de Saturnuslijn in blauw. Zoals je ziet maakt de Saturnuslijn niet zo'n grote hoek, hoewel hij vooruit kan gaan en dan retrograde kan gaan en een beetje omhoog kan buigen, zoals je in het blauw kunt zien. Maar dan zien we Mercurius, die het moeilijkst is omdat het een glooiend pad wordt als Mercurius voorwaarts gaat, dan weer achterwaarts, dan weer voorwaarts, dan weer achterwaarts. Als je de volledige planeten intekent, zul je, terwijl ze zich voortbewegen, precies zien waar deze conjuncties optreden als de paden elkaar kruisen of je zult moeten zoeken waar opposities optreden, enz.

Dit is een intensiever astrogram maken. Ik denk dat het heel goed gebruikt wordt in biografie-studies als een beeld van hoe dit kosmische weefwerk doorwerkt in onze biografie, wat er gebeurt in de vroege jaren versus de latere jaren. Op een complexer niveau kan men dit astrogram zowel vooruit als achteruit bekijken, maar dat is voor een meer intensieve studiecursus. Laat me alleen zeggen, het is ingewikkeld! Waarom zou het niet ingewikkeld zijn, het is onze biografie.

De Geestelijke Geboorte en het zonnerijk

Video's: Cursus IV: Grafiek constructie, Sessie 8

Nu gaan we over naar een ander perspectief van de menselijke incarnatie, de reis van de ziel en de geest naar het aardse leven. Tot nu toe hebben we gekeken naar het geboorte astrogram, het moment waarop de mens het fysieke lichaam binnentreedt. Het is een soort ruimtelijk beeld van de relatie van de planeten tot de aarde zelf. Toen gingen we over naar het prenatale epoch, zeg maar, de overgang van de ruimte naar het rijk van de maan en het rijk van de tijd. Het ritme van de planeten gedurende de tien prenatale maanmaanden heeft ons, zou je kunnen zeggen, naar het rijk van de verbeeldingsvolle kennis gebracht, beeldvorming, om onze kosmische biografie dieper te begrijpen.

In dit astrogram zetten we nog een stap, zelfs buiten tijd en ruimte. In die zin is het een beetje moeilijk om er over te spreken, want hoewel we de instrumenten van de berekening zullen gebruiken om dit moment te vinden, onttrekt dit moment zich tot op zekere hoogte aan de berekening. En hoewel het een gebeurtenis is die in de tijd plaatsvindt, staat het ook buiten de tijd, omdat wij de tijd ervaren als een continuüm van opeenvolgende gebeurtenissen. Dit klinkt misschien een beetje moeilijk, onduidelijk misschien, maar deze gebeurtenis werd ontdekt door Willi Sucher op basis van zijn studie van Rudolf Steiner. Het is een gebeurtenis die een voortzetting is van de Hermetische Regel.

Met deze gebeurtenis verwijderen wij ons van de aarde ten tijde van een geboorte, van het maanrijk gedurende de prenatale tijd, en treden wij nu binnen in het zonnegebied, het rijk van de zon. In de menselijke biografie is er een soort viervoudige ontwikkeling in het astrogram de aardse geboortehoroscoop in het fysieke, de prenatale maankaart die de etherische/zielvorming weeft, en de zonne-astrogram die wij nader zullen onderzoeken en die ons buiten tijd en ruimte brengt in

het zuivere spirituele gedachtenrijk, en de vierde zou dan de Saturnus-astrogram zijn die ons zou wijzen op vorige incarnaties en hun relatie tot het huidige leven.

Net zoals de prenatale maan-astrogram ons meeneemt naar het cognitieve rijk van verbeelding, levende beelden, neemt het zonne-astrogram ons mee naar het hogere cognitieve rijk van inspiratie. De Saturnus astrogram brengt ons dan naar het hoogste rijk van intuïtie. We zullen in deze cursus niet ingaan op het Saturnus-astrogram. Het is iets dat niet door berekening kan worden gevonden, maar veeleer de instrumenten van de berekening te boven gaat en moet worden betreden door intuïtie, die dan kan worden gevolgd door berekening als verificatie.

Het astrogram die we nu zullen onderzoeken is het zonne-astrogram dat de Geestelijke Geboorte is. Willi Sucher haalde zijn inspiratie voor het begrijpen van dit astrogram voornamelijk uit een lezingencyclus die Rudolf Steiner in januari 1914 in Berlijn gaf en die werd gepubliceerd als ' *Het Menselijk en Kosmisch Denken GA 151* '. In deze lezingencyclus spreekt Steiner over de relatie van de menselijke ziel tot de wereld van het kosmische denken, uitgedrukt in de grote wereld van de filosofische perspectieven. Hij presenteert de relatie van verschillende filosofieën tot de twaalf sterrenbeelden van de dierenriem en tot de zeven planeten. De onderlinge relaties van deze filosofieën worden een soort ontwaken in de mens van het kosmische gedachtenrijk dat hij in de wereld van de zon heeft ervaren. Dit werkt dan door in de biografie als een fundamentele configuratie van de filosofische kijk op de wereld.

Willi Sucher begon onderzoek te doen naar deze vraag van het wereldfilosofische denken dat doordringt in de mens. Hoe en wanneer en is er een middel om dit te berekenen? Om te beginnen verwijzen we naar Rudolf Steiner over dit onderwerp, met twee citaten uit ' *Het menselijk en kosmisch denken* '.

Als wij de relatie van het denken tot de Kosmos, tot het Heelal kunnen vinden, zullen wij de relatie tot de Kosmos vinden van wat het meest volledig het onze is. Dit kan ons verzekeren dat wij hier een vruchtbaar standpunt hebben van waaruit wij de relatie van de mens tot het universum kunnen observeren. Wij zullen daarom deze weg inslaan; zij zal ons leiden naar belangrijke hoogten van antroposofische waarneming.

Om misverstanden te voorkomen, merk ik uitdrukkelijk op, dat deze constellaties in het leven van de mens van veel groter belang zijn dan de constellaties van de uiterlijke horoscoop, en niet noodzakelijk samenvallen met de 'geboorte' - de uiterlijke horoscoop. Want de versterkte invloed die op de ziel wordt uitgeoefend door deze stand van de Mystiek, in het teken van het Idealisme, wacht op het gunstige ogenblik waarop zij in de ziel het meest vruchtbaar kan aanslaan. Dergelijke invloeden hoeven zich niet alleen op het moment van de geboorte te doen gelden; zij kunnen dit ook vóór of na de geboorte doen. Kortom, zij wachten op het tijdstip waarop deze predisposities het best kunnen worden ingebouwd in het menselijk organisme volgens zijn innerlijke configuratie.

Dit was het uitgangspunt voor Willi Sucher: wacht op het gunstige moment waarop het de ziel het meest vruchtbaar kan aangrijpen. Wat betekende dit om te wachten op de gunstige tijd voor de geboorte of na de geboorte voor deze kosmische gedachtewereld om te worden opgenomen in de menselijke biografie? Hij keek naar de Hermetische Regel. Volgens de Hermetische Regel is de Ascendant belangrijk. De Ascendant, deze horizonlijn, is de brug van de aarde naar de kosmos beginnend bij de maansfeer. We gebruikten de Ascendant om het prenatale epoch te vinden via zijn relatie tot de maan. Maar de Hermetische Regel gaat verder: de maan is ook onze sleutel tot het vinden van de Ascendant en de Descendant van het epoch.

In ons werk astrogram hebben we dit prenatale epoch moment berekend als 30 december 2017. Het epoch heeft ook zijn eigen Ascendant/Descendant. Het is een andere brug. Het is de brug, of je zou kunnen zeggen het portaal, van de maansfeer naar de zonneseer. De maan bij de geboorte zal ons de richting van dit portaal vertellen, dat is de richting of het pad, om zo te zeggen, van ons vertrek uit de zonneseer naar de maansfeer. De Hermetische Regel geeft aan dat de maanpositie bij de geboorte gelijk is aan de Ascendant of de Descendant van het epoch. We hebben dus de indicator van de geboortemaan als de Ascendant/Descendant van het epoch, maar we moeten nu weten wanneer deze poort van de zonneseer naar de maansfeer wordt geactiveerd of geopend? Rudolf Steiner stelt dat dit voor of na de geboorte kan gebeuren. Er moet dus een tijdstip zijn waarop het gebeurt. De geboortemaan geeft ons de aanwijzing van de richting, die kan zijn vanuit dezelfde richting als de maan of de tegenovergestelde richting, maar het zegt ons niet wanneer dit gebeurt.

Het portaal naar de zon

Video's: Cursus IV: Astrogram constructie, Sessie 9

Om dit te onderzoeken moeten we eerst de relatie tussen de zonneseer en de maansfeer vanuit astronomisch oogpunt bekijken. We weten dat de maan rond de aarde draait en dat de maanbaan, net als alle andere planeetbanen, gekanteld is ten opzichte van de ecliptica, het pad van de zon door de dierenriem. De maanbaan snijdt het eclipticavlak dan op twee punten. Deze twee snijpunten worden in de astronomie de maansknopen genoemd. Er is een klimmende knoop en een dalende knoop, die ook wel de Noord- en de Zuidknoop worden genoemd. Deze knopen zijn de portalen, de poorten tussen de maansfeer en de zonneseer. We zullen verder ingaan op de aard van de knopen in de volgende heliocentrische cursus. Nu kunnen we uitzoeken wanneer deze maansknopen zich openen door te kijken wanneer ze een relatie hebben met ofwel de afnemende ofwel de wassende maan bij de geboorte. We weten al dat de maan bij de geboorte ons wijst naar de Ascendant/Descendant van het epoch, dat is de brug van het zonnegebied naar het maangebied. Nu we weten dat de maansknopen de algemene poort zijn tussen deze sferen. Dus nu moeten we uitzoeken wanneer dit portaal in relatie komt te staan tot de Ascendant/ Descendant van het epoch, die wordt aangegeven door de maan bij de geboorte.

Deze maansknopen bewegen in de loop van de tijd. Degenen die op de hoogte van de astrologie zijn hebben wel eens gehoord van de terugkerende maansknopen. Deze maansknopen doen er 18,6 jaar over om een volledige rondgang te maken langs het twaalfvoudige zodiakale pad van de zon. Deze 18,6-jarige maansknopen cycli zijn weer een ander ritme waarin de menselijke biografie zich ontvouwt, dat men kan onderzoeken. We hebben één volledige rondgang in 18,6 jaar, en daarom hebben we 9,3 jaar voor een halve rondgang, wat betekent bijvoorbeeld voor de noordelijke maansknoop om naar de positie van de zuidelijke maansknoop te komen. De leeftijd van 9 jaar is ook een belangrijke periode in de ontwikkeling van de kindertijd, gerelateerd aan de beweging van de maansknopen. In zekere zin kunnen we deze maansknooppunt cycli zien als gerelateerd aan een proces van het ontwikkelen van het ego of zelfbewustzijn, een functie van de zon natuur in ons.

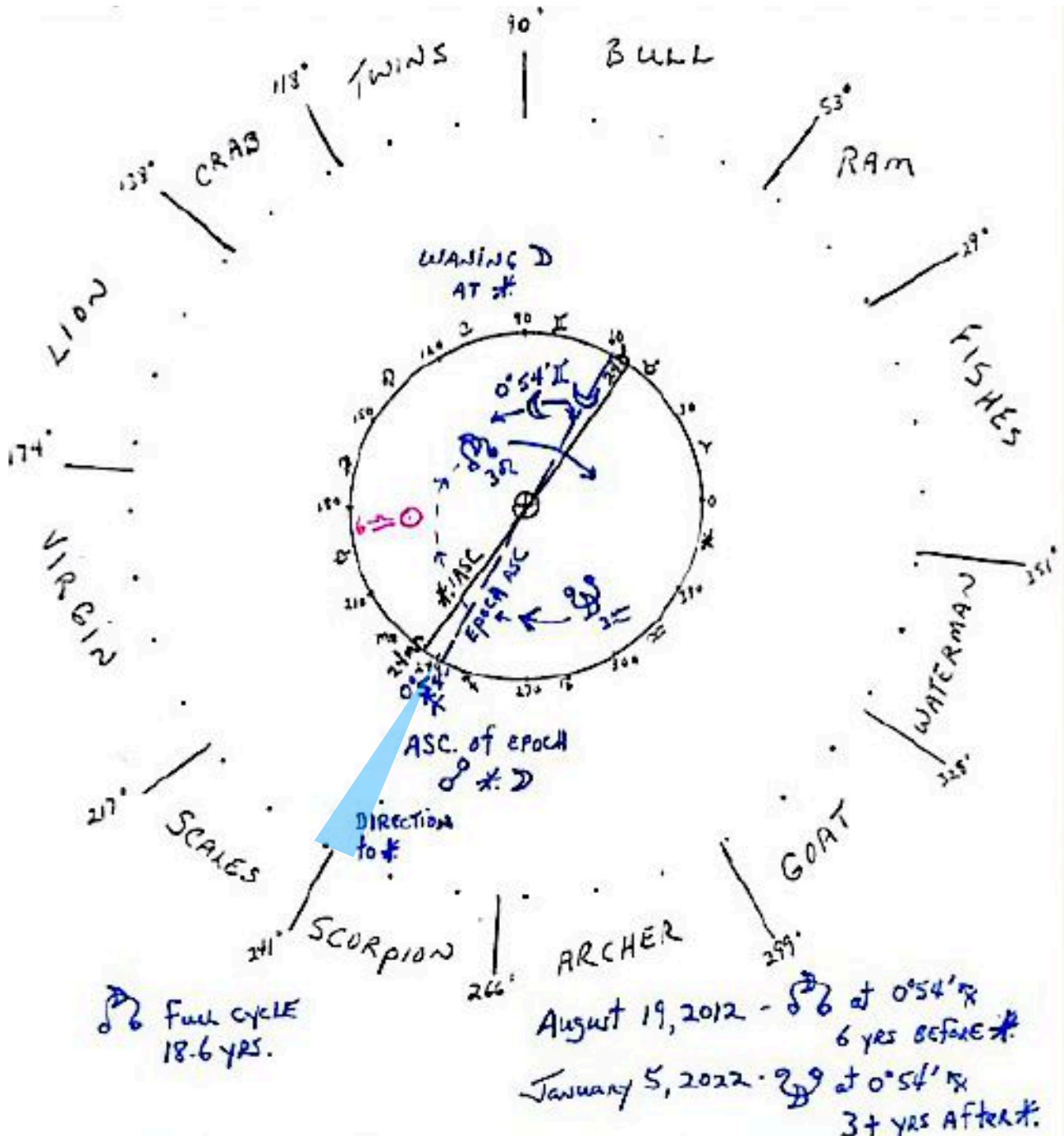
Laten we dieper naar de zon kijken om deze Spirituele Geboorte verder te begrijpen. In onze tijd kijken we naar de zon als een 'ding', een plaats in de ruimte, het centrale punt van het universum. Dit is, zou je kunnen zeggen, een ruimtelijk-centrische zon die bepaalde manifeste kwaliteiten heeft. Zij biedt manifeste hitte/warmte en manifest licht. Er is echter ook een spirituele zon. We zouden het de perifere zon kunnen noemen en de perifere zon draagt ongemanifesteerde warmte en ongemanifesteerd licht. De ongemanifesteerde of misschien zou je kunnen zeggen, niet-fysieke warmte is wat we de warmte van het hart zouden kunnen noemen, of het creatieve vuur van het zijn. Het ongemanifesteerde licht is wat we bedoelen met verlichting, en verlichting is verbonden met het denken, met de gewaarwording in het bewustzijn. Je zou de ongemanifesteerde zon dus kunnen zien als het rijk van de gedachten van de goden, zoals Steiner in deze filosofieën aangeeft. Deze ongemanifesteerde, of perifere zon doordringt het hele universum tot in de periferie, tot in de dierenriem. Men zou zelfs kunnen zeggen dat de perifere zon datgene is wat door de verscheidenheid van de twaalfvoudige dierenriem naar binnen stroomt vanuit een eenheid voorbij de dierenriem, naar de zonnekosmos, die alle planetaire sferen doordringt. De manifeste zon straalt vanuit een centraal punt en genereert warmte en licht voor het fysieke bestaan.

Als we nu terugkeren naar ons astrogram, dan hebben we een afnemende maan bij deze geboorte, op 0o 54' van Tweelingen. Dit betekent volgens de Hermetische Regel, dat aangezien de maan afnemend is, de 'richting' van de ziel vanuit de zonnescfeer dan tegenovergesteld van deze maan bij de geboorte zou staan, die op 0o 54' in Boogschutter staat (het tropische teken Boogschutter), wat dicht bij de sterren van Schorpioen is.

Om nu de Spirituele Geboorte te ontdekken, zouden we kijken wanneer de maansknopen, hun beweging volgend in de efemeride, het punt van de 0o en 54' van Boogschutter kruisen, het tegengestelde punt van de maan bij geboorte. Dan zou het portaal open zijn naar de zonnescfeer. Maar we hebben twee maansknopen, dus moeten we ook kijken naar wanneer de tegenoverliggende knoop rond hetzelfde punt 0o 54' van Boogschutter komt. Dan zou een andere opening plaatsvinden. Er zijn dus mogelijk twee tijdstippen waarop de Spirituele Geboorte kan plaatsvinden, en zoals Steiner aangaf, kan dat voor of na de fysieke geboorte gebeuren.

In dit specifieke astrogram, wanneer openen de twee portalen zich? Een opent ongeveer zes jaar voor de geboorte en de andere een paar jaar na de geboorte. Dit is dan het instrument dat Willi Sucher bepaalde als het middel om de tijd van de Spirituele Geboorte te ontdekken. Maar welke van de twee tijden is het?

Als we naar het astrogram hieronder kijken, zien we dat de maansknoop terugvalt langs de

dierenriem en over deze 0° 54' van Sagittarius gaat. precies op het kruispunt van de vaste sterren van de Weegschaal overgaand in de vaste sterren van de Schorpioen.

We kunnen dus de twee data berekenen waarop deze twee portalen opengingen. De ene zou zijn op 19 augustus 2012, zes jaar voor de geboorte. De tweede zou 5 januari 2022 zijn, drie plus jaren na de geboorte. Nu moeten we twee astrogrammen construeren voor die data. Dit is wanneer het proces van inspiratie ons juist kan informeren. Men moet dan het filosofische kader van

deze twee horoscopen vaststellen. Bijvoorbeeld, in welk sterrenbeeld staat Jupiter? In welk sterrenbeeld staat Saturnus? Configureer dan de filosofieën. Dan observeert men beide horoscopen in relatie tot de geboorte astrogram, of beter, men begint te mediteren over deze twee astrogrammen in relatie tot de geboorte astrogram en dan.... luistert men! Dit is het proces van inspiratie terwijl men wacht tot er iets spreekt dat onthult welke van de twee het is. Zoals Rudolf Steiner zei in het citaat eerder, dit brengt ons naar de hoogten van antroposofisch onderzoek.

Met dit Spirituele Geboorte astrogram komen we tot een conclusie van de berekeningen van het astrogram, van het 'hoe te' van de toepassing van de astrosophie voor geboorte astrogrammen. Misschien geeft dit u een beter idee van de diepgaande achtergronden waar astrosophie naar toe reist in haar pogingen om tot een werkelijk begrip te komen van deze prachtige relatie die wij als mensen hebben met deze grote wereld van de sterren. Laten we daarom dit hoofdstuk afsluiten met dit belangrijke vers van Steiner over onze nieuwe relatie tot de sterren en enkele laatste gedachten over dit werkterrein.

*Ooit spraken sterren tot de mensheid
Het wereldlot is dat ze nu zwijgen
Bewust worden van deze stilte
kan pijnlijk voor de aardemensen zijn
Maar in de verdiepende stilte groeit en rijpt
Wat mensen tot de sterren spreken
Zich bewust worden van dit spreken
Kan een kracht worden voor de geest mens*

Dit herinnert ons er duidelijk aan dat de betekenis van astrosophie niet ligt in het bepalen wat de sterren 'met ons doen'. We hebben een punt in de evolutie bereikt waar er een soort omkering heeft plaatsgevonden. Wat eens van buitenaf leidde, van buitenaf bepaalde, van buitenaf vorm gaf, is overgedragen, en nu is het aan ons, als wij ons besef van ons spirituele ego ontwikkelen via een pad van innerlijke ontwikkeling, om deze sterconfiguraties in ons op te nemen en ze te transformeren, zodat wij dienstbaar kunnen zijn aan de grotere wereld van de hiërarchieën. Wij zijn in feite de tiende hiërarchie, en de hiërarchieën boven ons en onder ons wachten op onze activiteit. Wij hebben een speciale plaats in de kosmos omdat wij die hiërarchie zijn, de enige hiërarchie, die in staat is nee te zeggen, vrijheid te ontwikkelen en uit vrijheid een nieuwe vorm van liefde te ontvouwen .

De nadruk van de nieuwe astrosophie ligt bij de vraag hoe wij nu iets aan de kosmos teruggeven, omdat onze teruggave van dat iets aan de kosmos in feite de kosmos verandert. Zoals we in het hoofdstuk over Christus en de sterren hebben verkend, staat in deze overgang en in de astrosophie de gebeurtenis centraal die op aarde plaatsvond als het grote keerpunt in de tijd. Dat is de gebeurtenis die wordt beschreven als de vereniging van de Christuskracht, het Christuswezen, met de aarde. Die gebeurtenis is niet de leer van Jezus, maar de dood en verrijzenis van het Christuswezen. Die overgang staat centraal in het hele astrosofische gedachtegoed zoals dat door Willi Sucher is ontwikkeld. Deze gebeurtenis was niet minder dan dat het zonne-'Ik' zich verenigde met de aar-

de. En nu schijnt de zon van binnen in de aarde als een zaadkracht en in ons als een zaadkracht, van waaruit wij de aarde in lange tijd transformeren tot een zon.

Ik sluit dit hoofdstuk af met een citaat van Steiner dat dit spreken tot de sterren mijns inziens samenvat:

Het is niet meer hetzelfde wezen dat eens aanwezig was als de kosmos, dat zijn verlichting zal ontvangen van de mensheid. Als het goddelijk-geestelijke door de mensheid heengaat, zal het een kwaliteit van zijn ervaren die voorheen niet werd gemanifesteerd.

Het Michaël Mysterie

VI Heliocentrische Astrosofie

Video's: Cursus IV: Heliocentrische Astrosofie, Sessie 1

In deze cursus introduceren we heliocentrische astrosofie, dat wil zeggen een zon-gecentreerde astrosofie. Deze astrosofie vanuit heliocentrisch perspectief, zoals ontwikkeld door Willi Sucher, is een totaal nieuwe benadering van hoe we een spiritueel perspectief ontwikkelen en tot stand brengen in een sterrenwijsheid die gebaseerd is op een model dat in essentie materialistisch is: het heliocentrische model.

Wat is de basis van een heliocentrische astrosofie? Wat is het doel ervan? Hoe verhoudt het zich tot het Copernicaanse model, waar Steiner niet veel goeds over te zeggen had?

Copernicus liet zijn model of zijn theorie van het heliocentrische heelal voor het eerst circuleren rond 1514, maar pas tegen het einde van zijn leven, eigenlijk het laatste jaar van zijn leven in 1543, publiceerde hij zijn model. Maar dit model werd pas rond 1700 door de meeste astronomen aanvaard. Het heeft dus bijna tweehonderd jaar geduurd, gerekend vanaf het moment dat hij het model voor het eerst verspreidde, voor het Copernicaanse systeem geaccepteerd werd als de wereldopvatting over de aard van onze kosmos. Zelfs Tycho Brahe pleitte tegen het Copernicaanse model.

Er bestond echter al in de oudheid een heliocentrisch model dat nog gebaseerd was op een zekere mysteriewijsheid. In de derde eeuw v. Chr. schreef Aristarchus van Samos over het idee dat de aarde om de zon draait. De Pythagoreeërs begrepen ook dit heliocentrische model van het heelal, en toch bleef er bij deze personen natuurlijk nog steeds die relatie met de werkelijkheid van de geestelijke wereld en met de geestelijke aard van de sferen van de kosmos. Het was pas met Copernicus dat we volledig terecht kwamen in een abstracte wereldopvatting; een mathematisch abstracte opvatting, die niet langer gerelateerd was aan ondervinding en observatie.

Ik zal beginnen met een paar citaten van Steiner over het Copernicaanse systeem. Daarna een citaat van Willi Sucher over hoe men het abstract materialistische Copernicaanse systeem niet kon aanvaarden en toch geestelijk een weg kon vinden naar een heliocentrische opvatting zowel in relatie tot geboortefiguuratie als een middel om de menselijke evolutie te begrijpen.

Het intrinsieke karakter van het spirituele leven zoals het in de huidige tijd is, ontstond voor het eerst toen de moderne natuurwetenschap zijn intrede deed met mensen als Copernicus... De grond gleed onder de voeten van de mensen weg toen Copernicus met de leer kwam dat de aarde met een enorme snelheid door het heelal beweegt! We moeten de gevolgen van een dergelijke omwenteling in het denken, gepaard gaande met een overeenkomstige verandering in het gevoelsleven. Alle gedachten en ideeën van de mensen waren plotseling anders dan zij waren geweest vóór de dagen van Copernicus! En laat ons nu vragen: Wat heeft het occultisme te zeggen over deze omwenteling in het denken? Wie vanuit het occultisme vraagt, wat voor wereldbeeld uit de Copernicaanse denkbeelden kan worden afgeleid, zal moeten

toegeven, dat deze denkbeelden weliswaar tot grote verworvenheden op het gebied van de natuurwetenschap en in het uiterlijke leven kunnen leiden, maar dat zij niet in staat zijn om enig inzicht te verschaffen in de geestelijke grondslagen van de wereld en de dingen van de wereld -want om de waarheid te zeggen is er nooit een slechter instrument geweest voor het begrijpen van de geestelijke grondslagen van de wereld dan de denkbeelden van Copernicus- nooit in de evolutie van de menselijke geest!

De zending van Christian Rosenkreuz, GA 130, Lezing VII

Het Copernicaanse wereldbeeld geeft een beeld van het universum op een manier, die, indien gevolgd tot zijn logische conclusies, de neiging zou hebben om alle spiritualiteit uit de kosmos te verdrijven in het beeld dat de mens ervan heeft. Het Copernicaanse wereldbeeld leidt ons ten lange leste naar een mechanische, machine-achtige opvatting van het heelal in de ruimte. Het was immers in het licht van dit Copernicaanse wereldbeeld dat de beroemde astronoom tegen Napoleon zei: hij had het hele heelal doorzocht en hij kon geen God vinden. Het is, inderdaad, een volledige eliminatie van spiritualiteit.

Karmische Relaties, Deel IV, Lezing 6

Voor Willi Sucher's perspectief hierop, kan men meer vinden in zijn vele boeken, in het bijzonder in Praktische Benadering I.

Hier kunnen we ons evengoed overgeven aan een discussie over het verschil tussen het geocentrische en het heliocentrische perspectief, hun verdiensten en hun beperkingen...De aarde is ook een deel van de zonnekosmos, en daarom verwachten we dat zij deelneemt aan de zorgen van de zonnekosmos als geheel. Wij weten dat er zelfs mensen zijn die geneigd zouden zijn het heliocentrische perspectief als onjuist te beschouwen.

Het is zeker: de Copernicaanse wereldopvatting heeft een definitief einde gemaakt aan het oude wereldbeeld van een levend universum van sferen, afgezien van de zichtbare planeten, waarin goddelijke wezens leefden en bewogen. Het copernicanisme heeft inderdaad het universum ontdaan van alle denkbeelden over de aanwezigheid van geestelijke wezens achter en in het universum. Het is, in onze moderne visie, een gigantisch mechanisme geworden.

Wij maken echter een scherp onderscheid tussen copernicanisme en een heliocentrische wereldopvatting. Ze hoeven niet door elkaar gehaald te worden, en zelfs de elementen van de sferen, met alle mogelijke aspecten van de geestelijke werkelijkheid die in hen en door hen werken, kunnen in het heliocentrische perspectief gehandhaafd blijven, en in onze ogen zelfs doeltreffender dan in het geocentrische. Wij zijn ons natuurlijk volledig bewust van de beweringen van het Christendom, die de aarde, en met recht, in het middelpunt van het universum en de daden van de Christus wil zien.

Wij beweren echter nog steeds dat onze planeet nog niet het middelpunt is, dat wij alleen maar kunnen hopen dat zij in de toekomst die plaats zal innemen, zodra het Werk van Christus tot stand is gebracht in de harten en daden van het menselijk ras. Anderzijds kunnen wij ons voorstellen dat onze planeet, in een vroeger stadium van de evolutie, een andere plaats in het heelal innam en dat zij daaruit wegzonk juist om de reden dat de Verlossingsdaad van Christus een kosmische noodzaak werd...

Zo is onze overtuiging gegroeid dat we, samen met de 'ademende' ritmen die we zien in de geocentrische benadering zoals ze bijvoorbeeld worden aangegeven door de lussen en conjuncties met de zon, opnieuw kunnen doorbreken naar een realistische en toch spirituele opvatting van de sferen van de planeten. Met andere woorden, we kunnen het geocentrische aspect toepassen in al die zaken die de verwerkelijking van kosmische gebeurtenissen willen vinden in zaken van het aardse leven, zowel met betrekking tot de aardse ruimte als tot de tijd. De heliocentrische benadering zal ons leiden om waar te nemen hoe deze gebeurtenissen in verband staan met het leven van het zonne-universum, dynamisch en spiritueel.

Willi Sucher, Praktische Aanpak 1, Naar een Nieuwe Astrosofie

In dit citaat wijst Willi Sucher op deze verschuiving - de geocentrische verschuiving naar de heliocentrische verschuiving - als een verschuiving van het, je zou kunnen zeggen, egocentrische, aarde-centrische perspectief in de astrosofie, naar het kosmische zonne-universum perspectief, waar de aarde een deelnemer is met de andere planetaire sferen in relatie tot wat we eerder in onze cursussen beschreven als de kosmische intelligenties.

Dus waarom deze verschuiving van het geocentrische naar het heliocentrische?

Nogmaals, ik voeg een paar citaten bij, een waarin Rudolf Steiner laat zien waarom het heliocentrische model op de voorgrond trad als gevolg van een spirituele, esoterische beslissing of erkenning door de Rozenkruisers in de 15e en 16e eeuw. Dit zal ons leiden tot een begrip, in het citaat van Willi, van hoe we dan werken met de heliocentrische astrosofie, zowel in relatie tot de individuele horoscoop als tot een begrip van wereldgebeurtenissen in deze nieuwe context van de verlossing van de aarde en haar plaats in het zonne-universum.

...In de 15e, in de 16e eeuw, en zelfs later, was er een geïsoleerde Rozenkruisers-school, nauwelijks bekend bij de wereld, waar steeds weer een paar leerlingen werden opgeleid, en waar er vooral voor werd gezorgd dat één ding niet werd vergeten, maar als een heilige traditie bewaard bleef. En dit was het volgende -ik zal het u in verhalende vorm geven- .

Laten we zeggen dat een nieuwe leerling op deze eenzame plek aankwam om voorbereid te worden. Het zogenaamde Ptolemeïsche stelsel werd hem eerst in zijn ware vorm voorgehouden, zoals het van oudsher was overgeleverd, niet op de banale manier zoals het tegenwoordig wordt uitgelegd als iets dat al lang geleden is verdron-

gen, maar op een heel andere manier. De leerling werd getoond hoe de aarde werkelijk en waarlijk de krachten in zich draagt die nodig zijn om haar weg door het heelal te bepalen.

Dus om een juist beeld van de Wereld te hebben, moet deze worden getekend in de oude Ptolemeïsche zin: de aarde moet voor de mens in het centrum van het heelal zijn, en de andere sterren moeten in hun overeenkomstige omwentelingen worden bestuurd en geleid door de aarde. En de leerling werd verteld: Als men werkelijk bestudeert wat de beste krachten in de aarde zijn, dan kan men tot geen andere opvatting van de wereld komen dan deze. In werkelijkheid is het echter niet zo. Het is niet zo vanwege de zonde van de mens.

Door de zonde van de mens is de aarde -zogezegd op een ongeoorloofde onrechtmatige manier- overgegaan in het koninkrijk van de zon; de zon is de regent en heerser geworden van de aardse activiteiten. Aldus, in tegenstelling tot een Wereld-systeem door de Goden aan de mensen gegeven met de aarde in het centrum, kon nu een ander Wereld-systeem worden ingesteld dat de zon in het centrum heeft en de aarde die rond de zon draait - dit is het systeem van Copernicus -.

*Rozenkruiserij en Moderne Inwijding, 11 januari 1924,
De relatie van de aardse mens tot de zon, GA 233a*

Willi Sucher schrijft:

Zo kwam ik tot de volgende conclusies: Heliocentrische astrologie moet worden ontwikkeld als een middel om ons te helpen op de weg te komen die leidt naar de genezing en verlossing die door de daad op Golgotha in gang is gezet. Zij kan uiteindelijk zoiets worden als een middel voor de diagnose van de menselijke natuur in ruimere zin, vanwege de betrokkenheid van individuen bij de 'grote zonde'. Een dieper begrip van de gebeurtenissen in Palestina en op Golgotha op het keerpunt van de geschiedenis, vooral wat betreft de geestelijk-kosmische aspecten ervan, zou ons in staat moeten stellen om ons uiteindelijk te verenigen met de Christusimpuls, de verlossingsimpuls van de 'grote zonde'.

Zo zou het in de verre toekomst zelfs mogelijk kunnen zijn om de aarde terug te brengen in haar 'rechtvaardige' positie als centrum van het universum. Maar het simpelweg ontkennen van de heliocentrische kosmologie lijkt mij het verblinden van zichzelf tegen de gevolgen van de zondeval en de noodzaak van de verlossing.

Praktische Aanpak III, Naar een Nieuwe Astrosofie, November, 1970

Video's: Heliocentrische Astrosofie, Sessie 2

Nu hebben we een idee van wat heliocentrische astrosofie inhoudt. Door de zondeval, zoals beschreven in het Boek Genesis, was de mensheid als het ware niet meer in staat, vanwege de 'grote zonde', zoals Rudolf Steiner het noemt - zonde betekent afscheiding - om de aarde op haar juiste plaats in het universum te dragen. De leiding moest dus worden overgenomen door de zon, totdat de verlossing van de mensheid kon plaatsvinden en de mens geleidelijk kon uitgroeien tot een verantwoordelijke verzorger van de aarde als middelpunt van het zonne-universum. De heliocentrische benadering is dus een beeld, een juist beeld, van de ware rol van de aarde nu in de kosmische orde, met de zon als middelpunt en de aarde als een lichaam tussen de planeten in relatie tot de zon. Wanneer we, in de volgende cursus, naar het lemniscaat-perspectief gaan, zullen we een astronomisch model zien dat reeds, zelfs in zijn astronomische vorm, begint met het proces van dit samenkomen van aarde en zon op de weg naar hereniging.

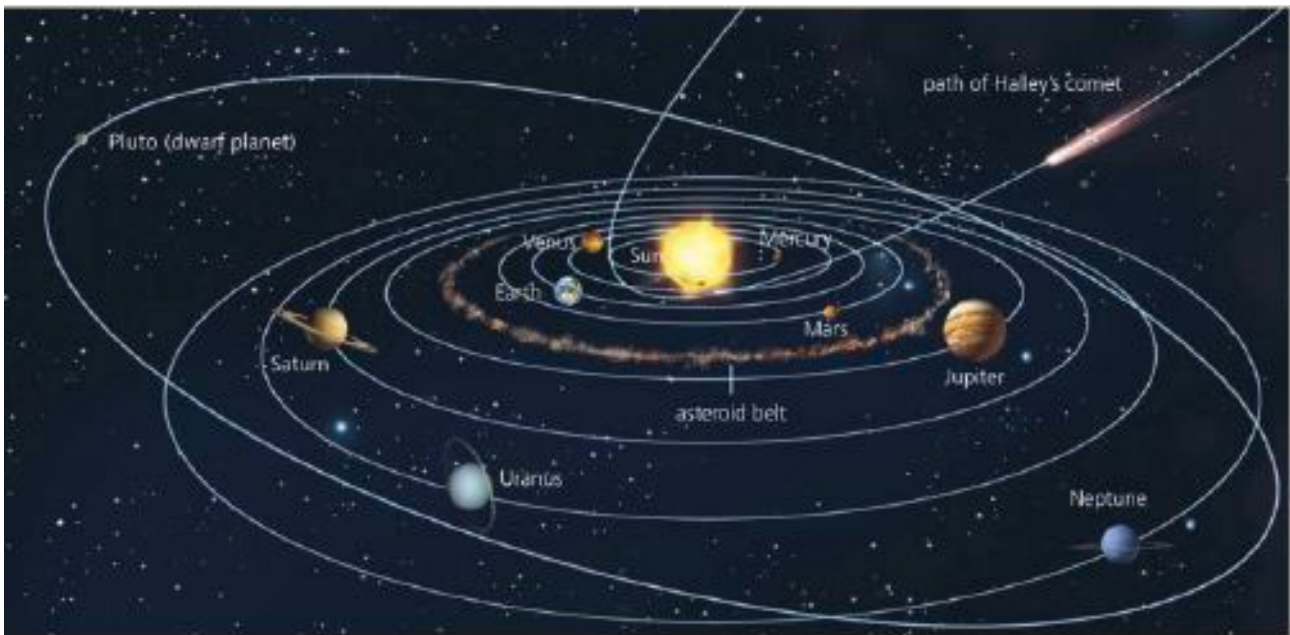
Men zou de tijd kunnen nemen om de tot nu toe gegeven citaten over het heliocentrische model nog eens door te nemen en na te denken over de diepgaande invloed van het Copernicaanse model op het menselijk bewustzijn, en ons besef van wie wij zijn in de kosmos. Het gaat in op wat Rudolf Steiner vaak een Ahrimanische beeld noemde van een gemechaniseerde, materialistische, betekenisloze machine. Maar door middel van een heliocentrische astrosofie en een begrip van de rol van het zonne-ik of het christelijke ik in de kosmos, kunnen we een proces beginnen van transformatie van dat Copernicaanse mechanistische model in een spiritueel perspectief van onze relatie tot de hiërarchieën en tot de zon.

Als je Willi Sucher leest, zul je zien dat in zijn hele oeuvre het grootste deel wordt gedaan vanuit een heliocentrisch perspectief, in termen van menselijke incarnatie-astrogrammen en historische gebeurtenissen, die allemaal betrekking hebben op wat de elementen van de sferen worden genoemd. Wat zijn deze elementen van de sferen, die astronomische verschijnselen zijn, maar die we vanuit een spiritueel perspectief kunnen bekijken?

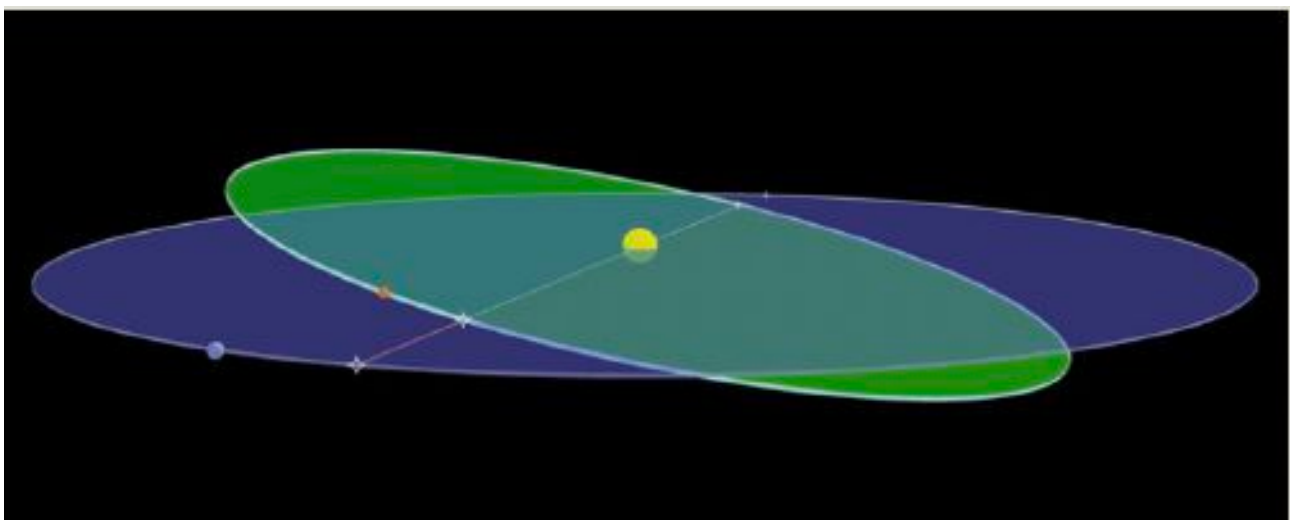
In het geocentrische perspectief keken we naar de schijnbare baan van de zon, die we het eclipticavlak noemen. Het is het vlak waarlangs de zon en de planeten bewegen op de achtergrond van de dierenriem. In het geocentrische perspectief staan wij op aarde in het centrum en kijken omhoog naar dit fenomeen van beweging van de zon en de planeten langs het eclipticavlak. Als we nu overschakelen naar het heliocentrische model, staat de zon stil en draait de aarde rond en is het eclipticavlak het vlak van de baan van de aarde. Heliocentrisch bewegen de aarde en de planeten langs dit eclipticavlak door de dierenriem.

Uit de geocentrische astronomie weten we dat de hoek van de aardbaan schuin staat ten opzichte van het eclipticavlak. Heliocentrisch gezien is de aardbaan het eclipticavlak, waarbij alle banen van de verschillende planeten onder licht variërende hoeken gekanteld zijn ten opzichte van het eclipticavlak, het vlak van de aardbaan. Dit schuin staan van de banen van de planeten laat heliocentrisch zien waar we het in het geocentrische model over hadden bij de relatie tussen de baan van de maan en de aarde. Het snijpunt van het eclipticavlak met de maanbaan is de scheef-

stand van het maanvlak ten opzichte van het eclipticavlak van de zon. In het heliocentrische model hebben we hetzelfde beeld. Zoals we in het geocentrische model spraken over de knopen van de maan die in de tijd bewegen, en ongeveer elke 18,6 jaar een volledige rondgang maken, zo kante-len in het heliocentrische model de planeetvlakken ten opzichte van het aardvlak, dat de ecliptica is. Elke planeet heeft dan zijn knooppunten in relatie tot het aardvlak. Hieronder is een afbeelding van het zonne-universum met de zon in het midden en de verschillende baanvlakken van het uni-versum tot aan Pluto. Hoewel het niet echt te zien is op de afbeelding, kun je je voorstellen dat elk van deze banen gekanteld is onder een hoek ten opzichte van de baan van de aarde.

De tweede afbeelding is een iets duidelijker beeld van deze twee vlakken die elkaar snijden en je kunt aan weerszijden van de cirkel deze twee punten zien, waar op een gegeven moment de planeet rond gaat en onder het vlak van de aardbaan daalt, en dan weer boven het vlak stijgt. Deze twee snijpunten worden de klimmende en de dalende knopen genoemd. Dit is een astronomisch fenomeen. Spiritueel gesproken, a we spraken over de maansknopen in het geocentrische model, dus in het heliocentrische, zijn deze knopen, portalen of verbindingpunten tussen de planetaire sferen en de aarde sfeer.

Als een planeet in een bepaalde knoop staat, communiceert hij op een bepaalde manier met de aardsfeer. Verschillende planeten in verschillende knopen hebben in de loop van de geschiedenis kenmerken onthuld. Elke planetaire knoop draagt ook de algemene impuls of intentie van de wezens van die planetaire sfeer in zich. Als de aarde bijvoorbeeld in het knooppunt van Jupiter komt, dat zich op een bepaalde graad op het eclipticavlak bevindt, staat de aarde in een bepaalde relatie tot de sfeer van de Jupiter-intelligenties, de sfeer van de Jupiter-wezens. Bovendien, zo blijkt uit het onderzoek van Willi Sucher, bewaren en dragen deze knooppunten ook bepaalde herinneringen aan gebeurtenissen in de wereld, die we later zullen bekijken. Hier hebben we dus een beeld van de knooppunten als spirituele entiteiten, spirituele poorten tussen de sfeer van de aarde, de menselijke sfeer, en de hiërarchieën of de kosmische intelligenties van de planetaire wezens van de andere sferen.

Wij hebben ook een ander beeld dat in de heliocentrische astrosofie wordt gebruikt om deze sferen te helpen begrijpen. Van het Copernicaanse systeem weten we dat de planeten niet in cirkels rond de zon draaien, maar in ellipsen. Er is dus een punt in de baan van de planeet dat wat dichterbij de zon ligt en een ander punt waar hij het verst van de zon af is. Hetzelfde geldt voor de aarde, die mede aan de basis ligt van onze seizoenen. Laten we ons de vorm van de ellips voorstellen alsof we van bovenaf neerkijken op de baan, de elliptische baan, en we plaatsen de zon in het centrum. Het gedeelte van de ellips dat het dichtst bij de zon komt, wordt in de astronomie het perihelium genoemd -peri betekent dichtbij en helio betekent zon-. Het deel van de ellips dat het verst van de zon verwijderd is, wordt het aphelium genoemd of weg van helios, de zon. Willi Sucher heeft binnen deze ellips een soort menselijke vorm geplaatst, de vorm van een kosmisch groot wezen met de zon in het hart en de activiteit in het gebied van het perihelium als verwant aan wat menselijke hoofdactiviteit, denkactiviteit zou zijn. Het aphelium heeft meer te maken met de wil, alsof in het apheliumgebied de planetaire wezens zich willen losmaken van de baan en hun eigen weg willen gaan. In het perihelium houden ze zich dicht bij de zon. Met imaginatief denken kunnen we op deze manier onderscheid maken tussen de kwaliteiten van de activiteit van de wezens in de planetaire sferen: het aphelium meer gerelateerd aan de wil, of vergelijkbaar met wat wij zouden ervaren als wil, en het perihelium meer gerelateerd aan wat wij zouden kunnen zien als denk/hoofd activiteit.

In de zonnecosmos, dit heliocentrische perspectief, weten we astronomisch dat al deze elementen niet als een machine vast en stil blijven staan, maar net als alle leven en zijn voortdurend in beweging en verandering zijn, hoe geleidelijk dat ook mag zijn. Zo bewegen de knopen van de planeten in de loop van de tijd langzaam langs de achtergrond van de dierenriem. Ook het perihelium en aphelium verschuiven zeer langzaam in de tijd. Deze bewegingen van het perihelium en aphelium en van de knopen in relatie tot elkaar en door de dierenriem over grote perioden van de geschiedenis is het leeuwendeel geweest van het onderzoek van Willi Sucher. Bijvoorbeeld, de knoop van Venus komt in dezelfde positie in de ecliptica als de knoop van Mercurius, natuurlijk verder weg in de ruimte, maar in dezelfde graad. Dit betekent dat de knoop van Venus op een bepaald moment in de geschiedenis de knoop van Mercurius conjuncteerd. Dit zal een belangrijke betekenis hebben voor de mensheid. Of het perihelium van Jupiter kan van het ene sterrenbeeld naar een ander sterrenbeeld gaan gedurende lange perioden, duizenden jaren. In deze ritmen,

deze macrokosmische ritmen, over eeuwen en duizenden jaren, worden veranderingen in het bewustzijn van de mens weerspiegeld die plaatsvonden bij deze overgangen of bij deze ontmoetingen van de knopen of een knoop met het perihelium of de beweging van de knopen en apsiden naar verschillende sterrenbeelden. Dit is een belangrijk onderdeel van Willi Sucher's onderzoek naar de evolutionaire reis van de aarde als de mens door de tijd heen werkt om zijn 'centrum' in de spirituele kosmos terug te vinden.

Zoals u kunt zien is heliocentrische astrosografie een gigantisch werk om te onderzoeken. Er zijn twee manieren om met dit heliocentrische model te werken. De ene is een studie van de geschiedenis van wereldgebeurtenissen, wereldgebeurtenissen van kosmologische omvang, in relatie tot de bewegingen van de elementen. De andere is het werken met individuele heliocentrische geboorte astrogrammen. We zullen nu ingaan op het maken van een individuele heliocentrische geboorte astrogram.

Video's: Heliocentrische Astrosografie, Sessie 3

Een van de prachtige onderzoeksprojecten van Willi Sucher is dat hij in de loop der tijd de heliocentrische planeetposities van beroemde persoonlijkheden bij hun geboorte en bij hun dood heeft verzameld in relatie tot deze elementen van de sferen. In zijn latere jaren met astrogramwerk, bestond een groot deel van zijn werk met een persoon en zijn horoscoop uit het herzien van de geocentrische, maar ook uit het focussen op de heliocentrische. Hij gaf wat hij noemde 'historische gelijkenissen'. Bijvoorbeeld, iemands Mars bij geboorte kan in de knoop van Venus staan, en misschien had Darwin zijn Mars in de knoop van Venus bij zijn dood of Copernicus misschien zijn Mars in de knoop van Venus bij zijn geboorte. Hij zou je de historische persoonlijkheden vertellen die vergelijkbare planeetposities hadden in relatie tot deze elementen. Hij deed dit omdat, nogmaals, het dit beeld is van de evolutie van het menselijk bewustzijn en de taak van de mens om op te nemen wat de grotere kosmos van deze planetaire sferen en de hiërarchieën in zich draagt. Steiner spreekt erover (citaat volgt) hoe wij, wanneer wij bij de dood excarneren, verschillende processen doormaken, maar ons uiteindelijk als het ware in bewustzijn uitbreiden naar de verschillende planetaire sferen die alle bepaalde kwaliteiten en geschiedenissen in zich dragen. Tijdens dit proces dragen wij de vruchten van ons aardse leven, onze aardse doelen en intenties over in de planetaire sferen waarmee zij verbonden zijn.

Op het pad naar de geboorte nemen wij dan deze impulsen, hoe gemetamorfoseerd ook, weer op om in de nieuwe incarnatie te brengen. Wij gaan verder met de ontwikkeling van wat in onze vorige levens gedaan is, maar misschien op een heel andere manier. Bovendien kunnen andere mensen die ook deze sferen doorkruisen en soortgelijke impulsen, soortgelijke karmische doelen hebben, ook oppakken wat men heeft achtergelaten en het in hun incarnatie verder dragen. Er is deze gemeenschap met zielen en geesten die in hun incarnaties werken en streven naar soortgelijke doelen en aspiraties in karmisch opzicht. In het volgende citaat geeft Steiner een voorbeeld van waaruit Willi in dit werk met 'historische gelijkenissen' werd geleid.

Als we kijken naar de periode na die van Leonardo da Vinci. We zien dat Leonardo verder werkte via een aantal mensen die na hem leefden. Zelfs uiterlijk zijn er in Leonardo's geschriften dingen te vinden die later door wetenschappers en ook door kunstenaars aan de dag werden gelegd... We zien dan dat de ingegraveerde onvolkomenheden, [hier bedoeld, ingegraveerd in de planetaire sferen in de geestelijke wereld na de dood] als een inspiratie werkten in de zielen van Leonardo's opvolgers, in de zielen van de mensen die na hem hebben geleefd... Wat niet is vervolmaakt, is de kiem van het volgende goddelijke evolutieproces... Imperfectie echter, imperfectie die zijn oorsprong vindt in grote mannen en vrouwen wier invloeden zijn achtergebleven voor het nageslacht, helpt de creatieve activiteit in de volgende periode te bevorderen.

Leven tussen dood en wedergeboorte, GA 153

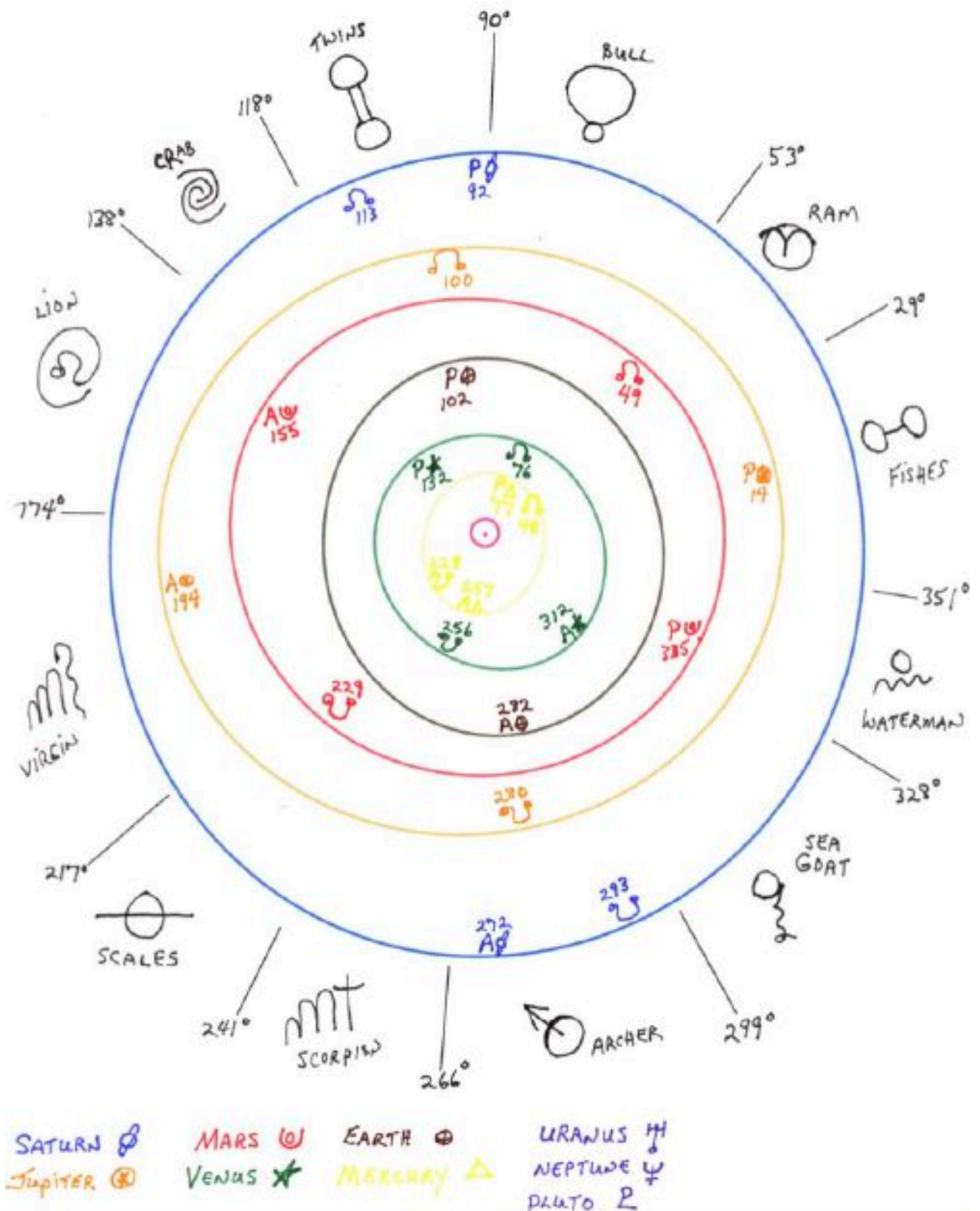
Laten we nu eens ingaan op deze twee benaderingen, om u een idee te geven van hoe men ermee zou kunnen werken. Laten we eerst beginnen met de historische benadering.

Om te beginnen verwijzen we naar de twee afbeeldingen van het heliocentrische astrosofie-model. De eerste is een kleurenafbeelding met de elliptische vormen ingetekend, alsof we neerkijken op het zonne-universum met de planetaire banen. Het is gedaan door een vriend van mij omdat ik niet de technologische vaardigheden heb om het te doen. Het geeft een gekleurd, waarheidsgetrouwer elliptisch beeld met de dierenriem. De tweede afbeelding is mijn oude originele tekening waarmee ik vroeger heliocentrische astrogrammen maakte. Hier zijn er geen ellipsvormen, alleen vereenvoudigde concentrische cirkels van de planetaire sferen met de elementen erbij en de sterrenbeelden rond de periferie. In beide modellen is te zien dat Saturnus de buitenste baan is. Dit is eenvoudigweg gedaan vanwege de ruimte op de pagina en omdat de bewegingen in een astrogram van Pluto, Uranus en Neptunus onbeduidend zijn. Ik plaats hun elementen en hun posities dus buiten de Saturnus-cirkel, op de buitenste grens, in het gebied van de sterrenbeelden. Dit is slechts een technische uitleg van deze astrogrammen.

In deze afbeelding van het heliocentrische model in kleur ziet u, op de buitenste grens, de nieuwe symbolen voor de sterrenbeelden met hun namen en de ongelijke siderische grenzen van deze sterrenbeelden per graad. Dan heb je de blauwe sfeer van Saturnus en daarin het perihelium van Saturnus op 92 graden, en er tegenover, het aphelium op 272 graden. In al deze elementen liggen het perihelium en aphelium natuurlijk 180 graden tegenover elkaar en liggen de knopen 180 graden tegenover elkaar. De huidige positie van de klimmende knoop van Saturnus is op 113 graden in de Tweelingen en de dalende knoop van Saturnus op 293 graden in de Boogschutter.

Ik heb de elementen van de buitenplaneten er niet bijgezet, maar aan het eind van dit Heliocentrische hoofdstuk zal ik een lijst invoegen met alle posities, zodat men die voor zichzelf kan intekenen. Ik zal niet elke planetaire sfeer doornemen, maar u kunt zelf de plaatsen van de elementen in elke sfeer zien.

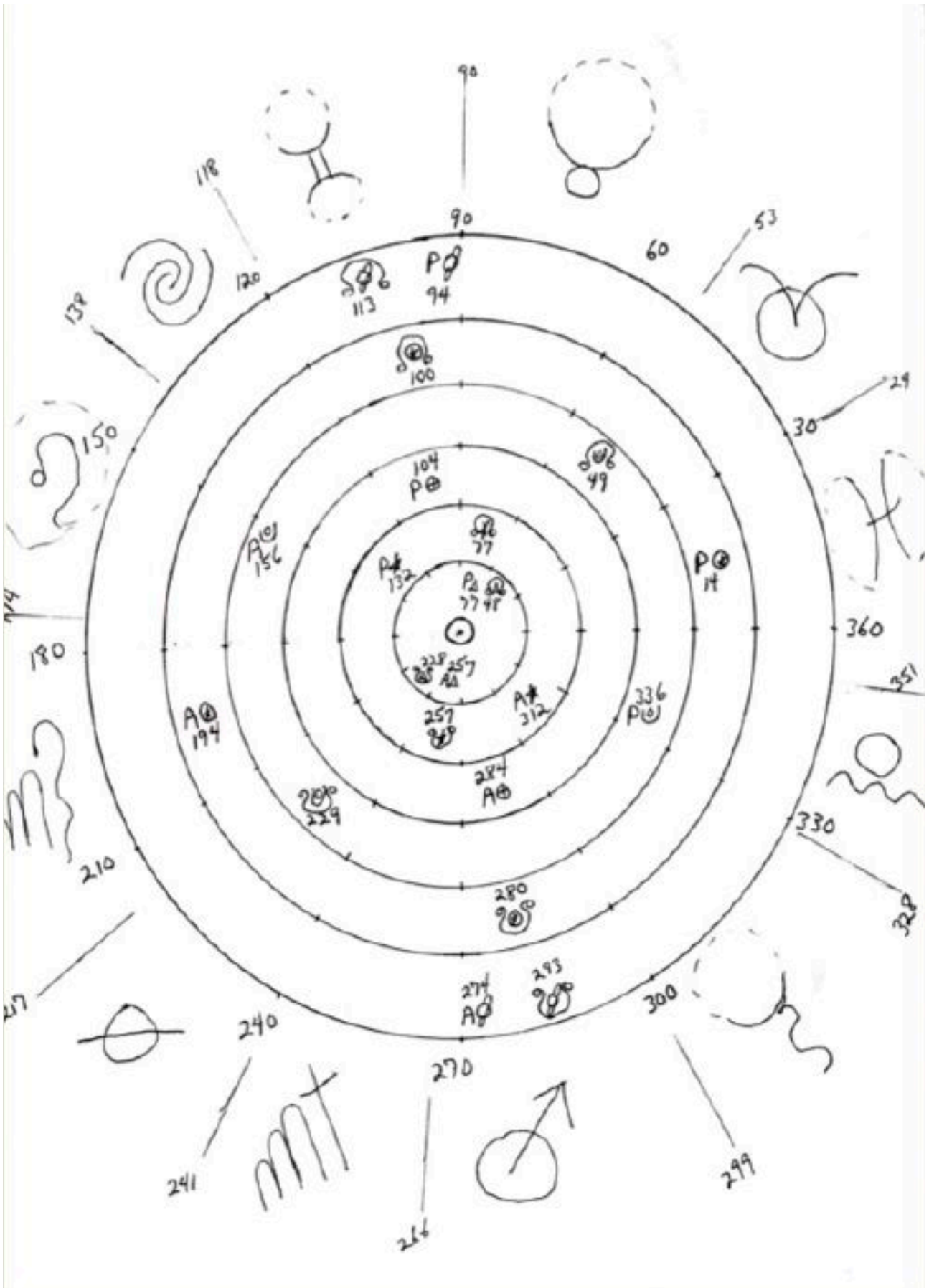
(Veel van deze sjablonen zijn beschikbaar op de website astrosophy.com om te downloaden, onder de volgende video's in dit boek staat ook een directe link naar de documenten).

De tweede afbeelding is dan het sjabloon dat ik gebruik voor de heliocentrische kaartconstructie in zwart-wit. U ziet weer aan de omtrek de nieuwe symbolen voor de sterrenbeelden, de grenzen voor de sterrenbeelden, en de elementen in de verschillende sferen te beginnen met Saturnus.

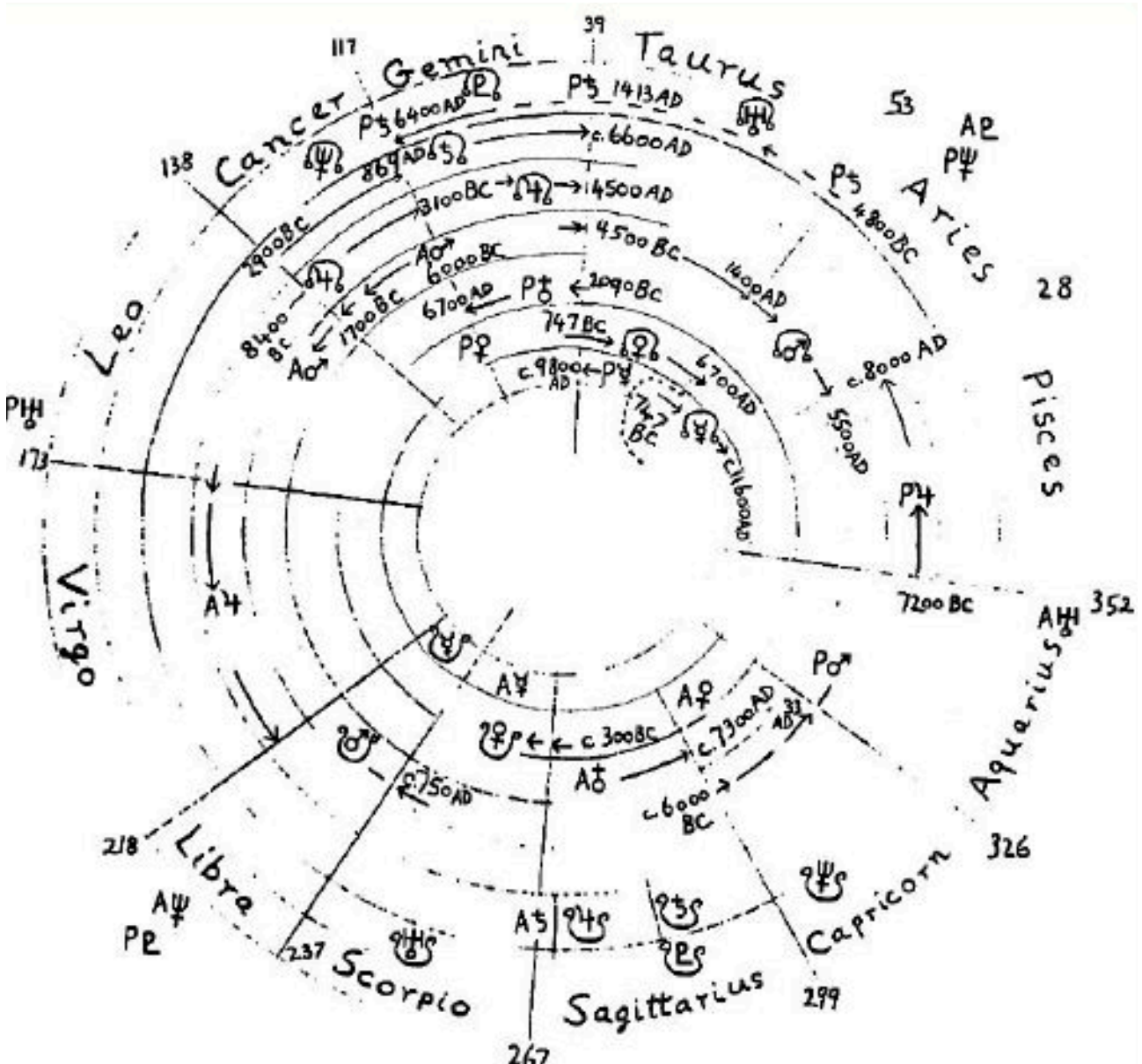
Ik wil er even op wijzen dat de planeetsymbolen in deze sjablonen anders zijn dan de traditionele symbolen. Willi Sucher begon nieuwe symbolen voor de planeten te ontwikkelen die meer een

beeld gaven van wat ze voorstelden. Zo kun je zien dat Saturnus eigenlijk een afbeelding is van dit lichaam met de ring eromheen; Jupiter is deze sfeer met de vijfpuntige ster in het centrum, die een

indicatie geeft van de toekomstige staat van evolutie van Jupiter wanneer de ware Christelijke mysteriën zullen worden gerealiseerd, die Jupiter op een kosmische schaal draagt; de afbeelding voor Mars is als een U met een cirkel erin, wat een soort hiëroglief is van de evolutie van de Oude Maan (maansikkel met een sfeer), die verbonden is met Mars; Venus is een vijfpuntige ster, wat de vorm is die Venus in de hemelen scheidt; en Mercurius is de kleine driehoek. Mercurius creëert geocentrisch een dubbele driehoek in de hemelen. Dit zijn dus enkele nieuwe planetaire symbolen waar Willi Sucher mee begon te werken.

Hieronder staat een afbeelding van een pagina uit Practical Approach III van Willi Sucher, waarin hij zeer gedetailleerd ingaat op de elementen van de sferen. Ik zou iedereen willen verwijzen naar dat boek en dat deel waar hij elk van de planetaire sferen beschrijft - hun elementen en hun geschiedenis, evenals een voorbeeld van de historische gelijkenissen met de geboorten en sterfgevallen van verschillende historische persoonlijkheden in relatie tot die elementen. De kwaliteit van de afbeelding is misschien niet goed, omdat het een kopie is uit een kopie van een boek, geen originele afbeelding.

Uit de vele, vele voorbeelden zal ik er hier een paar geven als indicatie hoe te werken met de historische bewegingen van deze elementen.

Als u het diagram uit Praktische Benadering III bekijkt, kunt u de verschillende elementen zien en deze pijlen met data die hun beweging aangeven. Deze omvatten enorme tijdsbestekken. Bijvoorbeeld, bovenaan zie je de beweging van de knoop van Saturnus. Deze ging in 2900 v. Chr. Kreeft binnen en zal slechts twee sterrenbeelden van de dierenriem passeren, en in 6600 n. Chr. Stier binnengaan. Hier zie je dus de enorme tijdschaal van deze langzame kosmische beweging van deze elementen. Het geeft een gevoel van de grote macrokosmos en de lange periode van onze evolutie.

Merk ook op dat het perihelium en aphelium langzaam tegen de klok in bewegen, terwijl de knopen langzaam met de klok mee bewegen. De traagheid van hun beweging wordt versterkt door de verschuiving in de graden van de grenzen van de sterrenbeelden ten gevolge van de precessie van de equinox. De schijnbare verandering in graden wordt dus nog meer vertraagd door de compensatie van de verschuiving in de precessie van de equinoxen die de graden van de sterrenbeelden verandert.

Laten we eens kijken naar een paar voorbeelden:

1. Het perihelium van Jupiter is in 7200 v. Chr. van het sterrenbeeld Waterman naar het sterrenbeeld Vissen gegaan. Het zal in 7900 n. Chr. uit het sterrenbeeld Vissen naar het sterrenbeeld Ram gaan. Dit perihelium van Jupiter blijft in principe gedurende het gehele 5e Post-Atlantische Tijdperk in Vissen, vanaf het begin van het oude India tot het einde van het 7e Tijdperk. Willi spreekt over dit perihelium van Jupiter in het bijzonder (en het tegenoverliggende aphelium, maar vooral het perihelium) als drager van de primaire impuls van het 5e Post Atlantische Tijdperk, namelijk geestelijke vrijheid.
2. De knoop van Jupiter in het sterrenbeeld Tweelingen: Bij de doop van Jezus, toen het Christuswezen in hem werd opgenomen, stond Saturnus in de klimmende knoop van Jupiter. Op Golgotha bewoog Jupiter zelf zich in de klimmende knoop van Jupiter. Willi karakteriseert dit als de klimmende knoop van Jupiter die in een spirituele etherische essentie de herinnering draagt aan het hele mysterie van de Drie Jaren. Dus, ter interpretatie, als een planeet deze knoop van Jupiter binnengaat, is er een activering van deze herinnering en een daarmee verbonden potentie voor een individu of een historische tijd, in relatie tot de specifieke planeet die deze knoop binnengaat.
3. Het perihelium van Mercurius kwam op één lijn of op dezelfde graad als de klimmende knoop van Venus in 1879, het begin van het tijdperk van Michaël. Hier heb je deze kwaliteit van de sfeer van Mercurius, actieve kosmische intelligentie die op één lijn komt met Venus, de genezing die tot stand komt door de nieuwe Christelijke mysteriën. Dit op één lijn komen weerspiegelt dan de impulsen van het begin van het tijdperk van Michael en de taak van het Michael tijdperk met de verlossing van intelligentie vanuit de Christus impuls.

4. De klimmende knoop van Mars -we weten dat Mars verbonden is met het strottenhoofd en de spraak, alsook met het ontstaan van het natuurwetenschappelijke tijdperk met zijn ontwikkeling van de beheersing van de materiële objectwereld-. De klimmende knoop van Mars ging het sterrenbeeld Ram binnen in het jaar 1413, het begin van het bewustzijnszielentijdperk. Het is de tijd van de opkomst van het denken dat onze spirituele vrijheid bewerkstelligt. Ram heeft een diepe relatie met denken, zowel een spiritueel denken voor de toekomst als het neerdalen van het denken in de hersenen en de zintuigen. Een bepaald soort intellect uit de sfeer van Mars, dat verbonden is met de beheersing van de objectwereld, neemt dus deze denkimpuls van Ram in een bepaalde richting, die zich ontwikkelde tot de natuurwetenschappen.
5. We spraken over de klimmende knoop van Jupiter en zijn relatie met het Christusmysterie. Deze zal in 4400 na Chr. naar Stier gaan. Dit heeft een relatie met de Maitreya Boeddha, die volgens Rudolf Steiner in ongeveer 4500 na Chr. zal opstijgen van het bodhisattva-schap naar het boeddhachap. Het woord zal een kracht worden om het goede in de wereld te creëren. We hebben dus deze Jupiter-verbinding met de evolutie van de Christus-impuls en zijn kracht in de wereld naar Stier, de sfeer van de keel en het strottenhoofd.

Misschien klinkt dit een beetje vergezocht. Het is esoterische geschiedenis en deze elementen bewegen zeer langzaam. Maar als men het omvangrijke werk van Willi Sucher op dit gebied werkelijk zou bestuderen, kan men dit verbazingwekkende weven van de planetaire sferen in relatie tot elkaar en de dierenriem in de vorm en beweging van evolutionaire stromen in het grote panorama van de wereldgeschiedenis beginnen te zien.

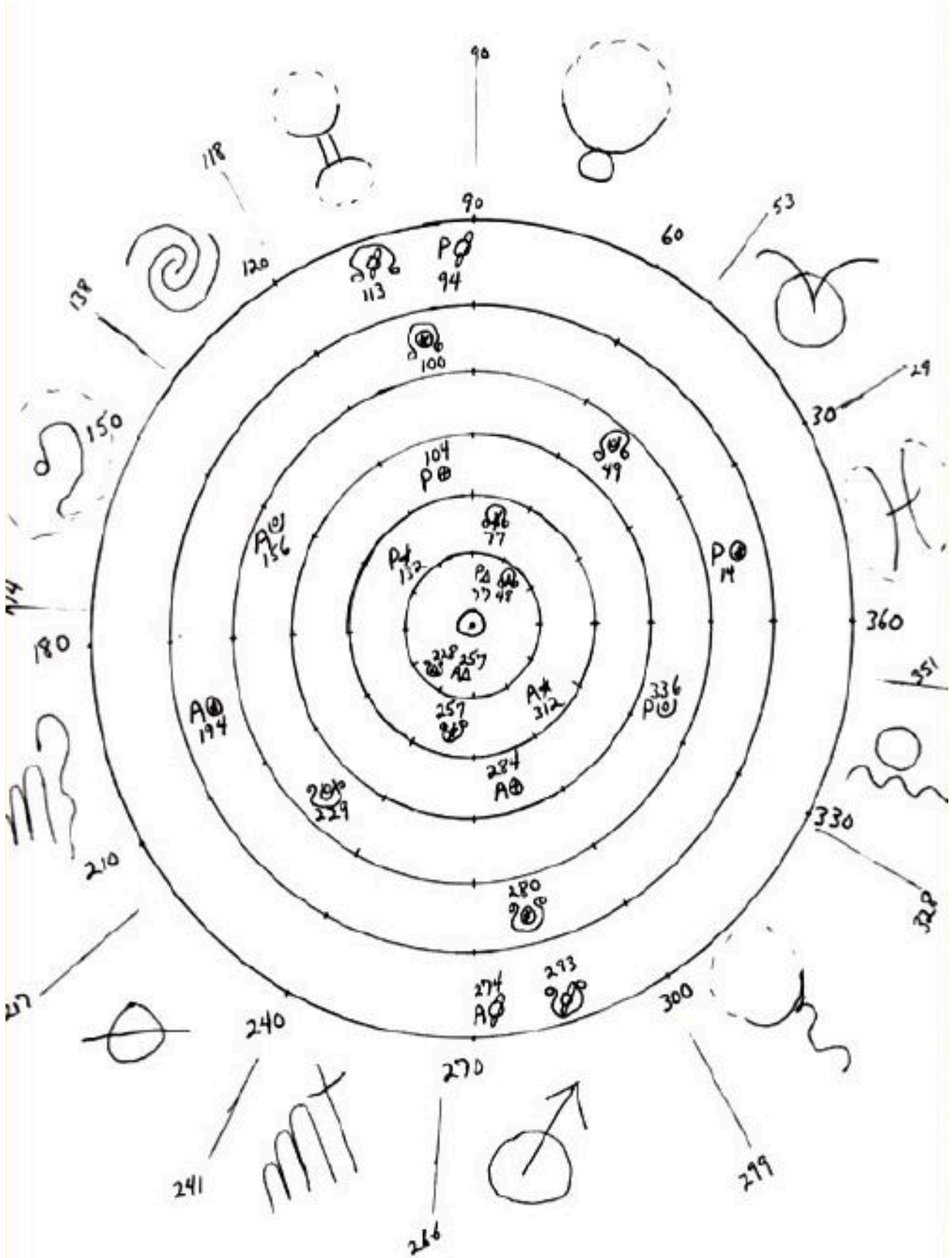
Video's: Heliocentrische Astrosofie, Sessie 4

We sluiten deze cursus over het heliocentrische perspectief af door te kijken hoe we een heliocentrisch geboorte astrogram kunnen maken als een aanvulling, een uitwerking, van het geocentrische geboorte-astrogram. Hier ziet U de heliocentrische astrogram template. Het maken van de heliocentrisch astrogram is, als het geocentrische astrogram eenmaal gemaakt hebt, heel eenvoudig. Je hebt de twee belangrijke data, de epoche en de geboorte, al berekend. Dus, in het heliocentrische astrogram, gebruikmakend van een heliocentrische efemeride, neem je eenvoudigweg de planeetpositie op de datum van de epoche, plaatst die in de corresponderende cirkel die je hieronder ziet, en dan gebruik je je passer om die planetaire beweging te tekenen van epoche tot waar die bij de geboorte aankomt. In het heliocentrische stelsel zijn er geen lussen, geen retrogrades, het is niet ingewikkeld, het is een enkele kromme lijn.

Het is belangrijk om bij het tekenen de tropische posities uit de heliocentrische efemeride om te rekenen, want die komen niet overeen met dit heliocentrische model. Je moet de tropische posities omrekenen naar de cirkel van 360 graden die je op de kaart kunt zien. Bijvoorbeeld, als de heliocentrische efemeride zegt dat een planeet op 10 graden tropische Vissen staat, dan weet je dat de tropische Vissen beginnen op 330, dus moet je 10 graden bij 330 optellen en de planeet op 340 graden plaatsen op dit specifieke astrogram. Of bijvoorbeeld, als de planeet op 4 graden Kreeft staat, dan is dat omgerekend 94 graden. Het is een vrij eenvoudig proces als je een geocentrisch

tropisch sjabloon voor je hebt liggen om je te helpen herinneren hoeveel graden het tropische teken heeft en dat omrekenet naar het siderische 360-graden sjabloon.

Dan heb je het heliocentrische astrogram. Aan het eind van dit deel staat een getekende heliocentrische kaart met de kleuren en de bewegingen van de planeten. Vervolgens is het natuurlijk zaak om het astrogram te begrijpen, wat in de eerste plaats de betekenissen van de elementen inhoudt. Laten we eens kijken naar het voorbeeld astrogram, dat is een epoche- en geboortekaart uit het jaar 1947. Het zal niet mogelijk zijn om hierop in te gaan diep op in te gaan, maar een paar voorbeelden kunnen u een idee geven van hoe men met het heliocentrische astrogram zou werken.

Ik zal mij concentreren op twee activiteitsferen: de Mars-sfeer en de Venus-sfeer.

Als je naar dit astrogram kijkt, zie je onderaan in oranje, de planeet Jupiter. U kunt zien dat Jupiter in het epoch begint in de dalende knoop van Mars en dan bij de geboorte in Schorpioen komt. In de Planetencursus werd de aard van de Mars-sfeer en zijn relatie tot ons objectbewustzijn uiteengezet. We hebben in Mars het soort denken dat gericht is op de ontwikkeling van het objectbewustzijn en de menselijke vrijheid, de weg van afscheiding van het goddelijke. Deze Mars-sfeer is dan ook diep verbonden met de ontwikkeling van het natuurwetenschappelijke wereldbeeld. Heel vaak hebben wetenschappers een dergelijke relatie met de Mars-sfeer in het heliocentrische astrogram. Men zou deze Jupiter in de dalende knoop van Mars in de epoche dus kunnen opvatten als een soort intentie van een vorige incarnatie voor de komende incarnatie om dit nieuwe denken dat de Jupitersfeer in zich draagt -'clairthinking', zoals Willi Sucher het beschrijft - op te nemen en in deze Marssfeer te brengen.

De knoop van Mars staat in de sterren van Weegschaal, het sterrenbeeld dat verbonden is met de activiteit van Michaël. Dus, nogmaals, dit weerspiegelt de oproep om gevallen aardse intelligentie die gebonden is aan materie, de intelligentie van de Mars-sfeer, te nemen en het te verheffen tot kosmische intelligentie via Jupiter, als die sfeer van levend denkende, creatieve wijsheid. Jupiter beweegt natuurlijk heel langzaam, zodat veel mensen deze ene specifieke configuratie/impuls ook zullen hebben. Dit is de reden waarom één aspect, vooral van buitenplaneten, niet bepalend is voor het astrogram. Men moet de hele context van het heliocentrisch en geocentrisch astrogram in ogenschouw moeten nemen.

Laten we de Mars-sfeer in dit specifieke astrogram eens nader bekijken. Als je naar de rode lijn kijkt, dan activeert Mars in het epoch ook de Marssfeer door in het perihelium van Mars te zijn, dat punt dat het dichtst bij de zon ligt in de elliptische baan. Mars staat op 330 graden, slechts vijf graden verwijderd van het perihelium van Mars. Dus, hier hebben we weer dit beeld van Mars, in het epoch van de horoscoop van deze specifieke persoon, die zichzelf verbindt met de Mars-sfeer, de impulsen van het ontmoeten van het materiële en de afscheiding van het goddelijke om tot vrijheid en egoïsme te komen. Dan komt het bij de geboorte dicht bij de klimmende knoop van Saturnus, die u kunt zien in de Saturnus cirkel op 113 graden. Mars komt op 117 graden in het sterrenbeeld Tweelingen. Dit is het moment waarop het historisch perspectief op deze elementen informatief kan zijn voor de astrogram lezing. De knoop van Saturnus kruiste de sterren van de Tweelingen vanuit de Kreeft in 869 n.Chr. Sommigen van u zijn misschien bekend met Rudolf Steiner's beschrijving van wat er gebeurde in 869 n.Chr. Op het VI Concilie van Constantinopel dat plaats vond in de Katholieke Kerk, werd in wezen overgegaan van een trinitarisch mensbeeld naar een

dualistisch mensbeeld. Het verwijderde de geest en verkondigde dat de mens bestond uit lichaam en ziel, en dat de ziel enkele spirituele kwaliteiten heeft. Deze verkondiging door de Katholieke Kerk zette in wezen de koers uit voor een verschuiving die leidde tot het ontstaan van een materialistisch wereldbeeld, de dualistische scheiding van geloof en kennis. De drievoudigheid werd opgeheven en de mens werd een tweevoudig wezen. Deze polariteit wordt in Tweelingen weerspiegeld in de sfeer van Saturnus, die verbonden is met het wereldkarma. Dus, in het astrogram van deze persoon begint Mars in zijn eigen perihelium en komt dan bij de geboorte in deze knoop van Saturnus om deze vraag aan de orde te stellen, in het rijk van Mars, die dit hele dualistische objectbewustzijn op zich heeft genomen.

Een ander perspectief op heliocentrische horoscoopinterpretatie, zoals ik al eerder noemde, zijn de historische gelijkenissen, d.w.z. kijken naar het epoch en de planeetposities bij geboorte en dood van verschillende historische persoonlijkheden in relatie tot deze elementen. Dit was de gewoonte van Willi Sucher bij het lezen van astrogrammen. Dit bood hem vergelijkingspunten met wie die persoon zich verbonden kon voelen om hem te helpen begrijpen hoe deze elementen in anderen werkten. Natuurlijk is dit iets wat alleen de persoon zelf kan weten. Laten we bijvoorbeeld eens kijken naar deze positie van Jupiter in de dalende knoop van Mars in Weegschaal bij de epoch. Copernicus had deze configuratie bij zijn geboorte; Henry Ford had deze Jupiter in de knoop van Mars bij zijn geboorte; Napoleon had deze Jupiter in de knoop van Mars bij zijn geboorte; ook, Solovjov. U ziet dat het nooit helemaal eenzijdig is. Velen in deze selectie waren personen die deze materialistische wetenschap ontwikkelden als onderdeel van de industriële revolutie. Anderen waren echter grote schrijvers die worstelden met vragen over de aard van ons mens-zijn, zoals Solovjov en Tolstoj. Zij probeerden deze zelfvragen van Mars in dit hogere Jupiter-perspectief te brengen. Gelijkenissen met de positie van Mars in zijn eigen perihelium op het tijdstip in dit astrogram zijn: Henry Ford met deze Mars bij zijn dood en Novalis bij zijn geboorte.

Historische gelijkenissen voor Mars in de klimmende knoop van Saturnus bij de geboorte toont een heel belangrijk individu dat centraal stond in de ontwikkeling van het Mars perspectief in het menselijk denken. Francis Bacon had deze Mars bij zijn dood. Francis Bacon is eigenlijk, zou men kunnen zeggen, de vader van het binaire denken en de vader dan van een materialistische wetenschappelijke benadering. Ben Franklin had Mars op deze positie in het epoch. Maar ook Gandhi had deze Mars op de klimmende knoop van Saturnus bij zijn geboorte. Men kan in deze personen zeker belangrijke bijdragen aan het wereldkarma zien in hun eigen levenspaden.

Als tweede een voorbeeld van hoe men een horoscoop van het heliocentrische perspectief zou kunnen begrijpen en interpreteren. Laten we nu eens kijken naar de Venus-sfeer, die een heel andere impuls draagt dan de Mars-sfeer. Mars brengt ons de hele reis naar afscheiding en vrijheid, de hele reis van de ontwikkeling van materialistische natuurwetenschap vanuit dit objectbewustzijn. Venus is die sfeer die nu het menselijk wezen opnieuw wil integreren met het goddelijk geestelijke. Zij draagt de impuls in zich van de nieuwe christelijke mysteriën, wat voor mij een andere manier is om te spreken over de impuls van de antroposofie, de infusie van het Christusbewustzijn in het aardse leven.

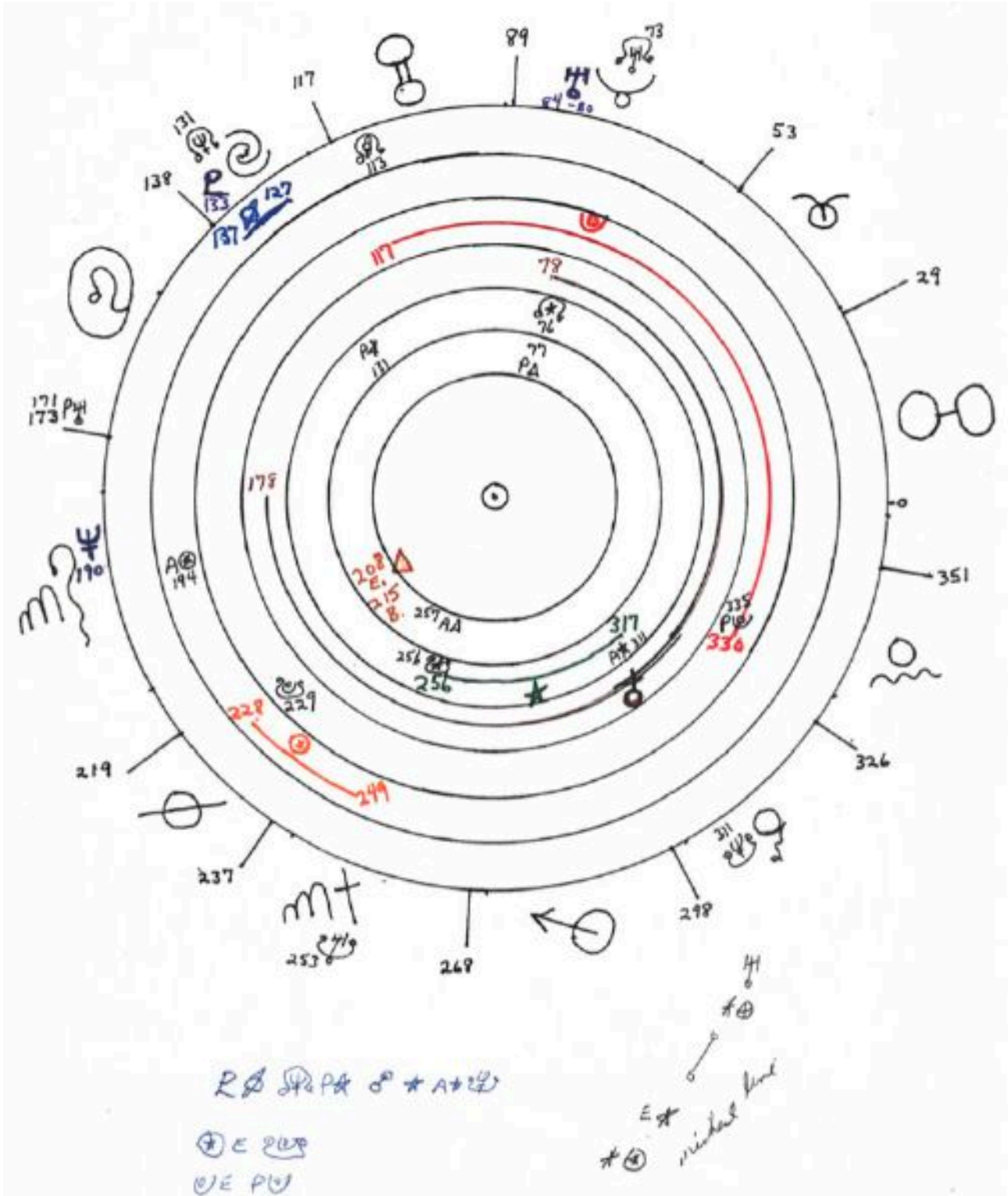
In deze specifieke horoscoop hebben we Venus, die u kunt zien in het groen, in de epoche op 256 graden. Dit is in de dalende knoop van Venus en het aphelium van Mercurius die zijn uitgelijnd. De samenkomst van het aphelium van Mercurius en de dalende knoop van Venus vond plaats in 1879, dus de uitlijning van deze twee elementen van de Mercurius- en de Venusfeer draagt de impulsen van het Michaëltijdperk in zich. Mercurius is verbonden met de kosmische intelligentie; deze gevleugelde intelligentie zoals men die ziet in afbeeldingen van Mercurius. Venus is verbonden met de nieuwe Christelijke mysteriën. Dit samenkomen van deze elementen weerspiegelt dus het samengaan van Michaëls taak met intelligentie en het stichten van de nieuwe mysteriën vanuit de Christusimpuls die in 1879 werd ingeluid bij het begin van het nieuwe Michaëltijdperk. Deze persoon heeft Venus in deze lijn in zijn epoch. Hier hebben we potentieel een echte Michaelische impuls in deze persoon.

Bij de geboorte zie je -nu is hier de groene lijn natuurlijk heel kort-, maar je kunt denken dat Venus één keer helemaal rond is gegaan en dit is de voortzetting daarvan, want Venus doet er minder dan een jaar over om helemaal rond de zon te gaan- Venus treedt bij de geboorte het aphelium van Venus binnen. We hebben hier dit heel bijzondere beeld van Venus bij de epoche in haar eigen elementen in de Michaël-lijn en bij de geboorte weer in haar eigen element, de aphelium-lijn. Ook veelzeggend, bij de geboorte staat zij tegenover Saturnus, of het pad van Saturnus gedurende de zwangerschap, en tegenover Pluto. Deze configuratie bij de geboorte van Venus tegenover Saturnus en Pluto zou ons te diep in detail brengen voor nu, maar het is een zeer krachtige configuratie om volledig te onderzoeken bij het bestuderen van een geboorte astrogram. In feite zou ik dit zien als een centraal thema voor deze persoon om zich op te concentreren in dit astrogram.

Om nog een element toe te voegen, als je naar de aarde kijkt, de bruine lijn, kun je zien dat deze bij de geboorte in de positie komt tegenover waar Venus was bij de epoche, ook in de Michaël lijn. Dus, afhankelijk van wie deze persoon was en rekening houdend met alle andere factoren van de biografie, is het mogelijk, dat de persoon karmisch verbonden is met de stroom, om echt te werken op een Michaëlsche manier, specifiek in deze incarnatie als een karmische keuze om de gevallen intelligentie te verlossen en het omhoog te brengen naar een meer vergeestelijkte manier van denken, om echt de sfeer van Mars te transformeren. Voor historische gelijkenissen in relatie tot Venus in de Michaël lijn hier in het epoch: Dostojevski had dit het zijn epoch; Ralph Waldo Emerson in zijn epoch; Rembrandt in zijn epoch.

Dus, in deze korte inleiding tot het heliocentrisch astrogram, wil ik een beetje een indicatie geven van hoe men in het astrogram zou kunnen graven als een soort perspectief dat niet in contrast staat met het geocentrisch astrogram, maar beide beelden tot leven kan laten komen. Inzicht in de sferen van de planeten, evenals de geschiedenis van de planetaire elementen, levert een zeer complex en verhelderend beeld op, waartoe een individu zich kan verhouden of betekenis kan vinden vanuit zijn eigen biografie en ervaring.

Hiermee is de heliocentrische cursus beëindigd. We hebben nu de geocentrische en de heliocentrische perspectieven doorlopen. In de volgende cursus zullen we een stap naar de toekomst zetten.

Huidige posities van planetaire elementen hieronder.

Heliocentric Elements Locations

HELIOCENTRIC MERCURY

Perihelion 76.8°   Aphelion 256.8°
Ascending Node 47.9°   Descending Node 227.9°

HELIOCENTRIC VENUS

Perihelion 131.0°   Aphelion 311.0°
Ascending Node 76.3°   Descending Node 256.3°

HELIOCENTRIC EARTH

Perihelion 102.3°   Aphelion 282.3°

HELIOCENTRIC MARS

Perihelion 335   Aphelion 155.3°
Ascending Node 49.2°   Descending Node 229.2

HELIOCENTRIC JUPITER

Perihelion 13.7°   Aphelion 193.7°
Ascending Node 100.0°   Descending Node 280.0°

HELIOCENTRIC SATURN

Perihelion 92.3°   Aphelion 272.3°
Ascending Node 113.3°   Descending Node 293.3°

HELIOCENTRIC URANUS

Perihelion 170°   Aphelion 350°
Ascending Node 73.8°   Descending Node 253.8°

HELIOCENTRIC NEPTUNE

Perihelion 44°33'   Aphelion 224.3°
Ascending Node 131.3°   Descending Node 311.3°

HELIOCENTRIC PLUTO

Perihelion 224.2°   Aphelion 44.2°
Ascending Node 109.9°   Descending Node 289.9°

VII Het toekomstig lemniscaat perspectief

Video's: Cursus 6: Het Lemniscaat Perspectief, Sessie 1

We komen tot de laatste cursus in deze inleiding tot de astrosomie. We gaan nu over naar een model van het heelal, waar Rudolf Steiner over sprak en dat ons naar de toekomstige astronomie en de toekomstige astrosomie zal brengen, naar een nieuwe dimensie van het begrijpen van de kosmos waarin wij leven. Tot nu toe hebben we het geocentrisch perspectief doorgenomen, de aard van de dierenriem en de planeten. Daarna hebben we een basisinleiding genomen in het heliocentrische perspectief. In dat proces, reisden we de reis van het menselijk bewustzijn in de evolutie. Vanuit de tijd van de grote mythen en archetypen, de goden en de sagen, die de dierenriem en de planeten vertegenwoordigden, gingen we over naar het moderne bewustzijn waarin de mens niet langer het middelpunt van de wereld was, omgeven door de wereld van de goden, maar waarin de mens vervolgens volledig werd losgemaakt van een relatie tot de kosmos en een stofdeeltje werd in deze grote mechanistische heliocentrische kosmos, die geen relatie meer had met het goddelijke geestelijke. Rudolf Steiner beschrijft deze drie fasen van de evolutie van het bewustzijn in zijn Antroposofische Leidende Gedachten, ook bekend als Het Michaël Mysterie. Daarin beschrijft hij deze fasen van de geschiedenis. De ene noemt hij 'hemelse geschiedenis', die Owen Barfield (Brits Filosoof) beschrijft als de tijd van 'oorspronkelijke deelname'. In deze tijd was er geen behoefte aan goden, aan mythen; helemaal geen sterrenwijsheid omdat het een tijd was waarin de mens leefde in een instinctieve vereniging met de hogere goddelijke wereld en geen behoefte had aan voorstellingen. De volgende fase beschrijft hij als 'mythologische geschiedenis'. Dit is de tijd die zelfs teruggaat tot in de latere oude Indiase tijd waar de grote sagen van de Veda's werden gegeven, tot in alle mythen en goden verhalen uit de verschillende culturele tijdperken, waaruit het geocentrische perspectief van het universum is voortgekomen. De derde fase tenslotte noemt hij de moderne geschiedenis of 'aardse geschiedenis', die ons huidige objectbewustzijn is, wanneer we volledig in een gevoel van afgescheiden zelf-zijn zijn gekomen, los van de wereld van het goddelijke en de kosmos slechts als materie zien.

Wat heeft de toekomst in petto na deze 'aardse geschiedenis'? Daarmee gaan we over naar dit model, waarover Rudolf Steiner vooral spreekt in zijn cursus astronomie. Dit is het lemniscaat model of de lemniscatische kosmos. Ik zal veel beelden gebruiken omdat het een vrij complex en moeilijk systeem is om werkelijk te vatten met ons huidig bewustzijn. Zoals u in enkele citaten van Steiner zult zien, komen we met dit model in een bewustzijn dat niet langer hersengebonden is, niet langer objectbewustzijn, maar een te ontwikkelen bewustzijn dat kan zien in het levensrijk, het rijk van de tijd. Het is echt een synthese van het materiële perspectief of het objectbewustzijn met het levensbewustzijn, dat nu pas echt aan het ontkiemen is in de mens, maar dat nodig zal zijn naarmate we verder komen in onze ontwikkeling in het menselijk bewustzijn.

Laten we beginnen met een paar citaten van Rudolf Steiner, alvorens dit systeem op te bouwen aan de hand van enkele beelden van dit lemniscaatmodel.

De twee stromingen - de geestelijke en de materialistische - dreven steeds verder uit elkaar. In de Mysteriën hadden de woorden die later de uiterlijke hemellichamen gingen aanduiden altijd verwezen naar bovenzintuiglijke werelden, naar een opeenvolging van geestelijke sferen. De uiterlijke wereld verstaat onder de woorden altijd het materiële aspect, en dit geldt zelfs voor de hedendaagse mythologie -ik gebruik het woord opzettelijk- die wij astronomie noemen. Spirituele wetenschap erkent de volledige waarde van alle mythologieën. Zo waardeert zij ook de waarde van de mythologie die moderne astronomie wordt genoemd en die alleen de ruimte ziet die gevuld is met fysieke kosmische lichamen.... Er zal een tijd komen dat de mensen over deze moderne mythologie zullen zeggen: 'In het verleden waren er mensen die het juist achtten om de materiële zon in het middelpunt van een ellips te plaatsen en de planeten er in ellipsen omheen te laten draaien. Zij construeerden een kosmisch universeel systeem, net zoals vroegere mensen vóór hen hadden gedaan. Maar vandaag weten we dat het allemaal louter sage en legende is'. Er zal inderdaad een tijd komen dat, hoezeer de oude mythologieën nu ook door de moderne wereld worden verafschuwd, het absurd zal worden gevonden om van een Copernicaanse mythologie te spreken.

Spirituele Hiërarchieën & Hun Reflectie in de Fysieke Wereld. Dusseldorf, 1909. GA110

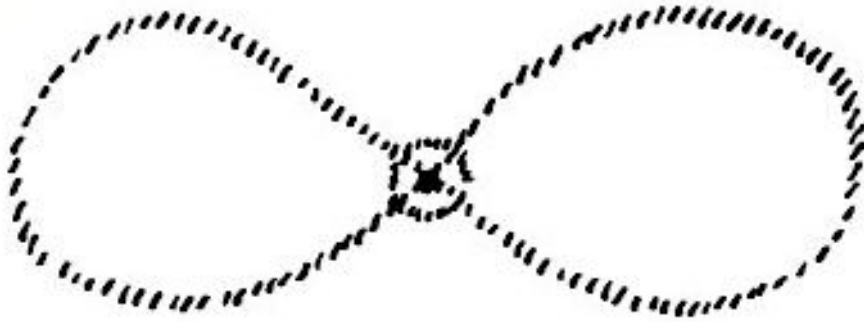
Kortom, de mensen zijn er volkomen van overtuigd dat Copernicus bijvoorbeeld eindelijk heeft vastgesteld dat de zon stilstaat, of misschien een eigen beweging heeft. In ieder geval beweegt zij niet om de vierentwintig uur om de aarde, maar de aarde zelf draait, en beweegt ook om de zon in de loop van het jaar, enz. Deze dingen zijn welbekend. Zij worden vandaag begrepen alsof de mens eindelijk het oude bijgeloof van de Ptolemeïsche wereldopvatting had afgeworpen en de waarheid in de plaats van de vroegere dwaling had gesteld... Vroeger geloofde de mensheid allerlei domme dingen omdat zij op haar zintuigen vertrouwde... Eindelijk weet men dat in de loop van het jaar de aarde om de zon draait, enzovoort. In feite heeft men wonderbaarlijke vooruitgang geboekt! We zijn niet ver meer verwijderd van het moment waarop we zullen begrijpen wat dit alles betekent. De ware werkelijkheid was van geen enkel belang voor de geestelijke krachten van wie Copernicus, Kepler en Galileo afhankelijk waren; het ging er veeleer om bepaalde vermogens in het hoofd van de mens te brengen. Waar het om gaat is de opvoeding van de mensheid door de opvoeding van de aarde...

De mensheid moest dus een tijdlang verplicht worden op deze manier over de kosmos te denken, om door middel van gedachten op een bepaalde manier te worden opgevoed. Het is hiermee dat de wijze leiding van de wereld zich bezighoudt...Men zal zeggen: 'Goed, nu hebben we een fysisch kosmisch systeem; wanneer we het bestuderen, moeten we het, zoals we weten, berekenen en geometrisch behandelen zoals dat tegenwoordig op praktisch elke lagere school wordt onderwezen'. Maar geestelijk, liggen de zaken anders. Ziet u, voor een waarnemer die in staat is het geestelijke te aanschouwen, doet zich bij voorbeeld het volgende voor. Hij ziet een bepaalde beweging van de zon; die gaat deze kant op.

Innerlijke Impulsen van Evolutie, GA 171, laatste lezing

Hieronder staat een afbeelding van deze lemniscaatvorm. Het is de tekening van Steiner die volgt op dit citaat. We gaan verder met dit citaat en de verdere uitwerking van deze tekening. Hier ziet u het allereerste begin van deze vorm van de lemniscaat, die hij op het schoolbord zette. Maar het is niet zo eenvoudig als er alleen maar op een fysieke manier over na te denken. Men moet nu beginnen met beelden te scheppen, maar beseffen dat deze beelden slechts beelden zijn van een niet-ruimtelijke werkelijkheid die in de ruimte geprojecteerd wordt.

Laten we dus verder gaan.

De natuurwetenschap spreekt van een beweging van de zon; en zij kan dat doen, want binnen het ruimtelijke beeld van de kosmos die ons omgeeft, nemen wij door bepaalde verschijnselen waar dat de zon in beweging is. Maar dat is slechts een beeld van de ware zon-beweging, - een beeld gegoten in de ruimte-. Als we het over de echte zon hebben, is het onzin om te zeggen dat de zon in de ruimte beweegt; want de ruimte zelf wordt door de zon uitgestraald. De zon straalt niet alleen licht uit; de zon schept de ruimte zelf. En de beweging van de zon is slechts een ruimtelijke beweging binnen deze geschapen Ruimte. Buiten de Ruimte is het een beweging in de Tijd. Wat voor ons schijnbaar is - namelijk dat de zon met grote snelheid op weg is naar het sterrenbeeld Hercules - is slechts een ruimtelijk beeld van de Tijd-evolutie van het zon-wezen.

De feesten en hun betekenis, lezing van 4 juni 1924

Hoe kunnen we begrijpen waar Steiner het hier over heeft?

Er is een meneer genaamd Roland Schrapp die een boekje heeft geschreven genaamd Het Lemniscaatbaan Systeem. Hier is een link naar zijn boek dat inmiddels in het Nederlands vertaald is, met zijn toestemming:

Roland Schrapp [Het lemniscaatbanen systeem](#) in het Nederlands.

Hij heeft een vrij wetenschappelijke en uitvoerige studie geschreven over dit Lemniscaat-model, dat Steiner voorstelt en ik beveel het van harte aan voor hen die zich willen verdiepen in de astronomische wetenschap ervan. Hieronder neem ik één selectie uit dit boekje op, die volgens mij een begin aangeeft van hoe we dit nieuwe idee van een ander soort ruimte verbonden met tijd kunnen begrijpen.

...de verdere ontwikkeling van het Copernicaanse systeem in de richting van een lemniscaatbanen stelsel of systeem van vormende krachten, ... gebaseerd op de specificaties van Rudolf Steiner, zal ook plaatsvinden. Maar hoe groot de weerstanden ook zullen zijn, uiteindelijk zal de mensheid de stap moeten zetten naar het begrijpen van de kosmische vormkrachten van de planetaire paden om op te stijgen uit het rijk van de dode vorm naar het rijk van het bewegende leven, het etherische, waaruit de met de fysieke zintuigen waarneembare vorm het eerst wordt geboren. In deze zin wijst Rudolf Steiner op de noodzaak voor de huidige mensheid om van het zuiver formele denken op te stijgen naar een denken in bewegingen.

Roland Schrapp, Het lemniscaatbanen systeem

Hier beginnen we aan een verkenning van wat men centrische ruimte, aardse ruimte, Euclidische ruimte en perifere ruimte, tegenruimte, negatieve ruimte kan noemen. Hieronder staat een citaat van de website van het Goetheanum over projectieve meetkunde, waarvan ik denk dat het ons zal helpen. Daarna zullen we ingaan op hoe Willi Sucher zijn beeld van de lemniscaat ontwikkelt.

De tegenruimte is de ruimte waarin subtiele krachten werkzaam zijn, zoals die van het leven, die niet voor gewone meting vatbaar zijn. Het is de tegenpool van de Euclidische ruimte. Zij werd ontdekt door de waarnemingen van Rudolf Steiner en geometrisch beschreven door George Adams en, onafhankelijk daarvan, door Louis Locher-Ernst. In plaats van de ideale elementen in een oneindig vlak te hebben, heeft zij ze in een 'PUNT op oneindig'. We noemen dit punt de contraruimte oneindigheid... Het verschijnt alleen zo voor een ander soort bewustzijn, namelijk een perifeer bewustzijn dat zo'n punt ervaart als een oneindige innerlijkheid in tegenstelling tot ons normale bewustzijn dat een oneindige uiterlijkheid ervaart.

Dit is dus echt interessant om over na te denken: dit punt van oneindige innerlijkheid en de oneindige uitwendigheid van ons objectbewustzijn waar wij het centrale punt zijn.

Video's: Cursus 6: Het Lemniscaat Perspectief, Sessie 2

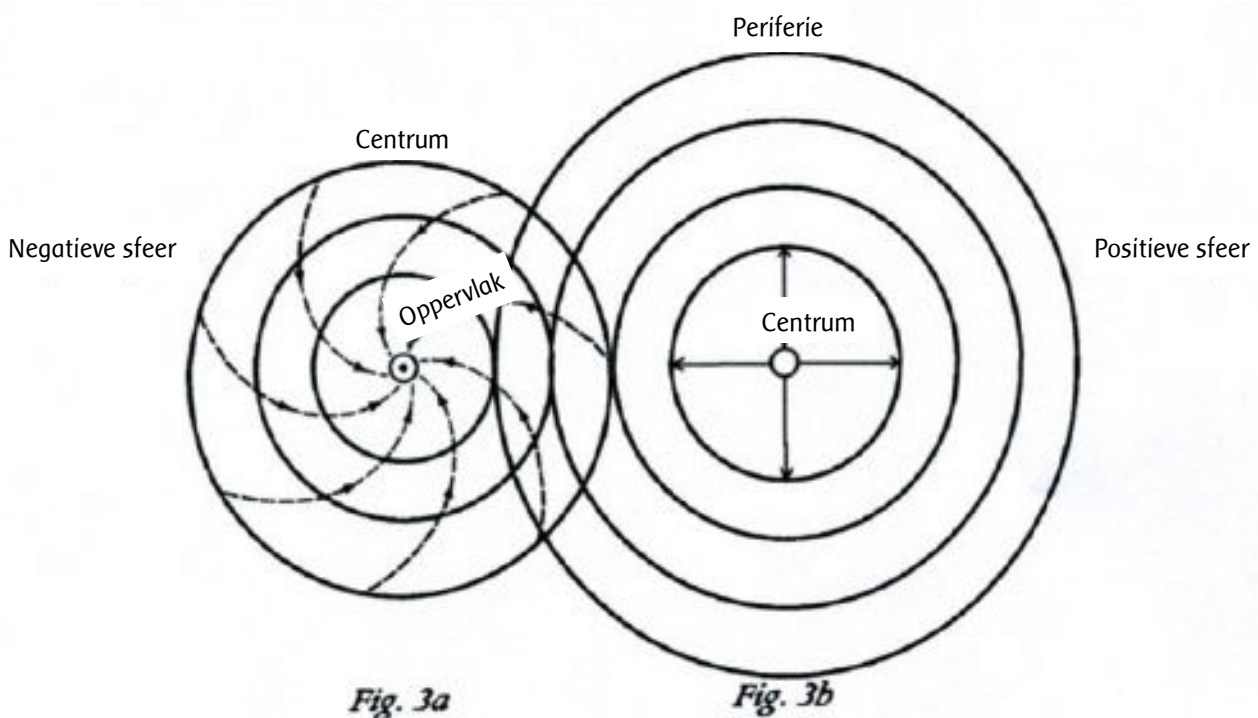
In een vorig hoofdstuk presenteerde ik Willi Sucher's 'golftheorie' van de kosmos, die het heliocentrische beeld geeft van de periferie van de Dierenriem en het binnenstromen vanuit de Dierenriem van zodiakale substantie. Laat ons nu trachten niet materialistisch te denken, maar deze kosmische substantie zien die begint te verdichten naarmate zij de aarde nadert. Op aarde bereikt zij de grootste dichtheid. Op de aarde begint deze verdichte substantie, idealiter, een proces van transformatie, vergeestelijking, en vervolgens op Venus en Mercurius wordt dit proces verder gefaciliteerd totdat deze substantie in de zon verdwijnt. Rudolf Steiner noemt de zon eigenlijk een lege ruimte, of negatieve ruimte.

Willi Sucher beschrijft in deze golftheorie hoe de substantie dan door het 'gat' van de zon verdwijnt. Wat wij ervaren als fysiek licht en warmte is slechts een bijproduct van een spirituele activiteit. De ware siderische substantie wordt volledig vergeestelijkt in deze centrale tegenruimte, deze negatieve ruimte van de zon. Wat gebeurt ermee? Het verschijnt weer in de periferie, en het golfproces begint opnieuw. Hier hebben we een soort eeuwigdurende stroom, een samenkomen, van perifeer leven in substantie, centriscie substantie, dan door het 'gat' van de zon, in de negatieve ruimte verdwijnt, en weer tevoorschijn komend als periferie.

Neem de tijd en probeer je deze gebeurtenissen voor te stellen zonder te proberen ze te analyseren of te intellectualiseren, maar houd ze vast als een beeld. Dan kun je dit verder uitwerken. Willi Sucher bouwt, in een van de artikelen die verzameld zijn in het boek dat nu Het Levende Universum heet, het beeld op van hoe deze lemniscaat wordt gevormd. Hij begint met te beschrijven hoe de lemniscaat vorm eigenlijk een archetypische vorm van leven is. Als men de morfologie van planten bestudeert, de groei van de plant in de natuur, dan vindt men een soort lemniscaat weefvorm.

Laten we eens kijken hoe Willi de grondgedachte achter deze lemniscaatvorm opbouwt. De volgende citaten komen allemaal uit The Living Universe, uit een lezing die op 12 januari 1956 werd gegeven.

Allereerst wil ik even ingaan op het idee van de lemniscaat. Waarom juist deze vorm? Waarom van alle vormen in de kosmos juist deze? Ziet u, het is verbonden met het principe van het leven zelf. Als we denken aan twee sferen van verschillende kwaliteit in de kosmos, bijvoorbeeld aan die sfeer van leegte waar we het over hadden, de zon, dat 'gat' in de kosmos. Wat voor soort zon zou dat zijn? Het is heel interessant om dit idee eens door te nemen. We hebben dat 'gat' in de ruimte, de zon aan de hemel die we zien in fig. 3a.

Hier presenteert hij figuur 3a en figuur 3b, naast elkaar. Figuur 3a is de afbeelding van de zon. U ziet in deze afbeelding waar we zojuist over hebben gelezen in de projectieve meetkunde als het punt in de periferie. Het centrum is de periferie en het gat is het oppervlak. Zet dit dan eens naast de ruimte waarin de aarde gecentreerd is, de euclidische ruimte van figuur 3b, waar het middelpunt en de periferie rond zijn.

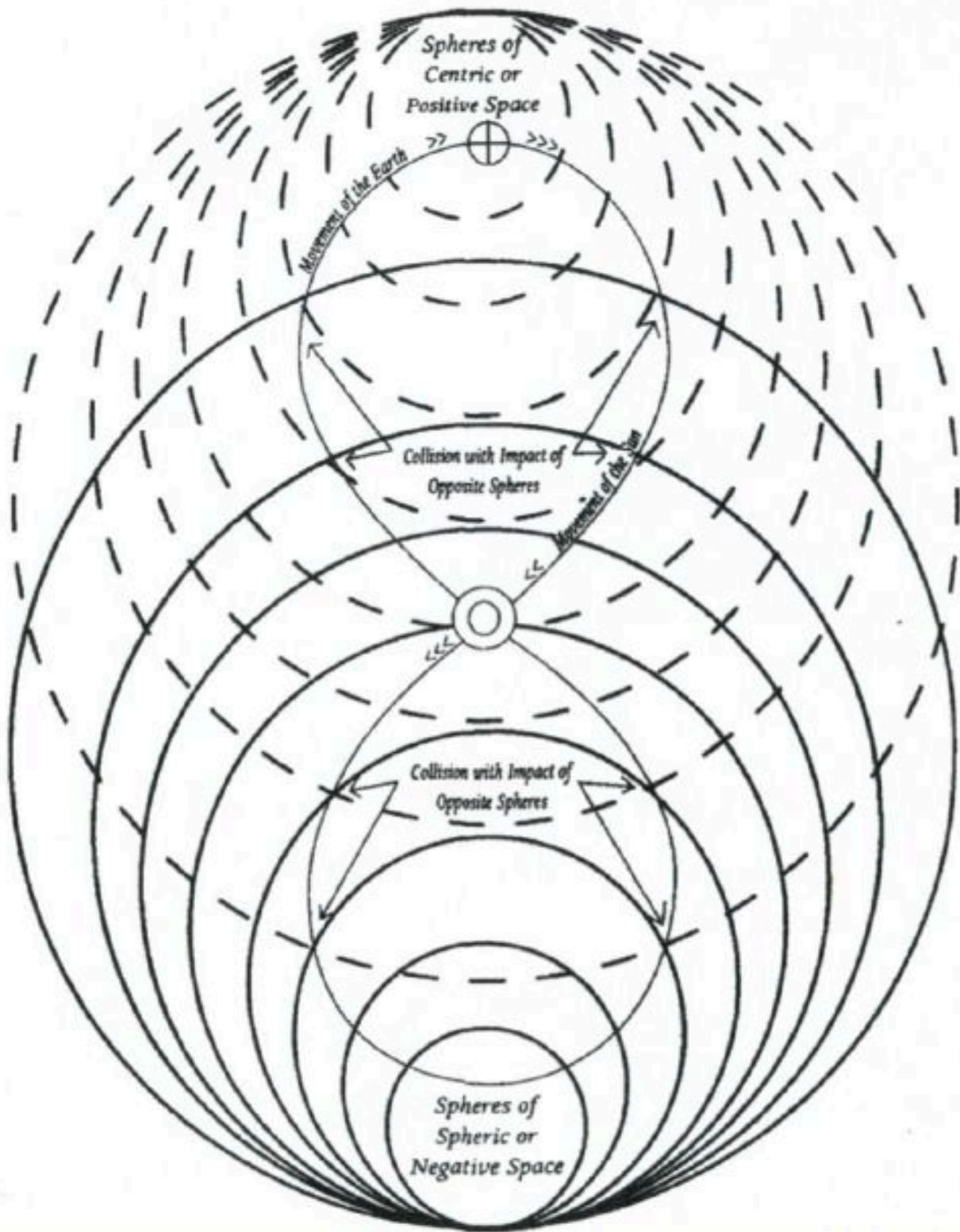
Hij zou de siderische zodiakale 'substantie', die zich hier buiten deze cirkel bevindt, aantrekken. Dit is duidelijk een sfeer met een negatief karakter, die niet doet wat je verwacht van deze tweede sfeer, aangegeven in fig. 3b, een sfeer die vertrekt vanuit een middelpunt en uitgaat naar de periferie - dit is het algemene aspect dat we ontwikkelen als we spreken van een sfeer. Maar deze zon in 3a is precies het omgekeerde, hij komt binnen vanuit wat we [gewoonlijk] een periferie zouden noemen, hoewel dat niet precies zo is, en komt uiteindelijk tot wat we een oppervlak kunnen noemen. Ik bedoel, deze [buitenste cirkel] is niet echt een periferie in 3a. Als we een cirkel nemen en binnenstebuiten keren, verplaatst het centrum zich duidelijk uit het midden, nietwaar? Waar zou het naar toe bewegen? -naar wat we in 3b zien als de periferie. Maar in 3a is het het middelpunt van die sfeer en dit [middelpunt], nou, als je het als een wereldbol beschouwt, zou het oppervlak zijn. Kun u het nog volgen? Nu zal ik 3a een negatieve sfeer noemen en de sfeer die vanuit het middelpunt zou beginnen en naar buiten zou gaan, zich uitbreidend naar de periferie, een positieve sfeer (3b).

Dan gaat hij verder met dit beeld:

Als we nu twee van zulke sferen hebben die elkaar snijden, en als deze twee entiteiten zouden bewegen, zouden we een lemniscaat krijgen. In de punten, waar de concentrische cirkels met elkaar botsen, zou men de basis vinden voor de tekening van een lemniscaat. De 'punten van botsing' tussen deze concentrische cirkels zouden de punten zijn die je zou moeten gebruiken om een Cassini-curve of lemniscaat - een achtfiguur - te tekenen.

In deze lezing beschrijft Willi Sucher hoe de lemniscaatvorm ontstaat uit het samenvallen van deze twee sferen van centrische en perifere kosmische ruimte.

Nu gaan we terug naar de tekening van Rudolf Steiner, waar hij de eerder getoonde basis lemniscaat nam en er een complicatie aan toevoegde. Hij toont dan niet alleen deze ene lemniscaat, maar ook nog een tweede lemniscaat, die een dubbele lemniscaat vormt, één ontstaan door het pad van de aarde en één door het pad van de zon. Deze twee lemniscaten convergeren alleen in hetzelfde gedeelte centrale middelpunt. Je kunt in dit beeld beginnen te zien dat we deze bewegende kosmos van zon en aarde hebben in een relatie tot elkaar, een specifieke relatie tot elkaar. Maar dat op een bepaald moment in het jaar de zon op dit centrale kruispunt van de Cassini-curve

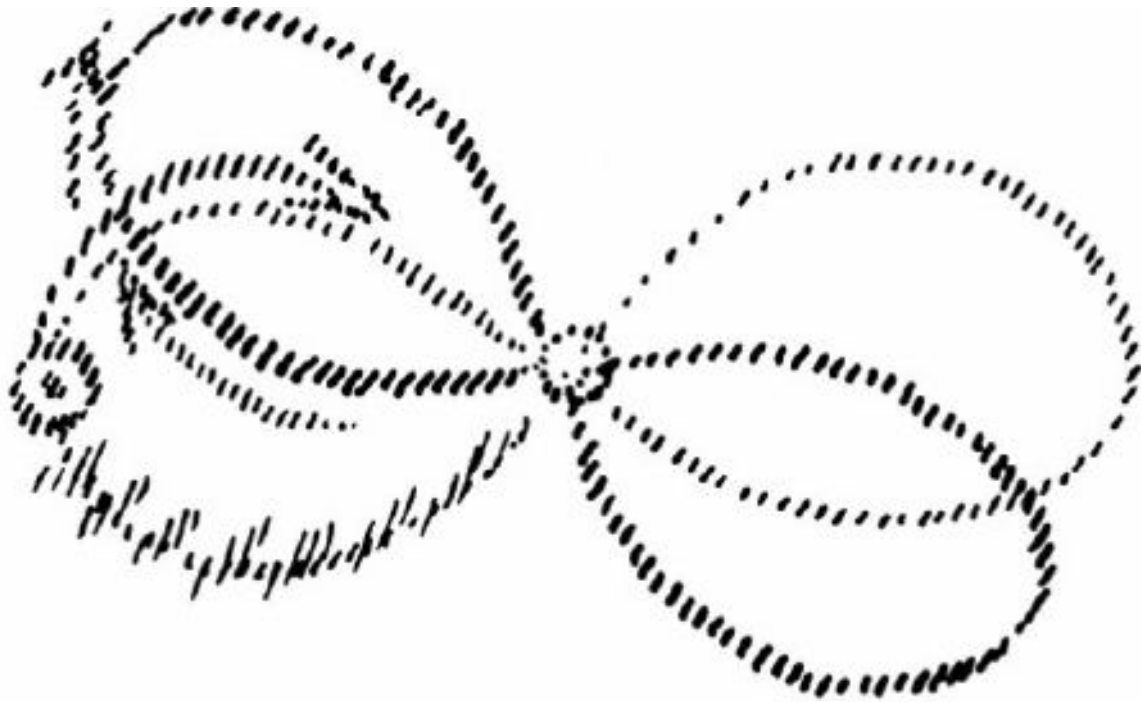
staat, de achtfiguur, en op een ander moment in het jaar de aarde op dezelfde plaats komt te staan als waar de zon eerder stond.

Laten we dus verder gaan met waar Steiner het over heeft en kijken naar dit beeld dat hij vervolgens op het schoolbord tekent:

Vanuit een bepaald gezichtspunt gezien, is dit de baan van de zon. Maar als ik hier deze lijn trek en de zon weer terugbreng, valt het punt niet precies op het eerdere

punt. Het ligt er iets boven. Dit is de werkelijke beweging van de zon die geestelijk kan worden waargenomen, maar ook de aarde maakt bepaalde bewegingen in de loop van een jaar. Geestelijk waargenomen beschrijft zij deze baan. Je moet het je in drie dimensies voorstellen.

Hier heb je dus de tekening die Steiner gaf

U kunt in de onderste kromme, de cirkel met de stippen en de pijl die naar het centrum beweegt, het pad van de zon zien. Dan is de dikkere gearceerde het pad van de aarde met de pijlen die vanuit het centrum bewegen en een tweede lemniscaat vormen.

En zoals Steiner zegt, stel je dit driedimensionaal voor. Ik heb thuis een zandloper, dat helpt me om dit als een sferische vorm te zien, driedimensionaal, niet tweedimensionaal. Dus, je hebt dit voortdurende pad van de zon en de aarde in deze driedimensionale dubbele lemniscaat die elkaar in het centrum kruist. Toch is dit centrale punt nooit echt hetzelfde, want als de zon weer terugkomt in het centrum, is hij een stukje verder opgeschoven. Dit is waar Steiner eerder naar verwees door te zeggen dat deze hele lemniscaat als het ware voorwaarts beweegt, of in de richting van het sterrenbeeld Hercules beweegt. Maar we moeten niet vergeten, zoals hij eerder zei, dat dit een geestelijke werkelijkheid is, die we projecteren in de ruimte. Dus, we hebben deze ongelooflijke dynamiek van de zon/aarde die een acht weeft in de loop van een jaar, en tegelijkertijd voorwaarts beweegt, zodat het nooit meer terugkomt op datzelfde centrale punt. Laten we verder gaan met nog een paar citaten om dit duidelijk te maken.

We moeten het pad van de aarde tekenen, waarbij de aarde in zekere zin naar de plaats neigt waar de zon is geweest, en dan weer de zon naar de plaats waar de aarde is geweest. Zo krijgen we de ene helft van de Lemniscaat - aarde, zon, aarde, zon. Als dit is rondgegaan, dan gaat het verder. Ze bewegen langs elkaar heen, zoals u

ziet. Zo krijgen we het ware pad van aarde en zon als we ons afwisselend voorstellen dat de aarde op de plaats staat waar we in onze tekeningen de zon hadden geplaatst, en de zon op de plaats waar we de aarde geplaatst hadden. Het feit is, dat wij geen ware relatie van beweging tussen aarde en zon krijgen als wij veronderstellen dat één van beide of de andere in rust is. Wij moeten veronderstellen dat beiden gelijktijdig in beweging zijn, waarbij de één de andere volgt, maar tezelfdertijd gaan zij langs elkaar. Zo moeten wij het ons dus voorstellen: in perspectief gezien staat de zon afwisselend in het middelpunt van ons planetenstelsel en dan weer staat de aarde waar wij ons de zon normaal gesproken voorstellen. Ze wisselen van plaats, om beurten als het ware. Maar het is ingewikkeld, want intussen hebben ook de planeten, overbodig te zeggen, hun situatie veranderd, wat geen geringe complicatie met zich meebrengt.

Rudolf Steiner, De verhouding van de verschillende takken van de natuurwetenschap tot de astronomie, Lezingen vanaf 1 jan. 1921

'Geen kleine complicatie'. Het is moeilijk dit beeld te dragen. Hij vertelt hoe de zon in zekere zin de aarde achter zich trekt, zodat de aarde altijd een kwart van de lemniscaat vorm achter loopt. Dus, als de zon in het middelpunt staat, staat de aarde op het buitenste punt van zijn kromming. Als de aarde in het middelpunt komt, is de zon in het buitenste punt van de ene helft van de kromming. Dan komt de zon weer terug in het centrum en is de aarde er weer aan de buitenkant. Ik kan het niet eens met mijn handen doen op deze camera. Maar je kunt zien hoe het weven in zijn werk gaat. (Deze tekst komt uit de videocursus waar de handen worden gebruikt om de beweging te maken).

Video's: Cursus 6: Het Lemniscaat Perspectief, Sessie 3

Laten we verder gaan met een ander citaat van Rudolf Steiner:

Maar, zoals je hieruit ziet, is er een punt in de kosmos, waar de zon en de aarde beide samen zijn, maar niet op hetzelfde moment. Wanneer de zon daar op haar weg is, of liever gezegd dit punt voor een kwart heeft verlaten, komt de aarde op het punt, dat de zon verliet. Na een bepaalde tijd zijn wij in feite op de plaats in de kosmische ruimte waar de zon was; wij volgen het pad van de zon, kruisen het en zijn op een bepaalde tijd van het jaar precies op de plaats waar de zon was. Dan gaan zon en aarde verder en na verloop van tijd is de aarde weer praktisch op de plaats waar de zon was. Met de aarde gaan wij door de plaats waar de zon is geweest. We varen er zagezegd doorheen. We varen er echter niet alleen doorheen, want de zon laat resultaten van haar activiteit achter in de ruimte die zij is doorgedaan, zodat de aarde de door de zon achtergelaten afdrücken binnentreedt en ze doorkruist - ze werkelijk doorkruist. De ruimte heeft een levende inhoud, een geestelijke inhoud, en de aarde gaat erin en doorkruist, beweegt zich door datgene wat de zon heeft teweeggebracht.

Ziet u, zo ziet de materie er geestelijk uit. Geestelijk gezien moet men dergelijke lijnen trekken als men denkt aan de banen van de aarde en de zon.... We hebben nu het

uiterlijke beeld, het zuiver geometrische beeld. Het andere beeld zal worden toegevoegd, en alleen uit een combinatie van de twee zal een latere mensheid het concept bereiken dat zij moet hebben.

Innerlijke impulsen van de evolutie (voortzetting)

Dit citaat van Steiner is al geruime tijd een punt van studie voor mij. Willi Sucher spreekt erover en probeert het uit te werken in de lezing die ik noemde. Ook Roland Schrapp neemt het op en ontwikkelt het. Zowel de zon als de aarde bewegen zich op verschillende paden op deze lemniscaat, onder een hoek ten opzichte van elkaar, op een soort zandloper vorm, behalve in dat centrale punt. Steiner spreekt hier over dit centrale punt waar de zon een afdruk achterlaat van wat zij voor de aarde heeft meegebracht en waarin deze een kwart jaar later kan stappen.

We hebben hier deze verbazingwekkende spirituele activiteit van de relatie tussen de zon en de aarde.

Dit staat centraal in wat ik heb geprobeerd op te pakken in mijn werk met de cyclus van het jaar en de Christelijke feesten. Steiner heeft op een gegeven moment wel gesproken over hoe er in vroegere tijden feesten waren die deze gebeurtenis vierden, maar hij heeft die feesten niet geïdentificeerd. Het lijkt echter duidelijk dat ze in relatie staan tot zonnewende- en Equinox-punten. Wanneer de ene planeet op het perifere punt staat en de andere in het centrum, is dit dan het zonnewende punt wanneer de zon het verst weg staat of is het wanneer de zon het dichtst bij de aarde staat? Of is het het Equinox punt wanneer de zon in het centrum staat en vice versa. Mijn eigen werk in het leven met de cyclus van het jaar is om dit te zien als de kern van waar het in de astrofische om gaat, namelijk de relatie met het feit dat de daad van Christus op de aarde plaatsvond. Het Zonnewezen verenigde zijn essentie met het aardwezen. Dit is een geestelijk beeld van deze vereniging van de zonnerealiteit met de aardse realiteit en het begin van de transformatie waarvan dit lemniscaat beeld een verbeelding is - deze onderlinge relatie van zon en aarde die samenwerken. Dit brengt een nieuw begrip, dat het heliocentrische, met de zon in het middelpunt, en het geocentrische, met de aarde in het middelpunt en de zon die haar omhult, overstijgt. De vraag is dus wat dat moment in het jaar is waarop de aarde komt en staat in de afdruk die de zon heeft achtergelaten, de spirituele afdruk? Ik zal in deze cursus niet verder op deze vraag ingaan, want het is mijn bedoeling eenvoudigweg het beeld te schetsen van dit astronomische lemniscaat-systeem zoals Steiner dat ontwikkelt.

De wiskundig-astronomische aspecten van dit nieuwe systeem vallen eerlijk gezegd buiten mijn expertise, omdat ik geen wetenschappelijke of astronomische achtergrond heb. Ik heb mij er echter voldoende mee vertrouwd gemaakt om het als een beeld te kunnen beginnen te dragen.

Men kan zich voorstellen hoe het zich verhoudt tot het Christelijk jaar en de relatie van deze lemniscaat-beweging tot het feestjaar. Voordat ik hier een kleine schat voor de camera presenteer (in de video's wordt later een model getoond van de lemniscaatvorm die voor Willi Sucher is vervaardigd), wil ik nog even teruggaan naar deze gedachte van hemelse geschiedenis, mythologische geschiedenis en aardse geschiedenis. We kunnen het ons voorstellen in de vorm van een U-curve

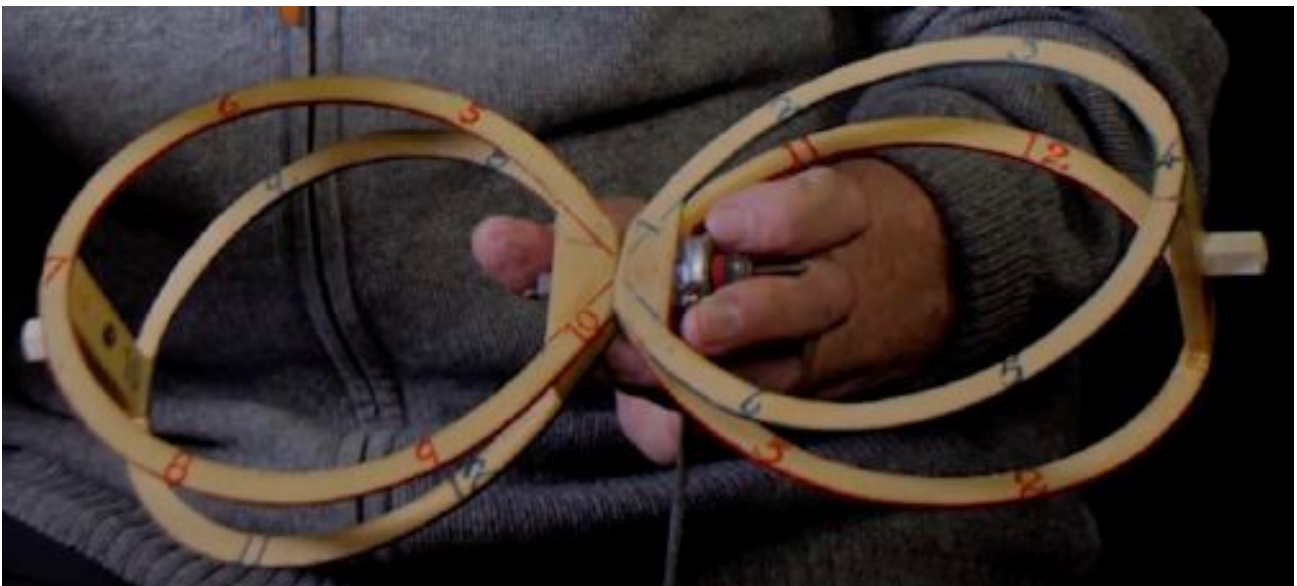

met de hemelse geschiedenis aan de top van de ene kant van de U-curve, dan naar beneden bewegend via de mythologische geschiedenis naar de bodem van de U-curve, de aardse geschiedenis. Dit is het punt van afscheiding, van egoïsme, het gevoel binnen het 'ik'. Dit is het begin van het opwaarts bewegen van de U-curve. Niet terug naar een mythologische geschiedenis, maar naar het rijk van de imaginatie en het nieuwe beeldbewustzijn, zoals dat waaruit de mythologieën zijn ontstaan, maar nu op een nieuwe bewuste manier. Dan gaan we uiteindelijk over naar een soort bewustzijn dat geen astronomisch model meer nodig heeft, omdat het zich dan begeeft in de nieuwe vorm van participatie, hemelse geschiedenis, maar dan op een volledig bewuste manier.

Ik wil één citaat van Steiner hieromtrent met u delen en daarna kunnen we naar het model kijken.

In de oudheid zou het niet mogelijk zijn geweest om berekeningen te maken met betrekking tot de sterrenbeelden en sterrenbanen; zij waren toen een uitdrukking van de vrije intelligentie en de vrije wilsactiviteit van goddelijk-geestelijke wezens. In de toekomst zullen zij opnieuw onberekenbaar worden. Berekeningen zijn alleen van betekenis voor de tussenliggende periode.

Antroposofische Leidende Gedachten (Ook Het Michaël Mysterie),
GA 26: Hemelse Geschiedenis - Mythologische Geschiedenis - Aardse Geschiedenis.
Het Mysterie van Golgotha, 4 jan. 1925

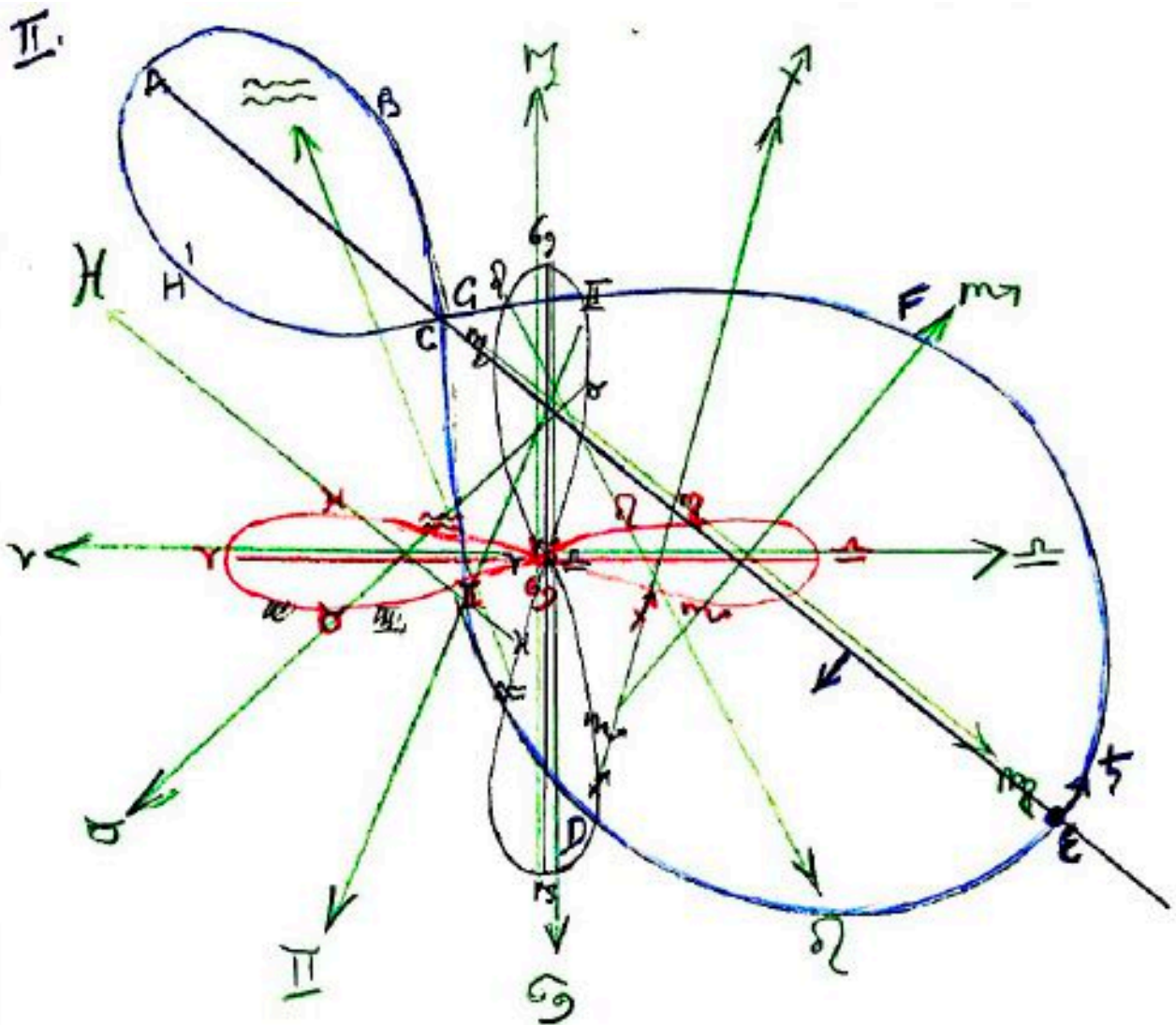

Ik wil graag deze schat met u delen. Het is een houten model dat gemaakt werd voor Willi Sucher, en ik voel me zeer gezegend dat ik het in mijn bezit heb. We zullen proberen het een beetje van dichtbij te bekijken, als de camera een kan inzoomen. Hier hebben we deze dubbele lemniscaat en u kunt de rode zien als de zon lemniscaat en de blauwe als de aarde lemniscaat en dit kruispunt in het midden. De hele lemniscaat beweegt zich ook in deze richting, als het ware vooruit lopend, door de kosmos, in de richting van, zoals Rudolf Steiner zegt, het sterrenbeeld Hercules. U kunt hier op het model zien hoe de getallen verlopen: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 zouden hier kruisen, er onderdoor gaan naar 8, 9, 10, 11, 12 voor de 12 maanden van het jaar. En de zon heeft zijn eigen lemniscaat met deze getallen. We hebben dus deze beweging en daaromheen in de periferie hebben we de dierenriem, dat is dit rijk van de duur, de vaste sterren die niet bewegen. Maar de zonne-

kosmos van de planeten maakt deze lemniscaat-vormen binnen de achtergrond van de twaalfvoudige zodiak. Je moet er zo over denken dat als we nu kijken, laten we zeggen in de lente, we de zon met daarachter de sterren van Vissen hebben, wat betekent dat de aarde in het tegenovergestelde sterrenbeeld staat. Als de zon en de aarde vooruit gaan, zijn ze in deze tegengestelde constellaties. Dus moeten we op de een of andere manier deze lemniscaatvorm bewerken zodat de zon en de aarde in deze tegengestelde constellaties van de dierenriem blijven staan. Je kunt je voorstellen dat het behoorlijk complex is. We moeten ook rekening houden met de planeten in hun bewegingen. Ik zal een laatste afbeelding laten zien als we deze cursus afronden. Steiner zei in een van de citaten dat het met de planeten nog ingewikkelder wordt, omdat Saturnus en Jupiter en Mars ook deelnemen aan deze lemniscaatvormen, buiten en rond deze aarde/zon lemniscaatvorm. Ook Venus en Mercurius maken kleinere lemniscaatvormen die dit lemniscaatpad van de zon en de aarde volgen. Men kan proberen zich dit levende prachtige weven van alle planeten voor te stellen, waardoor deze levensvormen in de kosmos ontstaan tussen ruimte en tegenruimte in het leven van vorm en beweging.

Om deze zeer elementaire inleiding af te ronden, volgt hieronder een van de vele tekeningen die Willi Sucher maakte, die je versteld zullen doen staan. Er zijn veel van deze tekeningen waarin Willi probeerde om dit zon/aarde lemniscaat pad als een soort kruisvorm te creëren. Deze heeft het pad van Saturnus er omheen. Je kunt er als het ware de sterrenbeelden op zien in de richtingen van waar de constellaties van de dierenriem zouden zijn.

Met dit beeld voor de toekomst, ronden we deze cursus af als een inleiding tot de astrofisie. Ik hoop dat het u heeft geleid op een reis die voor u vruchtbaar kan worden.

Auf I. folgende Konstruktion des ξ

Bijlage 1:

Enkele citaten van Rudolf Steiner over de sterren

De volgende citaten zijn slechts een selectie uit de uitgebreide kennis die Rudolf Steiner vanuit vele gezichtspunten over de kosmos van de sterren heeft verschaft. Er kunnen schijnbare tegenstellingen of verschillende gezichtspunten zijn. Dit toont alleen maar de complexiteit van de kosmos aan en de verwevenheid van de wezens die er wonen. Het vereist van ons dat we waarnemen met de ogen van de Imaginatie en horen met Inspiratie, in plaats van ons hersengebonden objectbewustzijn toe te passen in pogingen om een ordelijke 'tabel' te maken van wat de sterren 'betekenen'. Wanneer men deze sferen betreedt, kan men beginnen te zien hoe wat als een tegenstelling kan lijken, voortkomt uit één werkelijkheid, gezien vanuit verschillende perspectieven.

Over sterren en dierenriem

Wat is een ster?

Spreken van een 'fysieke' ster is niet juist. Want wat is een ster? Natuurkundigen stellen zich voor dat er aan de hemel een verbranding van gas of een soort proces van dien aard plaatsvindt. Maar zoals ik al zei, als ze daar werkelijk zouden kunnen komen, zouden ze verbaasd zijn geen brandend gas in de zon aantreffen, maar in feite een lacune, een gat in de ruimte, in een toestand die oneindig veel ijler is dan welke deeltjes aardse materie ooit zouden kunnen zijn. Alles is Geest, pure Geest. Ook de andere sterren zijn geen gloeiende, brandende gasmassa's, maar iets heel anders. Grenzend aan onze aarde met haar fysieke substanties en fysieke krachten, is de universele Kosmische Ether. Wij zijn in staat de Kosmische Ether waar te nemen omdat, wanneer wij er in kijken, ons gezichtsveld wordt begrensd en de omringende ether blauw lijkt. Maar om te geloven, zoals materialistische denkers doen, dat er fysieke substanties rondzwerfen daarboven in de Kosmos is slechts kinderlijke fantasie. Er bewegen geen fysieke stoffen rond, want op de plaats waar een ster wordt gezien, is er iets heel anders. De verste uithoeken van het etherische gebied zouden uit en voorbij de ruimte leiden, naar de sferen waar de Goden hun verblijfplaats hebben. En stelt u zich nu een bepaalde innerlijke relatie voor die kan bestaan tussen de ene persoon en de andere en die tot fysieke uitdrukking komt. Stel het u heel aanschouwelijk voor. Je wordt gestreeld door iemand die van je houdt. Je voelt de streling, maar het zou kinderachtig zijn om die op enigerlei wijze in verband te brengen met lichamelijke materie. De streling is helemaal geen materie, het is een proces, en je ervaart het innerlijk, in je ziel. Zo is het ook wanneer we naar buiten kijken in de sferen van de Ether. De Goden strelen in hun liefde de wereld. Maar de streling duurt lang, want het leven van de Goden omspant onmetelijke afstanden in de tijd. In werkelijkheid zijn de sterren de uitdrukking van liefde in de Kosmische Ether; er is niets fysieks aan hen. En vanuit kosmisch oogpunt betekent het zien van een ster het voelen van een liefkozing die door liefde is ingegeven. Naar de sterren staren is je bewust worden van de liefde die uitgaat van de goddelijk-geestelijke Wezens. Wat wij moeten leren beseffen is dat de sterren slechts de tekenen en symbolen zijn van de aanwezigheid van de Goden in het heelal. De natuurwetenschap heeft nog veel te leren op

haar weg van de illusie naar de waarheid! Maar de mens zal geen zelfkennis bereiken, noch zal hij zijn eigen ware wezen begrijpen, voordat deze natuurwetenschap is getransformeerd in een geestelijke wetenschap van de werelden voorbij de aarde.

Karmische Relaties Vol. VII, GA 239

Lezing 2, 8 jun 1924 Breslau

Over sterren als wezens

Het derde aspect stelt de grens voor van de zichtbare ruimte: dit is het aspect van de sterren. Maar de sterren verschijnen niet zoals ze er voor het fysieke oog uitzien. Voor het fysieke gezicht zijn de sterren punten van uitstraling op de grenzen van de ruimte in de richting waarheen we kijken. Als we het vermogen van Intuïtieve Kennis hebben verworven, zijn de sterren de onthullers van kosmische Wezens, Spirituele Wezens. En met Intuïtie zien wij in het spirituele Universum, in plaats van de fysieke sterren, kolonies van spirituele Wezens op de plaatsen waar wij denken dat de fysieke sterren zich bevinden.

Karmische Relaties Vol V, GA 239

Lezing 5, 11 jun 1924 Breslau

Over de dierenriem en cultuurtijdperken

Elk afzonderlijk cultuurtijdperk, zoals het betrekking heeft op de evolutie van het bewustzijn van elk volk, is verbonden met de voortgang van de zon door de dierenriem. U weet dat de tijd van overgang van het derde naar het vierde cultuurtijdperk werd vertegenwoordigd door het teken van de Ram of het Lam. Het Babylonisch-Assyrische tijdperk verzamelde in het teken van de Stier alles wat belangrijk was voor zijn tijd. Het Perzische tijdperk dat eraan voorafging, werd in het sterrenbeeld aangeduid met het teken van de Tweelingen. En als we nog verder het verleden in gaan komen we bij het teken van de Kreeft voor de Sanskriet cultuur. Dit tijdperk, waarin de zon in Kreeft stond ten tijde van de lente-equinox, was een keerpunt voor de mensheid. Atlantis was verzonken en de eerste sub-cultuur van het vijfde Grote Tijdperk was begonnen. Dit keerpunt werd aangeduid door Kreeft. Het volgende cultuurtijdperk begint op soortgelijke wijze met de overgang van de zon in het teken van de Tweelingen. Een volgende fase in de geschiedenis leidt ons naar de cultuur van Klein-Azië en Egypte, als de zon overgaat in het teken van Stier. En als de zon haar weg door de dierenriem vervolgt, begint het vierde cultuurtijdperk, dat in de Griekse legende verbonden is met Ram of het Lam (de sage van Jason en de zoektocht naar het Gulden Vlies). En Christus zelf werd, later in vroegchristelijke tijden, voorgesteld door het Lam. Hij noemde Zichzelf het Lam. Wij hebben de tijd getraceerd van het eerste tot het vierde cultuurtijdperk. De zon gaat door de hemelen, en nu komen we in het teken van de Vissen, waar we zelf op een kritiek punt staan. Dan, [in de toekomst], in de tijd van het zesde cultuurtijdperk, zal de tijd aanbreken dat de mens zo innerlijk gezuiverd zal zijn dat hij zelf een tempel voor het goddelijke wordt. Op dat moment zal de zon het teken van de Waterdrager binnengaan. Zo gaat de zon, die eigenlijk slechts de uiterlijke uitdrukking van ons geestelijk leven is, vooruit in de hemelse ruimte. Wanneer de zon bij de lente-equinox het teken van de Waterdrager binnengaat, zal zij voor het eerst volledig helder worden begrepen. Zo ging de Hoogmis verder, waarvan alle niet-ingewijden werden uitgesloten. Aan de achterblijvers werd duide-

lijk gemaakt dat het christendom, dat als een zaadje begon, in de toekomst iets heel anders als vrucht zou dragen, en dat met de naam Waterdrager Johannes [de Doper] werd bedoeld, die het christendom als een zaadje verstrooit, als met een mosterdzaadje. Aquarius of de Waterdrager betekent dezelfde persoon als Johannes die met water doopte om de mensheid voor te bereiden op het christelijke doopsel van vuur.

De Tempel Legende, GA 93
Lezing 12, 22 mei 1905 Berlijn

Zon en Zodiak: Centrum verschijnt weer aan periferie gerelateerd aan Kosmische Golf

Materie trekt meer en meer samen naar een centrum, en het vreemde is dat in dat centrum materie verdwijnt. (zie Willi Sucher over Kosmische Golf * blz) Stel je voor dat je een stukje van iets hebt dat zich meer en meer samentrekt naar het centrum toe. In het centrum verdwijnt het. Het wordt niet naar de andere kant geduwd, het verdwijnt absoluut in het niets in zijn eigen centrale punt! Zo kunt u zich voorstellen dat, naarmate de materiële delen zich naar het middelpunt samentrekken, op een dag de hele aarde in dat middelpunt zal verdwijnen. Maar dat is nog niet alles: in dezelfde mate waarin zij in het middelpunt verdwijnt, verschijnt zij weer in de omtrek. Daarbuiten in de ruimte komt zij weer terug. Op het ene punt in de ruimte verdwijnt de materie en komt op een ander punt weer te voorschijn. Daarbuiten komt het opnieuw tevoorschijn. De materie verdwijnt op de ene plaats en van buitenaf keert zij weer terug. Maar zij keert terug op zo'n manier dat zij alles met zich meebrengt wat de wezens die op de planeten hebben gewerkt, in haar substantie hebben ingeprent; natuurlijk niet in haar huidige vorm, maar in een vorm die deze transformatie haar heeft gegeven. Zo zie je de Dom van Keulen van de andere kant terugkomen, zijn materiële deeltjes verdwenen in het centrum. Niets, maar dan ook helemaal niets van datgene wat op een planeet tot stand is gekomen, gaat ooit verloren, het komt allemaal van de andere kant weer terug. Dat wat in het begin van onze evolutie gebeurde, voor de Saturnus ontwikkeling, moeten we buiten plaatsen, voorbij de Zodiak. De oerwijsheid noemde het de Kristallen Hemel, en in die kristallen hemel werden alle daden van de Wezens van een vroegere evolutie neergelegd. Zij vormden, om zo te zeggen, het fundament waarop de nieuwe Wezens begonnen te scheppen.

De Geestelijke Hiërarchieën en hun Weerspiegeling in de Fysieke Wereld, GA110
12 - 18 april, 1909 Düsseldorf

Over de zon en Michaël

Als we spreken vanuit het standpunt van echte sterrenkennis kunnen we zeggen: in het tijdvak dat we in de zeventiger jaren van de vorige eeuw zijn binnengetroten, zijn het vooral de geestelijke krachten die van de zon uitgaan, die een grote invloed moeten uitoefenen op alles in het psychische en fysieke leven, in wetenschap, godsdienst en kunst. In ons tijdvak moeten de invloed en de werkzaamheid van de zonnekrachten zich steeds meer verbreiden. Voor degenen met echte kennis is de zon niet de gassfeer die door de moderne natuurkunde wordt beschreven, maar een geheel van geestelijke wezens. En de belangrijkste geestelijke wezens, die het geestelijke uitstralen, zoals het zonlicht het lichamelijke en etherische uitstraalt, zijn gegroepeerd rond een Wezen dat, in overeenstemming met de

oude christelijk-heidens of christelijk-judaïstische terminologie, kan worden aangeduid als het Michaëlwezen. Michaël werkt vanuit de zon. De geestelijke invloeden van de zon kunnen ook de invloeden van Michaël en zijn heerscharen worden genoemd.

In het tijdperk dat aan het onze voorafging waren het niet de zonnekrachten, maar de maankrachten die de drijvende kracht waren achter het leven, de activiteit en het zoeken naar kennis van de mens. De maankrachten waren de drijvende krachten achter het tijdperk dat eindigde in de jaren zeventig na drie of vier eeuwen te hebben geduurd.

Ware en Valse Paden in Spiritueel Onderzoek, GA 243

Lezing 7, 18 aug 1924 Torquay

Planetaire Sferen

Over hiërarchieën en de aanwezigheid op planeten

Dit kan alleen begrepen worden als het verbonden wordt met een ander feit. Ik heb u gezegd dat de vele sterren aan de hemel slechts de uiterlijke tekenen zijn van koloniën van goden. Waar de sterren aan de hemel fonkelen, zijn in werkelijkheid koloniën van geestelijke Wezens. Maar u moet zich niet voorstellen dat deze goden hun bewustzijn alleen in Venus hebben, of alleen op de zon, of op Mercurius, of op Sirius. Zij hebben hun hoofdverblijfplaats, het brandpunt van hun bestaan in deze verschillende sferen, en dit geldt voor alle geestelijke Wezens van de kosmos die ook maar iets met de aarde te maken hebben. Het is echter onmogelijk om van hun bestaan in de kosmos te zeggen dat zij hun woonplaats alleen in Mars hebben, alleen in Venus, enzovoort. Paradoxaal als het zal lijken, ben ik toch verplicht te zeggen dat de Goddelijke Wezens die tot de aarde behoren en die Mars, Venus, Jupiter of een andere van de planeten - ook de zon - bevolken, blind zouden zijn als zij slechts één van deze sferen bewoonden. Zij zouden leven, zij zouden actief zijn - net zoals wij kunnen rondlopen en dingen kunnen grijpen zelfs als wij geen ogen hebben; maar zij zouden niet zien - ik bedoel natuurlijk op de manier waarop Goddelijke Wezens 'zien' - zij zouden een bepaald vermogen missen om waar te nemen wat er in de kosmos gebeurt. Maar dit, mijn beste vrienden, zal u ertoe brengen te vragen: Waar is dan het oog van de goden, waar is hun orgaan van waarneming? Dit waarnemingsorgaan wordt verschaft door de maan, onze buur in de kosmos - naast al haar andere functies. Alle Goddelijke Wezens die tot de zon behoren, tot Venus, Mercurius, Mars, Jupiter, Saturnus, hebben hun oog in de maan en zijn tegelijkertijd in de maan.

Karmische Relaties, Vol II, GA 236

Lezing 8, 10 mei 1924 Dornach

Saturnus Jupiter Conjuncties

...als op het kosmische uur van het lot in het leven van een mens een bepaalde relatie tot stand komt tussen Jupiter en Saturnus, dan flitsen er in het lot van de mens van die wonderbaarlijke ogenblikken van verlichting waarin vele dingen betreffende het verleden door het denken worden onthuld. Als wij in de geschiedenis zoeken naar gelegenheden in de tijd van de Renaissance (ongeveer 1400-1600) - vooral in de laatste periode - toen er een grote

vernieuwing was van oude wijsheidsimpulsen, zullen wij ontdekken dat dit rechtstreeks verband hield met een bepaalde relatie tussen Jupiter en Saturnus.

The spiritual individualities of the planets, GA 228

27 juli 1923 Dornach

Planetaire Sferen en Hiërarchieën

... dat de vele sterren aan de hemel slechts de uiterlijke tekenen zijn van koloniën van goden. Waar de sterren aan de hemel fonkelen, daar zijn in werkelijkheid koloniën van geestelijke Wezens. Maar u moet zich niet voorstellen dat deze goden hun bewustzijn alleen in Venus hebben, of alleen in de zon, of in Mercurius, of in Sirius. Zij hebben hun hoofdverblijfplaats, het brandpunt van hun bestaan in deze verschillende sferen, en dit geldt voor alle geestelijke Wezens van de kosmos die ook maar iets met de aarde te maken hebben. Maar het is onmogelijk om van hun bestaan in de kosmos te zeggen dat zij hun verblijfplaats alleen in Mars hebben, alleen in Venus, enzovoort.

Karmische Relaties Vol II, GA 236

Lezing 13, 30 mei 1924 Dornach

Maan, Mercurius, Venus

Ziet u, we gaan door de maan, Mercurius, Venus, en zon sferen. In elke sfeer ontmoeten we, om te beginnen, wat overeenkomt met de innerlijke krachten die we met ons meebrengen. Onze emoties, driften, hartstochten, zinnelijke liefde, verenigen ons in de maansfeer. In de Mercurius-sfeer ontmoeten wij alles wat te wijten is aan onze morele onvolkomenheden; in de Venus-sfeer al onze religieuze tekortkomingen; in de zonnesfeer alles wat ons scheidt van het zuiver menselijke.

Leven tussen dood en wedergeboorte, GA 140

15 dec 1912 Bern

Over Saturnus en de evolutionaire cyclus

Aarde, maan, zon, Saturnus. Engelen, Aartsengelen, Archai. Saturnus - een rijk van onzichtbare warmte. Herakleitos. Op Saturnus wordt innerlijke warmte uiterlijke warmte. Productie en ontbinding van warmte; inademing en uitademing van warmte - uitademing als vuur; gelijkenis met uitzetting en inkrimping bij ademhaling. De Rishis onderwijzen: vuur, naar binnen gezogen wordt het Ego van de Archai. De Archai die begint de uitgeademde warmte buiten te laten zonder het opnieuw in te ademen, leidt tot mannelijk bewustzijn, objectief bewustzijn en bewustzijn van het zelf. Saturnus wordt opgelost door de Tronen. Pralaya of nacht. Het karma van de Archai op Saturnus brengt de Oude Zon tot bestaan. Warmte verdeelt zich in licht en rook of lucht. Aartsengelen verschijnen op zon en verzekeren zich van een verblijfplaats. Zij hebben een innerlijk lichaam van warmte, geërfd van Saturnus, dat zich verdeelt in een innerlijk lichaam van licht en een uitwendig lichaam van rook. Uitademing, de zonnedag; inademing, de zonnenacht. Op de zon worden de warmte-eieren van Saturnus uitgebreed en worden beelden met innerlijk leven voortgebracht, die de dichtste lichamen waren die door de Aartsengelen werden gebruikt.

De Spirituele Hiërarchieën en hun Weerspiegeling in de Fysieke Wereld, GA 110

Lezing 3, 13 apr 1909 Düsseldorf ochtend

De warmte-eieren op Saturnus werden geschapen door het denken van de Aartsengelen; tegenwoordig gaat het denken niet verder dan het astrale. Evolutie is een systeem dat van nemen naar geven gaat. Op Saturnus gaven de Tronen hun eigen warmte aan de Archai, vergelijkbaar met de zijderupsen. De Archai gaven persoonlijkheid aan de warmte. De ontwikkeling van de Aartsengelen. Zij worden begroet door Cherubijnen. In de zonne-nachten, wanneer in de atmosfeer het licht de lucht heeft verlaten, weerkaatsen de Cherubijnen in de lucht de gestalte, die de kiem van het dierenrijk wordt. De Dierenriem.

De Geestelijke Hiërarchieën en hun Weerspiegeling in de Fysieke Wereld, GA110
Lezing 4, 12 april 1909 Dusseldorf avond

De Oude Saturnus was zo groot als een globe met als centrum de huidige zon en reikte zo ver als de huidige Saturnus. Evolutie van Saturnus tot Vulcanus. De Serafijnen, Cherubijnen en Tronen komen uit een vroeger zonnestelsel. Zij zijn in de nabijheid geweest van de hoogste godheid van allen, namelijk de Drie-eenheid. Serafijnen ontvangen de ideeën van de Drie-eenheid, Cherubijnen overpeinzen ze, Tronen zetten ze om in daden. Deze worden het eerste drievoudige Hiërarchie genoemd. Beschrijven we het werk van de tweede drievoudige hiërarchie. De Geesten van Wijsheid veranderden de Oude Saturnus in de Oude Zon en verdichtten Saturnus tot zo'n grootte dat, toen hij zon werd, hij zo groot was dat hij zijn centrum in de huidige zon zou hebben en zo ver zou reiken als de huidige Jupiter. De planeten zijn de grenzen van de oude werelden. De Geesten van Beweging verdichtten de Oude Zon tot een waterige globe, die de maan werd genoemd, waarvan de omvang vanuit de huidige zon als middelpunt zou reiken tot de huidige Mars. De schepping van de maan was anders dan die van de anderen, zij impliceerde later een splitsing in twee globes, zodat de zon samentrok en door een ander lichaam werd omgeven, in de baan van de huidige Mars, en in de periferie van het oorspronkelijke enkele lichaam. De oorsprong van het Kwaad en de Strijd in de Hemel. De Planetoïden.

De Geestelijke Hiërarchieën en hun Weerspiegeling in de Fysieke Wereld, GA 110
Lezing 5, 14 april 1909 Düsseldorf

Op Mercurius en Venus

Nu komen we bij Mercurius. In tegenstelling tot de andere planeten is Mercurius niet geïnteresseerd in dingen van een fysieke, materiële aard als zodanig, maar in alles wat in staat is tot coördinatie. Mercurius is het domein van de meesters van het coördinerende denken; Jupiter, de woonplaats van de meesters van het wijsheidsvolle denken.

Wanneer een mens uit het voor aardse leven neerdaalt in het aardse bestaan, is het de maanimpuls die de krachten levert voor zijn fysieke bestaan. Venus levert de krachten voor de basiskwaliteiten van hart en temperament. Maar Mercurius levert de krachten voor de vermogens van het intellect en de rede, vooral van het verstand. De Meesters van de krachten van coördinatieve kennis en mentale activiteit hebben hun verblijfplaats in Mercurius.

De Geestelijke Individualiteiten van de Planeten, GA 228
27 juli 1923 Dornach

De mens in relatie tot de planeten

Zoende zult u beseffen dat de mens in feite een microkosmos is. Hij is verwant met die dingen die hij in het normale bewustzijn nooit waarneemt. Maar hij zou niet in staat zijn zich te vormen, of zijn leven te ordenen, als de maankrachten niet in hem werkzaam waren vanaf zijn geboorte tot zijn zevende jaar. Later neemt hij de aard van hun invloed waar. Hij zou niet in staat zijn zijn ervaringen tussen zeven en veertien jaar te herscheppen als de Mercurius mysteriën niet werkzaam in hem waren; evenmin zou hij in staat zijn deze ervaringen te herscheppen tussen veertien en eenentwintig jaar - de periode waarin krachtige scheppende krachten in hem vloeien, als hij karmisch voorbestemd is om ze te ontvangen - als hij niet innerlijk verbonden was met de Venus-sfeer. En als hij niet verenigd zou zijn met de zonnesfeer, zou hij niet in staat zijn om een rijp begrip en ervaring van de wereld te ontwikkelen tussen de leeftijd van twintig en tweeënveertig jaar, de periode waarin we overgaan van de adolescent naar de volwassenheid.

Ware en Valse Paden in Geestelijk Onderzoek, GA 243
6. Initiatie-Kennis, Waakbewustzijn en Droombewustzijn
16 Augustus, 1924 Torquay

Over spreken, lopen, en denken; over Mars Jupiter en Saturnus; over moraliteit in het Etherische Rijk

Wandelen, spreken en denken hier op aarde hebben hun correspondentie in de geestelijke wereld: in de oriëntatie tussen de Hiërarchieën, in het weerklinken van het Kosmische Woord, en in het innerlijk oplichten van de Kosmische Gedachten.

De mens en de wereld van sterren, GA 219
Het geestzaad van het fysieke organisme van de mens.
Lopen, Spreken en Denken, en hun overeenkomst in de Geestelijke Wereld
Lezing 1, 26 nov 1922 Dornach

Over Saturnus ten opzichte van de maan

Natuurlijk is dat iets heel anders dan de kleine, onbeduidende, blauwachtige stralen van Saturnus die hier op aarde voor ons zichtbaar kunnen zijn. Daar zijn het geestelijke stralen, die uitstralen in het heelal - zelfs ophouden ruimtelijk te zijn; zij stralen uit in een sfeer voorbij de ruimte. Zij verschijnen aan ons op een zodanige wijze dat wij tussen dood en wedergeboorte in dankbaarheid terugkijken naar de buitenste planeet van ons aardse planetenstelsel (want Uranus en Neptunus zijn niet de eigenlijke aardse planeten; zij zijn er in een later stadium bijgekomen). Wij zijn ons ervan bewust dat deze buitenste planeet niet alleen op de aarde neerstraalt, maar ook in de verre ruimten van de Kosmos. En aan de geestelijke stralen die zij uitstraalt in de Kosmos danken wij het feit dat wij nu ontdaan zijn van de aardse zwaartekracht, ontdaan van de fysieke krachten van het spreken, ontdaan van de fysieke krachten van het denken. Saturnus, zoals hij uitstraalt in de kosmische ruimte, is in werkelijkheid onze grootste weldoener tussen de dood en een nieuwe geboorte. Vanuit een geestelijk standpunt gezien vormt hij in dit opzicht de tegenpool van de maankrachten.

De geestelijke maan-krachten houden ons op de aarde. De spirituele Saturnus-krachten stellen ons in staat om in de wijde uitgestrektheid van het Universum te leven.

De mens en de wereld van sterren, GA 219
Het geestzaad van het fysieke organisme van de mens.
Lopen, Spreken en Denken, en hun overeenkomst in de Geestelijke Wereld
Lezing 1, 26 nov 1922 Dornach

Saturnus, Jupiter, Mars

Saturnus wordt geholpen door Jupiter en Mars, die speciale functies te vervullen hebben waarover ik bij een volgende gelegenheid zal spreken - zolang de mens dus onder de invloed van Saturnus, Jupiter en Mars staat, is hij een wezen dat er niet naar streeft om in aardse zin te lopen of te spreken of te denken, maar om zijn oriëntatie te vinden te midden van geestelijke Wezens, om de Logos in zich te ervaren weerklinken, om de Kosmische Gedachten in zich te laten oplichten. En met deze innerlijke doelen en bedoelingen wordt het geest-zaad van het fysieke organisme in werkelijkheid naar de aarde gezonden.

De mens en de wereld van sterren, GA 219
Het geestzaad van het fysieke organisme van de mens.
Lopen, Spreken en Denken, en hun overeenkomst in de Geestelijke Wereld
Lezing 1, 26 nov 1922 Dornach

Zon, Mercurius, Venus in relatie tot de buitenplaneten en lopen, denken, spreken

De mens die uit de geestelijke werelden afdaalt naar de aarde heeft niet de minste neiging om blootgesteld te worden aan de aardse zwaartekracht, om te lopen, of om de spraakorganen in beweging te brengen zodat fysieke spraak kan weerklinken, noch heeft hij enige neiging om met een fysiek brein te denken over fysieke dingen. Hij heeft geen van deze vermogens. Hij verwerft ze pas wanneer hij als fysiek geest-zaad vanuit de sfeer van de Saturnus-krachten naar de aarde wordt gezonden, door de zonnesfeer gaat en dan de andere planetaire sferen binnentreedt - de sferen van Mercurius, Venus en de maan. De Mercurius-, Venus- en maansferen transformeren de kosmische voorbeschiktheid voor geestelijke oriëntatie, ervaring van de Logos en het innerlijk oplichten van Kosmische Gedachten, in de rudimentaire vermogens van lopen, spreken en denken. En de eigenlijke verandering wordt bewerkstelligd door de zon, dat wil zeggen, de geestelijke zon.

Doordat de mens in de sfeer van de maan komt - en de maankrachten worden geholpen door die van Venus en Mercurius - worden daardoor de hemelse aanleg voor oriëntatie, voor ervaring van de Logos, en voor Kosmisch Denken, omgezet in de aardse vermogens.

De mens en de wereld van sterren, GA 219
Het geestzaad van het fysieke organisme van de mens.
Lopen, Spreken en Denken, en hun overeenkomst in de Geestelijke Wereld
Lezing 1, 26 nov 1922 Dornach

De zon vrijheid en lotsbestemming

Te midden van al deze daden en impulsen van de planetaire individualiteiten staat de zon, die harmonie schept tussen de bevrijdende en de lotsbepalende planeten. De zon is de individualiteit in wie het element van noodzakelijkheid in het lot en het element van mense-

lijke vrijheid zich op een wonderbaarlijke manier verweven. En niemand kan begrijpen wat er schuilt in de vlamme schittering van de zon, tenzij hij in staat is dit verweven leven van lotsbestemming en vrijheid te aanschouwen in het licht dat zich uitspreidt in het heelal en zich weer concentreert in de zonnearmte.

Evenmin kunnen wij iets wezenlijks begrijpen van de aard van de zon zolang wij alleen in ons opnemen wat de natuurkundigen ervan weten. Wij kunnen de aard van de zon alleen begrijpen als wij iets weten van haar aard van geest en ziel. In dat rijk is zij de kracht die het element van noodzaak in het lot met warmte doordrenkt, die in haar vlam het lot oplost in vrijheid, en die, als de vrije geest verkeerd wordt gebruikt, deze weer verdicht tot haar eigen werkzame stof. De zon is als het ware de vlam waarin vrijheid een lichtende werkelijkheid wordt in het universum; en tegelijkertijd is de zon de substantie waarin, in as verdicht, verkeerd gebruikte vrijheid wordt gevormd tot bestemming - totdat het lot zelf lichtend kan worden en over kan gaan in de vlam van vrijheid.

De Geestelijke Individualiteiten van de Planeten, GA 228
zie volledige lezing 27 juli 1923 Dornach

Over de zonnesfeer en de rol van Christus

Dit wordt gevolgd door de zonnesfeer. Alleen wat de verschillen tussen de diverse religieuze belijdenissen overbrugt, kan ons helpen in de zonnesfeer.... We moeten bedenken dat we tussen dood en wedergeboorte ook in de zonnesfeer vertoeven, waar een grondig begrip van de Christusimpuls essentieel is. Wij moeten dit begrip met ons meenemen van de aarde, want Christus verbleef eens in de zon, maar, zoals wij weten, daalde Hij af van de zon en verenigde Zich met de aarde. Wij moeten Hem meenemen naar de periode van de zon, en dan kunnen wij door de Christus-impuls sociale wezens worden en Hem leren begrijpen in de sfeer van de zon.

Wij moeten leren onderscheid te maken tussen Christus en Lucifer, en in onze tijd is dat alleen mogelijk door middel van de antroposofie. Het Christusbegrip dat wij van de aarde meebrengen, leidt ons tot in de zonnesfeer. Daar fungeert het als een gids, om zo te zeggen, van mens tot mens, ongeacht geloofsovertuiging of belijdenis. Maar in de zonnesfeer komen we een ander wezen tegen dat woorden uitspreekt die vrijwel dezelfde inhoud hebben. Dat wezen is Lucifer. Wij moeten op aarde het verschil tussen Christus en Lucifer hebben leren kennen, want Lucifer zal ons nu begeleiden door de verdere sferen tussen dood en wedergeboorte.

Leven tussen dood en wedergeboorte V, GA 140
26 nov. 1912 , München

In de zonnesfeer na de dood

Waar de ruimte is, is niets; maar waar de zon is, is minder dan niets, daar is een leemte in de ruimte - en daar wonen de Geestelijke Wezens die in het boek 'De Wetenschap van de geheimen der ziel' worden aangeduid als de Exousiai, de Dynamis, de Kyriotetes. Daar hebben zij hun verblijfplaats en zenden hun eigen essentie en kracht door de hele schepping. Onder hen brengt de mens het grootste deel van zijn leven door tussen de dood en een nieuwe geboorte. In associatie met de Exousiai, Dynamis, Kyriotetes, en met menselijke zielen die karmisch met hem verbonden zijn die ook door de poort van de dood zijn gegaan,

en met nog andere Wezens waarvan het bestaan zelfs nauwelijks kan worden vermoed, wordt het karma voor het volgende aardse leven uitgewerkt en geformuleerd. De omstandigheden in dit zonnegebied zijn niet zoals ze op aarde zijn. Waarom stellen onze slimme wetenschappers - en slim zijn ze zeker - de zon voor als een gloeiende gasbol?

Dat komt omdat een zeker materialistisch denkbeeld hen ertoe aanzet fysische processen in de zon te ontdekken. Maar er is niets fysisch in de zon. Men kan hoogstens spreken van fysische processen in de corona van de zon, maar zeker niet in de zon zelf. In de zon is er niets dat lijkt op natuurwetten, want het is een wereld van de zuiverste geest...

In de zonnescfeer houdt de mens zich alleen bezig met zijn morele kwaliteiten en met die eigenschappen van zijn wezen die gezond zijn gebleven; de rest is terzijde gelegd. Het blijft in hem als een soort onvolledigheid, maar dit wordt goedge maakt in de zonnescfeer. Tijdens de eerste helft van het bestaan in de zonnescfeer zijn wij bezig met de voorbereiding van de juiste fysieke organisatie van het volgende aardse lichaam. Gedurende de tweede helft van het bestaan in de zonnescfeer, in vereniging met de Exousiai, Dynamis, Kyriotetes, en met menselijke zielen die karmisch met ons verbonden zijn, houden wij ons bezig met de voorbereiding van de morele kant van karma, de morele kwaliteiten die dan in het volgende leven aanwezig zullen zijn. Maar dit morele deel en het geestelijke deel van het karma - bijvoorbeeld specifieke talenten in de een of andere richting - worden dan verder uitgewerkt in de Mars-sfeer, in de Jupiter-sfeer en in de Saturnus-sfeer. En bij het doorlopen van deze sferen komen we te weten wat de 'fysieke' sterren in werkelijkheid zijn.

Karmische Relaties VII, GA 239

Lezing 2, 8 jun 1924 Breslau

Over zonnevlekken en verandering in planetaire condities

U weet dat wij ongeveer elke 11 jaar een periode van zonnevlekken hebben, wanneer in het schijnsel van de zon op de aarde bepaalde plaatsen verduisterd zijn, bedekt met vlekken of plekken. Dit is niet altijd zo geweest. In zeer oude tijden scheen de zon als een uniforme lichtschijs naar beneden. Er waren geen zonnevlekken. Bovendien zal de zon na enkele duizenden jaren veel meer vlekken hebben dan nu. De zon krijgt steeds meer vlekken. Ook dit is de uiterlijke manifestatie van het feit dat de Michaëlkracht, de Kosmische Kracht van Intelligentie nog steeds afneemt. In de toename van de zonnevlekken in de loop van de Kosmische Evolutie openbaart zich het verval van de zon; de zon binnen de kosmos wordt steeds schemeriger en ouder. En bij het verschijnen van een voldoende groot aantal zonnevlekken erkenden de andere Planetaire Intelligenties dat zij nu niet langer door de zon worden geregeerd. Zij besloten de aarde niet langer afhankelijk te laten zijn van de zon, maar haar voortaan rechtstreeks afhankelijk te maken van de gehele kosmos. Dit gebeurde door middel van de planetaire Raadslieden van de Aartsengelen. Met name onder de leiding van Oraphiel vond deze emancipatie van de Planetaire Intelligenties van de zonne-Intelligentie plaats. Het was een volledige scheiding van Kosmische Machten die tot dan toe bij elkaar hoorden. De zonne-Intelligentie van Michaël en de Planetaire Intelligenties kwamen geleidelijk in kosmische oppositie tegenover elkaar te staan.

Karmische Relaties Vol III, GA 237

Lezing 11. Intrede van de Michaëlkrachten. Beslissend karakter van de Michaël-impulsen

8 aug 1924 Dornach

MERCURIUS Sfeer

Mercurius en Intellect

We komen nu bij Mercurius. In tegenstelling tot de andere planeten is Mercurius niet geïnteresseerd in dingen van een fysieke, materiële aard als zodanig, maar in alles wat in staat is tot coördinatie. Mercurius is het domein van de meesters van het coördinerende denken; Jupiter, de woonplaats van de meesters van het wijsheidsvolle denken.

Wanneer een mens uit het vooraardse leven neerdaalt in het aardse bestaan, is het de maanimpuls die de krachten levert voor zijn fysieke bestaan. Venus levert de krachten voor de basiskwaliteiten van hart en temperament. Maar Mercurius levert de krachten voor de vermogens van het intellect en de rede, vooral van het verstand. De Meesters van de krachten van coördinatieve kennis en mentale activiteit hebben hun verblijfplaats in Mercurius.

De Geestelijke Individualiteiten van de Planeten, GA 228
volledige lezing 27 juli 1923 Dornach,

De Mercurius-sfeer na de dood en het verband met ziekte

Wanneer de mens in de Mercurius-sfeer komt, ondergaat hij een verdere zuivering. Zelfs wanneer hij in de maansfeer die morele eigenschappen heeft afgelegd, die ongeschikt zijn voor de Kosmos, blijven de geestelijke tegenhangers van zijn lichamelijke zwakheden, van zijn lichamelijke gebreken, nog bij hem, evenals de neigingen tot ziekte en de gevolgen van de ziekten, waaraan hij hier op aarde leed. Hoe verrassend het ook moge lijken, het is zo dat de mens in het leven tussen de dood en een nieuwe geboorte eerst zijn morele tekortkomingen terzijde schuift en pas later, wanneer hij in de Mercurius-sfeer komt, zijn lichamelijke gebreken. In de Mercurius-sfeer wordt zijn ziel gezuiverd van de innerlijke effecten van die ziekelijke processen die tijdens zijn leven op aarde tot uiting kwamen in ziekte, en in zijn ziel wordt hij volkomen gezond. U moet onthouden dat de mens één geheel is. Vanuit het occulte standpunt is het onjuist om over hem te spreken als over een samenstelling van geest, ziel en lichaam. Hij is niet een samenstelling van deze drie bestanddelen, maar wanneer wij hem observeren wordt hij aan de ene kant onthuld als lichaam, aan de andere als geest, en tussen lichaam en geest, als ziel. In werkelijkheid is de mens één geheel, een op zichzelf staande eenheid. De ziel en de geest zijn betrokken bij de omstandigheden die bij ziekte heersen. En wanneer de mens het fysieke lichaam bij de dood heeft afgelegd, zijn de gevolgen van de ervaringen die het gevolg zijn van de ziekteprocessen, om te beginnen, nog steeds in zijn ziel aanwezig. Maar in de Mercurius-sfeer worden deze effecten uitgewist onder de invloeden van de Wezens die wij kennen als de Archangeloi.

Karmische Relaties VII, GA239

Lezing 2, 8 jun 1924 Breslau

Deze Genii (Wezens) zijn echter ook te ontmoeten op het pad van een ander soort onderzoek waar ik op zinspeelde en waarvan de resultaten verschijnen in het boek dat Dr. Ita Wegman en ik samen hebben uitgewerkt op het gebied van de geneeskunde. [Grondslagen voor een verruiming van de geneeskunde: een uitbreiding van de genezingskunst door geestelijke kennis. Rudolf Steiner Press, 1967]. Wanneer men op deze wijze naar een Inwij-

dingskennis van de natuur zoekt, komt men op soortgelijke wijze bij Mercurius Genii; deze Mercurius Genii benadert men omdat zij een bijzondere rol spelen in het karma van de mens. Wanneer de mens door het leven gaat tussen de dood en een nieuwe geboorte, wordt hij allereerst gezuiverd ten aanzien van zijn morele kwaliteiten; dit gebeurt onder invloed van de maanwezens. Door de Mercurius wezens worden zijn ziekten omgezet in geestelijke kwaliteiten. In de Mercurius-sfeer worden de ziekten die een mens in zijn leven ondergaat, door de Mercurius wezens omgezet in geestelijke energieën, geestelijke kwaliteiten. Dat is een buitengewoon belangrijk gegeven en het leidt verder, namelijk tot het onderzoek van karma vraagstukken in zaken die op enigerlei wijze verband houden met ziekte.

Karmische Relaties VIII, GA 240
lezing 5, 24 aug 1924 Torquay

Mars, Mercurius, Venus voorbeeld in het leven na de dood

Over het karma van Herbert Heine: Na de invloeden in de Mercurius- en de Venus-sfeer te hebben geabsorbeerd, ging deze individualiteit over in de Mars-sfeer, waar zich een zekere agressiviteit ontwikkelde voor het volgende aardse leven; de ervaringen van een eerder leven werden omgezet in een vermogen waarin een zekere ader van agressiviteit aanwezig was. In de Mercurius-sfeer kreeg de ziel de neiging om van de ene ervaring naar de andere te flitsen, van het ene concept naar het andere, en in de Venus-sfeer kroop een element van erotiek - erotiek in de geestelijke zin - in de verbeeldingskracht, de conceptuele vermogens.

Karmische Relaties VII, GA239
Lezing 3, 9 jun 1924 Breslau

VENUS SFEER

In de Venussfeer

Wanneer wij dus in de Venussfeer aankomen, zijn wij in een bepaald opzicht verminkt. In de Venussfeer heerst het element van de zuiverste Liefde - zuiverste Liefde in de spirituele zin; en het is deze Kosmische Liefde die wat nu overblijft van de mens van de Venussfeer naar het zonne-bestaan draagt.

Karmische Relaties VII, GA 239

Lezing 2, 8 jun 1924 Breslau

Over Venus en Boeddha

U moet hier denken aan de beschrijving in 'De wetenschappen van de geheimen der ziel GA 13' van het begin van de aarde-evolutie, - hoe, na het interval tussen maan en aarde, de zon weer werd verenigd met de aarde en de andere planeten, en hoe zij zich daarna allemaal weer scheidde, en als het ware als een bolster of omhulsel de een na de ander werden afgeworpen. (Zie ook mijn lezingencyclus over de *Geestelijke Hiërarchieën.) Er was dus ooit de toestand waarin de aarde met de zon verenigd was. Toen scheidde aarde en zon zich, en je weet dat daarna ook de maan zich afscheidde, en dat de aarde werd versterkt door zielen die van andere planeten kwamen. Laten we nu onze aandacht vestigen op het tijdstip waarop de zon zich juist van de aarde heeft gescheiden. Toen deze scheiding plaatsvond, bevonden de twee planeten Venus en Mercurius - ik geef ze hun astronomische namen - zich nog binnen de zon. Alleen de aarde scheidde zich af, Venus en Mercurius bleven binnen de zon. We hebben nu dus zon en aarde. Op aarde gaat de evolutie verder. Slechts een klein aantal menselijke wezens blijft achter; anderen gaan naar de planeten, om later weer terug te keren. Met de zon gingen ook wezens mee, want de wereld bestaat niet alleen uit uiterlijke materie, maar ook uit wezens. Wezens gingen met de zon mee toen deze zich van de aarde scheidde. En hun Leider is de Christus. Want op het moment in de aardse evolutie dat de zon zich van de aarde scheidde, was wat men de heerschappij van de Christus over Lucifer en de andere planetaire geesten kan noemen, reeds tot vervulling gekomen. Later scheidde Venus en Mercurius zich af. Laten we even stilstaan bij het vertrek van Venus van de zon. Samen met Venus zijn Wezens die aanvankelijk ook met de zon waren meegegaan, maar daar niet hebben kunnen blijven. Deze maken zich los en nemen hun intrek op Venus. Onder hen is het Wezen dat achter de latere Boeddha staat. Hij ging als een boodschapper van de Christus naar de bewoners van Venus. De Christus zond hem naar Venus, en hier op Venus doorliep Boeddha allerlei evolutiestadia. Later kwamen er zielen terug van Venus naar de aarde. De gewone menselijke zielen waren natuurlijk maar weinig ontwikkeld. Boeddha echter, die ook naar de aarde afdaalde met de Venuszielen, was een hoogontwikkeld wezen, - zo hoogontwikkeld dat hij meteen een Bodhisattva kon worden en vervolgens een vroege Boeddha. Zo hebben we in Boeddha iemand die lang geleden door Christus was uitgezonden en de taak had het werk van Christus op aarde voor te bereiden. Want zijn zending naar de Venusmensen had deze betekenis, - dat hij vooraf naar de aarde moest gaan, als een voorloper van de zon. En nu zult u kunnen begrijpen dat Boeddha, die langer bij Christus was dan de andere aardmensen - want de aarde scheidde

zich eerder af - alleen dat deel van de Christusimpuls nodig had dat hij nog in zich had van de zon, om hem in staat te stellen het Christusgebeuren vanuit de geestelijke wereld te volgen. Voor Boeddha was dat voldoende. Andere menselijke wezens moesten wachten op het Christusgebeuren op aarde. Maar omdat Boeddha deze speciale relatie tot de Christus had, omdat hij door de Christus als een voorloper was uitgezonden, hoefde hij niet op aarde het Christusgebeuren af te wachten. Hij nam van de aarde het vermogen mee om zich - zelfs zonder de hulp van de Christus, die andere mensen nodig hebben - te herinneren wat het ik op aarde betekent. Daarom was hij ook in staat om naar beneden te kijken en het Christusgebeuren vanuit hogere werelden te aanschouwen. Zo was lang tevoren in het Wereld Al de voorbereiding getroffen voor de opmerkelijke missie die Boeddha in opdracht van Christus had ondernomen. Want hij werd eerst naar de Venusmensen gezonden - en vergelijk wat ik u nu vertel met de lezingen die ik in Helsingfors heb gehouden [[link naar de lezing Engels of Duits](#)] - en daarna naar de aarde; daarna keerde hij terug naar de Marsmensen, en moest daar verder werken, om op Mars de missie uit te voeren waarvoor hij zich zo lang had voorbereid.

De mens in het licht van het occultisme, Theosofie en Filosofie, GA 137
Lezing X, 12 jun 1912 Oslo

In de Venus Sfeer

De volgende sfeer na de dood is de zogenaamde Venus-sfeer In deze sfeer worden we kluizenaars als we op aarde een irreligieuze inslag hadden. Wij worden gezellige geesten als wij een religieuze neiging met ons meebrengen. Zoals wij in de fysieke wereld in staat zijn onze toewijding aan de Heilige Geest te voelen, zo zullen wij in de Venus-sfeer iedereen aantreffen met een gelijksoortige neiging tot het goddelijk geestelijke. In de Venus-sfeer zijn de mensen gegroepeerd volgens religieuze en filosofische tendensen. Op aarde is het zo dat zowel religieus streven als religieuze ervaring nog steeds een overheersende rol spelen. In de Venus-sfeer is de groepering zuiver volgens godsdienstige belijdenis en levensbeschouwelijke zienswijze. Zij die dezelfde wereldbeschouwing delen, zijn in de Venus-sfeer bijeen in grote, machtige gemeenschappen. Het zijn geen kluizenaars. Alleen zij die geen religieus gevoel en ervaring hebben kunnen ontwikkelen zijn hier kluizenaars...In het algemeen kunnen we zeggen dat we samenkomen met hen die dezelfde wereldbeschouwing hebben, met hetzelfde geloof als wij. Andere belijdenissen zijn moeilijk te begrijpen in de Venus-sfeer.

Leven tussen dood en wedergeboorte, GA 141
Lezing VII, 15 Dec. 1912 Bern

MARS SFEER

Mars de Spreker

Mars is de planetaire individualiteit die in de loop van de evolutie van de mensheid de mens op allerlei manieren aanzet tot het doen van uitspraken over de mysteriën van de kosmos. Mars heeft zijn goede en zijn minder goede kanten - hij heeft zijn Genie en zijn Demon. Zijn Genie werkt zo dat de mensen van het universum de impulsen krijgen om te

spreken; de invloed van zijn Demon leidt ertoe dat de spraak op vele en verschillende manieren wordt misbruikt. In zekere zin kan Mars de agitator in ons universum worden genoemd. Hij is er altijd op uit om te overreden, terwijl Jupiter slechts wil overtuigen.

De Geestelijke Individualiteiten van de Planeten, GA228
volledige lezing, 27 juli 1923 Dornach

Marsfeer Karakter en Daad van Boeddha

De doorgang door de marsfeer. Wanneer een mens overgaat van de Sfeer van de zon naar de sfeer van Mars, zijn de bestaansvoorwaarden waarin hij terechtkomt heel anders in onze huidige tijd dan betrekkelijk kort geleden. Voor de ogen van de ziener is het overduidelijk dat er een goede reden was voor de beweringen, afkomstig van de helderziendheid die de mensheid eens bezat, over de verschillende lichamen die het planetenstelsel samenstellen. Het was geheel in overeenstemming met de feiten dat Mars werd beschouwd als het lid van ons planetenstelsel dat verbonden was met alle oorlogszuchtige, agressieve elementen in de evolutie van de mensheid.....

Toen, in de zeventiende eeuw, trok de Boeddha zich terug uit het aardse bestaan en volbracht voor Mars een daad die, hoewel niet van de omvang van het Mysterie van Golgotha, er toch op leek en op Mars overeenkwam met het Mysterie van Golgotha op aarde. Aan het begin van de zeventiende eeuw werd de Boeddha de verlosser, de redder van Mars. Hij was de individualiteit wiens missie het was vrede en harmonie te brengen in de agressieve natuur van Mars. Sindsdien is de Boeddha-impuls op Mars te vinden, zoals de Christus-impuls sinds het Mysterie van Golgotha op aarde te vinden is.

Leven tussen Dood en Wedergeboorte, GA 140
Lezing VII, 15 Dec. 1912 Munchen
Zie ook de volledige lezing

Aard van Mars en daden van Boeddha

Op Mars was het zo, dat de mensen die daar gebleven waren in groot gevaar verkeerden, zoals de mensen op aarde in gevaar verkeerden, waaruit Christus hen bevrijdde. Het gevaar voor de Mars-mensen was, dat hun astraallichaam - zij hebben, zoals u weet, geen Ik om zich te ontwikkelen zoals wij - hun astraallichaam, en daardoor indirect ook hun etherlichaam, aan een zeer ernstige krachtvermindering zou kunnen lijden en zou kunnen verdrogen. De hele aard van de Mars-mensen is van dien aard gebleken, dat zij tot verschrikkelijke oorlogen leiden. De mensen van Mars zijn geneigd zich permanent op een bepaalde plaats te vestigen. De mensen op aarde zijn kosmopolitisch ingesteld; de Marsbewoners daarentegen zijn aan hun geboortegrond gebonden; er zijn maar weinig kosmopolieten onder hen. En er is, of liever was, op Mars voortdurend oorlog en strijd, te wijten aan de astrale lichamen die zeer sterk zijn en niet getemperd en verzacht zijn door een Ik. Als u erover nadenkt, zult u begrijpen dat er onder mensen die zich op deze manier ontwikkelen onvermijdelijk een vreselijke hoeveelheid strijd en conflicten moet zijn. Mars is niets anders dan een soort gereïncarneerde maan; wat het astrale lichaam in zich draagt is niet getemperd met de verzachtende invloed van het Ik, met als gevolg dat de mannen van Mars een buitengewone lust tot oorlog hebben. De Grieken handelden naar een waar weten toen zij Mars tot de God van de oorlog maakten. Men wordt inderdaad met verwondering en verba-

zing vervuld wanneer men in de wereld der legende deze echo's van de waarheid aantreft. Onvergetelijk is de indruk die men krijgt wanneer men, na te hebben ontdekt dat daar verschrikkelijke oorlogen hebben plaatsgevonden, ontdekt dat deze occulte kennis aanwezig is in de namen die werden gegeven uit de kennis die in de oude Mysteriën besloten ligt.

Denk aan de voortzetting van het leven van Boeddha, deze Meester van Mededogen en Liefde, deze Meester in het overwinnen van kastenverschillen, en u zult de zending begrijpen die Boeddha op Mars had, - om iets in te voeren waartoe de Marsbewoners nooit zonder hulp zouden kunnen komen, iets wat op hen zou overkomen als een overdreven vroomheid, een soort van kloosterlijke levenshouding. Want het was de opdracht van Boeddha om door middel van een opvallend voorbeeld van buitengewone nederigheid en armoede de Marsbewoners tot een leven in deze richting aan te sporen. Ik kan hier slechts een begin maken met het schetsen van Boeddha's invloed op Mars. De betekenis van zijn werk daar voor de Marsbewoners die zonder het Ik leven, is in feite geheel gelijk aan de invloed van een verlosser en een redder, iemand die de mensen bevrijdt tot een hogere wereldopvatting. En terwijl op aarde universele broederschap en naastenliefde in hun diepste impuls verbonden zijn met de Christus, is kosmopolitisme in zijn wezenlijke karakter verbonden met de Verlossingsakte die Boeddha op Mars moet vervullen.

De mens in het licht van occultisme, Theosofie en Filosofie, GA 137
10e lezing, 12 jun 1912 Oslo

Mars sfeer en de mogelijkheid van Karma afhankelijk van de mens * Andere datum

Wanneer een ziel door de Mars-sfeer ging in tijden vóór het Boeddha Mysterie, was zij voornamelijk begiftigd met krachten van agressiviteit. Sinds het Mysterie van Boeddha ondergaat een ziel wezenlijk andere ervaringen als zij van nature geschikt is om iets van de Mars-krachten te verkrijgen... gedurende een bepaalde periode tussen de dood en een nieuwe geboorte, tijdens de passage door de Mars-sfeer, heeft iedere menselijke ziel de mogelijkheid om franciscaan of boeddhist te zijn en alle krachten te ontvangen die uit dit soort gevoelens en ervaringen kunnen voortvloeien. De doortocht door de Mars-sfeer kan dus van groot belang zijn voor de menselijke ziel. De mens echter schrijft zijn volmaaktheden en onvolmaaktheden in, daar waar hij binnentreedt, al naar gelang hun affiniteit met de karakteristieke eigenschappen van die sfeer.

Leven tussen Dood en Wedergeboorte II, GA 140
Lezing XIII, 12 mrt 1913 Munchen

De invloed van Mars beschreven in Voltaire en Ignatius Loyola, stichter van de Jezuïeten

Hij verwierf daardoor een sterk agressieve natuur, maar aan de andere kant ook een wonderbaarlijke gave van spreken; want de Wezens van Mars bereiden uit de kosmos alles wat tot spraak en taal behoort en plaatsen het in het karma van de mens. Waar artistieke vaardigheid en vloeiendheid in het spreken zich in het karma van een mens vertonen, zijn deze terug te voeren op het feit dat zijn karmische ervaringen hem in de nabijheid van Marswezens hebben gebracht.

Karmische Relaties VIII, GA 240
Lezing 5, 24 aug 1924 Torquay

JUPITER SFEER

Jupiter en de Kyriotetes

Jupiter is de Denker in ons planetenstelsel, en denken is de activiteit die door alle Wezens in zijn kosmisch domein wordt gecultiveerd. Creatieve gedachten uit het universum stralen naar ons vanuit Jupiter. Jupiter bevat, in de vorm van gedachten, alle vormende krachten voor de verschillende ordes van kosmische Wezens. Terwijl Saturnus vertelt over het verleden, geeft Jupiter een levend beeld van wat met hem verbonden is in het kosmische heden. Maar wat Jupiter aan het oog van de geest openbaart, moet met bedachtzame intelligentie worden begrepen. Als een mens zich niet zelf inspant om zijn denkvermogen te ontwikkelen, kan hij, zelfs als hij helderziend is, de mysteriën van Jupiter niet benaderen, want zij worden geopenbaard in de vorm van gedachten en kunnen alleen worden benaderd door een oprechte activiteit van denken. Jupiter is de Denker in ons universum.

De Spirituele Individualiteiten van de Planeten, GA 228
zie volledige lezing 27 juli 1923 Dornach

Over de Geesten van de Wijsheid, de Kyriotetes

Hoe openbaart zich dan zulke (helderziende) kennis? Hoe openbaart zich dat wat tot ons komt als wij ons voldoende hebben voorbereid? Het openbaart zich als het gevoel begiftigd te zijn met genade door de gaven die ons vanuit de geestelijke wereld tegemoet komen. Als wij datgene willen beschrijven wat tot ons komt, ons genade brengt en kennis in ons giet, kunnen wij slechts de uitdrukking gebruiken: het is datgene wat tot ons komt, een actieve bezieling met genade; een schenken, een geven. Laten we de aard van een wezen begrijpen dat hoofdzakelijk wordt gekenmerkt door wat ik zojuist heb beschreven, om van hem te zeggen: hij is een schenker, een gever, een schenker van gaven. Zo'n wezen, wiens voornaamste kenmerk is het uitstorten van genade om hem heen, het uitgieten van genade uit Zichzelf. Laat onze voorstelling van dit wezen ons tonen dat, om deze mogelijkheid van het schenken van genade te bereiken, er het visioen moet zijn van het offer dat door de Tronen aan de Cherubijnen werd gebracht; Laten we veronderstellen dat hij aanwezig was toen het offer werd gebracht. Laten wij ons duidelijk zo'n wezen voorstellen, dat door dit visioen gestimuleerd wordt om de gaven van zijn genade om zich heen te storten. Veronderstel dat wij een roos zien en erdoor betoverd worden en het gevoel ervaren van iemand die in vervoering is gebracht door wat wij 'mooi' noemen. Stel dat een ander wezen door het zien van wat wij beschreven hebben als het offer van de Tronen aan de Cherubijnen, geïnspireerd werd om alles wat hij bezat in de wereld uit te storten, aan de wereld aan te bieden als een geschenk - dan zouden wij dus die wezens beschrijven waarover in de occulte wetenschap wordt gesproken als Geesten van Wijsheid die op de zon werden toegevoegd aan de wezens met wie wij kennismaakten op de oude Saturnus. Als wij nu de vraag zouden stellen, wat is het karakter van deze Geesten die op de zon verschenen als aanvulling op de Saturnusgeesten? Dan moeten wij antwoorden: Het voornaamste kenmerk van deze geesten is de deugd van het geven, van het uitstorten van genade. Als wij een titel voor hen willen vinden, moeten wij zeggen: Dit zijn de Geesten van Wijsheid, de grote Schenkers, de grote Gevers van het heelal. Zoals wij de Tronen 'de grote Offeraars' hebben genoemd, zo moeten wij van de Geesten van Wijsheid zeggen: zij zijn 'de grote Gevers', die hun gave

zo toewijden dat zij weeft en leeft in het universum, erin uitvloeit en eerst de orde ervan tot stand brengt.

De innerlijke realiteiten van de evolutie, GA 132
Lezing 2. Het innerlijke aspect van de zonnebelichaming van de aarde
7 nov 1911, Berlijn

Jupiter en de Cherubijnen werken met Wijsheid. Goethe als Jupiterziel

Hetzelfde geldt voor de Jupitersfeer. De Jupitersfeer en haar Wezens worden ervaren wanneer men in het proces van zelfobservatie met het inzicht van de Inwijding terugkijkt op de periode tussen het negenenveertigste en zesenvijftigste levensjaar - en dan de beelden uitwist. Het uitzicht op de Jupiter sfeer kan een schokkende ervaring zijn, want de Wezens van Jupiter zijn totaal verschillend van menselijke wezens. Denk aan een kwaliteit die soms meer en soms minder aantoonbaar is, namelijk de kwaliteit van wijsheid. Mensen beweren wijs te zijn ... maar wat een strijd is het voor hen om wijsheid te verwerven! Het kleinste greintje wijsheid op welk gebied dan ook is moeilijk te bereiken en vergt innerlijke inspanning. Niets van dit alles is nodig voor de Jupiterwezens. Wijsheid is een integraal deel van hun aard - ik kan niet zeggen dat het in hen 'geboren' wordt, want de Jupiterwezens ontstaan niet vanuit een embryo zoals de mensen op aarde. U moet zich voorstellen dat er iets rond Jupiter is zoals de wolkenmassa's rond de aarde. Als u zich nu lichamen van mensen voorstelt die zich uit de wolken vormen en neerdalen op de aarde, zou dat een beeld zijn van hoe de nieuwe Wezens voortkomen uit een soort wolkenmassa om Jupiter; maar deze Wezens hebben wijsheid als een oorspronkelijke, intrinsieke eigenschap. Zoals wij circulerend bloed hebben, zo hebben zij wijsheid. Maar hun wijsheid is geen verdiende beloning, noch is zij door inspanning verkregen; zij hebben haar van nature. Daarom is ook hun denken totaal verschillend van het denken van de mensen. De ervaring is schokkend, overwelkend, maar we moeten geleidelijk aan het idee wennen. Zoals wij op aarde doordrongen zijn van lucht, zo is alles op Jupiter doordrongen van wijsheid. Wijsheid heeft daar substantie, stroomt in de atmosfeer, ontlad zich als regen op Jupiter, stijgt als nevel op naar de hoogten. Daar zijn Wezens - Wezens die opstijgen in een wolk, een nevel van wijsheid. Daarin leven de Cherubijnen, die in dit rijk van bestaan het karma van de mensen verzamelen en gestalte geven. Ook andere impulsen zijn in werking, maar wat onvoorwaardelijk geldt, is dat de ervaringen van een vroegere incarnatie worden verzameld en in vorm gegoten door de krachten van de vanzelfsprekende wijsheid van de Jupiter-sfeer. Dan, wanneer de individualiteit weer naar beneden komt om op aarde te incarneren, draagt hij het stempel dat het gevolg is van het opnieuw vormen van zijn vroegere ervaringen door wijsheid die uiteindelijk in zeer verschillende vormen effect heeft...

Er is een individualiteit die ons terugvoert naar het oude Griekenland, naar een milieu van Platonisme, en ook van beeldhouwkunst. Deze individualiteit had een zeer belangrijke incarnatie als beeldhouwer in Griekenland. Wat hij daar beleefde werd overgebracht in tussenliggende incarnaties van minder belang. Dit is een individualiteit wiens karma voor wat op dit moment zijn laatste incarnatie is, voornamelijk werd uitgewerkt in de sfeer van de Jupiter wijsheid.

... een individualiteit die in Griekenland had geleefd ging ook door de Jupiter-sfeer op de manier die mogelijk is voor iemand die beeldhouwer was geweest en het vermogen van creatieve verbeelding had ontplooid dat nog zo'n krachtige kracht was in Griekenland. Dit werd getransformeerd en opnieuw gegoten in de Jupiter sfeer waar de wijsheid die ten grondslag ligt aan het Griekse talent voor plastische weergave van de menselijke vorm, voor picturale concepties van de wereld, in zijn eigenlijke essentie aanwezig is, en de individualiteit kwam naar beneden in een lichaam met een sterk Griekse geesteshouding die was uitgewerkt in de Jupiter sfeer, en werd herboren als Goethe.

Karmische Relaties VII, GA 239

Lezing 3, 9 jun 1924 Breslau

Zie ook:

De Spirituele Hiërarchieën, GA110

Lezing 5, 14 apr 1909 Düsseldorf

en

De invloed van spirituele wezens op de mens: GA 102

10 lezingen, jan- jun 1908 Berlijn

Aanwijzing omtrent de gevolgen van grote conjuncties

En wanneer, op het kosmische uur van het lot in het leven van een mens, een bepaalde relatie tot stand komt tussen Jupiter en Saturnus, dan flitsen er in het menselijk lot van die wonderlijke ogenblikken van verlichting, waarin vele dingen betreffende het verleden door het denken worden geopenbaard.

Als wij in de geschiedenis zoeken naar gelegenheden in de tijd van de Renaissance - vooral in de laatste periode daarvan - waarin er een grote vernieuwing was van oude impulsen, dan zullen wij ontdekken dat dit rechtstreeks verband hield met een bepaalde relatie tussen Jupiter en Saturnus.

Maar, zoals reeds gezegd, Jupiter is in een bepaald opzicht ondoordringbaar en zijn openbaringen blijven in het onbewuste als een mens er niet zijn eigen heldere en actieve lichtvolle gedachten in inbrengt. En daarom was in de oudheid, toen het actieve denken nog in een zeer vroege staat van ontwikkeling verkeerde, de vooruitgang van de mensheid in werkelijkheid altijd afhankelijk van de relatie tussen Jupiter en Saturnus. Als Jupiter en Saturnus samen een bepaald sterrenbeeld vormden, werden er in die tijd veel dingen aan onze voorouders geopenbaard. De moderne mens is meer afhankelijk van het ontvangen van de herinnering van Saturnus en de wijsheid van Jupiter afzonderlijk in de loop van zijn geestelijke ontwikkeling.

De Spirituele Individualiteiten van de Planeten, GA 228

27 juli 1923 Dornach

SATURNUS SFEER

Over Saturnus

Saturnus stelt zich aan ons voor als de hemelse individualiteit die standvastig heeft deelgenomen aan alles wat in ons planetenstelsel is geschied en dit getrouw heeft bewaard in zijn

kosmisch geheugen. Hij zwijgt over het kosmische Heden. Hij ontvangt de dingen van het kosmisch Heden in zichzelf en verwerkt ze in zijn zielen- geestesleven. Het is waar dat de gastheren van Wezens die in Saturnus wonen, hun aandacht richten op het uiterlijke universum, maar zwijgend en in stilte ontvangen zij de gebeurtenissen uit het universum in het rijk van hun ziel, en zij spreken alleen over kosmische gebeurtenissen uit het verleden. Daarom is Saturnus als een caleidoscopisch geheugen van ons planetenstelsel. Als een trouwe informant over wat er in het planetenstelsel is gebeurd, bewaart hij dit soort geheimen in zich.

Als we de mysterieën van het heelal willen doorgronden, zouden we ons tevergeefs tot de maanwezens wenden, als wij iets over de kosmische geheimen van hen te weten willen komen, is dit niet nodig ten aanzien van Saturnus. Bij Saturnus is het enige wat nodig is, dat men openstaat om het geestelijke te ontvangen. En dan, voor de ogen van geest en ziel, wordt Saturnus een levende geschiedschrijver van het planetenstelsel. Hij houdt geen verhalen achter over wat er in het planetenstelsel is gebeurd. In dit opzicht is Saturnus precies het tegenovergestelde van de maan. Saturnus spreekt onophoudelijk over het verleden van het planetenstelsel met zo'n innerlijke warmte en elan dat een intieme kennismaking met wat hij zegt gevaarlijk kan zijn. Want de toewijding waarmee hij vertelt over gebeurtenissen in het verleden in het universum wekt bij ons een overweldigende liefde op voor het kosmische verleden. Saturnus is de voortdurende verleider van hen die naar zijn geheimen luisteren; hij verleidt hen om zich weinig aan te trekken van de aardse zaken van vandaag en zich te verdiepen in wat de aarde eens was. Saturnus spreekt vooral beeldend over wat de aarde was voordat zij aarde werd, en daarom is hij de planeet die ons het verleden oneindig dierbaar maakt. Zij die in het aardse bestaan een bijzondere neiging tot Saturnus hebben, zijn mensen die graag altijd naar het verleden staren, die tegen vooruitgang zijn, die steeds weer het verleden willen terugbrengen. Deze aanwijzingen geven enig idee van de individualiteit, het individuele karakter, van Saturnus.

De geestelijke individualiteiten van de planeten, GA 228

27 juli 1923 Dornach

De Saturnus-sfeer na de dood in relatie tot het Karma

Laten we de Saturnus-sfeer eens nader bekijken. Als een mens zich tijdens zijn huidige aardse leven heeft ingespannen om zich de begrippen van de geesteswetenschap eigen te maken, is de doortocht door de Saturnus-sfeer van bijzondere betekenis voor zijn volgende leven. In deze sfeer worden de voorwaarden geschapen, die hem in staat stellen de door de kennis van de geesteswetenschap of de antroposofie verworven krachten om te zetten in krachten, die zijn lichamelijke gesteldheid zodanig uitwerken zodanig dat hij in zijn volgende leven een natuurlijke neiging heeft tot het spirituele. Een mens kan vandaag opgroeien en opgevoed worden als materialist, protestant of katholiek. Dan komt de geesteswetenschap op zijn weg. Daar is hij ontvankelijk voor en wijst het niet af. Hij aanvaardt het innerlijk. Dan gaat hij door de poort van de dood. Treedt binnen in de Saturnus-sfeer. Bij het passeren daarvan absorbeert hij de krachten die hem in zijn volgende leven tot een geestelijk mens maken, die zelfs als kind een neiging tot het spirituele vertoont.

Leven tussen Dood en Wedergeboorte, GA 141

Lezing VIII, 11 feb 1913 Berlijn

De Saturnus-sfeer werkt op een nog drastischer manier. Ik heb u gezegd dat men zelfs als Inwijding het 63ste jaar gepasseerd moet zijn en terug moet kunnen kijken op de levensperiode tussen de leeftijd van zesenvijftig en drieënzestig jaar, voordat het mogelijk is om onafhankelijk zicht te krijgen op alle verbanden. In het kader van het weefwerk van het geestelijke leven van het hele Universum, kan men zien hoe de Saturnus-sfeer op de mens inwerkt. De hele werking van de Saturnus-sfeer wordt bepaald door het feit dat er in alle Wezens van deze sfeer een intens, allesdoordringend bewustzijn van het verleden is, en een min of meer onbewustzijn van het onmiddellijke heden. Dit maakt een diepe en verbrijzelende indruk. De directe handelingen van de Saturnuswezens, zelfs met inbegrip van de handelingen van de Serafijnen, worden verricht in een soort van onbewustheid. Deze Wezens zijn zich niet bewust, in het onmiddellijke heden, van wat er met hen en door hen gebeurt; maar zij weten onmiddellijk, met feilloze nauwkeurigheid, wat zij hebben gedaan, wat zij hebben gedacht, wat er tussen hen heeft plaatsgevonden, direct nadat het werkelijk is gebeurd ....

kunt u terugkijken en uzelf precies zo zien als u ooit was. Op het moment dat iets door u is gebeurd, ziet u het daar, ziet u hoe het achterblijft, deel wordt van de eeuwigheid. Jullie kijken terug en zien in dit perspectief alles wat er door jullie heen is gebeurd, als het ware gegrift in een eeuwige kroniek in het Universum. Het bewustzijn van de Saturnuswezens is van deze aard. Maar wat de Saturnuswezens zien als een vergezicht op voorbije evolutietijden, verenigt zich met een vergezicht op de voorbije evolutie van alle Wezens die tot het gehele planetenstelsel behoren. Het bewustzijn van de Saturnuswezens kan daarom worden gekarakteriseerd door te zeggen dat zij terugblikken op het geheugen, als ik het zo mag uitdrukken, van alle Wezens van het hele planetaire systeem. Alles is gegrift in dit vermogen van kosmische herinnering, kosmisch geheugen, van de Saturnuswezens. Als het uitzicht op het wevende leven en de realiteit van het bestaan in de Saturnus-sfeer een schokkende ervaring is voor de ingewijde waarnemer, dan is het nog veel schokkender voor hem om te zien hoe de effecten van een vorige incarnatie worden megedragen in een nieuw aards leven door individualiteiten wier karma, bepaald door hun specifieke ervaringen, werd gevormd en vorm kreeg in de Saturnus-sfeer. En wanneer dit wordt geopenbaard in een persoonlijkheid van buitengewoon belang in de wereldgeschiedenis, krijgt onze blik op het heelal een inhoud van onnoemelijke grootsheid en macht.

Een voorbeeld van een persoon met een bijzondere Saturnus invloed:

Hij was getuige van de wrede vervolgingen van de Christenen, de wreedheden van het Romeinse Imperialisme, de onrechtvaardige bejegening van de goede soort mensen. Vervuld van diepe verontwaardiging door deze gebeurtenissen, ging hij door de poort van de dood in een stemming van wanhoop en berusting, zich afvragend of er enige hoop op vooruitgang is voor een wereld ... de ervaringen van de Grieks-Romeinse incarnatie hadden diepe groeven gegraveerd in het leven van de ziel en het waren deze ervaringen die, naarmate de achttiende eeuw naderde, werden doorwrocht en uitgewerkt in de Saturnus-sfeer in het daaropvolgende karma van deze individualiteit. De Saturnus-sfeer heeft een diep en indringend effect op de vorming van karma. Als het erom gaat de menselijke ziel tot in het

diepst van haar wezen aan te grijpen en vanuit deze diepte radicale, krachtige vermogens te ontwikkelen, werkt de Saturnus-sfeer zodanig dat de krachten diep, zeer diep in het fysieke organisme zullen doordringen. Alles wat in de Saturnus-sfeer gebeurt, is intrinsiek en wezenlijk geestelijk, maar krijgt ook een veel diepere uitwerking wanneer de mens afdaalt naar de aardse belichaming. Het resultaat is een fysieke organisatie die streeft naar een uitbalanceren van de ervaringen die de ziel in een vroeger aards leven heeft opgedaan. Het element van retrospectie is altijd sterk werkzaam. Wanneer het karma van een mens in de Saturnus-sfeer wordt uitgewerkt, kijkt hij achterom, naar herinneringen, naar het verleden. Als hij dan naar het aardse rijk afdaalt, openbaart zich als het ware het negatieve beeld van wat hij in de Saturnus-sfeer heeft doorgemaakt. De intense concentratie op het verleden wordt omgezet in een vastberaden streven naar idealen die vooruit leiden, naar de toekomst. De mens die zijn karma uit de Saturnus-sfeer naar beneden haalt, wordt aangevuurd door enthousiasme voor de toekomst, voor idealen die naar de toekomst wijzen, juist omdat in een zuiver geestelijk leven in de Saturnus-sfeer zijn blik in de eerste plaats op het verleden was gericht. De individualiteit waarover ik hier spreek, kwam in de tweede helft van de achttiende eeuw opnieuw naar voren in Friedrich Schiller: de diepe ernst, de diepe melancholie die op zijn ziel drukte. Zie hoe alles in Schiller, vooral de pathos van zijn vroege lot, voortkomt uit de ader van melancholie die zo diep geworteld was in zijn ziel .... en zie dan hoe deze ervaringen worden verdiept en in nieuw karma worden gewrocht door de krachten van de Saturnus-sfeer. Schiller is door en door een Saturnus-mens met betrekking tot zijn karma. -

Karmische Relaties Vol VII, GA 239

Lezing 4, 10 jun 1924 Breslau

Hoe lees ik sterren en Saturnus?

Deze dingen worden niet juist ervaren als ze worden beschouwd als zovele theorieën. Zij kunnen alleen werkelijk worden begrepen door iemand die zich met alle krachten van zijn hart en geest in de werkelijkheid van dit geestelijke leven en zijn in de sterrenwerelden - in dit geval de Saturnus-sfeer - stort en die, na een dieper inzicht in een individuele aardse bestemming te hebben verworven, ze daar in hun manifestatie waarneemt.

Saturnus-karma - Saturnus-karma bovenal - werkt in diepe, zeer diepe regionen van de ziel. Ik wil nu uw aandacht vestigen op een individualiteit die in een eerdere incarnatie eigenlijk een Ingewijde was.

Karmische Relaties Vol VII, GA 239

Lezing 4, 10 jun 1924 Breslau

Een ingewijde in de Hibernische Mysteriën. Een krachtige Saturnus ervaring na de dood.

Maar de moderne tijd had voor deze individualiteit een lichaam en een soort opvoeding in petto waardoor de meest significante elementen werden verduisterd - maar die toch tot een zekere uitdrukking kwamen in overeenstemming met de beschaving van de negentiende eeuw. Ook in dit geval werd wat was overgebleven van de grote kosmische terugblik omgevormd toen de ziel neerdaalde in een fysiek lichaam en een soort opvoeding onderging die geen van beide in werkelijkheid geschikt waren voor ervaringen die in een Hibernische Inwijding werden doorleefd en in de Saturnus-sfeer werden uitgedragen. Toen de ziel

neerdaalde, werd dit alles omgevormd tot idealen die naar de toekomst reikten. Maar omdat het lichaam dat van een Fransman uit de negentiende eeuw was en dus totaal verschilde van de opmerkelijke lichamen van de oude Ierse Ingewijden, verdween heel veel naar de achtergrond en veranderde in sublieme maar fantastische beelden die echter een zekere kracht, een zekere grootsheid bezitten. Deze individualiteit reïncarneerde als Victor Hugo.

Karmische Relaties Vol VII, GA239

Lezing 4, 10 jun 1924 Breslau

Saturnus en de Graal/Parsival

Wat voor tijd was het toen Parsifal de burcht binnenkwam, waar Amfortas gewond lag en bij Parsifal's aankomst onophoudelijk pijn leed aan zijn wond? Wat was deze tijd? De sage zelf vertelt ons - het was een Saturnus tijd. [Saturnus en de zon stonden samen in Kreeft, en naderden het hoogtepunt.

Christus en de Geestelijke Wereld, De zoektocht naar de Heilige Graal, GA 149

Lezing 6, 31 dec 1913 Leipzig

Saturnus en geofferde substantie

Occulte observatie onthult dat in het begin, toen het Oude Saturnus werd gevormd, bepaalde Geestelijke Wezens de fundamentele substantie van Saturnus - warmte - uit hun eigen substantie schonken als een offer. Zij waren zo ver gerijpt dat zij niets meer hoefden te absorberen als voeding, zij waren zelfs in staat om zichzelf op te offeren om hun eigen substantie uit te gieten. Deze Wezens zijn de Tronen. Zij zijn het die door hun offer de fundamenten van het menselijk fysieke lichaam vormden. Iemand die het fysieke lichaam op Saturnus occult kan waarnemen, kan zeggen: Het is voortgevloeid uit de substantie van de Tronen. Het fysieke lichaam verandert van stadium tot stadium, het ontwikkelt zich steeds hoger, maar datgene wat wij in ons dragen is altijd de getransformeerde substantie van de Tronen.

Universum, aarde en Mens,

Het offer van substantie door de Tronen,

Kyriotetes, Dynamis, en Exusiai.

Jehovah en de Elohim, en hun coöperatieve activiteit

in de stadia van de menselijke ontwikkeling, GA 105

Lezing 5, 8 aug 19058 Stuttgart

URANUS, NEPTUNUS, PLUTO

De ouden beschouwden Saturnus terecht als de planeet die het verst verwijderd is in ons zonnestelsel; hij staat het verst weg. Vanuit het standpunt van de materialistische astronomie is het volkomen gerechtvaardigd om Uranus en Neptunus aan ons stelsel toe te voegen; maar zij hebben een andere oorsprong en behoren niet tot het zonnestelsel; zodat we van Saturnus kunnen spreken als de buitenste planeet van ons stelsel. Zij verschijnen aan ons op zo'n manier dat wij tussen dood en wedergeboorte in dankbaarheid terugkijken naar de buitenste planeet van ons aardse planetenstelsel (want Uranus en Neptunus zijn geen aardse planeten; die werden in een later stadium toegevoegd).

Maan en Saturnus zijn dus de hemellichamen die in het planetenstelsel het dichtst bij en het verst van ons af staan. Het planetenstelsel zoals het nu is, is in werkelijkheid een anorganische structuur, want voor zover Saturnus [noot van de vertaler: In het Duits geeft de tekst Jupiter, maar lijkt hier te duiden op Saturnus] kwam het voort uit wat eens één enkel kosmisch lichaam was, terwijl Uranus en Neptunus van daarbuiten kwamen en zich ermee verbonden. Aangezien Uranus en Neptunus in de oudheid niet zijn ontdekt, werd Saturnus beschouwd als de buitenste planeet en het is ook vandaag nog gerechtvaardigd om tot Saturnus te gaan. Astrologen hebben nog een flauw vermoeden van deze dingen, want zij verbinden Uranus en Neptunus alleen met die menselijke kwaliteiten die het persoonlijke overstijgen, die een mens tot een genie maken, die het individuele persoonlijke element overstijgen - waar hij zich bezighoudt met dingen die niet meer te maken hebben met zijn persoonlijke ontwikkeling. Alle astrologische uitspraken gaan in deze richting. Uranus en Neptunus komen pas in het spel wanneer een mens een genie wordt of het menselijke element tracht te overstijgen, wanneer zijn organisatie de neiging heeft zich te sterk uit te breiden of te sterk in verval te raken. Uranus en Neptunus zijn planeten die zich als zwerwers in het heelal hebben gedragen en vervolgens gevangen werden gehouden door het planetenstelsel dat bij onze aarde hoort. De nabije en de verre hemellichamen regelen wat in de mens is - de maan regelt zijn vorm, Saturnus - werkend vanuit de aarde - het vormloze geestelijke, in zoverre Saturnus de vorm afbreekt, innerlijk steeds oplost. En de zon brengt het ritme tussen de twee tot stand.

Cursus voor Jonge Artsen, Paas cursus, GA 316

Lezing 3,

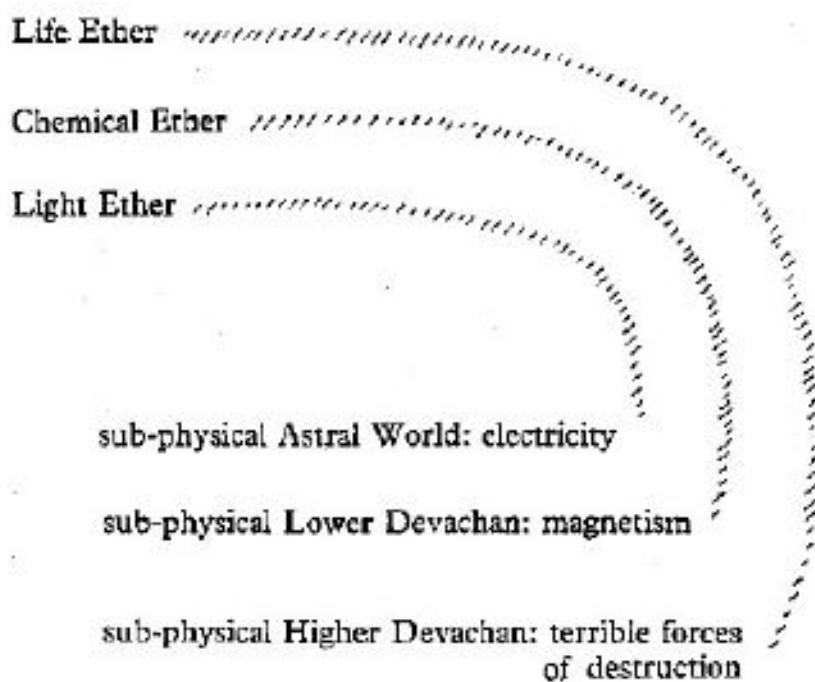
23 april 1924, Dornach

Steiner over drie niveaus van tegenstanders

We hebben de fysieke wereld, de astrale wereld, het lagere Devachan en het hogere Devachan. Als het lichaam nog lager dan de fysieke wereld wordt neergedrukt, komt het in de subfysieke wereld, de lagere astrale wereld, het lagere of kwade lagere Devachan, en het lagere of kwade Hogere Devachan. De kwade astrale wereld is het gebied van Lucifer, het kwade lagere Devachan het gebied van Ahriman, en het kwade hogere Devachan het gebied van de Asuras. Waar chemische actie onder het fysieke vlak wordt gedreven - in de kwade Devachanische wereld - ontstaat magnetisme. Wanneer licht naar beneden wordt gestuwd in het submateriële - dat wil zeggen, een stadium lager dan de materiële wereld - ontstaat elektriciteit. Als datgene wat leeft in de Harmonie der Sferen nog verder naar beneden wordt geduwd, naar het gebied van de Asura's, wordt een nog vreselijker kracht opgewekt, die niet lang meer verborgen kan blijven. We kunnen alleen maar hopen dat wanneer deze kracht bekend wordt - een kracht die we moeten opvatten als veel, veel sterker dan de hevigste elektrische ontlading - we alleen maar kunnen hopen dat voordat een ontdekker deze kracht in handen van de mensheid geeft, de mensen niets immoreels meer in zich zullen hebben.

Weerspiegeld als sub-fysieke wereld:

De astrale wereld,   het rijk van Lucifer.
Lagere Devachan   het rijk van Ahriman
Hoger Devachan   het rijk van de Asura's

Uit de Etherisatie van het Bloed, GA 130
1 okt 1911 Basel

DE MENSELIJKE BIOGRAFIE: In kaart gebracht

Zie Karmaonderzoek Vol. VI GA 240,
 Lezingen 1, 25 jan 1924 Bern
 Lezing 3, 28 jan 1924 Zurich
 Lezing 6, 1 jun 1924 Stuttgart

Op de maan voor de geboorte. Over de zonneseer en de negatieve ruimte

Wanneer de mens afdaalt naar het aardse leven vanuit het bestaan dat hij doorbrengt in werelden van ziel en geest tussen de dood en een nieuwe geboorte, doorloopt hij de verschillende kosmische gebieden, waarvan het laatste de maansfeer is. Via de maansfeer, ontmoet hij de Wezens waarover ik heb gisteren gezegd dat zij eens de oer-leraren van de mensheid waren. Hij ontmoet deze Wezens ginds in het Universum, voordat hij naar de aarde afdaalt, en zij zijn het die alles wat er in het leven tussen de ene mens en de andere is gebeurt, inschrijven in die delicate substantie die de oosterse wijzen, in tegenstelling tot aardse substanties, 'Akasha' hebben genoemd. Het is werkelijk zo dat wat er ook gebeurt in het leven, welke ervaringen de mensen ook opdoen, alles wordt waargenomen door die Wezens die, als Geestwezens niet geïncarneerd in het vlees, eens samen met de mensen de aarde bevolkten. Alles wordt waargenomen en ingeschreven in de Akasha-substantie als levende werkelijkheid, en niet in de vorm van een abstract schrift. Deze geestelijke maanwezens, die de grote Leraren waren in het tijdperk van de oer-kosmische wijsheid, zijn de registratoren van de ervaringen van de mensheid. En wanneer een mens in zijn leven tussen de dood en een nieuwe geboorte opnieuw de aarde nadert om zich te verenigen met de erfelijkheidsstroom van zijn ouders, gaat hij door het gebied waar de maanwezens hebben opgetekend wat hij in eerdere incarnaties op aarde heeft beleefd. Terwijl deze maanwezens, toen zij op aarde leefden, de mensen een wijsheid brachten die vooral betrekking had op het verleden van het heelal, bewaren zij in hun huidige kosmische bestaan het verleden. En als de mens afdaalt naar het aardse bestaan, wordt alles wat zij hebben bewaard in zijn astrale lichaam gegrift. Het is eenvoudig te zeggen dat de mens bestaat uit een Ego-organisatie, een astraallichaam, een etherisch lichaam, enzovoort. De Ego-organisatie is het meest verwant met de aarde; zij omvat wat wij in het aardse bestaan leren en ervaren; de dieper liggende leden van het wezen van de mens zijn van een ander karakter. Zelfs het astraallichaam is heel anders; het is vol van inscripties, vol van beelden. Wat eenvoudig bekend staat als het 'onbewuste' onthult een rijkdom aan inhoud wanneer het wordt verlicht door werkelijke kennis. En inwijding maakt het mogelijk in het astrale lichaam door te dringen en alles wat de maanwezens erin hebben gegrift binnen het gezichtsveld te brengen, zoals bijvoorbeeld de ervaringen die met andere menselijke wezens worden gedeeld. De Geesteswetenschap stelt ons in staat te doorgronden hoe het hele verleden in de mens berust en hoe het 'lot' wordt gevormd door het feit dat er in het maan-bestaan Wezens zijn die het verleden bewaren zodat het in ons ligt wanneer wij weer voet op aarde zetten. En nu een ander geval. Wanneer de Ingewijde een mens ontmoet bij wie het gewone bewustzijn slechts een esthetische of mentale indruk krijgt zonder dat er dromen aan te pas komen, dan rijst er in hem om te beginnen geen beeld op. In dit geval is de blik van de Ingewijde gericht op de zon, niet op de maan. Ik heb u verteld over de Wezens die verbonden

zijn met de maan - op dezelfde manier is de zon niet slechts het gasachtige lichaam waarover moderne natuurkundigen spreken. De natuurkundigen zouden hoogst verbaasd zijn als zij een expeditie konden maken naar het gebied waarvan zij veronderstellen dat het vol is met gloeiende gassen en waarvan zij aannemen dat het de zon is; op de plaats waar zij de aanwezigheid van gloeiende gassen hebben verondersteld, zouden zij een toestand vinden die niet eens ruimte is, die minder is dan een leegte een vacuüm in de kosmische ruimte. Wat is ruimte? De mensen weten het niet echt - en de filosofen die er veel over nadenken al helemaal niet. Denkt u zich eens in: als er hier een stoel staat en ik loop er naar toe zonder zijn aanwezigheid op te merken, dan stoot ik er tegenaan - hij is solide, ondoordringbaar. Als er geen stoel is, loop ik ongehinderd door de ruimte.

*Maar er is nog een derde mogelijkheid. Ik zou naar de plek kunnen gaan zonder opgehouden of gestoten te worden, maar ik zou ook opgezogen kunnen worden en verdwijnen: hier is er geen ruimte, maar de tegenpool van ruimte. En deze antithese van ruimte is de toestand in de zon, de zon is negatieve ruimte [Zie hiervoor Engels Duits blz 23]](Negatieve ruimte. Zie *Fysieke en Etherische Ruimten*, door George Adams; ook *PLANT, SUN AND EARTH / PFLANZE - SONNE - ERDE*, door George Adams en Olive Whicher). En juist daarom is de zon de verblijfplaats, de gewoonlijke verblijfplaats, van de Wezens die direct boven de mens staan: Angeloi, Archangeloi, Archai. In het geval waarover ik spreek, is de blik van de Ingewijde gericht op deze Wezens in de zon, de spirituele Wezens van de zon. Met andere woorden: een dergelijke ontmoeting, die geen deel uitmaakt van een karmisch verleden, maar volkomen nieuw is, is voor de Ingewijde een middel om in verbinding te komen met deze Wezens. En de aanwezigheid wordt geopenbaard van bepaalde Wezens met sommige waarvan de mens een nauwe band heeft, terwijl de band met andere verder weg is. De manier waarop deze Wezens de Ingewijde benaderen onthult hem - niet in detail maar in grote lijnen - welk soort karma op het punt staat vorm te krijgen; in dit geval is het geen oud karma maar karma dat voor de eerste keer tot hem komt. Hij neemt waar dat deze Wezens die verbonden zijn met de zon te maken hebben met de toekomst, net zoals de maanwezens te maken hebben met het verleden.*

Karmische Relaties, V, GA 239
Lezing 2, 30 mrt 1924 Praag

Lotsbestemming en Heilig Ontzag

Als we de poging wagen met het soort kennis dat ik heb beschreven, beginnen we met heilig ontzag naar het lot van een enkel menselijk wezen te kijken. Want wat is het dat werkt in het lot van elk menselijk wezen? In werkelijkheid is het sterrenwijsheid - allesomvattende sterren-wijsheid! Niets kan ons in staat stellen de werking van de Goden in het universum met diepere of waarachtiger gevoelens te aanschouwen dan het te zien in het lot van een menselijk wezen. Een wereld-rechvaardigheid stroomt door de Eeuwigheid in het bestaan, de daden, het denken, van de Goden wevend achter de mens. (definitie van kosmische intelligentie)

Karmische Relaties VI, GA 240
Lezing 6, 1 jun 1924 Stuttgart

Over Michaël en het begrijpen van karma vanuit de sterren

En deze uitwerking van karma kan alleen begrepen worden als we kunnen kijken voorbij de aarde naar de wereld van de sterren. Want we weten dat het rijk van de sterren, zoals het aan het fysieke zicht verschijnt, slechts zijn uiterlijke aspect onthult....

De enige ware beschrijving van de aarde zou zijn haar te beschrijven als een kolonie van mensenzielen in de kosmische ruimte.

Zo zijn alle sterren kolonies van geestelijke Wezens in de kosmische ruimte, kolonies die wij als zodanig kunnen leren kennen. En na door de poort van de dood te zijn gegaan, leeft en beweegt onze eigen ziel zich tussen deze sterrenkolonies. Zij vervolgt haar reis, evolueert naar een nieuwe geboorte in gemeenschap met andere menselijke zielen die daar zijn, en met de Wezens van hogere of zelfs van lagere hiërarchieën. En wanneer het karma van een mens is uitgewerkt en hij rijp is om opnieuw een aards lichaam aan te nemen, begint zijn ziel aan de terugreis...

Om karma te begrijpen, moeten we dus opnieuw terugkeren naar een wijsheid van de sterren. Wij moeten de geestelijke wegen van de mens tussen de dood en een nieuwe geboorte ontdekken in verbinding met de Wezens van de sterren.

Nu zijn er tot aan het begin van het Michaëltijdperk de grootste moeilijkheden geweest voor de mensen van de moderne tijd om tot een werkelijke wijsheid van de sterren te komen. En de antroposofie, die desondanks de weg naar een dergelijke wijsheid heeft gevonden, moet diep dankbaar zijn voor het feit dat de heerschappij van Michaël met het laatste derde deel van de 19e eeuw werkelijk het leven van de aardemensheid is binnengedrongen. Want onder vele dingen die wij aan de heerschappij van Michaël te danken hebben is er ook dit: wij hebben weer ongehinderde toegang gekregen om te ontdekken wat in de werelden van de sterren onderzocht moet worden, als wij karma en de vorming van karma op het gebied van de mensheid willen begrijpen.

Karmische Relaties IV, GA 240

Lezing 7, 18 Jul 1924 Arnhem

In het boek Wetenschap van de geheimen der ziel [GA 13] worden aanwijzingen gegeven die, als zij worden opgevolgd, ons onafhankelijk kunnen maken van de kosmische krachten, hoewel deze kosmische krachten niettemin in ons wezen werkzaam blijven. Wat betekent dit om vrij te zijn van deze kosmische krachten, maar dat zij in ons wezen blijven werken? De mens wordt op aarde geboren in omstandigheden die bepaald worden door een constellatie in de hemelen, maar hij moet zich toerusten met krachten die hem onafhankelijk maken van deze constellatie. Het is tot dit soort kennis - een kennis van de band van de mens met de Kosmos voorbij de aarde - dat tot onze beschaving moet komen.

De mens, Erfgenaam van de wereld der sterren, GA 204

5 mei 1921 Dornach

Over de juiste manier om Karma te lezen en te kennen

Het is niet in uiterlijke gelijkenissen dat we moeten zoeken naar bewijzen van de werking van karma; we moeten veeleer letten op die dingen die in de diepe fundamenten van iemands wezen door karma van het ene aardse leven in het andere worden overgebracht.

Het waarnemen van het karma van een individueel mens, of zelfs van het eigen karma, vereist de juiste instelling, de juiste stemming van de ziel. De hele studie van karma wordt ontheiligd als deze studie wordt nagestreefd in de geesteshouding die het gevolg is van onze moderne opvoeding en beschaving. De stemming waarin alle leringen over karma moeten worden ontvangen is er een van vroomheid, van eerbied. Telkens wanneer de mens een waarheid met betrekking tot karma benadert, moet zijn ziel het gevoel hebben alsof een deel van de sluier van Isis wordt opgelicht. Want in werkelijkheid is het karma dat onthult, op een manier die het meest intiem verbonden is met het menselijk leven, dat wat 'Isis was' - het Wezen dat naar buiten toe wordt aangeduid als: 'Ik ben dat wat was, is en zal zijn'. Dit moet nog steeds de houding van de ziel zijn bij alle studie van menselijk karma. In werkelijkheid, alleen wanneer we karma bestuderen op de manier zoals we nu hebben gedaan en hebben waargenomen hoe het inwerkt in het proces van wereld-evolutie, verwerven we de eerbied die bij een dergelijke studie past, dan en dan alleen kunnen we met de juiste houding van de ziel kijken naar wat ons eigen karma kan zijn, waarnemend hoe het zich in eerdere aardse levens heeft ontvouwd en vorm heeft gekregen als gevolg van ervaringen in de geestelijke werelden van de sterren tussen de dood en een nieuwe geboorte. Met heel ons wezen schouwen wij naar de bovenzintuiglijke werelden wanneer wij karma met de juiste gemoedsgesteldheid 'lezen'. Want de studie van karma leert ons wetten kennen die in volstrekt contrast staan met de wetten van de uiterlijke Natuur. In de uiterlijke wereld heersen de natuur-relaties, maar deze moeten wij geheel achter ons laten en wij moeten in staat zijn om naar de geest-relaties te kijken, willen wij de wet kunnen onderscheiden die werkzaam is in de werking van karma.

Karmische Relaties VII, GA 239
Lezing 4, 10 jun 2914 Breslau

Men moet nooit speculeren over de geestelijke wereld in onderzoek, nooit iets uitvinden, maar alleen de voorbereidingen treffen om het mogelijk te maken dat iets zich uit de geestelijke wereld openbaart. Wie meent de geestelijke wereld te kunnen dwingen hem het een of ander te openbaren, vergist zich zeer; het zal alleen maar tot dwalingen leiden. Er moeten voorbereidingen worden getroffen voor wat men min of meer door genade uit de geestelijke wereld hoopt te ontvangen.

Karmische Relaties VII, GA 239
Lezing 7, 13 jun 2914 Breslau

Over het Epoch en het Geestzaad

Wat is dan onze buitenwereld in dat geestelijk bestaan? Het is wat nu onze innerlijke natuur is. Wij vormen wat dan onze uiterlijke wereld is tot een soort geestzaad waaruit ons toekomstige fysieke lichaam op aarde moet ontstaan. Samen met de Wezens van de Hogere Hiërarchieën werken wij dit geestzaad uit, en op een bepaald moment in ons leven, tussen de dood en een nieuwe geboorte, is het daar als een geest-entiteit, die de krachten in zich draagt die vervolgens het fysieke lichaam opbouwen, net zoals het zaad van een plant de krachten in zich draagt die uiteindelijk de plant zullen voortbrengen. Maar terwijl wij ons het zaad van de plant als minuscuul voorstellen en de plant zelf in vergelijking daarmee

groot, is het geestzaad van het menselijke fysieke lichaam als het ware een universum van enorme omvang - hoewel het in strikte zin niet helemaal juist is om in dit verband van 'omvang' te spreken.

[Ik heb ook gezegd dat op een bepaald moment dit geestzaad van ons afvalt. Vanaf een bepaald moment voelen we: in vereniging met andere Wezens van het Universum, met Wezens van de Hogere Hiërarchieën, hebben we het geest-zaad van ons fysieke organisme tot een bepaald stadium van ontwikkeling gebracht; nu valt het van ons af en daalt af in de fysieke krachten van de aarde waarmee het verwant is en die afkomstig zijn van de vader en de moeder. Het verenigt zich met het menselijke element in de stroom van erfelijkheid en daalt af naar de aarde voordat wij, als wezens van geest en ziel, zelf afdalen. Wij brengen dus nog een zekere - zij het korte - tijd in de geestelijke wereld door, wanneer de krachtbundel van ons fysieke organisme reeds naar de aarde is afgedaald en in het lichaam van de moeder het embryo vormgeeft.

In deze periode verzamelen wij uit de kosmische ether onze eigen krachten en stoffen en bouwen zo ons etherische lichaam op, dat aan ons astrale lichaam en ego wordt toegevoegd. Dan, als een wezen van ego, astraallichaam en etherisch lichaam, komen we zelf naar de aarde en verenigen ons met wat het fysieke lichaam - waarvan het geestzaad eerder naar beneden is gezonden - nu is geworden.

Mens en Wereld van de Sterren, GA 219

Lezing 1, 26 nov 1922 Dornach

zie volledige lezing

Over de Geestkiem die op aarde valt

Terwijl we deze beelden doorlopen, valt het geestzaad van het fysieke lichaam dat we aan het voorbereiden waren, steeds verder van ons af en verdwijnt. Wij zijn verplicht dit te aanschouwen: het geestzaad is van ons afgevallen; het is neergedaald in een fysieke moeder en vader, en is binnengedrongen in de krachten van generatie, in de stroom van generaties op de fysieke aarde. Zo is het in alle werkelijkheid. Het fysieke lichaam dat wij ook aan het voorbereiden waren slinkt en wordt kleiner en valt in de stroom van de generaties, - in een fysieke vader en moeder op aarde, - terwijl wijzelf als ziel en spiritueel wezen achterblijven, voelend dat wij behoren tot wat van ons is gevallen, maar ons er niet direct mee kunnen verenigen. In deze toestand - is het de enige manier om ons er weer mee te verenigen - beginnen wij nu de krachten van de Ether naar ons toe te trekken die er in de gehele Kosmos aanwezig is; wij beginnen ons een ether-lichaam te vormen. Wij doen dit wanneer het geest-zaad van ons fysieke lichaam al van ons is afgevallen en daar beneden op aarde is, het fysieke lichaam in de moederschoot aan het voorbereiden, terwijl wij de krachten verzamelen waarmee wij ons ether-lichaam vormen. Met dit etherlichaam verenigen wij ons dan, wanneer het embryo reeds een tijd in de moederschoot aanwezig is.

Planetaire Sferen en hun Invloed op het Menselijk Leven
op aarde en in de Geestelijke Werelden, GA

Lezing 4 Leven in de geestsferen en de terugkeer naar de aarde, 12 nov 1922 Londen

Inscriptie in de sfeer van de maan

In de terugbeleving na de dood, die een derde van de tijd van het aardse leven duurt, wordt karma voorbereid. Want de maanwezens vermengen zich in deze 'negatieven' van de daden van een mens, ook van zijn daden in het gedachteleven. De maanwezens hebben een goed geheugen en zij schrijven elke ervaring die zij met de mens delen in de kosmische ether in. Wij gaan door het leven tussen de dood en een nieuwe geboorte en dan, op de terugreis als we weer terugkomen in de maansfeer vinden we daar alles opgetekend terug. En we dragen het allemaal met ons mee in ons leven om het tot vervulling te brengen door middel van onze aardse wil.

Karmische Relaties II, GA 236
Lezing 9 11 mei 1924 Dornach

Materialistische denkers kunnen de sterren na de dood niet benaderen

Het was alsof de Geesten, de oer-leraren van de mensheid die eens de oorspronkelijke en geestelijke wijsheid tot de mensheid hadden gebracht, steeds weer tot deze mens, het archetype van Strader, riepen: 'Gij kunt niet tot ons komen, want door uw bijzondere kwaliteiten als mens weet gij misschien nog niets van de sterren. Gij moet wachten, en eerst vele dingen herhalen en recapitulieren, die gij niet alleen in uw laatste, maar ook in uw vorige incarnaties hebt ondergaan. Gij moogt niets weten van de sterren en hun werkelijke wezen, totdat gij u zelve aldus hebt voorbereid'. - Het was een vreemd tafereel. Men had een individualiteit voor zich die eenvoudig niet kon uitgroeien tot het spirituele van de wereld der sterren - of dat slechts met de grootste moeite kon doen. En in dit geval deed ik de vreemde ontdekking dat deze moderne individualiteiten van de rationalistische, intellectualistische geest, de grote hinderpaal vinden in de vormgeving van hun karma, in zoverre dat zij niet ongehinderd het spirituele wezen van de sterren kunnen benaderen.

Karmische Relaties IV, GA 238
lezing 7, 1 9 sep 1924 Dornach

Ervaring in elke Planetaire Sfeer met Hogere Wezens

Maan sfeer en engelen; Mercurius sfeer en lichamelijke ziekte oorsprong en achterlaten van alle ziekte in Mercurius; verbinding van Mercurius met genezende mysteriën; Venus sfeer is het element van de zuiverste liefde; in de zonnesfeer begint de mens met het vormen van karma. De zon als negatieve ruimte en woonplaats van Exusiai, Dynamis, Kyriotetes; karma voor volgend leven uitgewerkt en geformuleerd; specifieke talenten uitgewerkt tot karma in Mars, Jupiter, Saturnus;

Karmische Relaties VII, GA 239
Lezing 2, 8 jun 1924 Breslau

Over de zevenjarige cycli in de biografie en de relatie tot de planeten (voor de maangrafiek)

We zien dwars door ons leven heen; wanneer het bewustzijn is ontdaan van alle beeldende indrukken en we bezieling hebben bereikt, zien we de levende, wevende activiteit van de maansfeer in plaats van het tafereel van de vroege kindertijd vanaf de geboorte tot het zevende jaar. We aanschouwen deze levende, wevende activiteit. En zo brengt Inwijding in de

vorm die normaal en juist is voor deze huidige tijd ons kennis van de geheimen van de maansfeer, wanneer de beelden van ons eigen leven tot aan het zevende jaar worden uitgewist in het bewustzijn van Inspiratie en we waarnemen wat er nu voor in de plaats opflitst.

Als we dan het tafereel van het leven tussen het zevende en het veertiende jaar observeren en de beelden opnieuw uitwissen in het bewustzijn van Inspiratie, kijken we in de Mercurius-sfeer. Alles heeft te maken met het wezen van de mens, want de mens is een integreerend deel van het hele Universum. Als hij zichzelf leert kennen zoals hij werkelijk is, in de diepste kern van zijn wezen, leert hij het hele Universum kennen. En nu zou ik u willen vragen aandacht te schenken aan het volgende. - Het diepste respect ontstaat in ons voor de oude, instinctieve Inwijdingswetenschap, die de dingen die tot op de dag van vandaag zijn blijven bestaan, hun ware en juiste namen heeft gegeven. Benamingen die tegenwoordig worden bedacht leiden tot niets dan verwarring, want de moderne wetenschap is niet in staat de dingen een naam te geven die overeenkomt met de werkelijkheid. Een onbevooroordeelde waarneming van het leven zal ons vervullen met eerbied voor de verworvenheden van de oude Inwijdingsleer. De oude Inwijdingsleer wist instinctief iets wat tegenwoordig door de statistieken wordt bevestigd, namelijk dat kinderziekten het meest voorkomen in de eerste levensperiode; dan is de mens het meest vatbaar voor ziekte en zelfs voor de dood; na de puberteit neemt deze tendens af, maar de gezondste periode van allemaal, de periode waarin de sterfte het laagst is, ligt tussen de leeftijd van zeven en veertien jaar. De wijzen van weleer wisten dat dit te wijten is aan de invloeden van de Mercurius-sfeer en ook vandaag de dag kunnen wij tot dezelfde ontdekking komen wanneer wij door middel van de moderne Inwijdingswetenschap doordringen in de geheimen van het bestaan. Zulke dingen vervullen ons met eerbied voor deze heilige tradities van de mensheid.

Door terug te kijken in onze ervaringen van het veertiende tot het eenentwintigste jaar en de beelden uit te wissen in het bewustzijn van Inspiratie, worden we geleid naar de geheimen van de Venus-sfeer. Hier komt opnieuw de wonderbaarlijke wijsheid van de oude Inwijdingswetenschap aan het licht. De mens bereikt de puberteit; de liefde wordt geboren. Wanneer de beelden van deze periode van het leven door de Inwijdingswetenschap worden verlicht, worden de geheimen van de Venus-sfeer onthuld. Alles wat ik nu beschrijf maakt deel uit van de ware zelfkennis die zich op deze manier ontvouwt.

Wanneer de voorstellingen van ervaringen die zich tussen het eenentwintigste en tweeënveertigste levensjaar hebben voorgedaan, in het bewustzijn van Inspiratie worden geëlimineerd, worden we naar de zonneseer geleid. Door diepere zelfkennis kunnen de geheimen van de zonneseer worden ervaren in deze terugblik op de gebeurtenissen van ons leven tussen het eenentwintigste en tweeënveertigste jaar. Om kennis te verwerven van het bestaan van de zon moet onze visie een periode bestrijken die drie keer zo lang is als die van de perioden die verbonden zijn met de andere planetaire lichamen.

Ik heb u verteld dat het karma van een zekere bekende persoonlijkheid uit de geschiedenis vooral gestalte heeft gekregen in de sferen van Mercurius en Venus, en u zult nu begrijpen hoe zulke dingen worden onderzocht. We kijken eerst terug in de periode van ons eigen leven tussen het zevende en het veertiende jaar, en vervolgens in de periode tussen het veertiende en het eenentwintigste jaar; wanneer de beelden in het bewustzijn van de bezieling

zijn geëlimineerd, wordt er licht geworpen op de geheimen van de Mercurius-sfeer en de Venus-sfeer. Door deze verlichting zien we hoe zo'n individualiteit samenwerkte met de Wezens van de hogere Hiërarchieën en met andere menselijke zielen, en hoe zijn latere aardse incarnatie in de negentiende eeuw gestalte kreeg.

Nu, als de uitwerking van karma voornamelijk in de Mars-sfeer heeft plaatsgevonden, is het onderzoek moeilijker. Want als een mens vóór zijn 49e levensjaar de Initiatie bereikt, kan hij niet terugblikken in de levensperiode die hier in het geding is, namelijk de periode tussen het tweeënveertigste en negenenveertigste jaar. Hij moet zijn negenenveertigste jaar gepasseerd zijn, wil hij in staat zijn de beelden van deze bijzondere reeks ervaringen te elimineren en door te dringen in de geheimen van de Mars-sfeer. Als de Initiatie na het zesenvijftigste levensjaar wordt bereikt, is het mogelijk terug te kijken in de periode tussen het negenenveertigste en zesenvijftigste levensjaar, waarin het karma dat met de Jupitersfeer samenhangt, gestalte krijgt. En nu zijn we op het punt waar de verschillende reeksen gebeurtenissen samenkomen in één samenhangend geheel.

Het is pas in de periode tussen het zesenvijftigste en drieënzestigste jaar in deze retrospectieve visie kan worden opgenomen, zijn wij in staat de hele reeks ervaringen te overzien en vanuit ons eigen innerlijk weten te spreken. Want dan kunnen wij een blik werpen in de diepgaande geheimen van de Saturnus-sfeer. Karma dat voornamelijk in de Saturnus-sfeer is uitgewerkt, werkt op mysterieuze wijze om mensen weer samen te brengen in de wereld. Om al deze verbanden in het licht van de Initiatiewetenschap zelf te kunnen waarnemen - ze kunnen natuurlijk worden verklaard en zo begrijpelijk worden - maar om met onafhankelijke visie te kunnen waarnemen en ze te kunnen beoordelen, moeten we zelf de leeftijd van drieënzestig jaar hebben bereikt. Een mens verschijnt in een of ander aards leven - zo is er bijvoorbeeld een zekere grote dichter over wie ik later zal spreken - en wij ontdekken dat hij door zijn vermogens, door zijn literaire scheppingen, uitdrukking gaf aan datgene in zijn karma wat alleen in de Saturnus-sfeer tot stand had kunnen worden gebracht.

Karmische Relaties VII, GA 239
Lezing 2, 8 jun 1924 Breslau

Over de Tronen op Mars; de Cherubijnen op Jupiter; de Serafijnen op Saturnus.

Wanneer wij omhoog kijken naar de zon, naar het planetenstelsel - en hetzelfde geldt voor de rest van de sterrenhemel, want zij zijn op een zeer reële manier verbonden met het wezen van de mens - kunnen wij zien hoe menselijke karma-tekenen gestalte krijgen in de Kosmos. De maan, de planeten Venus, Jupiter - voorwaar, deze hemellichamen zijn niet zo als de fysische astronomie ze beschrijft. In hun constellaties, in hun onderlinge relaties, in hun uitstraling, in hun hele bestaan, zijn zij de bouwers en vormgevers van het menselijk lot, zijn zij het kosmische uurwerk volgens hetwelk wij ons karma uitleven. Omdat zij vanuit de hemelen naar beneden schijnen, hebben hun invloeden werkelijke macht. Dit was bekend in de dagen van de oude mysterie wereld, maar de oude Astrologie - die een zuiver geestelijke wetenschap was, die zich bezighield met de geestelijke grondslagen van het bestaan - is in een gedegradeerde, amateuristische vorm tot het nageslacht overgegaan. Alleen de antroposofie kan er iets toe bijdragen, waardoor wij de geestelijke samenhangen

kunnen gewaarworden, zoals ze werkelijk zijn en kunnen begrijpen, hoe door het grote uurwerk van het lot het menselijk leven op aarde volgens de wet wordt gevormd. Laten we vanuit dit gezichtspunt denken aan de mens en zijn karma. Wie met behulp van de antroposofie een gezond wereldbeeld ontwikkelt tegenover de ondeugdelijke opvattingen die tegenwoordig heersen, zal niet alleen heel andere opvattingen en ideeën, maar ook heel andere gevoelens en waarnemingen ontwikkelen. Want ziet u, als wij de bestemming van een mens werkelijk begrijpen, leren wij ook de geheimen van de wereld der sterren, de geheimen van de Kosmos begrijpen. Maar tegenwoordig schrijven mensen biografieën zonder ook maar het flauwste besef dat er werkelijk iets ontheiligd wordt door de manier waarop zij schrijven. In tijden waarin kennis als heilig werd beschouwd omdat zij uit de Mysteriën voortkwam, zou niemand biografieën hebben geschreven op de manier die tegenwoordig gebruikelijk is. Elke oude 'biografie' bevatte aanwijzingen over de invloeden en geheimen van de wereld der sterren. In het lot van de mens kunnen wij allereerst de werking waarnemen van de Angeloi, Archangeloi, Archai; dan van nog verhevener Zonnewezens, Exousiai, Dynamis, Kyriotetes; dan van de Tronen die zich voornamelijk bezighouden met de uitwerking van karma in de Mars-sfeer; dan van de Cherubijnen die het karma uitwerken dat behoort tot de Jupiter-sfeer; en dan van de Serafijnen die samen met de mens werken aan de uitwerking van karma in de Saturnus-sfeer - Saturnus-karma. In het lot van de mens, in zijn karma, zien wij de werking van de hogere Hiërarchieën. Dit karma is in het begin als een sluier, een gordijn. Als we achter deze sluier kijken, aanschouwen we de wevende daden en invloeden van Angeloi, Archangeloi, Archai, Exousiai, Dynamis, Kyriotetes, Thrones, Cherubijnen en Serafijnen. Elk menselijk lot is een beschreven blad papier.

Karmische Relaties VII, GA 239
Lezing 2, 8 jun 1924 Breslau

Over Man of Vrouw Worden

De juiste voorbereiding moet worden gemaakt. Als de ziel een vrouw wil worden, zal zij de aarde naderen in de tijd van volle maan. Wanneer wij, kijkend vanaf de aarde, de maan vol zien, zal de ziel die vanuit de geestelijke wereld nadert, haar donker zien. Wat de ziel ziet, is natuurlijk het spirituele aspect van de maan. Als de ziel haar donker ziet, ziet zij haar als het ware 'bevolkt' met bepaalde wezens. En het zijn deze wezens die de ziel zullen voorbereiden, zodat zij, wanneer zij op aarde komt, zal worden aangetrokken tot een vrouwelijk lichaam. Aan de andere kant, wanneer wij, vanaf de aarde kijkend, de nieuwe maan zien - wat betekent dat wij haar helemaal niet kunnen zien - dan zal de ziel die afdaalt en de maan van de andere kant ziet, haar zien oplichten, het licht zien dat daaruit in de kosmische ruimte straalt, - dat is, natuurlijk, het geestelijke in het licht. In dit geval kan de ziel mannelijk worden. Of zij de krachten zal ontvangen die haar tot een mannelijke of tot een vrouwelijke incarnatie zullen leiden, hangt namelijk af van de wijze waarop de ziel door de sferen van de sterren reist.

Planetaire Sferen en hun Invloed op het Menselijk Leven
op aarde en in de Geestelijke Werelden, GA
Lezing 4, 12 nov 1922 Londen

Over geboorte en Epoch

Dan beginnen wij weer een eenheid te vormen, gaan door de verschillende sferen tot aan de Venus-sfeer, trekken samen en worden steeds kleiner tot de tijd komt dat wij ons weer kunnen verenigen met een aardse menselijke kiem.

Wat voor wezen zijn wij als wij ons met deze kiem verenigen? Wij zijn het wezen dat wij beschreven hebben, maar wij hebben in ons de krachten ontvangen van de hele kosmos. Wat wij tijdens deze reis ontvangen hangt af van de mate waarin wij ons daarop hebben voorbereid, en ons karma wordt gevormd naar de wijze waarop wij hebben samengeleefd met de mensen die wij tijdens het leven op aarde hebben ontmoet. De krachten waarmee een aanpassing plaatsvindt voor een nieuw aards leven worden opgebouwd als gevolg van het samenzijn met die menselijke wezens na de dood. Dat we verschijnen als mensenwezen, dat wij innerlijk in staat zijn karma doortrokken te hebben met kosmische krachten, hangt af van het feit dat wij in een bepaalde periode tussen de dood en een nieuwe geboorte krachten uit de gehele kosmos hebben ontvangen. Bij de geboorte verenigt zich een wezen dat tot in de kleinste afmetingen is samengetrokken, maar de krachten van de wijde uitgestrektheid van de hele kosmos in zich heeft opgenomen, met de fysieke menselijke kiem. Wij dragen de hele kosmos in ons wanneer wij opnieuw op aarde incarneren. Men kan zeggen dat wij deze kosmos in ons dragen op de wijze waarop zij zich kan verenigen met de instelling die wij, in overeenstemming met ons vroegere aardse bestaan, in onze ziel hadden meegebracht op de heenreis toen wij ons uitbreidden in de sferen.

Leven tussen Dood en Wedergeboorte GA 140

Lezing V, 26 nov. 1912 Munchen

Het Wetende Zijn in zonnesefer

Tussen dood en wedergeboorte hangt alles af van kennis van het Zijn. In de zonnesefer is het grootste gevaar Lucifer voor de Christus aan te nemen, omdat beiden als het ware dezelfde taal gebruiken, dezelfde leer geven, en uit hen beiden dezelfde woorden weerklinken. Alles hangt af van het Wezen. Het feit dat dit Wezen of dat Wezen spreekt - daar gaat het om, niet om de leerstellige inhoud, want het zijn de werkelijke krachten die door de wereld pulseren, die er toe doen. In de hogere werelden, en vooral in wat in de aardse sferen speelt, begrijpen wij de woorden pas goed als wij weten uit welk Wezen zij voortkomen. Wij kunnen de rang van een Wezen nooit louter aan het woord herkennen, maar alleen door kennis van het gehele verband waarin een Wezen staat. Het voorbeeld van de woorden dat de mensen zijn als de Goden is hiervan een absolute bevestiging.

Leven tussen Dood en Wedergeboorte GA 140

Lezing V, 26 nov. 1912 Munchen

Over doodssterren

Wanneer een mens door de poort van de dood gaat, sterft hij onder een bepaalde constellatie van sterren. Dit sterrenbeeld is van betekenis voor zijn verdere zieleleven, omdat het daar blijft als een afdruk. In zijn ziel blijft het streven om bij een nieuwe geboorte in ditzelfde sterrenbeeld binnen te treden, om opnieuw recht te doen aan de krachten die hij op het moment van sterven heeft ontvangen. Het is een interessant punt dat als men de constel-

latie bij de dood uitwerkt en vergelijkt met de constellatie van de latere geboorte, men ontdekt dat deze in hoge mate samenvalt met de constellatie van de vorige dood. Men moet bedenken dat de persoon op een andere plaats op aarde is geboren die met dit sterrenbeeld overeenkomt. In feite wordt hij aangepast aan de kosmos, voegt hij zich in de kosmos, en zo ontstaat er in de ziel een evenwicht tussen het individuele en het kosmische leven.

Leven tussen Dood en Wedergeboorte GA 140
Lezing V, 26 nov. 1912 Munchen

Over het belang van het ontvangen van het Mysterie van Golgotha voor na de dood en een volgend leven

In een bepaald stadium van de periode tussen de dood en een nieuwe geboorte zien wij als een uiterlijke kosmische schildering wat wij in ons diepste wezen zijn. Er is geen betere schilder dan deze krachten, en het firmament na de dood is gevuld met wat wij werkelijk in hart en geest zijn. Wij aanschouwen dit innerlijk tafereel zoals wij hier op aarde het uitspansel van de hemelen aanschouwen. Wij hebben dus een uitspansel tussen de dood en een nieuwe geboorte, en het blijft bij ons. Het hangt ervan af of wij het Mysterie van Golgotha in het diepst van onze ziel hebben ontvangen in de eerder genoemde zin, zoals uitgedrukt in de woorden van Paulus: 'Niet ik, maar de Christus in mij'. Als wij de Christus in ons gewaarworden, dan hebben wij de mogelijkheid om tijdens ons zonnebestaan in de ons omringende beeldenwereld van de Akasha de Christus te ervaren in Zijn wonderbaarlijke gedaante, in Zijn gemanifesteerde heerlijkheid, als het element waarin wij leven en wonen. Deze gedachte hoeft niet alleen een egoïstische betekenis te hebben. Zij kan ook van objectieve betekenis zijn, omdat in ons verdere bestaan dit uitgespreide beeld weer in de ziel wordt opgenomen en in onze volgende incarnatie wordt meegenomen. Daardoor maken wij onszelf niet alleen tot betere mensen, maar ook tot een verbeterde kracht in de evolutie van de aarde.

De inspanningen die wij ons getroosten om onze hartkrachten te transformeren zijn dus nauw verbonden met onze vermogens in het volgende leven, en wij zien de werkzaamheid van de transformatie van onze hartkrachten in een groot kosmisch panorama, een kosmisch firmament tussen de dood en een nieuwe geboorte, dat vervolgens weer in ons wezen wordt opgenomen, waardoor wij sterkere vermogens krijgen dan voorheen. Zo is een alomvattend versterkingsproces het resultaat van het feit dat wij in de periode tussen dood en nieuwe geboorte aanschouwen wat innerlijk in het leven is ervaren.

Leven tussen dood en wedergeboorte, GA 140
Lezing VI 28 nov 1912 Munchen

De betekenis van Lucifer en Christus

In de sferen van Mars, Jupiter en Saturnus. Hier is Lucifer onze gids en We groeien naar de goddelijk-geestelijke wereld, en terwijl we dat doen moeten wij in het geheugen vasthouden wat we hebben meegebracht van de Christus-impuls. Wij kunnen dit alleen op aarde verwerven en hoe dieper wij dit hebben gedaan, des te verder wij dit kunnen dragen in de kosmos. Nu nadert Lucifer ons. Hij leidt ons naar een gebied dat wij moeten doorkruisen

om voorbereid te zijn op een nieuwe incarnatie. Er is één ding waar wij niet van kunnen afzien, tenzij Lucifer een bedreiging voor ons wordt, en dat is het begrip van de Christus-impuls, van wat wij tijdens ons leven op aarde over Christus hebben gehoord. Lucifer nadert ons uit eigen beweging in de periode tussen geboorte en dood, maar Christus moet ontvangen worden tijdens het aardse leven.

Leven tussen dood en wedergeboorte, GA 140
Lezing VII 15 dec 1912 Bern

Over het geboorte astrogram

We hebben nog een mysterie. De mens heeft zichzelf samengebracht, geïncarneerd in een fysiek lichaam waartoe hij via zijn ouders komt. Hij heeft tijdens zijn expansie in de kosmische ruimte zo ver gereisd dat hij daar zijn bijzondere eigenschappen heeft opgetekend. Als wij van de aarde omhoog naar de hemel kijken, zijn daar niet alleen sterren, maar ook onze kenmerken uit vorige incarnaties. Als wij bijvoorbeeld in vorige aardse levens ambitieus waren, dan is deze ambitie vastgelegd in de sterrenwereld. Het is vastgelegd in de Akasha Kroniek, en wanneer je hier op aarde bent op een bepaalde plek, komt deze ambitie naar je toe met de corresponderende planeet in een bepaalde positie en laat zijn invloed voelen. Dat verklaart het feit dat astrologen niet alleen naar de sterren en hun bewegingen kijken, maar u zullen vertellen dat hier uw ijdelheid is, daar uw ambitie, uw moreel falen, uw gemakzucht; iets wat u in de sterren hebt gegrift, werkt nu vanuit de sterrenwerelden door naar de aarde en bepaalt uw lot.

Leven tussen dood en wedergeboorte, GA 140
Lezing VII 15 dec 1912 Bern

Morele Wet van binnen/sterren Daarboven Hetzelfde

Tussen dood en wedergeboorte zijn we verspreid over de sterrenwerelden en ontvangen hun krachten in onszelf, en tijdens ons leven in een fysiek lichaam zijn de krachten die we hebben verzameld in ons werkzaam als morele impulsen. Omhoog kijkend naar de sterrenhemel kunnen we zeggen dat we wonen tussen de krachten die daar actief zijn gedurende de periode tussen dood en wedergeboorte. Dit wordt nu het leidende principe van ons morele leven. De sterrenhemel buiten de morele wet binnenin zijn één en dezelfde werkelijkheid. Zij vormen twee kanten van die werkelijkheid. We ervaren de sterrenhemel tussen dood en wedergeboorte, de morele wet tussen geboorte en dood.

Leven tussen dood en wedergeboorte, GA 140
Lezing VII 15 dec 1912 Bern
(Zie volledige lezing)

Ingeschreven imperfecties

Het is belangrijk te beseffen dat onze onvolkomenheden, vooral die welke niet onvermijdelijk hadden behoeven te zijn, in de maan-sfeer zijn gegrift. Men moet niet denken dat zo'n inscriptie onder alle omstandigheden een afschuwelijk iets is. In zekere zin kan zij van de grootste waarde en betekenis zijn. Wij zullen zo dadelijk spreken over de betekenis en het doel van deze inscripties in de Akasha Kroniek. Eerst moet

worden benadrukt dat als de persoon zich uitbreidt naar andere sferen, al zijn onvolkomenheden daar worden ingeschreven. Hij breidt zich uit van de maansfeer naar de Mercurius-sfeer; ik spreek geheel vanuit het aspect van het occultisme, niet vanuit dat van de gewone astronomie. In alle sferen, in de Mercurius-sfeer, de Venus-sfeer, de zonnesfeer, de Marssfeer, de Jupiter-sfeer, de Saturnus-sfeer en zelfs daarbuiten, is door hem iets ingeschreven.

De meeste inscripties worden echter gemaakt binnen de zonnesfeer, want zoals we in de vorige lezing hoorden, moet een mens buiten de zonnesfeer vooral zaken regelen die niet zomaar aan zijn eigen individuele oordeel zijn overgelaten.

Leven tussen Dood en Wedergeboorte, GA 140

Lezing XIII, 12 mrt 1913 Munchen

Uitbreiding en Inkrimping tot Geboorte door Sferen

Eerst moet worden benadrukt dat als de mens zich uitbreidt naar andere sferen, al zijn onvolkomenheden daar worden ingeschreven. Hij breidt zich uit van de maansfeer naar de Mercurius-sfeer; ik spreek geheel vanuit het aspect van het occultisme, niet vanuit dat van de gewone astronomie. In alle sferen, in de Mercurius-sfeer, de Venus-sfeer, de zonnesfeer, de Mars-sfeer, de Jupiter-sfeer, de Saturnus-sfeer en zelfs daarbuiten, is door hem iets ingeschreven.

De meeste inscripties worden echter gemaakt binnen de zonnesfeer, want zoals we in de vorige lezing hoorden, moet een mens buiten de zonnesfeer vooral zaken aanpassen die niet zomaar aan zijn eigen individuele oordeel zijn overgelaten.

Dus na min of meer volledig te hebben afgeworpen wat hem nog hem naar de aarde trekt, reist de mens door de planetaire sferen en zelfs daarbuiten. Het contact dat zo ontstaat met de overeenkomstige krachten verschaft wat hij nodig heeft in zijn evolutie tussen de dood en een nieuwe geboorte. Toen ik in de laatste lezing sprak over de mens die in contact komt met de hogere hiërarchieën en de gaven ontvangt die zij schenken, was dat hetzelfde als zeggen dat zijn wezen zich uitbreidt in de kosmos. Wanneer de expansie voltooid is, krimpt hij weer ineen totdat hij klein genoeg is geworden om zich als geest-zaad te verenigen met wat van de ouders komt. Dit is inderdaad een wonderbaarlijk mysterie. Wanneer de mens door de poort van de dood gaat, wordt hij zelf een zich steeds uitbreidende sfeer. Zijn mogelijkheden van ziel en geest breiden zich uit. Hij wordt een gigantisch wezen en krimpt dan weer in. Wat wij in ons hebben, is in feite samengetrokken uit het planetaire universum. Letterlijk dragen wij in ons wat wij in een planetaire wereld hebben doorleefd.

Leven tussen Dood en Wedergeboorte, GA 140

Lezing XIII, 12 mrt 1913 Munchen

Geboorte astrogram en Planetaire Aspecten/Relaties

Wanneer we in de astrologie de posities van de planeten vaststellen en ook hun relatieve posities ten opzichte van die van de vaste sterren, geeft dat enige indicatie van wat we zelf hebben ingeschreven. De buitenplaneten zijn in dit geval een minder belangrijke factor. Wat werkelijk invloed op ons heeft, is wat wij zelf in de verschillende sferen hebben ingeschreven. Hier is de werkelijke reden waarom de planetaire constellaties een effect hebben op de

aard van de mens. Het is omdat hij feitelijk door de verschillende planetaire sferen gaat. Wanneer de maan in een bepaalde relatie staat tot Mars, en tot een vaste ster, werkt deze constellatie als een geheel. Dat wil zeggen, de kwaliteit van Mars, de maan en de vaste ster werken samen op de mens en brengen tot stand wat deze gecombineerde invloed kan bereiken.

Het is dus eigenlijk de morele erfenis die wij tussen dood en wedergeboorte hebben afgezet en die in een nieuw leven weer verschijnt als een sterrenconstellatie in ons karma. Dat is de diepere basis van het verband tussen de sterrenconstellatie en het karma van de mens. Als we dus het leven van een mens tussen dood en nieuwe geboorte bestuderen, zien we hoezeer hij verbonden is met de hele kosmos.

Leven tussen Dood en Wedergeboorte, GA 140
Lezing XIII, 12 mrt 1913 Munchen

Over DaVinci (Vergeleken met historische gelijkenissen van Willi Sucher.)

Leonardo da Vinci. Hij is een geestelijke grootheid en in universaliteit geëvenaard door weinig anderen op aarde, maar vergeleken met wat hij voor ogen had, bleven zijn werkelijke prestaties in de uiterlijke wereld in veel opzichten onvoltooid. Feitelijk heeft geen vergelijkbaar persoon zo veel onvoltooid gelaten als Leonardo da Vinci. Het gevolg hiervan was dat er een kolossale hoeveelheid door hem in de maansfeer werd ingeschreven, zoveel zelfs dat men dikwijls moet uitroepen: 'Hoe zou alles wat daar is ingeschreven, op aarde de volmaaktheid hebben kunnen bereiken!'... Dan ontdekt men dat de ingeschreven onvolkomenheden als inspiratie werkten in de zielen van Leonardo's opvolgers, in de zielen van de mensen die na hem leefden.

De onvolmaaktheden van een vroeger tijdperk zijn nog belangrijker voor de daaropvolgende tijden dan de volmaaktheden. De volmaaktheden zijn er om te bestuderen, maar wat tot een bepaalde graad van perfectie is uitgewerkt op aarde heeft als het ware een einde bereikt, is in de evolutie tot een eind gekomen. Wat niet is vervolmaakt, is de kiem van het volgende goddelijke evolutieproces. Hier komen we tot een opmerkelijke, schitterende paradox. De grootste zegen voor een volgende periode is de vruchtbare onvolmaaktheid, de vruchtbare, gerechtvaardigde onvolmaaktheid van een eerdere periode. Wat in een eerder tijdperk is vervolmaakt, is er om van te genieten. Imperfectie echter, imperfectie afkomstig van grote mensen wier invloeden voor het nageslacht bewaard zijn gebleven, helpt de creatieve activiteit in de volgende periode te bevorderen.

Leven tussen Dood en Wedergeboorte, GA 140
Lezing XIII, 12 mrt 1913 Munchen

Over sterren en het etherlichaam na de dood

Zo lost het etherlichaam zich na de dood op in de Kosmos; na een paar dagen is het er al niet meer. Inwijding-wijsheid toont aan dat dit slechts enkele dagen kan duren. Want door Inwijding zijn wij in staat om - als het ware kunstmatig - gebruik te maken van het etherlichaam, zelfs tijdens het aardse leven. Hoewel het in het fysieke lichaam blijft, leren we het te negeren en het etherlichaam als zodanig te gebruiken. In één keer hebben we het panorama van ons aardse leven tot het gegeven moment. Maar tegelijkertijd zien wij in ons

etherlichaam een weerspiegeling van het grote Universum glinsteren en stralen. De hele sterrenhemel is daar in het etherische lichaam. U kunt het etherlichaam inderdaad nooit los van het fysieke zien zonder dat het u meteen de sterrenwereld aan alle kanten laat zien - ook de planeten en de vaste sterren. Het zijn de planeten en de vaste sterren die uiteindelijk ons etherische lichaam in zich opnemen.

Planetaire Sferen en hun Invloed op het Leven van de mens
op aarde en in de Geestelijke Werelden
Lezing VI, Christus en de metamorfosen van Karma, 19 nov 1922 Londen

Over de maansfeer en het wezen dat ons Karma vasthoudt

Deze geestelijke krachten - tegelijk van dood en geboorte, zoals we hebben gezien - zijn krachten van de maan, en daarin is alles vermengd wat de dode mens, over de hele weg van geboorte tot dood, heeft opgebouwd aan morele krachten, morele waarden. Ben je op enigerlei wijze goed geweest, - dan zul je in de sfeer van deze doden-maankrachten als het ware een specifiek wezen vinden, doordrenkt met innerlijke kracht die voortkomt uit je goedheid. Maar hetzelfde wezen is doordrongen van alles wat voortkomt uit je slechtheid. Het is een wezen dat we zelf voortbrengen, de ganse tijd, zolang we op de aarde leven. Onbewust als we zijn in ons normale bewustzijn, dragen we het in ons. Wij verlaten het elke nacht wanneer wij slapen, want in feite blijft deze entiteit in het fysieke lichaam wanneer wij er slechts uit gaan in onze slaap. Heb ik u niet gezegd dat onze morele en religieuze gevoelens in de slaap in het fysieke en etherlichaam worden achtergelaten? Daar blijft ook dit werkelijke wezen achter dat wij zelf baren tijdens het aardse leven - de drager van ons Karma.

Dit wezen blijft nu bij ons na de dood, zolang wij in het rijk van de maankrachten zijn. Inderdaad, juist omdat dit wezen ons te midden van de maankrachten houdt, d.w.z. in de onmiddellijke nabijheid van de aarde, zijn wij verplicht gedurende de eerste tijd na onze dood verbonden te blijven met deze maankrachten en met ons eigen Karma, zozeer zelfs dat wij alle daden die wij op aarde van onze geboorte tot onze dood hebben verricht, opnieuw doorleven. Wij moeten ze opnieuw doorleven in een spirituele vorm van zijn, drie keer zo snel als wij op aarde deden.

Planetaire Sferen en hun Invloed op het Leven van de mens
op aarde en in de Geestelijke Werelden
Lezing VI, Christus en de metamorfosen van Karma, 19 nov 1922 Londen

Spiritueel Bestaan na de terugblik op het leven

En wanneer je dan eindelijk bij de geboorte bent aangekomen, zal alleen de 'herinnering' eraan je bijblijven. Het is alsof u op dit moment nog een ander lichaam aflegt. Wij zijn gewend te zeggen: wij leggen het astrale lichaam af. Wat er in werkelijkheid gebeurt is, dat de levende actie, waarin je tot nu toe ondergedompeld was, nu voor je wordt omgezet in een gedachte-beeld, - alleen is het een sterrenbewustzijn dat het denkt, terwijl hier op aarde een aards bewustzijn aan het denken was.

Als je nu verder gaat op je weg in de geestelijke wereld zul je leven met de Wezens van wie de fysieke verschijning de zon, de maan en de sterren zijn. Met de spirituele Wezens van de

Sterren zul je nu verder leven. Bovendien draag je in dit leven te midden van de sterren de herinnering met je mee van de karmische entiteit die je met je astrale lichaam hebt moeten afleggen. Nogmaals, het 'afleggen' betekent niets anders dan dat het leven waarin we waren ondergedompeld en actief betrokken, voor ons nu slechts een herinnering is - een herinnering die we als kosmische mens met ons meenemen. Verzwaard met deze herinnering - de erfenis van ons aardse leven - treden wij een zuiver geestelijke wereld binnen.

Planetaire Sferen en hun Invloed op het Leven van de mens
op aarde en in de Spirituele Werelden
Lezing VI. Christus en de metamorfosen van Karma, 19 nov 1922 Londen

Over het toekomstige vermogen om ons lichaam aan iemand te schenken die wij hebben geschaad en hun lichaam als karmische liefdesdaad aan te nemen

Door het huidige leiderschap van Michaël zal de mens nu leren een zeer belangrijke beslissing te nemen op het moment dat hij zijn Karma al heeft aangenomen - het in zijn nieuwe ether-lichaam heeft opgenomen - maar nog slechts de weg naar het fysieke aan het inslaan is. Met de toenemende verspreiding van spirituele kennis op aarde en met de groeiende ervaring van de mens in zichzelf van universele menselijke liefde, zal de volgende mogelijkheid voor de mensheid ontstaan in de komende tijd. Wanneer de mens op het punt staat in een volgend aardse leven af te dalen, zal hij tegen zichzelf kunnen zeggen: 'Dit is het lichaam dat ik heb voorbereid; maar nu ik het naar de aarde heb gestuurd en mijn Karma heb ontvangen in het ether-lichaam dat ik uit de Kosmos heb samengetrokken, zie ik hoe het met dit Karma is. Door iets wat ik in vorige levens heb gedaan, zie ik dat ik een ander menselijk wezen ernstig heb gekwetst'. Want wij lopen altijd het gevaar anderen te kwetsen door de dingen die wij doen. Het licht van het oordeel over wat wij een ander mens hebben aangedaan, zal bijzonder levendig zijn op dit moment, nu wij nog slechts in ons etherlichaam leven en het fysieke nog niet hebben aangedaan. Ook hier zal in de toekomst het licht van Michaël werkzaam zijn, en de liefde van Christus. En wij zullen dan in staat zijn om een verandering in ons besluit teweeg te brengen, - namelijk om aan de andere mens het lichaam te geven dat wij hebben voorbereid, terwijl wij zelf het lichaam aannemen dat hij heeft voorbereid, die wij hadden gekwetst.

Dat is de machtige overgang die zich van nu af aan in het geestelijk leven van de mensen zal voltrekken. Het zal voor ons mogelijk zijn uit eigen beslissing in te gaan in het lichaam dat noodgedwongen is voorbereid door een andere menselijke ziel aan wie wij eens smartelijk letsel hebben toegebracht; hij daarentegen zal in staat worden gesteld in te gaan in het lichaam dat wij hebben voorbereid. Wat wij op aarde tot stand kunnen brengen, zal dus op een heel andere manier dan tot nu toe tot karmische compensatie leiden. Wij mensen zullen zelfs in staat zijn onze fysieke lichamen te verwisselen. Inderdaad, de aarde zou nooit haar doel kunnen bereiken als dit niet zou gebeuren; de mensheid zou nooit tot één geheel uitgroeien.

Planetaire Sferen en hun Invloed op het Leven van de mens
op aarde en in de Geestelijke Werelden
Lezing VI, Christus en de metamorfosen van Karma, 19 nov 1922 Londen

Over het Etherische Hart en de Kosmische sterrenkrachten bij Incarnatie en na de Dood

We kunnen dus met recht zeggen (en daarmee markeren we een werkelijke gebeurtenis in het innerlijk van de mens): vanaf de puberteit wordt de hele activiteit van de mens, via het astrale lichaam, opgenomen in zijn etherische hart - en in dat wat gegroeid is uit de beelden van de sterren, uit de beelden van de kosmos.

Dit is een fenomeen van onnoemelijk belang. Want, beste vrienden, wij hebben hier te maken met een samengaan met de kosmos van wat de mens in deze wereld doet. In het hart, wat het etherisch universum betreft, heb je een kosmos verzameld in een centrum; terwijl op hetzelfde moment, voorzover het het astrale een verzameling is van alles wat de mens in de wereld doet. Dit is het punt waar de kosmos - het kosmische proces - wordt verbonden met het karma van de mens.

Deze intieme overeenstemming van het astrale lichaam met het etherische lichaam is nergens in het menselijk organisme terug te vinden, behalve in het gebied van het hart. Maar daar is het in werkelijkheid. De mens heeft door zijn geboorte een beeld van het universum in zijn etherisch lichaam meegebracht, en het hele universum, dat daar als een essentie in hem aanwezig is, ontvangt alles wat hij doet en doordringt zich ermee. Door dit voortdurende samenkomen - deze wederzijdse doordringing - wordt gedurende het hele leven van de mens de gelegenheid geboden om menselijke handelingen in te bedden in de essentie van de beelden van de kosmos.

Wanneer de mens dan door de poort van de dood gaat, bevat deze etherisch-astrale structuur - waarin het hart als het ware zweeft - alles wat de mens meeneemt naar zijn verdere leven van ziel en geest, wanneer hij de fysieke en de etherische vormen heeft afgelegd. Nu hij zich steeds verder uitbreidt in de geest, kan hij zijn hele karma aan de kosmos overdragen, want de substantie van de hele kosmos is in hem besloten; zij is samengetrokken in zijn hart, in het etherische orgaan van zijn hart. Het kwam uit de kosmos en veranderde in deze etherische entiteit, vervolgens werd het als essentie in het hart verzameld, en nu heeft het de neiging om weer in de kosmos terug te keren. De mens breidt zich uit in de kosmos. Hij wordt opgenomen in de wereld van zielen. Hij ondergaat wat ik in mijn boek Theosofie heb beschreven als de doortocht door de wereld van de zielen en vervolgens door de wereld van de geest.

In werkelijkheid is het zo. Wanneer we de menselijke organisatie in haar wording beschouwen, kunnen we tegen onszelf zeggen: in de streek van het hart vindt een vereniging plaats van de kosmos met het aardse rijk, en op deze manier wordt de kosmos, met zijn kosmische configuratie, opgenomen in ons etherische lichaam. Daar maakt het zich gereed om al onze daden te ontvangen, alles wat wij in het leven doen. Dan gaan wij weer terug naar de geestwereld, samen met alles wat zich in ons gevormd heeft door deze innige doordringing van het kosmische etherische met onze eigen menselijke daden. Zo treden wij weer binnen in een nieuw kosmisch bestaan, nadat wij door de poort van de dood gegaan zijn.

Zo hebben wij nu heel concreet beschreven hoe de mens zich in zijn fysieke lichaam leeft, en hoe hij in staat is zich daaruit weer terug te trekken, omdat zijn daden hem de kracht hebben gegeven om bijeen te houden wat hij eerst in zich had gevormd als een essentie uit de kosmos.

Het probleem van Faust

Men heeft een heel verkeerd en materialistisch vooroordeel als men zich inbeeldt dat in de vrouw reeds alle krachten zijn gevormd die tot het fysieke menselijke embryo leiden. Dat is niet zo. Er vindt in de vrouw een werking van de kosmische sferenkrachten plaats; in de vrouw werken kosmische krachten. Het menselijk embryo is altijd een resultaat van kosmische activiteit. Wat in de materialistische natuurwetenschap wordt beschreven als de kiemcel, wordt in zekere mate alleen uit de moeder voortgebracht, maar het is een tegenhanger of spiegelbeeld van de grote kosmische kiemcel.

Geesteswetenschappelijke aantekeningen bij Goethes Faust II, GA 273
Lezing 4. Faust en de 'Moeders, 2 nov 1917, Dornach

HELIOCENTRISCH

Over copernicanisme

Het Copernicaanse wereldbeeld stelt het universum voor op een manier, die indien gevolgd tot zijn logische conclusies zou neigen tot het verdrijven van alle spiritualiteit uit de kosmos in de menselijke conceptie ervan. Het Copernicaanse wereldbeeld leidt uiteindelijk tot een mechanische, machine-achtige opvatting van het heelal in de ruimte. Het was immers in het licht van dit Copernicaanse wereldbeeld dat de beroemde astronoom tegen Napoleon zei: hij had het hele heelal doorzocht en hij kon geen God vinden. Het is, inderdaad, een hele eliminatie van spiritualiteit.

Karmische Relaties IV, GA 238
Lezing 6, 16 sep 1924 Dornach

Het Copernicaanse wereldbeeld stelt het universum voor op een manier, die als het tot zijn logische conclusies wordt gevolgd, de neiging heeft om alle spiritualiteit uit de kosmos te verdrijven in de opvatting van de mens erover. Het Copernicaanse wereldbeeld leidt uiteindelijk tot een mechanische, machine-achtige opvatting van het universum in de ruimte. Het was immers in het licht van dit Copernicaanse wereldbeeld dat de beroemde astronoom tegen Napoleon zei: hij had het hele heelal doorzocht en hij kon geen God vinden. Het is, inderdaad, een hele eliminatie van spiritualiteit.

Karmische Relaties IV, GA 238
Lezing 6, 16 sep 1924 Dornach

Waarom de zon de heerschappij van de aarde overnam

...in de vijftiende, in de zestiende eeuw, en zelfs nog later, was er een Rozenkruisersschool, geïsoleerd en nauwelijks bekend in de wereld, waar steeds weer een paar leerlingen werden opgeleid, en waar er vooral voor werd gezorgd dat één ding niet werd vergeten maar als een heilige traditie bewaard bleef. En dit was het volgende. - Ik zal het u in verhalende vorm geven.

Laten we zeggen, dat een nieuwe leerling op deze eenzame plek aankwam om voorbereid te worden. Het zogenaamde Ptolemeïsche stelsel werd hem eerst in zijn ware gedaante voorgehouden, zoals het van oudsher was overgeleverd, niet op de banale manier waarop het tegenwoordig wordt uitgelegd als iets dat al lang geleden is verdrongen, maar op een heel andere manier. De leerling werd getoond hoe de aarde werkelijk en waarlijk de krachten in zich draagt die nodig zijn om haar weg door het heelal te bepalen. Dus om een juist beeld van de Wereld te hebben, moet deze worden getekend in de oude Ptolemeïsche zin: de aarde moet voor de Mens in het centrum van het Universum staan, en de andere sterren moeten in hun overeenkomstige omwentelingen door de aarde worden bestuurd en geleid. En de leerling werd verteld: Als men werkelijk bestudeert wat de beste krachten in de aarde zijn, dan kan men tot geen andere opvatting van de wereld komen dan deze. In werkelijkheid is het echter niet zo. Het is niet zo door de zonde van de mens. Door de zonde van de mens is de aarde - om zo te zeggen op een ongeoorloofde, onrechtmatige manier - overgegaan in het koninkrijk van de zon; de zon is de regent en heerser van de aardse activiteiten geworden. Aldus, in tegenstelling tot een Wereld-Systeem dat door de Goden aan mensen met de aarde in het centrum wordt gegeven, zou nu een ander Wereld-System kunnen worden geplaatst, dat de zon in het centrum heeft, en de aarde die rond de zon draait - het is het systeem van Copernicus.

Rozenkruiser en Moderne Inwijding, GA 233A

Lezing IV IV. De relatie van de aardse mens tot de zon, 11 januari 1924 Dornach

Alanus ab Insulis, Platonisch leraar van de School van Chartres 12e eeuw 'Wij, in onze tijd, beschouwen de aarde als het middelpunt van de Kosmos, wij spreken van de planeten die rond de aarde cirkelen, wij beschrijven de hele sterrenhemel zoals die zich aan de fysieke ogen voordoet alsof hij rond de aarde draait. Maar wanneer hij die de zon in het middelpunt van het ruimtelijke heelal zal plaatsen, zal zijn gekomen, zal het beeld van de wereld dor worden. De mensen zullen slechts de banen van de planeten berekenen, slechts de posities van de hemellichamen aangeven, en over hen spreken als gassen of brandende lichtgevendende fysieke lichamen; zij zullen de sterrenhemel slechts kennen in termen van wiskundige en mechanische wetten. Maar dit dorre beeld van de wereld, dat in de komende tijden wijdverbreid zal worden, heeft toch één ding...mager, maar toch heeft het het niet minder....We bekijken het heelal vanuit de aarde; hij die zal komen, zal het heelal bekijken vanuit het standpunt van de zon. Hij zal zijn als iemand die slechts een 'richting' aangeeft - de richting die leidt naar een pad van majestueuze pracht, beladen met de meest wonderbaarlijke gebeurtenissen en bevolkt door glorieuze wezens. Maar hij zal de richting alleen door middel van abstracte begrippen aangeven'. (Hiermee werd het Copernicaanse beeld van de wereld aangeduid, dor en abstract maar toch de richting gevend...)

Karmische Relaties VI, GA 240

Lezing 7 , 18 juli 1924 Arnhem

Een ander natuurkundig wereldbeeld overheerste in de pre-Copernicaanse tijd, een wereldbeeld dat men vandaag de dag onjuist mag noemen .... Dit wereldbeeld had nog niet tot

gevolg dat de mens na het passeren van de poort van de dood vernietigend werd in de aardse sfeer.

Wat is dit Copernicaanse beeld van het Universum? - Het is in werkelijkheid een beeld dat puur is opgebouwd op basis van wiskundige principes, wiskundig-mechanische principes. De grondbeginselen ervan werden, heel geleidelijk, ontvouwd in Griekenland, waar echter nog echo's van vroegere gedachten - bijvoorbeeld in de Ptolemeïsche kijk op het heelal - bleven voortleven. En in de loop van de tijd ontwikkelde dit zich tot het Copernicaanse systeem dat tegenwoordig aan ieder kind wordt onderwezen.

Voordracht voor jonge dokters de 'Brug' voordrachten GA 202
Het morele als bron van wereldscheppende kracht,
Lezing 18 december 1920 Dornach

*Dus om een juist beeld van de wereld te hebben, moet deze worden getekend in de oude Ptolemeïsche zin: de aarde in het centrum van het heelal, en de andere sterren in hun overeenkomstige omwentelingen gecontroleerd en geleid door de aarde . . .
. In werkelijkheid is het echter niet zo. Het is niet zo vanwege de zonde van de mens. Door de zonde van de mens is de aarde op een ongeoorloofde, niet te rechtvaardigen wijze overgegaan in het koninkrijk van de zon; de zon is regent en heerser geworden over de aardse activiteiten.*

Rozenkruiser en moderne Inwijding, GA 233A
lezing IV De relatie van de aardse mens tot de zon, 11 januari 1924 Dornach

*Het intrinsieke karakter van het geestelijk leven zoals dat in de huidige tijd bestaat, ontstond voor het eerst toen de moderne natuurwetenschap zijn intrede deed met mensen zoals Copernicus...
De grond onder de voeten van de mensen weggleed toen Copernicus met de leer kwam dat de aarde met enorme snelheid door het heelal beweegt! We mogen de gevolgen van zo'n omwenteling in het denken, die gepaard ging met een overeenkomstige verandering in het gevoelsleven, niet onderschatten. Alle gedachten en ideeën van de mensen waren plotse-ling anders dan zij waren geweest vóór de dagen van Copernicus! En laten we ons nu afvragen: Wat heeft het occultisme te zeggen over deze omwenteling in het denken? Wie zich vanuit het occultisme afvraagt wat voor wereldbeeld er uit de Copernicaanse denkbeelden kan worden afgeleid, zal moeten toegeven dat deze ideeën weliswaar kunnen leiden tot grote verworvenheden op het gebied van de natuurwetenschap en in het uiterlijke leven, maar dat zij niet in staat zijn om enig begrip van de geestelijke grondslagen van de wereld en de dingen op deze wereld te bevorderen - want om de waarheid te zeggen is er nooit een slechter instrument geweest voor het begrijpen van de geestelijke grondslagen van de wereld dan de ideeën van Copernicus - nooit in de evolutie van de menselijke geest! De reden hiervoor is dat al deze Copernicaanse concepten geïnspireerd zijn door Lucifer. Copernicanisme is een van de laatste aanvallen, een van de laatste grote aanvallen van Lucifer op*

de evolutie van de mens. In het vroegere, pre-Copernicaanse denken was de uiterlijke wereld inderdaad maya: maar veel traditionele wijsheid, veel waarheid betreffende de wereld en de dingen van de wereld overleefde nog. Sinds Copernicus echter heeft de mens maya om zich heen, niet alleen in zijn materiële waarnemingen, maar zijn concepten en ideeën op zichzelf zijn maya. Vandaag beschouwt de mens het als vanzelfsprekend dat de zon stevig in het centrum staat en dat de planeten er in ellipsen omheen draaien. In een verre toekomst echter, zal men zich realiseren dat de kijk van Copernicus op de wereld van de sterren veel minder juist is dan de vroegere, Ptolemeïsche kijk. De wereldbeschouwing van de school van Copernicus en Kepler is in veel opzichten handig, maar als verklaring van de macrokosmos is zij niet de waarheid.

De Missie van Christian Rosenkruz, GA 130

Lezing VII De missie van Gautama Boeddha op Mars, 18 december 1912, München

Over Julianus de Afvallige

Want dezelfde individualiteit duikt in de 16e eeuw weer op als Tycho de Brahe, en staat oog in oog met de Copernicaanse wereldopvatting die in die tijd binnen de Westerse beschaving opkomt.

Karmische Relaties Vol IV,
lezing 6 16 sep 1924 Dornach

De hemelkaart van Ptolemaeus wordt gewoonlijk naast die van Copernicus gelegd en dan wordt de eerste voor onwaar verklaard. Dit is echter niet waar.

Hij legde vervolgens uit dat de kaart van Ptolemaeus van het astrale vlak is waar de aarde het centrum vormt en die van Copernicus van het fysieke vlak met de zon in het centrum.

Het lezen van de beelden van de Apocalyps: Bijlage: Kosmogonie,
Lezing 14 juni 1906 Parijs
na een discussie over de aard van de Chaldeeuwse astrologie

Alleen met de abrupte intrede van het Copernicanisme, met zijn beeld dat de hele wereld verspreid in de ruimte ook onderworpen is aan de wetten van de ruimte, met zijn beeld dat de aarde rond de zon cirkelt, alleen met dergelijke beelden die ontstaan in de Copernicaanse visie is de mens geketend aan het lichamenlijk-zintuiglijk bestaan en verhinderd om na de dood op gepaste wijze op te stijgen in de geestelijke wereld.

Geografische Geneeskunde, GA 178
Lezing II, 16 november, 1917 St. Gallen

Bijlage II: Literatuursuggesties voor Rudolf Steiner boeken

Overzicht van *Nederlandse, Duitse en Engelse uitgaven*

Zowel in het Duitse als in het Engels is een uitgave van alle GA werken in PDF en of HTML verkrijgbaar. Nederlandse uitgevers hebben de GA werken vaak op hun website staan

Nederlands	https://steinervertalingen.nl/home/rudolf-steiner/ https://www.bibliotheekavin.nl/welkom-in-uw-bibliotheek-1.html
	Boek, Titel (met GA) (evt 2e hands) Bibliotheek van de Antroposofische Vereniging N Nederlands, D Duits, E Engels, F Frans
Duits	http://www.fvn-rs.net/ http://www.bdn-steiner.ru/modules.php?name=Ga
Engels	https://en.anthro.wiki/Main_Page https://rsarchive.org

Op GA	Titel omschrijving Bibliotheek N D E F
GA --	- -
GA --	- -
GA --	PLANETARY SPHERES AND THEIR INFLUENCE ON MANS LIFE ON EARTH AND IN THE SPIRITUAL WORLDS To members of the Anthroposophical Society during his visits to England in the year 1922. <i>In these lectures, Rudolf Steiner describes the after-death states and the experiences we undergo, the influences of Ahrimanic Beings, man's spiritual connections with the planetary powers, and the preparations for re-incarnation. In death we learn the significance and meaning of death on earth, and this enlightening book reveals with clarity and vision something of the vastness of our earthly and cosmic existences.</i>
GA 9	Theosofie
GA 9	Theosophie. Einführung in übersinnliche Welterkenntnis und Menschenbestimmung (1904)
GA 9	Theosophy, GA 9
GA 13	De wetenschap van de geheimen der ziel
GA 13	Die Geheimwissenschaft im Umriß (1910)
GA 13	Occult Science: An Outline, GA13
GA 15	bibliotheek van de Antroposofische Vereniging N D E F
GA 15	Die geistige Führung des Menschen und der Menschheit Geisteswissenschaftliche Ergebnisse über die Menschheits-Entwicklung 20. August 1911 München
GA 15	The Spiritual Guidance of Humanity, GA15, June 6-8 1911,
GA 26	Boek; Michael en het mysterie van Golgotha 12 voordrachten
GA 26	Anthroposophische Leitsätze (1924/1925) Der Erkenntnisweg der Anthroposophie – Das Michael-Mysterium 24 voordrachten
GA 26	The Michael Mystery, collected Letters to the Members, April, 1924 – April 1925
GA 110	Kosmische hiërarchieën
GA 110	Geistige Hierarchien und ihre Widerspiegelung in der physischen Welt Tierkreis, Planeten, Kosmos Zehn Vorträge und zwei Fragenbeantw., Düsseldorf 12. bis 22. April 1909
GA 110	Spiritual Hierarchies and their Reflection in the Physical World, GA 110, April 1909, Dusseldorf

Bijlage II: Literatuursuggesties

GA 119	Macrokosmos en microkosmos
GA 119	Makrokosmos und Mikrokosmos Die große und die kleine Welt. Seelenfragen, Lebensfragen, Geistesfragen Elf Vorträge, Wien 21. bis 31. März 1910, mit einem vorangehenden öffentlichen Vortrag, Wien 19. März 1910, mit Notizbucheintragungen zu 2 Vorträgen
GA 119	Macrocosm and Microcosm, GA119, March 1910, Vienna
GA 136	bibliotheek van de Antroposofische Vereniging N D
GA 136	Die geistigen Wesenheiten in den Himmelskörpern und Naturreichen Zehn Vorträge, Helsingfors 3. bis 14. April 1912 (Zyklus 21), und ein öffentlicher Vortrag: Der Okkultismus und die Initiation, Helsingfors, 12. April 1912
GA 136	Spiritual Beings in the Heavenly Bodies and the Kingdoms of Nature, GA136, April 1912, Helsinki
GA 137	bibliotheek van de Antroposofische Vereniging D
GA 137	Der Mensch im Lichte von Okkultismus, Theosophie und Philosophie Zehn Vorträge, Kristiania (Oslo) 2. bis 12. Juni 1912 (Zyklus 22), mit dazugehörigen Notizbucheintragungen
GA 137	Man in the Light of Occultism, Theosophy and Philosophy, GA137, June 1912, Oslo
GA 140	bibliotheek van de Antroposofische Vereniging N D E
GA 140	Okkulte Untersuchungen über das Leben zwischen Tod und neuer Geburt Die lebendige Wechselwirkung zwischen Lebenden und Toten Zwanzig Einzelvorträge, gehalten 1912 und 1913 in verschiedenen Städten
GA 140	Life Between Death and Rebirth, The Active Connection Between the Living and the Dead, GA 140. Assorted lectures various cities: October 26, 1912 – May 13, 1913
GA 141	De wereld van de gestorvenen
GA 141	Das Leben zwischen dem Tode und der neuen Geburt im Verhältnis zu den kosmischen Tatsachen Zehn Vorträge, Berlin 5. November 1912 bis 1. April 1913
GA 141	Between Death and Rebirth, GA141, 10 lectures 1912-1913, Berlin
GA 149	bibliotheek van de Antroposofische Vereniging N D F
GA 149	Christus und die geistige Welt. Von der Suche nach dem heiligen Gral GA 149 Sechs Vorträge, Leipzig 28. Dezember 1913 bis 2. Januar 1914
GA 149	Christ and the Spiritual World: The Search for the Holy Grail, GA 149, 28th December 1913 to 2nd January 1914. Stars and Grail, Lectures 5 and 6, Leipzig
GA 151	bibliotheek van de Antroposofische Vereniging N D
GA 151	Der menschliche und der kosmische Gedanke Vier Vorträge, Berlin 20. bis 23. Januar 1914
GA 151	Human and Cosmic Thought, GA151, January 1914, Berlin
GA 180	bibliotheek van de Antroposofische Vereniging D
GA 180	Mysterienwahrheiten und Weihnachtsimpulse. Alte Mythen und ihre Bedeutung Geistige Wesen und ihre Wirkungen, Band IV. Sechzehn Vorträge, Basel 23. Dezember 1917, Dornach 24. Dezember 1917 bis 17. Januar 1918
GA 180	Ancient myths their meaning and connection with evolution GA 180 7 lectures 4-13 jan 1918 Dornach ET INCARNATUS EST GA 180 23 December November 1917, Basel
GA 191	bibliotheek van de Antroposofische Vereniging D

Bijlage II: Literatuursuggesties

GA 191	Soziales Verständnis aus geisteswissenschaftlicher Erkenntnis Die geistigen Hintergründe der sozialen Frage, Band III. Fünfzehn Vorträge, Dornach 3. Oktober bis 15. November 1919
GA 191	Cosmogony, Altruism and Freedom, GA191, October 1919, Dornach
GA 201	bibliotheek van de Antroposofische Vereniging D
GA 201	Entsprechungen zwischen Mikrokosmos und Makrokosmos Der Mensch – eine Hieroglyphe des Weltenalls Der Mensch in seinem Zusammenhang mit dem Kosmos, Band I. Sechzehn Vorträge, Dornach 9. April bis 16. Mai 1920
GA 201	Man: Hieroglyph of the Universe, GA201, April/May 1920, Dornach
GA 202	bibliotheek van de Antroposofische Vereniging N D
GA 202	Die Brücke zwischen der Weltgeistigkeit und dem Physischen des Menschen Die Suche nach der neuen Isis, der göttlichen Sophia Der Mensch in seinem Zusammenhang mit dem Kosmos, Band II. Sechzehn Vorträge, Dornach 26. Nov. bis 26. Dez. 1920, Bern 14., Basel 23. Dez. 1920
GA 202	THE BRIDGE BETWEEN UNIVERSAL SPIRITUALITY AND THE PHYSICAL CONSTITUTION OF MAN SEARCH FOR THE NEW ISIS, THE DIVINE SOPHIA: THE QUEST FOR THE ISIS-SOPHIA THE SHAPING OF THE HUMAN FORM OUT OF COSMIC AND EARTHLY FORCES
GA 202	bibliotheek van de Antroposofische Vereniging N D
GA 202	Die Brücke zwischen der Weltgeistigkeit und dem Physischen des Menschen Die Suche nach der neuen Isis, der göttlichen Sophia Band I
GA 202	The Search for the New Isis, the Divine Sophia, GA202, Dec. 23-26, 1920, Dornach
GA 211	De strijd om het mens-zijn aspecten van het kwaad .. Over de aard van deze helpende en tegenstrevende krachten en over de wegen naar een werkelijk menselijke cultuur gaan deze voordrachten.
GA 211	Das Sonnenmysterium und das Mysterium von Tod und Auferstehung Exoterisches und esoterisches Christentum Zwölf Einzelvorträge zwischen dem 21. März und 11. Juni 1922 in verschiedenen Städten
GA 211	KNOWLEDGE AND INITIATION –COGNITION OF THE CHRIST GA 211 I. Knowledge and Initiation 14 April 1922, London II. Cognition of the Christ Through Anthroposophy 15 April 1922, London
GA 211	De strijd om het mens-zijn
GA 211	Das Sonnenmysterium und das Mysterium von Tod und Auferstehung Exoterisches und esoterisches Christentum Zwölf Einzelvorträge zwischen dem 21. März und 11. Juni 1922 in verschiedenen Städten
GA 211	Planetary Spheres and their Influence on Man's Life on Earth and in Spiritual Worlds, 6 lectures from GA211
GA 214	bibliotheek van de Antroposofische Vereniging D E
GA 214	Das Geheimnis der Trinität II GA 214 Der Mensch und sein Verhältnis zur Geistwelt im Wandel der Zeiten Elf Vorträge, Dornach 23. Juli bis 9. August 1922, Oxford 20., 22., 27. August 1922, London 30. August 1922
GA 214	THE MYSTERY OF THE TRINITY PART 2: THE MYSTERY OF TRUTH GA 214 I. Meditation: The Path to Higher Knowledge 20 August 1922, Oxford II. The Cosmic Origin of the Human Form: The Need to Return to the Spiritual Life 22 August 1922, Oxford III. The Mystery of Golgotha 27 August 1922, Oxford IV. The Other Side of Human Existence 30 August 1922, Oxford
GA 214	bibliotheek van de Antroposofische Vereniging D E

Bijlage II: Literatuursuggesties

GA 214	Das Geheimnis der Trinität I GA 214 Der Mensch und sein Verhältnis zur Geistwelt im Wandel der Zeiten Elf Vorträge, Dornach 23. Juli bis 9. August 1922, Oxford 20., 22., 27. August 1922, London 30. August 1922
GA 214	THE MYSTERY OF THE TRINITY PART 1: THE MYSTERY OF TRUTH I, II, III en IV
GA 218	Christus vanuit het gezichtspunt van de antroposofie GA 218 Londen 2e hands ISBN 9789072052261 32 blz. Pentagon 1997
GA 218	Geistige Zusammenhänge in der Gestaltung des menschlichen Organismus TEIL IV Erlebnisse der Menschenseele im Schläfe und nach dem Tode in der geistigen Welt 7 vortragen 16 - 20 nov London
GA 218	SPIRITUAL RELATION IN THE CONFIGURATION OF THE HUMAN ORGANISM GA 218 Lecture II 22 October 1922, Dornach
GA 218	bibliotheek van de Antroposofische Vereniging D E
GA 218	Geistige Zusammenhänge in der Gestaltung des menschlichen Organismus Sechzehn Vorträge, darunter vier öffentliche, zwischen dem 14. Oktober und 9. Dezember 1922 in verschiedenen Städten
GA 218	The Mystery of the Trinity, GA218
Ga 218	bibliotheek van de Antroposofische Vereniging D E
GA 218	Geistige Zusammenhänge in der Gestaltung des menschlichen Organismus Sechzehn Vorträge, darunter vier öffentliche, zwischen dem 14. Oktober und 9. Dezember 1922 in verschiedenen Städten
GA 218	Spiritual Relationships in the Human Organism; April, August, November 1922, London
GA 219	bibliotheek van de Antroposofische Vereniging D
GA 219	Das Verhältnis der Sternenwelt zum Menschen und des Menschen zur Sternenwelt Die geistige Kommunion der Menschheit Zwölf Vorträge, Dornach 26. November bis 31. Dezember 1922, mit Notizbucheintragungen zu zwei Vorträgen
GA 219	Man and the World of the Stars, The Spiritual Communion of Mankind, GA 219, Nov 26 -Dec 31, 1922, Dornach
GA 223	Der Jahreskreislauf als Atmungsvorgang der Erde und die vier großen Festeszeiten Die Anthroposophie und das menschliche Gemüt Neun Vorträge, Dornach 31. März bis 8. April, Wien 27. Sept. bis 1. Okt. 1923
GA 223	The Cycle of the Year as Breathing Process of the Earth, GA 223, March 31 – April 8, 1923, Dornach
GA 231	De bovenzinnelijke mens (13, 14, 17 mo, 17 mi, 18 nov. 1923)
GA 231	Der übersinnliche Mensch, anthroposophisch erfasst Sieben Vorträge, darunter zwei öffentliche Vorträge, Den Haag 13. bis 18. November 1923
GA 231	Supersensible Man, GA231, November 1923, The Hague
GA 232	Mysterieplaatsen en inwijdingswegen
GA 232	Mysteriengestaltungen Vierzehn Vorträge, Dornach 23. November bis 23. Dezember 1923
GA 232	Mystery Centres, GA 232, 14 lectures November 23 – December 23, 1923, Dornach
GA 236	bibliotheek van de Antroposofische Vereniging N D E
GA 236	Esoterische Betrachtungen karmischer Zusammenhänge. Zweiter Band Siebzehn Vorträge, Dornach 6. April bis 29. Juni 1924

Bijlage II: Literatuursuggesties

GA 236	Karmic Relationships specifically stars references and Michael/Christ references Volume II: Lectures 6, 8, 10-13
GA 237	bibliotheek van de Antroposofische Vereniging N E
GA 237	Esoterische Betrachtungen karmischer Zusammenhänge. Dritter Band Die karmischen Zusammenhänge der anthroposophischen Bewegung Elf Vorträge, Dornach 1. Juli bis 8. August 1924
GA 237	Karmic Relationships Volume III: Lectures 2, 3 and Lectures 7-11 (on Michaelites)
GA 238	bibliotheek van de Antroposofische Vereniging N D
GA 238	Esoterische Betrachtungen karmischer Zusammenhänge. Vierter Band Das geistige Leben der Gegenwart im Zusammenhang mit der anthroposophischen Bewegung Zehn Vorträge und eine Ansprache (letzte Ansprache), Dornach 5. bis 28. Sept. 1924
GA 238	Karmic Relationships Volume IV: Lectures 6, 7
GA 239	bibliotheek van de Antroposofische Vereniging N D E
GA 239	Esoterische Betrachtungen karmischer Zusammenhänge. Fünfter Band Sechzehn Vorträge, Prag 29. März bis 5. April 1924, Paris 23. bis 25. Mai 1924, Breslau 7. bis 15. Juni 1924
GA 239	Karmic Relationships Volume V: Lectures 1-4; 6-7 (esp. good); 8-9 (on Michael and intelligence)
GA 239	bibliotheek van de Antroposofische Vereniging N D E
GA 239	Esoterische Betrachtungen karmischer Zusammenhänge. Fünfter Band Sechzehn Vorträge, Prag 29. März bis 5. April 1924, Paris 23. bis 25. Mai 1924, Breslau 7. bis 15. Juni 1924
GA 239	Karmic Relationships Volume VII: Lectures 1-4
GA 240	bibliotheek van de Antroposofische Vereniging N D E
GA 240	Esoterische Betrachtungen karmischer Zusammenhänge. Sechster Band Fünfzehn Vorträge in Arnhem, Torquay, London, Bern, Zürich und Stuttgart zwischen dem 25. Januar und 27. August 1924
GA 240	Karmic Relationships Volume VI: Lectures 1 & 6
GA 240	bibliotheek van de Antroposofische Vereniging N D E
GA 240	Die Vertiefung des Christentums durch die Sonnenkräfte Michaels VORTRAG I II & III 12 14 21 aug 1924 Torquay
GA 240	Karmic Relationships Volume VIII: Lecture 3 (Michael), 5
GA 323	Wereldgeschiedenis in het licht van de antroposofie bibliotheek van de Antroposofische Vereniging D
GA 323	Das Verhältnis der verschiedenen naturwissenschaftlichen Gebiete zur Astronomie Dritter naturwissenschaftlicher Kurs: Himmelskunde in Beziehung zum Menschen und zur Menschenkunde Achtzehn Vorträge in Stuttgart vom 1. bis 18. Januar 1921.
GA 323	THIRD SCIENTIFIC LECTURE-COURSE: ASTRONOMY GA 323 XVII lectures 1-18 January, 1921 Stuttgart
GA 354	bibliotheek van de Antroposofische Vereniging D
GA 354	Die Schöpfung der Welt und des Menschen. Erdenleben und Sternenwirken Band VIII. – Vierzehn Vorträge, Dornach 30. Juni bis 24. September 1924
GA 354	The Evolution of the Earth and Humanity and the Influence of the Stars, GA354, 1924, Dornach

Als aanvulling op deze bibliografie ben ik R.S.W. Bobbette (1998) dankbaar voor de volgende bibliografie van Steiner sterrenkennis referenties. Sommige zijn duplicaten van mijn lijst hierboven. Voor een uitgebreidere referentielijst in het Engels van Bobbette, met citaten, zie:

https://wn.rudolfsteinerebib.org/RelArtic/BobbetteRSW/steiner2_main.html?fbclid=IwAR1xZb7y9GEHZ5BF1X5nYu6LkD-pevS2_BzoekfKO8qIpgrRSqHKsAcFNwfY

Referenties die twee tot vijf pagina's informatie gaven zijn gecursiveerd, terwijl referenties die meer dan vijf pagina's informatie gaven **vetgedrukt** zijn.

1. Readings in Goethean Science, 1978, Bio-Dynamic Literature.
2. An Outline of Occult Science, 1972, Anthroposophic Press.
3. *Foundations of Esotericism*, 1983, Rudolf Steiner Press.
4. *At the Gates of Spiritual Science*, 1970, Rudolf Steiner Press.
5. The Occult Significance of Blood, 1967, Rudolf Steiner Press.
6. The Inner Nature of Music and the Experience of Tone, 1983, Anthroposophic Press.
7. *Occult Signs and Symbols*, 1972, Anthroposophic Press.
8. **The Influence of Spiritual Beings Upon Man**, 1961, Anthroposophic Press.
9. The Apocalypse of St. John, 1943, Rudolf Steiner Publ. Co.
10. Universe, Earth and Man, 1987, Rudolf Steiner Press.
11. Egyptian Myths and Mysteries, 1971, Anthroposophic Press.
12. The Deed of Christ, 1954, Rudolf Steiner Publ. Co.
13. The Principle of Spiritual Economy, 1986, Anthroposophic Press.
14. **The Spiritual Hierarchies and Their Reflection in the Physical World**, 1970, Anthroposophic Press.
15. Rosicrucian Esotericism, 1978, Anthroposophic Press
16. The Gospel of St. John and Its Relation to the Other Gospels, 1982, Anthroposophic Press
17. **The Reappearance of Christ in the Etheric**, 1983, Anthroposophic Press.
18. The Festivals and Their Meaning, 1981, Rudolf Steiner Press.
19. Genesis, 1959, Rudolf Steiner Press.
20. The Spirit in the Realm of Plants, 1978, Mercury Press.
21. The World of the Senses and the World of the Spirit, 1947, Rudolf Steiner Publ. Co.
22. Reincarnation and Karma, 1960, Anthroposophical Publ. Co.
23. **The Spiritual Beings in the Heavenly Bodies and the Kingdoms of Nature**, 1951, Rudolf Steiner Publ. Co.
24. **Between Death and Rebirth**, 1975, Rudolf Steiner Press.
25. *Life Between Death and Rebirth*, 1968, Anthroposophic Press.
26. **The Effects of Spiritual Development**, 1945, Rudolf Steiner Publ. Co.
27. Occult Reading and Occult Hearing, 1975, Rudolf Steiner Press.
28. The Balance in the World and Man: Lucifer and Ahriman, 1948, Rudolf Steiner Press.
29. An Occult Physiology, 1951, Rudolf Steiner Press.
30. *Chance, Providence and Necessity*, 1988, Anthroposophic Press.
31. The Occult Movement in the Nineteenth Century, 1973, Rudolf Steiner Press.
32. Inner Impulses of Evolution, 1984, Anthroposophic Press.
33. The Karma of Materialism, 1985, Anthroposophic Press.
34. **Ancient Myths**, 1971, Steiner Book Centre, Inc.
35. The Challenge of the Times, 1941, Anthroposophic Press.
36. The Influences of Lucifer and Ahriman, 1954, Rudolf Steiner Publ. Co.
37. **Man - Hieroglyph of the Universe**, 1972, Rudolf Steiner Press.
38. Polarities in the Evolution of Mankind, 1987, Rudolf Steiner Press.
39. **Materialism and the Task of Anthroposophy**, 1987, Anthroposophic Press.
40. Man as a Being of Sense and Perception, 1958, Anthroposophical Publ. Co.
41. The Human Soul in Relation to World Evolution, 1984, Anthroposophic Press.
42. **Planetary Spheres and Their Influence on Man's Life on Earth and in Spiritual Worlds**, 1952, Rudolf Steiner Press.
43. *Man and the World of Stars*, 1963, Anthroposophic Press.
44. Health and Illness, Vol. II, 1983, Anthroposophic Press.
45. Awakening to Community, 1974, Anthroposophic Press.
46. The Cycle of the Year, 1984, Anthroposophic Press.
47. Man in the Past, Present and Future, 1966, Rudolf Steiner Press.

48. *The Four Seasons and The Archangels*, 1984, Rudolf Steiner Press.
49. *Beekeeping - Nine Lectures on Bees*, 1964, Rudolf Steiner Publications.
- 50. *Agriculture*, 1974, Bio-Dynamic Agriculture Assoc.**
51. *True and False Paths in Spiritual Investigation*, 1969, Rudolf Steiner Press.
52. *The Evolution of the Earth and Man*, 1987, Anthroposophic Press.
53. *An Esoteric Cosmology*, 1987, Spiritual Science Library.
54. *The Mission of the Folk Souls*, 1989, Spiritual Research Editions Series XIII, Garber Communications Inc.
55. *Mysticism at the Dawn of the Modern Age*, 1960, Steinerbooks.
56. *Cosmic Memory*, 1959, Rudolf Steiner Publ. Co.
- 57. *Metamorphosis of the Soul; Paths of Experience*, Vol. I, 1983, Rudolf Steiner Press.**
- 58. *The East in the Light of the West*, 1986, Garber Communications Inc.**
59. *The Karma of Untruthfulness*, Vol. I, 1988, Rudolf Steiner Press.
60. *The Karma of Untruthfulness*, Vol. II, 1992, Rudolf Steiner Press.
- 61. *Macrocosm and Microcosm*, 1968, Rudolf Steiner Press.**
62. *The Gospel of St. Matthew*, 1965, Rudolf Steiner Press.
63. *Therapeutic Insights: Earthly and Cosmic Laws*, 1984, Mercury Press.
64. *Evolution in the Aspect of Realities*, 1989, Spiritual Research Editions, Series XXXV, Garber Communications Inc.
- 65. *Man in the Light of Occultism, Theosophy and Philosophy*, 1989, Spiritual Science Library, Garber Communications Inc.**
66. *Esoteric Christianity and the Mission of Christian Rosencreutz*, 1984, Rudolf Steiner Press.
- 67. *Human and Cosmic Thought*, 1961, Rudolf Steiner Press.**
68. *Towards Imagination*, 1990, Anthroposophic Press.
69. *Cosmic and Human Metamorphosis*, 1989, Spiritual Research Editions, Garber Communications Inc.
70. *Building Stones for an Understanding of the Mystery of Golgotha*, 1972, Rudolf Steiner Press.
71. *Geographic Medicine*, 1986, Mercury Press.
72. *Earthly Death and Cosmic Life*, 1989, Spiritual Research Editions, Garber Communications, Inc.
73. *Three Streams in Human Evolution*, 1965, Rudolf Steiner Press.
74. *From Symptom to Reality in Modern History*, 1976, Rudolf Steiner Press.
75. *Spiritual Science and Medicine*, 1989, Steinerbooks.
76. *The Bridge Between Universal Spirituality and the Physical Constitution of Man*, 1958, Anthroposophic Press.
77. *Cosmosophy*, Vol. I, 1985, Anthroposophic Press.
- 78. *The Human Being in Body, Soul and Spirit: Our Relationship to the Earth*, 1989, Anthroposophic Press.**
- 79. *The Spiritual Individualities of the Planets, The Golden Blade*, Rudolf Steiner Press.**
80. *The Evolution of the World and of Humanity*, 1989, Spiritual Science Library, Garber Communications, Inc.
- 81. *Man as Symphony of the Creative Word*, 1991, Rudolf Steiner Press.**
82. *Mystery Centers*, 1989, Spiritual Research Editions, Garber Communications Inc.
83. *Background to the Gospel of St. Mark*, 1968, Rudolf Steiner Press.
84. *Reading the Pictures of the Apocalypse*, 1993, Anthroposophic Press.
85. *The Mysteries of the East and of Christianity*, 1991, Spiritual Science Library, Garber Communications Inc.
86. *Christ and the Spiritual World and the Search for the Holy Grail*, 1963, Rudolf Steiner Press.
87. *The Destinies of Individuals and of Nations*, 1987, Rudolf Steiner Press.
88. *Self-consciousness; The Spiritual Human Being*, 1986, Spiritual Science Library, Garber Communications Inc.
89. *Karmic Relationships*, Vol. I, 1972, Rudolf Steiner Press.
90. *Old and New Methods of Initiation*, 1991, Rudolf Steiner Press.
91. *The Evolution of Consciousness*, 1991, Rudolf Steiner Press.
92. *The Fall of the Spirits of Darkness*, 1993, Rudolf Steiner Press.
93. *Curative Education*, 1972, Rudolf Steiner Press.
94. *The Michael Mystery*, 1984, St. George Publications.
95. *Fundamentals of Therapy*, 1983, Rudolf Steiner Press.
- 96. *Karmic Relationships*, Vol. II, 1974, Rudolf Steiner Press.**
97. *Karmic Relationships*, Vol. III, 1977, Rudolf Steiner Press.
98. *Karmic Relationships* Vol. IV, 1983, Rudolf Steiner Press.
99. *Karmic Relationships* Vol. V, 1966, Rudolf Steiner Press.

100. Karmic Relationships, Vol. VI, 1971, Rudolf Steiner Press.
101. Karmic Relationships, Vol. VII, 1973, Rudolf Steiner Press.
102. Karmic Relationships, Vol. VIII, 1975, Rudolf Steiner Press
- 103. Rosicrucianism and Modern Initiation, 1982, Rudolf Steiner Press.**
104. *The Being of Man and His Future Evolution, 1981, Rudolf Steiner Press.*
105. The Riddle of Humanity, 1990, Rudolf Steiner Press.
106. *Pastoral Medicine, 1987, Anthroposophic Press.*
107. Anthroposophy and the Inner Life, 1994, Rudolf Steiner Press.
108. The Origins of Natural Science, 1985, Anthroposophic Press.
109. How Can Mankind Find the Christ Again?, 1984, Anthroposophic Press.
110. *Wonders of the World, Ordeals of the Soul, Revelations of the Spirit, 1963, Rudolf Steiner Press.*
111. Angels, 1996, Rudolf Steiner Press.
112. World History in the Light of Anthroposophy, 1977, Rudolf Steiner Press.
113. Earthly Knowledge and Heavenly Wisdom, 1991, Anthroposophic Press.
114. Colour, 1992, Garber Communications Inc.
115. The Universal Human, 1990, Anthroposophic Press.
116. *Education for Adolescents, 1996, Anthroposophic Press.*
- 117. The Relation of the Diverse Branches of Natural Science to Astronomy, undated typescript.**
118. *Mathematics and Occultism, 1928, Anthroposophical Movement, Vol. V, No. 28.*
- 119. Planetary and Human Evolution, unpubl. typescript**
120. The Interior of the Earth and Volcanic Eruptions, unpubl. typescript
121. *The Christian Mystery, 1998, Anthroposophic Press. 1*
122. *Popular Occultism, unpubl. typescript.*
123. Myths and Symbols II, unpubl. typescript.
124. Myths and Symbols IV, unpubl. typescript.
- 125. Theosophy of the Rosicrucian, 1966, Rudolf Steiner Press.**
- 126. On Chaos and Cosmos, unpubl. typescript.**
127. *The Theory of Categories, unpubl. typescript.*
128. Problems of the Law of Karma, unpubl. typescript.
129. Comets and Their Significance for Earthly Existence; Male and Female in the Cosmos. unpubl. Typescript
130. The Human Soul and the Animal Soul, unpubl. typescript
131. The Human Spirit and the Animal Spirit, unpubl. typescript
- 132. The Spiritual Guidance of Mankind, 1925, Anthroposophic Press**
133. The Inner Nature of Man, 1994, Rudolf Steiner Press
134. Art as Seen in the Light of Mystery Wisdom, 1996, Rudolf Steiner Press
- 135. First Scientific Lecture Course, unpubl. typescript**
136. What Has Astronomy to Say About the Origin of the World?, un- publ. typescript
137. Prophecy - It's Nature and Meaning, 1950, Anthroposophical Publ. Co.
138. Calendar of the Soul, 1963, Anthroposophical Quarterly, Spring
139. The Errors of Spiritual Investigation, unpubl. typescript
140. Perception of the Nature of Thought, unpubl. typescript
141. The Etheric Body as a Reflection of the Universe, 1940, Anthroposophic News Sheet, #'s 39-42
142. *Rudolf Steiner Speaks to the British, 1998, Rudolf Steiner Press*
143. The Human Heart, 1985, Mercury Press
144. The Mystery of the Trinity and the Mission of the Spirit, 1991, Anthroposophic Press
145. *From Elephants to Einstein, 1998, Rudolf Steiner Press*
146. *The Easter Festival in the Evolution of the Mysteries, 1988, Anthroposophic Press*
147. *Sun, Moon and Stars, unpubl. typescript*

Bijlage III: Willi Sucher Boeken geïndexeerd per onderwerp

Introductie en Geschiedenis van Astrosophy

Astrosophy.com Website:

Inleiding tot Astrosophie

Biografie van Willi Sucher en Dr. Elizabeth Vreede

Isis Sophia III: Deel twee, hoofdstuk 1:

Een goede uitleg over astronomie en astrosophie; vereniging van observatie met contemplatie/meditatie. *Een van de grootste gevaren van de kosmoloog, is dat hij of zij ondergedompeld raakt in berekening.*

Isis Sophia III, Vierde Deel, Hoofdstuk 1-3:

Algemene geschiedenis; Precessie van Equinoxen en cultuurtijdperken

Het veranderende gelaat van de kosmologie:

Hoofdstuk 2 De ontwikkeling van de kosmologie in de geschiedenis: - geschiedenis van de kosmologie en het copernicanisme, introduceert het idee van spiritueel heliocentrisch

Hoofdstuk 3 Wegen naar een moderne kosmologie en astrosophie - Een goede introductie van nieuwe astrosophie, verandering nodig voor spirituele sterrenwijsheid

Hoofdstuk 4 De aartsengel Michaël en astrosophie - over de rol van Michaël in het verbinden van ons met de sterren, voorbeelden van Beethoven en Rafaël

Het levende universum, deel één, gedachten over de toekomst van astrologie:

positief over oude vs nieuwe astrologie en betekenis van het stervensstervens-astrogramastrogram voor nieuwe benadering van sterren; veranderlijke sterren

Cursus Kosmologie, 4 februari 1955:

Helder over nieuwe sterrenwijsheid en het verhaal van Klingsor, prima vraag- en antwoordspel over decadentie van mysteries en misgelopen sterrenwijsheid.

Praktische benadering I, inleiding:

Over wat nieuwe astrosophie zou moeten zijn

Praktische Aanpak III, November, 1970:

Eerste brief, UITSTEKEND, een inleiding over waarom het heliocentrische perspectief

Dierenriem - De wereld van de duur

Mythologieën van Sterrenbeelden

Drama van het Universum, Hoofdstuk 1:

Creëert 5 groepen van dierenriem met sterrenbeelden boven en onder de ecliptica.

Mythologie van de eerste groep: Ram/Vissen, Andromeda-Perseus complex, Cetus, Eridanus

Mythologie van de tweede groep: Tweeling-Stier/Kreeft, Auriga, Orion, Sirius

Mythologie van de derde groep: Leeuw/Maagd, Bootes, Hydra met Beker en Ravn

Mythologie van de vierde groep: Weegschaal/Schorpioen/Boogschutter, Antariërs, Ophiucus met Slang, Hercules, Draak, Lupus, Centaurus

Mythologie van de vijfde groep: Steenbok/Waterman, Grote Zee, Zuidelijke Vis met Fomalhaut, Lier, Adelaar, Zwaan, Pegasus

Praktische Aanpak I:

Juli, 1966 - Ram en Stier en omringende sterrenbeelden

Augustus, 1966 - Tweelingen, Kreeft, Leeuw

September, 1966 - Leeuw, Maagd

Oktober, 1966 - Weegschaal, Schorpioen

November, 1966 - Boogschutter, Steenbok, Vissen

Dierenriem en menselijke vorm

Isis Sophia I:

Einde 6e brief - midden 7e brief

Isis Sophia II, deel twee:

De drieledige mens

Levend Universum, Deel Twee, 10 januari 1956:

Onderzoek naar tekens/symbolen in menselijke gestalte

Dierenriem tekens/symbolen

Het veranderende gelaat van de kosmologie:

Hoofdstuk 5 - Symbologie en Kosmologie

Cursus Kosmologie:

11 februari 1955 - over symbolen van Ram tot Maagd

18 februari 1955 - dierenriemsymbolen Ram tot Vissen

Cultuurtijdperken en dierenriem

Isis Sophia III, deel vier:

Hoofdstuk 4 - VP Vissen ons tijdperk Hoofdstuk 5 - VP Kreeft

Hoofdstuk 6 - VP Tweelingen Hoofdstuk 7 - VP Stier

Hoofdstuk 8 - VP Ram

Hoofdstuk 9 - VP Waterman Hoofdstuk 10 - VP Steenbok

Praktische Aanpak I, juni, 1966:

December, 1970 - VP beweging en taak van het Vissentijdperk, relatie met Per Jupiter

Januari, 1971 - Per Jupiter 1950 ; Vissen, Andromeda, deze eeuw en verandering van denken, Phoenix

Occulte Wetenschap Evolutie en Dierenriem

Isis Sophia I:

2e brief tot einde 6e brief

Isis Sophia II:

Alles Deel Twee (meest uitgebreide bron)

Cursus kosmologie: 11 februari 1955:

Eerste deel over volgorde van planeten en evolutiecycli

Planetaire Sferen - De Wandelende Sterren

De planetaire ritmes, het leven van de planeten: Heilige Geometrie

Kosmisch Christendom en Het veranderende gelaat van de kosmologie:

Hoofdstuk 1: De oorsprong van occulte symbolen op basis van kosmische ritmologie

De Planetaire Sferen: de Kosmische Intelligenties

Isis Sophia I:

8e brief (algemene planeten);

9e brief: Saturnus, met historische voorbeelden

10e brief: Jupiter, met historische voorbeelden

11e brief: Jupiter vervolg en Mars, met historische voorbeelden

12e brief: Mars, historische voorbeelden

13e brief: De zon in de 12 sterrenbeelden

16e Brief: De maan

17e brief: De maan in sterrenbeelden, historische voorbeelden

18e brief: Venus: noodzakelijke kennis van de evolutie van de Oude Zon

19e brief: Mercurius: ritmes, wissel met Venus, evolutie

Isis Sopia II:

Alle Deel Drie: Saturnus - maan; vooral goed over de zon en oorsprong van sferen.

Isis Sophia III:

Deel een, hoofdstuk 1: Saturnus in relatie tot twee wereldoorlogen

Het veranderende gelaat van de kosmologie:

Hoofdstuk 1: De Oorsprong van Occulte Symbolen op de Basis van Kosmische Ritmologie - Over oorsprong van verschijningsvormen: Venus-vorm de vijfhoek, Mercurius-vorm de dubbele driehoek, Mars het dubbel vierkant; Saturnus Jupiter de Gouden driehoek

Hoofdstuk 6: De werking van de planeten en hun sferen - over kosmische golven; heliogram van DaVinci

Hoofdstuk 7: Keerpunten in de geschiedenis I - Pluto & Uranus conjuncties

Hoofdstuk 8: Keerpunten in de geschiedenis II - Saturnus Jupiter Grote Conjuncties

Kosmisch Christendom en Het veranderende gelaat van de Kosmologie:

Kosmisch Christendom, laatste hoofdstuk Manifestatie in de Geschiedenis: Op Saturnus tijdconversie

Het levende heelal, deel twee, De zonnegolf:

Eerste lezing - 9 januari 1956 - GOED op aard van zon en golfproces

Derde lezing - 11 januari 1956 - Golftheorie en werking van de planetensfeer kwaliteiten

Drama van het Universum:

Deel één, hoofdstuk 1 - astronomische feiten over heliocentrisch universum en elke planeet

Deel twee, hoofdstuk 2 - golf/verdichtingstheorie en natuurrampen, heliocentrisch

Cursus kosmologie:

*Maan; en maansknopen-1; maansknopen-2: goed op de maan en maansknopen Mars: goed op Mars

Mars - Conjuncties en Lussen: over marslussen, lemniscaat en marsgeometrie

Mars en het Achtvoudige Pad: Mars 16 bladige [chakra], boeddhistisch pad

Occult Mercurius - Astronomische Venus: over schakelaar en over planeet Venus (De wetenschap van de geheimen der ziel) oefeningen voor 10-bladige chakra

Jupiter: *GOED op Jupiter *w/ A zon en toekomst; 2 bladige chakra en lemniscaat

Mercurius (occulte Venus) in relatie met Venus (occulte Mercurius): verklaart verwisseling in namen, gaat dan in op Mercurius geometrie, lussen, 3 jaar, chakra

De Planetaire Aspecten in 1955: voorbeeld van kijken naar sterren voor dat jaar

Praktische Aanpak I:

Oktober, 1965 - over planeten voor die maand met nadruk op de Uranus/Pluto conjunctie, ook over maansknopen en Goethe's leven

November, 1965 - Uranus/Pluto vervolg in de geschiedenis: Goethe's Groene Slang; Chemisch Huwelijk, Eschenbach Graal verhaal

December, 1965 - Golftheorie van zonnestelsel en het verband met de Graal

Januari, 1966 - Saturnus, Jupiter, Mars intro; focus helio-elementen met locaties; start Saturnus

Februari, 1966 - *GOED Saturnus, Jupiter, Mars sferen

Maart 1966 - *GOED Venus en Mercurius

April, 1966 - Venus vervolg de maan; aarde en de zon; start buitenplaneten; Mars/zon conjunctie in de toelichting

Mei, 1966 - Uranus, Neptunus, Pluto; en *GOED overzicht van alle planeten April, 1967 -

*goed over verduisteringen van planeten door de maan en negatieve aspecten van Saturnus en Venus; hoekASPECTEN en tekens, relatie tot elementen en temperamenten, diagram

Mei 1967 - hoekaspecten vervolg, Venus-hoeken

Praktische Aanpak III:

Mei, 1972 - Gouden Driehoek, Kalichakra en Grote Conjuncties Grafiek met jaren

Studies inzake Historische Gebeurtenissen en Sterren

Kosmisch Christendom:

Laatste hoofdstuk manifestatie in de geschiedenis: Christusgebeurtenissen in de geschiedenis, 20e eeuw

Het veranderende gelaat van de kosmologie:

Hoofdstukken 7 & 8: Keerpunten in de geschiedenis I en II

I: Christusgebeurtenis in het centrum; Pluto & Uranus conjuncties

II: Saturnus Jupiter Grote Conjuncties

Levend Universum, deel één:

De Dierenriem - Evolutie van het westerse bewustzijn: Thomas van Aquino & Scholastiek

*w/Pisces/Virgin; Tempeliers & Boogschutter; Meister Eckhardt & Mystiek - Tweelingen

De Dierenriem vervolgd - De twaalf constellaties en de evolutie van het moderne westerse bewustzijn aan de hand van voorbeelden van biografieën; *goede beschrijving van de dierenriem

Drama van het Universum, deel twee:

Hoofdstuk 3: Geschiedenis en Kosmos - heliocentrische kijk op de planetaire rijken. Historische astrogrammen: Maarten Luther, 30-jarige oorlog, val van Bastille, Napoleon, moord op aartshertog Ferdinand (WO I), wapenstilstand WO I, Verdrag van Versailles, nazi's komen aan de macht 1933, Lenin, Russische Revolutie

Hoofdstuk 4: Achtergrond van ideeën/ontdekkingen van de mensheid - heliocentrische astrogrammen van: Columbus 1492 ontdekking Amerika; stoommachine; elektriciteit en magnetisme gebeurtenissen 1600-1831; röntgenstraling en radioactiviteit; Hiroshima; moderne astronomie gebeurtenissen 1496-1930; grote brand van Chicago

Cursus kosmologie:

Deel één

Terugkeer van Koning Arthur - over Tintagel en Arthur en Grote Beer.

Kerstmis en de Kosmische Ritmes:

Grote Conjuncties: Gouden Driehoek conjuncties en Christendom:

Grote Conjunctie Herders hoek; impuls van Spirituele Vrijheid

Grote Conjuncties Koningen hoek; impuls van Broederschap.

Grote Conjunctie Paulus hoek; impuls van Gelijkheid

Individuele Lezingen

De eeuwwisseling - Saul/Paulus - 34 AD en 2000 AD; wederkomst Etherische Christus en Saturnus *omvorming, geschiedenis en Grote Conjunctie; *goed over hoe wij met sterren spreken

Praktische Aanpak I:

Oktober 1965: over planeten voor die maand met focus op Uranus/Pluto conjuncties elke 253 jaar in Leeuw en Ram, huidige drievoudig, in Okt 1965, April en Juni 1966; geschiedenis en conjuncties; relatie met maansknopen, Graalstraditie en Goethe's leven.

November, 1965: Uranus/Pluto vervolg in de geschiedenis: Goethe Groene Slang; Chemische Bruiloft, Eschenbach Graalverhaal; kosmische oorsprong van Graal; dichtheid planeten

Praktische Aanpak II:

April, 1969 - Pasen huidige gebeurtenissen en sterren; Venus lus; Lentepunt beweging;

*CMP's

Mei, 1969 - Grote Conjunctie Driehoeksrotatie 1563-1961 beeld; Grote Conjunctie gebeurtenissen; 6BC

December, 1969 - op eerste van 5 opposities Saturnus/Jupiter connectie naar Grote Conjunctie, hoek van 34AD

Januari, 1970 - Venus pentagram en lussen

Februari 1970 - Helio-elementen en revolutie/oorlogen: Fransen, Russen, Nazi's, Hiroshima

Maart 1970 - Aangezicht van de 20e Eeuw: kaart van Grote Conjunctie 1901 en de hoek van 6BC in de geschiedenis

April, 1970 - Aangezicht van de 20e Eeuw. Vervolg: Conjunctie van 6 BC uitgewerkt; ook Uranus en Pluto in de geschiedenis: Goethe Groene Slang; Chemische Bruiloft, Eschenbach Graalverhaal; kosmische oorsprong van Graal; dichtheid van planeten Praktische Aanpak II:

April, 1969 - Pasen huidige gebeurtenissen en sterren; Venus lus; Lentepunt beweging;

*CMP's

Mei, 1969 - Grote Conjunctie Driehoeksrotatie 1563-1961 beeld; Grote Conjunctie gebeurtenissen; in 6 BC

December, 1969 - op eerste van 5 opposities Saturnus/Jupiter connectie naar Grote Conjunctie 34 AD lijn

Januari, 1970 - Venus pentagram en lussen

Februari 1970 - Helio-elementen en revolutie/oorlogen: Fransen, Russen, Nazi's, Hiroshima

Maart 1970 - Aanvang van de 20e Eeuw: kaart van Grote Conjunctie 1901 en 6 BC

April, 1970 - Aangezicht van de 20e Eeuw. Vervolg: 6 BC Grote Conjunctie uitgewerkt; ook Uranus en Pluto thema 1901 de Graalstroom en Rosenkruuz.

Mei/juni 1970, Het aangezicht van de 20e eeuw. Gecontinueerd: Grote Conjunctie 1901 door maangrafiek ritme van 7 jaar per maancyclus

Juli 1970, Tegenwoordigheid van 20e Eeuw vervolg: Grote Conjunctie 1901 en betekenis voor toekomstige eeuw; verband met 6 BC uitdaging voor nu; Saturnusprogressie/conversie

Augustus 1970 - Saturnusconversie van 1901 vervolg in historische gebeurtenissen.

September 1970 - Saturnusconversie 1901 voor opkomst Hitler en Genghis Kahn

Oktober 1970 - Laatste Sterrendagboek brief; 20e Eeuw vervolg: Katharen, Tempeliers, 869 Concilie, Graal, Rozenkruisers

Praktische Aanpak III:

Juli, 1971 - Wat is de Heilige Graal? Verbinding met Grote Conjuncties, 6 BC & 747 BC

Augustus, 1971 - Tijdsverhoudingen: Saturnus-conversie en 747 BC/6BC

September, 1971 - maansknopen, 6BC; Heilige Graal-Keltische mensen-Arthur.

Oktober, 1971 - Keltische Volksgeest/Graal/Esoterisch Christendom-Graalstroom, Grote Conjuncties en Uranus Pluto; Tempeliers, Rosenkruuz

November, 1971 - Rosicruciaanse stroom vervolg; Grote Conjunctie 1444 astrogram; 1459

Chym Bruiloft; maansknopen in het leven van Goethe

Februari 1972 - astrofisie als astrologie van de Graal; Graal vervolg; Steiner 12 jan 1910 Aankondiging van de Wederkomst.

De allereerste van die voordrachten,... zijn sterrengezelschap. Vóór de voordracht werd Rudolf Steiner dringend verzocht deze niet te houden, omdat er 'vreselijke gebeurtenissen aan de hemel gaande waren'. We produceren de configuratie in de grafiek in Fig. 16. en slechte sterren

Maart, 1972 - Dood Rafaël vervolgd; Sixtijnse Madonna; Saturnusconversie voor 2e komst 1935 als wereld Damascus ervaring; horoscoop van 34 AD Paulus en 1935 Saturnus vergeleken; 1901 Steiner werk; Geo-grafiek van 3 jaar.

Mei, 1972 - Gouden Driehoek, Kalichakra en Grote Conjuncties Grafiek met jaren

Juni, 1972 - Grote Conjunctie in Mars-knoop en daad van Boeddha, Boeddha en 8-voudig pad relatie tot Mars & Venus; diagram Mars/zon conjuncties; helio-elementen en relatie tot Venus-elementen; Boeddha en Lucas Jezus

Juli 1972 - 34 AD Venus zon conjunctie; lussen van Venus en de Damascus impuls in de geschiedenis; helio-elementen van Venus & Jupiter- historische gelijkenissen; elementen van Mars met Neptunus

Christus en de sterren

Isis Sopha I:

Laatste Brief: De zon gedurende de Drie Jaren en de imaginatie van het Lam Gods in de dierenriem

Kosmisch Christendom en Het veranderende gelaat van de kosmologie:

Deel Twee: Kosmisch Christendom - beste bron betreffende de Drie Jaren van Christus en de sterren (standen)

Deel twee: Kosmisch Christendom, laatste hoofdstuk Manifestatie in de geschiedenis: De terugkeer van de Etherische Christus en de wereldgeschiedenis

Cursus Kosmologie:

Occulte Mercurius - Astronomische Venus,

11 maart 1955 - Venus en Drie Jaren van Christus op aarde

Mercurius (Occulte Venus) in relatie tot Venus (Occulte Mercurius)

25 mrt 1955 - Mercurius en de 3 jaar van Christus op aarde

Cursus Kosmologie, Kerstmis en de Kosmische Ritmes:

Grote Conjuncties

Herders - Spirituele Vrijheid - conjunctie 6 v Chr.

Koningen - Broederschap - conjunctie 14 na Chr.

Paulus - Gelijkheid - conjunctie 34 na Chr.

Cursus Kosmologie, Individuele Lezingen

De eeuwwisseling - Saul/Paulus - 34 n.Chr. en 2000 n.Chr.; Etherische Christus wederkomst en Saturnus conversie, geschiedenis en Grote Conjunctie Kersttijd, november 1957 - Niet gereviseerde Lezing - over de geboorte van Jezus en uitleg van verklaring van Steiner over de zon in Maagd op 24 dec.

Praktische Aanpak III:

Augustus, 1971 - Spirituele Geboorte van het Mattheus Jezuskind, 6 BC Grote Conjunctie en maansknoop

September, 1971 - maansknopen, 6 BC Jezuskinderen; man 38 jaar ziek, Heilige Graal

Grafieken en menselijke biografie

Prenatale ontwikkeling - Epoch tot Geboorte

Isis Sophia I:

15e Brief: zon epoch boog en open ruimte, historische persoonlijkheden

Isis Sophia III, Deel Twee:

Hoofdstuk 2 - Embryologie en de sterren

Hoofdstuk 3 - Lichamelijke misvormingen en Embryonale ontwikkeling (craniaal; micro- en hydro cephalus; misvormde ledematen)

Isis Sophia III, derde deel:

Hoofdstuk 1 - Embryologie wetenschap en de Hermetische Regel

Hoofdstuk 2 - 12 [voudige] Dierenriem en prenatale ontwikkeling

Levend Universum, Deel Een:

Astrologie I - Introductie tot de vier astrogrammen: maan (epoch), zon (spirituele geboorte), Saturnus, (reïncarnatie), aarde geboorte astrogram; geeft een goed visueel beeld.

Astrologie II - Inzicht in hermetische regel en geboorte astrogram; introductie werkelijke dierenriem; voorbeeld van Wagners-astrogram

Astrologie III - Maangrafiek en interpretatie van Wagner's astrogram/maangrafiek biografie
De prenatale astrogram vervolg: Epoch en etherisch lichaam; de Huizen

Praktische Aanpak I:

Februari 1967 - Copernicus en maangrafiek in biografie

Praktische Aanpak II:

Juli, 1968 - handmatige berekening van Ascendant ; Sterrentijd; Ascendant betekenis

Mei, 1970 - over tijdritmes; maangrafiek voor 7 jaar

Artikelen online, niet gepubliceerd

Constellatie van Kosmische Gedachte, Pagina 1-3 Epoch
Juli, 1937 Astrologie I - Prenatale Astrologie
Augustus, 1937 Astrologie II - Prenatale Astrologie
September, 1937 Astrologie III - Prenatale Astrologie
Oktober, 1937 Astrologie III (vervolg) - Prenatale Astrologie

Maansknopen in Spirituele Geboorte

Isis Sophia I:

14e Brief

Levend Universum, deel één:

Toegangspoort van de maan, 2 hoofdstukken - Spirituele Geboorte met voorbeelden van Wagner en Nietzsche

Progressies/Tijdconversies

Praktische Aanpak II:

Mei, 1970 - over tijdritmes; Maangrafiek voor 7 jaar

Juni/juli, 1970 - Maangrafiek en Saturnus progressie/conversie

Augustus, 1970 - Saturnusconversie vervolg;

Praktische Aanpak III:

Augustus, 1971 - Tijdsverhoudingen: Saturnusconversie en 747 voor Chr. / 6 voor Chr.

Stervens astrogram

Isis Sophia III, deel één:

Hoofdstukken 2-3 - Algemeen over sterren bij overlijden en Tycho Brahe stervens-astrogram, plus duidelijke inleiding tot geo- en heliocentrische perspectieven bij de verklaring van Tycho's stervens-astrogram.

Isis Sophia III, Part One:

Hoofdstuk 4 - algemene beschrijving over het belang van het stervens-astrogram; vervolgens Raphael met voorbeeld van het stervens-astrogram

Levend Universum, Deel Een:

Stervens-astrogram - Voorbeeld van Napoleon, Saturnus volgend

Astrogrammen van geboorte en dood - Dante stervensimpuls opgepikt door Michelangelo en Novalis; hoe thema's worden overgedragen na de dood bv. Tolstoj geboorte en dood

Stervens-astrogram en het leven na de dood - traject naar geboorte & traject na de dood, bijvoorbeeld Rafaël, Byron, Schiller, Tolstoj, Saturnus voor Beethoven; maansknopen en het verlaten van de maansfeer

Gedachten over de 'Toekomst van de Astrologie'

uitgebreide uitleg over de betekenis van het stervens-astrogram van Wagner

Cursus Kosmologie:

Verduisteringen - 'neem de maansknoop op het moment dat deze de plaats bereikt waar de zon was bij overlijden' om toegang te vinden van kamaloka en de geestelijke wereld

Historische Persoonlijkheden Studies:

voorbeelden en hulpmiddelen van astrogram interpretatie

Isis Sophia I:

Brieven 20e - 24e: complete horoscoop studie Tycho Brahe

Isis Sophia III, Deel Twee:

Hoofdstuk 4 - De prenatale tijd van - Lord Byron; Shakespeare; Goethe; Nietzsche

Isis Sophia III, Deel Drie:

Hoofdstuk 2 - 12 Dierenriem en prenatale ontwikkeling doorloopt elk sterrenbeeld met historische persoonlijkheidsvoorbeelden

Het veranderende gelaat van de kosmologie:

Hoofdstuk 4: De aartsengel Michael en Astrosofie - Beethoven en Raphael.

Hoofdstuk 6: De werking van de planeten en hun sferen - DaVinci astrogram

Het levende universum, deel één:

Napoleons prenatale astrogram vooral Mars, Uranus, Neptunus

Het raadsel van Emanuel Swedenborg

Darwin en Haeckel

De Dierenriem - Evolutie van het westerse bewustzijn: Tomas van Aquino & Scholasticisme

met Vissen/Maagd; Tempeliers & Boogschutter; Meister Eckhardt & Mysticisme - Gemini

De dierenriem vervolg - 12 sterrenbeelden en evolutie van het moderne westerse bewustzijn aan de hand van voorbeelden van biografieën; goede beschrijving van de dierenriemtabel

Astrogrammen van geboorte en dood - Dante doodsimpuls werd gebruikt door Michaelangelo en Novalis; hoe thema's worden overgedragen na de dood ex. Tolstoj geboorte en dood

De horoscoop van de dood en het leven na de dood - pad naar geboorte & pad uit na de dood, ex. Rafaël, Byron, Schiller, Tolstoj, Saturnus voor Beethoven; maansknopen en het verlaten van de maansfeer

Drama van het Universum, deel twee:

Hoofdstuk V, Verbinding van individuen met de kosmos - Heliocentrische grafieken: Ben Franklin; Robespierre; Raphael & Michaelangelo en biogebeurtenissen; Goethe en biogebeurtenissen

Hoofdstuk VI, Incarnatie en de Sterren - heliocentrische horoscoop en maangrafiek biografieën van Nietzsche en Lord Byron

Hoofdstuk VII, De dood en de sterren - astrogrammen van Tycho Brahe, geboorte, biografische gebeurtenissen, dood; epoch Lord Byron, Goethe

Cursus Kosmologie:

Saturnus I en Saturnus II - over Saturnus in 1954 in Weegschaal, historische gelijkenis van Saturnus in Weegschaal bij overlijden, Steiner, Mani, Copernicus, Tycho Brahe, Kepler

Zon-2 - zon in Weegschaal en bij Tycho Brahe (Juliaans Apostaat, en Herzeleide)

Praktische Aanpak I:

December, 1966 - Willi zegt dat de komende brieven actuele gebeurtenissen en historische persoonlijkheden zullen behandelen; begint met Aphelium van Mars en DaVinci, en volgt Saturnus terug in zijn leven

Over Copernicus:

Januari 1967 - Mars en Pluto focus met Copernicus epoch-geboorte geo en helio

Februari 1967 - aandacht voor waarom heliocentrisch, Copernicus maangrafiek en biologische gebeurtenissen

Maart, 1967 - Copernicus Saturnus in Tweelingen en Stier, historische gelijkenissen

April, 1967 - Copernicus Jupiter in Weegschaal tot Schorpioen conjunctie Uranus, Neptunus

Mei, 1967 - Copernicus Saturnus aspecten Uranus/Neptunus in knoop van Mars

Juni, 1967 - Copernicus Mars, Venus, Mercurius

Start Historische Similaris Saturnus in Sterrenbeelden:

Juli, 1967 - Saturnus in Ram historische gelijkenissen

Augustus 1967 - Ex. Saturnus, Uranus, Pluto in Ram: Soloviev en Van Gogh

September, 1967 - Saturnus Stier; Saturnus Tweelingen; start Saturnus Kreeft

Oktober, 1967 - Saturnus Kreeft, met als voorbeeld JFK, Tolstoj en Beethoven

November 1967 - Saturnus Leeuw lijst, met voorbeeld van Emerson

December 1967 - vervolg van Emerson en andere Saturnus Leeuw

Januari, 1968 - Saturnus in Weegschaal: Tycho Brahe, Steiner, Goethe, Kepler, Darwin, Lincoln

Februari, 1968 - Saturnus Schorpioen vergelijkbaar, voorbeeld van Lenin

Maart, 1968 - Lenin Schorpioen vervolg; Saturnus in Boogschutter vergelijkbaar

April, 1968 - Saturnus in Boogschutter vervolg; Saturnus in Steenbok

Mei, 1968 - Saturnus in Waterman; Saturnus in Vissen

Praktische Aanpak II:

- Juni, 1968 - Jupiter in de constellaties: Ram, bijv. Ulysses Grant & Grote Conjunctie; andere soortgelijke; Knopen van Mars in het algemeen
- Juli, 1968 - Jupiter in Stier bijvoorbeeld Lord Byron; handmatige berekening van Ascendant met behulp van sterrentijd en tabellen; betekenis ascendant
- Augustus 1968 - Ascendant gebruikmakend van tekens; historisch gelijksoortige ascendant in Kreeft; Byron in conflict met Saturnus, Pluto, Venus bij MC [Medium Coeli, midhemel]; open sector van zonnebaan bij het hoofd [3 maanden]; Jupiter in Stier in conflict met soortgelijke; Byron Mars geo en helio met gelijke
- September, 1968 - Byron in strijd met maangrafiek in biografie
- Oktober 1968 - Jupiter in Tweelingen, voorbeeld van Nostradamus en gelijke; Mars van Nostradamus in Tweelingen en gelijkenis met Mars Tweelingen. Steiner bij overlijden bijv.
- November, 1968 - Jupiter in Kreeft, voorbeeld van Wagner en gelijke; Wagner Mars en gelijken
- December, 1968 - Wagner Venus en Mars en Mercurius met gelijke; zon Wagner
- Januari 1969 - Jupiter in Leeuw o.a. Paracelsus en Hahneman met soortgelijke
- Februari 1969 - Jupiter in Maagd bijv. Rafaël en soortgelijke; Jupiter in Weegschaal Tolstoj
- Maart 1969 - Jupiter Weegschaal soortgelijke personen; Jupiter Schorpioen Van Gogh, Solovjev, Copernicus en de dood van Lenin. Voorbeeld van verrijzenis en doodsperspectieven. Jupiter in Boogschutter gelijkenissen en Steiner dood
- Juni 1969 - Jupiter Steenbok gelijkenissen, Novalis, Tycho Brahe; Jupiter in Waterman gelijkenissen; Jupiter in Vissen gelijkenissen. Start astrogram studie van Tycho Brahe

Tycho Brahe volledige studie, juni - november 1969:

- Juli, 1969 - Tycho Brahe: 3 dierenriemen; huizen uitgelegd; Epoch uitgelegd, geo-astrogram
- Augustus 1969 - Tycho Brahe bio en geo astrogram interpretatie, vooral Saturnus
- September 1969 - Tycho Brahe bio en geo astrogram vervolg
- Oktober, 1969 - Tycho Brahe Heliocentrische horoscoopinterpretatie
- November, 1969 - Tycho Brahe vervolg, m.n. Saturnus Jupiter heliocentrisch

Praktische Aanpak III:

- Februari, 1971 - Kaart van Shelley, geo en helio, gelijkenissen
- Maart, 1971 - Shelley vervolg; Venus/Damascus; connectie met Savonarola en GB Shaw

SOLOVIEV

- April, 1971 - Start SOLOVIEV astrogram/bio
- Mei, 1971 - Soloviev vervolg astrogram interpretatie en bio
- Juni, 1971 - Soloviev vervolg
- December, 1971 - Astrogram gesprek tussen Goethe/Schiller; stervens-astrogram Goethe; Mars elementen & Venus elementen; historische gelijkenissen
- Januari 1972 - Elementen Venus en Mars; Historische gelijkenissen perihelium/ aphelium Mars en het Goetheanisme; verband tussen Steiners werk/lezingen en perihelium/ aphelium Mars Februari 1972 - Wederkomst; stervens-astrogram Rafaël

Praktische Aanpak III, Deel Twee:

- Uitgebreide astrogram Interpretatie van KEPLER
- Hoofdstuk 1, augustus, september, oktober, 1972: Kepler astrogram studie - complete uitsplitsing van handmatige constructie van Kepler geo horoscoop, met uitleg van het epoch, en maangrafiek in bio; heliocentrische complete astrogram met historische gelijkenissen
- Hoofdstuk 2, November-December 1972-januari 1973: Volledige Kepler Chart interpretatie - planeten in elementen en dierenriem; Verbinding met Stier; Steiner over het Lam Gods; Jupiter in Vissen; Mars beweging; zonnebeweging conjunct Mars op Epoch in Boogschutter bij geboorte; aarde in elementen
- Hoofdstuk 3, februari-maart-april 1973: Kepler vervolg binnenplaneten: zonnebaan en overeenkomstige biologische gebeurtenissen; zon-maan relatie bij zijn dood; geografische Mer-

curius bewegingen en biografie; helio Mercurius; Venus en biografie; Venus en 3 jaar lus-
sen; helio Venus
Hoofdstuk 4, mei-juni-juli 1973: Kepler maanfactoren; ASC/DESC; Hermetische regel;
maansknopen en spirituele geboorte/filosofieën; daarna begin geschiedenis van Elementen
in het algemeen
Hoofdstuk 8, mei-juni-juli 1974: Praktische toepassing m.b.t. de Geocentrische en Heliocen-
trische benadering: Ralph Waldo Emerson Geo- en Heliocentrische astrogram

Heliocentrisch Perspectief

Drama van het Universum, deel twee:

Hoofdstuk 1 - Heliocentrische intro en natuurrampen kaarten

Praktische Aanpak I:

Januari, 1966 - over Helio Elementen, met locaties

Februari, 1967 - GOEDE intro over waarom nu helio

Praktische Aanpak III:

November, 1970 - eerste brief, EXCELLENT over waarom Helio

December 1970 - Perihelium Jupiter op VP en relatie tot taak van 5e Vissen Tijdperk

Praktische Aanpak III, Deel Twee:

De Elementen van de Planetaire Sferen hun geschiedenis en hun realisatie in menselijk
biografieën

Hoofdstuk 4, mei-juni-juli 1973:

Na Kepler, schema van ALLE ELEMENTEN; geschiedenis van de elementen van Mercurius

Hoofdstuk 5, augustus-september-oktober 1973:

Historische voorbeelden van associaties met de knopen van Mercurius Register I: Knopen
Mercurius

Register II: perihelion/aphelion Mercurius

Geschiedenis van de Elementen van Venus

Register III: perihelion/aphelion Venus

Historische voorbeelden van associaties met de elementen van Venus

Hoofdstuk 6, november-december 1973-januari 1974: De geschiedenis van de elementen van Mars

Register IV: perihelion/aphelion Mars

Commentaar op historische voorbeelden

Geschiedenis van de Elementen van Jupiter

Register V: Knopen van Jupiter

Historische gebeurtenissen in verband met de Jupiter Knopen

Hoofdstuk 7, februari-maart-april 1974:

Register VI: perihelion/aphelion Jupiter

Historische gebeurtenissen in verband met het perihelion/aphelion van Jupiter Elementen
van de Saturnussfeer

Register VII: Knopen van Saturnus

Historische gebeurtenissen in verband met de knopen van Saturnus

Register VIII: Saturnussfeer

Historische gebeurtenissen in verband met het perihelion/aphelion van Saturnus Elemen-
ten van de nieuw ontdekte planeten: Uranus, Neptunus, Pluto

Hoofdstuk 8, mei-juni-juli 1974:

Ralph Waldo Emerson Geo en Helio Kaart Interpretatie

Praktische toepassing met betrekking tot de geocentrische en heliocentrische benadering

Lemniscat Perspectief

Levend Universum, Deel Twee:

Vierde lezing - 12 januari 1956 - hele lezing is uitstekend

Cursus Kosmologie, Deel Een:

zon 1 - bevat het 33 jaar ritme

Bijlage IV: Boeken van Willi Sucher geïndexeerd op titel

Isis Sophia I: Inleiding tot de Astroföie

1e Brief: Intro het zonnestelsel

2e Brief tot einde 6e Brief: Kosmische Evolutie, Occulte Wetenschap

6e Brief einde - midden 7e Brief: De menselijke vorm

8e Brief: De planeten

9e Brief: Saturnus, met historische voorbeelden

10e Brief: Jupiter, met historische voorbeelden

11e Brief: Jupiter vervolg en Mars, met historische voorbeelden

12e Brief: Mars, historische voorbeelden

13e letter: De zon in de 12 sterrenbeelden

14e Brief: Maansknopen en Geestelijke Geboorte

15e Brief: Zon Epoch curve en open ruimte, historische persoonlijkheden

16e Brief: Maan

17e Brief: Maan in de sterrenbeelden, historische voorbeelden

18e Brief: Venus: noodzaak om de evolutie van de Oude Zon te kennen

19e Brief: Mercurius: ritmes, verwisseling met Venus, evolutie

20e - 24e Brief: volledige astrogram studie van Tycho Brahe

Stergebeurtenissen in de tijd van Christus: zon gedurende 3 jaar en imaginatie van het Lam Gods in de dierenriem

Isis Sophia II: schets van een nieuwe sterrenwijsheid

Deel één

Griekse Mythologieën van de sterrenbeelden

Deel Twee

De drieledige mens

Alomvattende occulte wetenschapsevolutie: Saturnus, zon, maan, aarde

Deel Drie

Elke planetaire sfeer: Saturnus - maan; met name over de zon en de oorsprong van de sferen.

Isis Sophia III: Onze relatie tot de sterren

Deel Een

Hoofdstuk 1: Saturnus in relatie tot twee wereldoorlogen

Hoofdstukken 2-3: algemeen over het stervens-astrogram en Tycho Brahe en zijn stervens astrogram, plus goede introductie tot geo- en helioperspectieven bij de uitleg van Tycho's stervens astrogram. Hoofdstuk 4: duidelijk over de algemene reden van het stervens astrogram; dan het voorbeeld van Raphael van het stervens astrogram

Deel Twee:

Hoofdstuk 1: goed over astronomie en astroföie als het samenbrengen van correcte observatie met contemplatie/meditatie. Een van de grootste gevaren van de kosmoloog, in de zin van spirituele wetenschap, is dat hij of zij ondergedompeld raakt in berekening.

Hoofdstuk 2: Embryologie en sterren

Hoofdstuk 3: Lichamelijke misvormingen en embryonale ontwikkeling (craniaal; micro en hydrocefalie; misvormde ledematen)

Hoofdstuk 4: zwangerschapstijd - Lord Byron; Shakespeare; Goethe; Nietzsche

Deel drie:

Hoofdstuk 1: Embryologie wetenschap en Hermetische Regel

Hoofdstukken 2 - 12: Dierenriem en prenatale ontwikkeling via elk sterrenbeeld en met voorbeelden van historische persoonlijkheden

Vierde deel:

Hoofdstukken 1-3: algemene geschiedenis en Precessie van Equinoxen/culturele tijdperken

Hoofdstuk 4: lentepunt Vissen, huidige tijd

Hoofdstuk 5: lentepunt Kreeft

Hoofdstuk 6: lentepunt Tweelingen

Hoofdstuk 7: lentepunt Stier

Hoofdstuk 8: lentepunt Ram

Hoofdstuk 9: lentepunt Waterman

Hoofdstuk 10: lentepunt Steenbok; en over de Pegasus/Andromeda mythe

Kosmisch christendom en het veranderende gelaat van de kosmologie

Het veranderende gelaat van de kosmologie:

Hoofdstuk 1: De oorsprong van occulte symbolen op basis van kosmische ritmologie - Over de oorsprong van verschijningsvormen: De vorm van Venus, de vorm van Mercurius, het dubbele vierkant van Mars; de gouden driehoek van Jupiter en Saturnus

Hoofdstuk 2: De ontwikkeling van de kosmologie in de geschiedenis: - kosmologische geschiedenis en copernicanisme, invoering van het spirituele heliocentrisme

Hoofdstuk 3: Wegen naar een Moderne Kosmologie en Astrosofie - Introductie van de nieuwe astrosofie, verandering nodig voor spirituele sterrenwijsheid

Hoofdstuk 4: De aartsengel Michaël en astrosofie - over de rol van Michaël in het verbinden van ons met de sterren, voorbeelden van Beethoven en Rafaël

Hoofdstuk 5 - Symbologie en Kosmologie - uitleg van dierenriemsymbolen en tekens

Hoofdstuk 6: De werking van de planeten en hun sferen - over kosmische golven; heliogram van DaVinci

Hoofdstuk 7: Keerpunten in de geschiedenis I - conjuncties van Pluto en Uranus

Hoofdstuk 8: Keerpunten in de geschiedenis II - Saturnus/Jupiter Grote Conjuncties in de geschiedenis

Kosmisch Christendom

Beste bron over sterren tijdens de Drie Jaren van Christus; door elke planeet, Saturnus - Mercurius

Manifestatie in de geschiedenis: Over Saturnus tijdconversie en historische gebeurtenissen; Terugkeer van Etherische Christus en geschiedenis

Levend Universum: Studies in Astrosofie

Deel I

Astrologie I: Introductie tot de vier astrogrammen: maan (epoch), zon (spirituele geboorte), Saturnus, (reïncarnatie), stervens-astrogram; goed visueel beeld Astrologie II: Gedegen over hermetische regel en geboortehoroscoop; intro echte zodiak; voorbeeld van Wagner-horoscoop

Astrologie III: Maangrafiek en interpretatie van Wagner's geboorte-astrogram-maangrafiek en biografie

De prenatale horoscoop: Epoch en etherisch lichaam; de Huizen poorten van de maan (2 hoofdstukken): Maansknopen en spirituele geboorte; voorbeelden Wagner en Nietzsche

De stervens-astrogram: Uitleg over Napoleon, naar aanleiding van Saturnus

Napoleon's geboorte-astrogram: focus op Mars relatie tot Uranus, Neptunus

Het raadsel van Emanuel Swedenborg: interpretatie astrogram

Darwin en Haeckel: interpretatie astrogram

De Dierenriem - Evolutie van het westerse bewustzijn: Tomas van Aquino & Scholastiek met Vissen/Maagd; Tempeliers & Boogschutter; Meister Eckhardt & Mysticisme -Gemini

De Dierenriem vervolg: 12 sterrenbeelden en evolutie van het moderne westerse bewustzijn aan de hand van voorbeelden van biografieën; een goede beschrijving van de dierenriem-tabel

Astrogram van geboorte en dood - Dante geestelijke nalatenschap opgepikt door Michaelangelo en Novalis; hoe thema's worden overgedragen na de dood, bijv. Tolstoj geboorte en dood

Het stervens-astrogram en het leven na de dood - indaling naar geboorte & terugkeer na de dood, bijv. Raphael, Byron, Schiller, Tolstoj, Saturnus voor Beethoven; maansknopen en het verlaten van de maansfeer

Gedachten over de toekomst van de astrologie: goed over oude tegenover nieuwe astrologie en betekenis van stervens-astrogram voor nieuwe benadering van sterren; veranderende sterren

Deel II

Eerste lezing - 9 januari 1956 - uitleg over de aard van de zon en het golfproces

Tweede lezing - 10 januari 1956 - onderzoeken van tekens in menselijke vorm

Derde lezing - 11 januari 1956 - golftheorie en het doorwerken van de eigenschappen van elke planeetsfeer

Vierde lezing - 12 januari 1956 - Gehele lezing over Lemniscaat perspectief

Het drama van het universum: Een Nieuwe Interpretatie

Deel één

Hoofdstuk I: astronomische feiten over het heliocentrische universum en elke planeet

Hoofdstukken II - V: groeperingen van de dierenriem met de sterrenbeelden daarboven en eronder. Mythologie van de eerste groep: Ram en Vissen, Andromeda-Perseus complex, Cetus, Eridanus

Mythologie van de tweede groep: Tweeling/stier/Kreeft, Auriga, Orion, Sirius Mythologie van de derde groep: Leeuw/Maagd, Bootes, Hydra met Beker en Ravn

Mythologie van de vierde groep: Weegschaal/Schorpioen/Boogschutter, Antariërs, Ophiucus met Slang, Hercules, Draak, Lupus, Centaurus

Mythologie van de vijfde groep: Steenbok/Waterman, Grote Zee, Zuidelijke Vis met Fomalhaut, Lier, Adelaar, Zwaan en Pegasus

DeelTwee

Hoofdstuk I, Gebeurtenissen in de Natuur: Heliocentrische intro en Natuurrampen

Hoofdstuk II, Wisselwerking tussen kosmos en aarde: kosmische golf/densificatietheorie; natuurrampen vanuit heliocentrisch perspectief

Hoofdstuk III, Geschiedenis en Kosmos: heliocentrische kijk op elk planetair rijk. Historische astrogrammen: Maarten Luther, 30-jarige oorlog, val van de Bastille, Napoleon, moord op aartshertog Ferdinand (WO I), wapenstilstand WO I, Verdrag van Versailles, nazi's 1933, Lenin, Russische Revolutie

Hoofdstuk IV, Achtergrond van de ideeën/ontdekkingen van de mensheid: helio-astrogrammen

van: Ontdekking van Amerika door Columbus 1492 ; de stoommachine; elektriciteit en magnetisme gebeurtenissen tussen 1600 en 1831; röntgenstraling en radioactiviteit; Hiroshima; moderne astronomie gebeurtenissen tussen 1496 en 1930; de grote brand van Chicago.

Hoofdstuk V, Verbinding van personen met de kosmos: Heliocentrische astrogrammen van: Ben Franklin; Robespierre; Raphael; Michaelangelo en Goethe biografische gebeurtenissen

Hoofdstuk VI, Incarnatie en de sterren: heliocentrisch astrogram en maangrafiek biografieën van Nietzsche en Lord Byron

Hoofdstuk VII, De dood en de sterren: stervans-astrogram van Tycho Brahe, geboorte, biografische gebeurtenissen, dood; Lord Byron, epoch, biografische gebeurtenissen, dood; Goethe biografische gebeurtenissen, dood

Cursus kosmologie I (reeks korte lezingen met vraag en antwoord na afloop)

Terugkeer van koning Arthur: op Tintagel en Arthur en Grote Beer

Saturnus I en Saturnus II: over Saturnus, in 1954 in Weegschaal, historische gelijkenissen van Saturnus in Weegschaal bij overlijden, Steiner, Mani, Copernicus, Tycho Brahe, Kepler, Faust Proloog

Zon-1: over het 33 jaar ritme

Zon-2: Zon in Weegschaal en over Tycho Brahe (de vroegere Julianus de Apostaat en Herzeleide)

Maan, maansknoop-1 en maansknoop: 3 lezingen in het algemeen over de maansfeer en maansknopen

Eclipsen: met als onderwerp 'neem de maansknoop op het moment dat deze de plaats bereikt waar de zon was bij het overlijden' om toegang te verkrijgen van het kamaloka naar de geestelijke wereld' Kosmologie: met als onderwerp de nieuwe sterrenwijsheid en het Klingsor verhaal, interessant vraag- en antwoordspel over de decadentie van mysteriën en sterrenwijsheid die verkeerd afliep

Mars: over volgorde van de planeten en evolutiecycli, kosmische evolutie; twee helften van de evolutie van de aarde - Mars & Mercurius, Marsbeweging; over dierenriemsymbolen Ram tot Maagd

Mars - Conjuncties en Lussen: over dierenriemsymbolen Ram tot en met Vissen; over marslussen, lemniscaat en marsgeometrie

Mars en het Achtvoudige Pad: Mars 16-bladige chakra, boeddhistisch pad

Occult Mercurius - Astronomische Venus: over verwisseling en over de planeet Venus en het achtvoudige pad oefeningen voor 10-bladige chakra [zonnevlecht]; Venus tijdens de 3 jaar.

Jupiter: Uitleg over Jupiter, de toekomst en de zon; 2 [of 12] bladige chakra en lemniscaat

Mercurius (Occulte Venus) in relatie met Venus (Occulte Mercurius): verklaart verwisseling in namen, Mercurius geometrie, chakra; Mercurius en de 3 Jaren van Christus

De Planetaire Aspecten in 1955: voorbeeld van hoe te kijken naar sterren voor het betreffende jaar

Kerstmis en de Kosmische Ritmes:

Grote Conjuncties: Gouden Driehoek conjuncties en Christendom

Herders hoek: Grote Conjunctie en impuls van Spirituele Vrijheid

Koningen hoek: Grote Conjunctie en impuls van Broederschap

Paulus hoek: Grote Conjunctie en impuls van Gelijkheid

Individuele Lezingen

De eeuwwisseling - Saul/Paulus: over 34 na Chr. en 2000 na Chr.; Etherische Christus wederkomst en Saturnus conversie, geschiedenis en Grote Conjuncties; uitleg over hoe we met sterren spreken

Kerstmis: over het visioen van de Wijzen; verklaring van Steiner die de zon in Maagd plaatst met de eerste Kerstmis (?); de Kerstster

Essay over vrijheid: Steiner lezing uit Mystiek aan de dageraad van de moderne tijd

Praktische Aanpak I, Sterrendagboeken Eén,

Naar een nieuwe astroföie: Augustus, 1965 - Mei, 1968

Inleiding: over wat nieuwe astroföie zou moeten zijn

Oktober 1965: over planeten voor deze maand met de nadruk op Uranus/Pluto conjuncties iedere 253 jaar, nu in Leeuw en Ram, huidige is drievoud, Okt 1965,

April en Juni 1966; geschiedenis en conjuncties; relatie met maansknopen, Graalstroom en Goethe's leven

November, 1965: Uranus/Pluto vervolg in de geschiedenis: Goethe Groene Slang; Chemisch Huwelijk, Eschenbach Graalverhaal; kosmische oorsprong van Graal; planeetdichtheid

December, 1965 - Golftheorie van zonnestelsel en verband met Graal; planetenafstanden

Januari, 1966 - Saturnus, Jupiter, Mars intro; focus op helio-elementen met locaties; start Saturnus

Februari, 1966 - Goede Saturnus, Jupiter, Mars sferen, in Theosofie, ritmes, in lichaam, enz.

Maart, 1966 - Venus en Mercurius, in Theosofie, ritmes, in lichaam, enz.

April, 1966 - Vervolg; Venus over de maan en betekenis bij geboorte; betekenis van aarde en zon, helio & geo; begin over de buitenplaneten; begin over Uranus & Neptunus; Mars/zon conjunctie in toelichting

- Mei, 1966 - Uranus, Neptunus, Pluto in Theosofie en in astrogram en historisch; samenvatting van alle planeten
- Juni, 1966 - in het algemeen over precessie van het Lentepunt; en aanvang van de dierenriem in Perzië, Zaruna Akarana
- Juli, 1966 - Ram en Stier en omringende sterrenbeelden, (dezelfde als Isis Sophia III)
- Augustus, 1966 - Tweelingen, Kreeft, Leeuw
- September, 1966 - Leeuw, Maagd
- Oktober, 1966 - Weegschaal, Schorpioen
- November, 1966 - Boogschutter, Steenbok, Vissen
- December 1966 - Willi zegt dat in de komende brieven over actuele gebeurtenissen en historische persoonlijkheden zullen gaan; begint met Aphelium van Mars en de dood van Da Vinci, Saturnus terugkijkend in het leven van Leonardo
- [Jan. - Juni, 1967: Over Copernicus]
- Januari 1967 - over sterren bij geboorte, citaat uit *Mysterie van Michael*; goed om te begrijpen hoe de horoscoop met de persoon samenhangt; Mars en Pluto zijn gericht op het epoch van Copernicus - geboorte geo en helio; epoch als basisplan/intenties voor komend leven; geboorte-posities meer over vorig leven dat zich voortzet in karma van heden, sterrenbroeder
- Februari 1967 - waarom helio nu, Copernicanisme heeft universum ontdaan van noties van goddelijk, is gigantisch mechanisme; onderscheid tussen Copernicanisme en spiritueel helio wereldbeeld; Copernicus maangrafiek en biografische gebeurtenissen; hermetisch als drie-eenheid van zon, maan en aarde
- Maart 1967 - over Mercurius 20 jaar cyclus van dubbele driehoek en betekenis in het leven; Copernicus interpretatie vervolg Saturnus in Tweelingen en Stier, historische gelijkenissen
- April, 1967 - Copernicus Jupiter in Weegschaal (Weegschaal van Osiris) naar Schorpioen conjunctie Uranus, Neptunus; over occultaties [bedekkingen] van planeten door de maan en negatieve aspecten retrograde van Saturnus en Venus; hoekaspecten en tekens in relatie tot elementen en temperamenten, diagram
- Mei 1967 - Copernicus Saturnus aspecten Uranus/Neptunus in knoop van Mars, historisch gelijk; hoekaspecten vervolg, Venus hoeken; Steiner over Copernicus (Leven tussen dood en nieuwe geboorte, lezing V); verval van Mars in middeleeuwen, zielen met wetenschappelijke neigingen pikten materialistische impulsen toen op in Marssfeer, d.w.z. Copernicus; Mars en Arabisme; Hendrik de Zeevaarder en Tempeliersimpuls in relatie tot exploratie en inventieve impulsen van huidige tijd
- Juni 1967 - Copernicus: Mars, Venus, Mercurius; Andromeda/Pegasus mythe; [Start Historische Gelijkenissen met Saturnus in Sterrenbeelden]
- Juli, 1967 - Saturnus in Ram betekenis en historische gelijkenissen, bijv. Dante, Savonarola, Durer
- Augustus, 1967 - Bv. Saturnus, Uranus, Pluto in Ram: Soloviev en Van Gogh
- September 1967 - Saturnus Stier - praktische realisatie van idealen; Saturnus Tweelingen - ervaar dualiteit, verdeeldheid, tegenstrijdigheden van menselijke condities; start Saturnus in Kreeft - leeft in aards huis, pijnlijke afscheiding van goddelijke, behoefte aan bewust begrip hiervan.

Oktober, 1967 - Geo heeft imaginatie nodig; Helio heeft inspiratie nodig; Saturnus Kreeft vervolg, JFK[Kennedy], en Tolstoj, Beethoven

November, 1967 - over Eclips levenscycli; Saturnus in Leeuw lijst, met een voorbeeld van Emerson

December 1967 - Emerson vervolg en andere Saturnus Leeuw; Saturnus Maagd (Schiller citaat, 'elk individu draagt in een seconde de ideale mens en het is de edelste taak van het bestaan om meer en meer naar zijn evenbeeld te groeien')

Januari, 1968 - in helio astrogram sterrenbeelden niet zo belangrijk als activiteit van planeten in elementen; Saturnus in Weegschaal: Tycho Brahe, Steiner, Goethe, Kepler, Darwin, Lincoln

Februari, 1968 - Mercurius lussen over realisatie van wilsimpulsen, Mercurius conn. met leven van de wil geestelijk verborgen in ledematen die voortdurend invloed ondervinden van gedachten rijkdom daarom hangt spirituele omgang met Mercurius af van harmonieuze, gedisciplineerde relatie van wil tot denken; over P & A van sferen; Saturnus Schorpioen relatie tot mysteries van dood en impuls voor wederopstanding; voorbeeld van Lenin als mislukking van potentieel; goede verklaring over algemene interpretatie en horoscoop als oceaan van feiten en kan erin worden verdrongen.

Maart, 1968 - interpretatie van de Elementen van Mercurius; Lenin Schorpioen vervolg; Lenin vorig leven en Venus kring; maan als hiëroglief van afdaling van ziel en richting van incarnatie; Ascendant van geboorte verbinding met maan, etherisch element en aard incarnatie; Ascendant van Epoch lijn van binnenkomst van geesteswereld naar maansfeer; Lenin Ascendant op Epoch Kreeft, materialisme naar bolsjewisme; Ascendant van Epoch en thema's in Lenin's leven; van betekenis de knopen van Mercurius;

[Saturnus in Boogschutter gelijkenissen]

April, 1968 - Saturnus in Boogschutter vervolg - verwachting van een breed scala aan centaur mogelijkheden; Saturnus in Steenbok gelijkenissen, Hahneman goed voorbeeld van realisatie van het potentieel van Saturnus Steenbok; Marie Antionnette, Henry VIII, Louis XIV als gevallen voorbeelden van Saturnus in Steenbok, spirituele potentie wordt materialistische extravagantie/arrogantie

Mei 1968 - Saturnus in Waterman verbinding met periferie, universeel, bijv. [Edgar] Cayce; Saturnus in Vissen, goed voor interpretatie, personen van deze tijd die werken met meesterschap over aardse krachten, bijv. Ben Franklin, James Watt, Marconi, Rutherford (1e kernreactie), Newton, Einstein; goed voor 2 vissen en conflict van vroegere manier van denken (Ram tijdperk) toegepast op nieuwe manieren om het aardse rijk te transformeren. Geesten van romeins denken blijven voortbestaan in het heden als blokkade voor nieuw.

Praktische Aanpak II, Sterrendagboeken Twee, Naar Een Nieuwe Astrosofie: Juni 1968 - Oktober 1970

Juni 1968 - Jupiter in sterrenbeelden: Ram, bijv. Ulysses Grant & Grote Conjunctie; Grant vorig leven; andere gelijken Gandhi, JFK[Kennedy], Karel de Grote; Knopen van Mars in relatie tot militaire generaals

Juli, 1968 - Jupiter in Stier b.v. Lord Byron; dramatisch geboortebeeld Venus, Saturnus, Pluto conjunct op het MC [midhemel]; goed voor handmatige berekening van Ascendant en sterrentijd en tabellen; ASC [Ascendant] betekenis;

Goede beschrijving van Epoch en afdaling van geestkiem

Augustus, 1968 - met ASC gebruik tekens (in latere geschriften gebeurde dit niet) historische gelijkaardige ASC in Kreeft; Byron vervolgd met Saturnus, Pluto, Venus op MC; open sector van zonnecurve bij het hoofd; Jupiter in Stier vervolg gelijkenissen; Byron Mars geo en helio met gelijkenissen

September 1968 - Byron vervolg maangrafiek in biografie; over vroege dood en opgeofferde ether-substantie voor latere generatie om uit te putten

Oktober 1968 - Jupiter in Tweelingen, voorbeeld van Nostradamus en gelijkenissen; Mars van Nostradamus in Tweelingen en vergelijkbaar met Mars Tweelingen. Steiner bij overlijden bijv.

November, 1968 - Jupiter in Kreeft, voorbeeld van Wagner en Cayce; Wagner Mars en vergelijkbaar

December, 1968 - Wagner Venus en Mars en Mercurius met vergelijkbaar; zon bij Wagner

Januari 1969 - Jupiter in Leeuw bijvoorbeeld Paracelsus en Hahneman met vergelijkbaar

Februari 1969 - Jupiter in Maagd bijv. Rafaël en vergelijkbaar; Jupiter in Weegschaal Tolstoj

Maart 1969 - Jupiter Weegschaal vergelijkbaar; Jupiter Schorpioen Van Gogh, Soloviev, Copernicus en Lenin's dood. Voorbeeld van verrijzenis en doodsperspectieven. Jupiter in Boogschutter vergelijkbaar en Steiner dood

April, 1969 - Pasen actualiteit en sterren; Venus lus; Lentepunt beweging; CMP's

Mei, 1969 - Grote Conjuncties Driehoeksrotatie 1563-1961 beeld; Grote Conjunctie gebeurtenissen; 6BC

Juni, 1969 - Jupiter Steenbok vergelijkbare voorvallen, Novalis, Tycho Brahe; Jupiter in Waterman vergelijkbare voorvallen; Jupiter in Vissen vergelijkbare voorvallen. Start horoskoopstudie van Tycho Brahe

[Tycho Brahe volledige studie, juni - november 1969]

Juli 1969 - Tycho Brahe: 3 dierenriemen; huizen uitgelegd; tijdperk uitgelegd, geo-grafiek

Augustus, 1969 - Tycho Brahe biografie en geodiagram-interpretatie, vooral Saturnus

September, 1969 - Tycho Brahe biografie en geodiagram vervolg

Oktober 1969 - Tycho Brahe Heliocentrische horoscoopinterpretatie

November 1969 - Tycho Brahe vervolg, m.n. Saturnus Jupiter heliocentrisch

December 1969 - over eerste van 5 opposities Saturnus/Jupiter; meer over Grote Conjuncties In de geschiedenis

Januari 1970 - Venus pentagram en lussen

Februari, 1970 - Helio-elementen en revolutie/oorlogen: Fransen, Russen, nazi's, Hiroshima

Maart 1970 - Gezichten van de 20e Eeuw: kaart van Grote Conjunctie 1901 en 6 voor Christus in geschiedenis

April, 1970 - Gezichten van de 20e Eeuw. Vervolg: 6 voor Christus Conjunctie uitgewerkt; ook Uranus Pluto oppositie thema 1901 en Graalstroom en Rosenkreuz.

Mei, 1970 - over tijdritmen; maangrafiek voor 7 jaar

Juni 1970, Gezichten van de 20e eeuw. Gecont: 1901 Grote Conjunctie via maangrafiek ritme van 7 jaar per maancyclus

Juli 1970, Tegenwoordigheid van de 20e Eeuw vervolg: Grote Conjunctie van 1901 en betekenis voor toekomstige eeuw; betrekking op 6 voor Christus uitdaging voor nu; Saturnusprogressie/conversie

Augustus 1970 - Saturnusconversie van 1901 vervolg in historische gebeurtenissen
September 1970 - Saturnusconversie 1901 voor opkomst Hitler en Genghis Kahn
Oktober 1970 - Laatste Sterrendagboek brief; 20e Eeuw vervolg: Katharen, Tempeliers, Concilie van 869, Graal, Rozenkruisers

Praktische Aanpak III, Sterrendagboek Drie,

Naar een nieuwe astroföie: November 1970-juli 1974

November 1970 - eerste brief, intro over waarom Heliocentrisch
December 1970 - Perihelium Jupiter op Lentepunt en relatie tot taak van 5e Vissen Tijdperk
Januari 1971 - Perihelium Jupiter 1950 ; Vissen, Andromeda, deze eeuw en veranderde denkwijze, Phoenix
Februari, 1971 - astrogram van Shelley, geo en helio, vergelijkbare
Maart, 1971 - vervolg van Shelley; Venus/Damascus; connectie met Savonarola en G.B. Shaw
April, 1971 - Start Soloviev-astrogram/biografie
Mei, 1971 - Soloviev vervolg astrogram-interpretatie en biografie
Juni, 1971 - Soloviev vervolg
Juli, 1971 - Wat is de Heilige Graal? Verbinding met Grote Conjuncties, 6 voor Christus & 747 voor Christus
Augustus, 1971 - Spirituele Geboorte van het Mattheus Jezuskind, 6 v.Chr. grote conjunctie en maansknop; Tijdsverhoudingen: Saturnusconversie en 747 v.Chr. / 6 v.Chr.
September, 1971 - maansknopen, op 6 v.Chr. Jezuskinderen; man 38 jaar ziek, Heilige Graal
Oktober, 1971 - Keltische Volksgeest/Graal/Esoterisch Christendom-Graalstroom en Grote Conjunctie's, Uranus Pluto; Tempeliers, Rosenkruuz
November, 1971 - Voortzetting Rozenkruiserstroming voortgezet; de Grote Samenstand van 1444; 1459 Chemische Bruiloft; maansknopen in Goethe's leven
December, 1971 - astrogram gesprek tussen Goethe/Schiller; stervens-astrogram Goethe's; Mars elementen & Venus elementen; historische gelijkenissen
Januari, 1972 - Elementen Venus en Mars; Historische gelijkenissen perihelium/aphelium P/A Mars en Goetheanisme; Verbinding van Steiners werk/lezingen en P/A Mars
Februari, 1972 - Wederkomst van de etherische Christus; sterven-astrogram van Rafaël ; astroföie als astrologie van de Graal; vervolg v.d. Graal; Steiner 12 jan. 1910 Aankondiging van de Wederkomst van Christus. *De allereerste van die voordrachten,...het sterregezelschap. Vóór de voordracht werd Rudolf Steiner dringend verzocht deze niet te houden, omdat er 'vreselijke gebeurtenissen aan de hemel gaande waren'. We zetten de configuratie van de slechte sterren in het astrogram van Fig. 16*
Maart, 1972 - Vervolg over de dood van Rafaël; Sixtijnse Madonna; Saturnusconversie voor de wederkomst 1935 als wereld Damascuservaring; astrogram van Paulus uit 34 n.Chr. en Saturnus uit 1935 vergeleken; werk van Steiner uit 1901; geografisch overzicht van de 3 jaar
April, 1972 - De wederkomst - Etherisch lichaam van de Christus-omhulling rond de aarde als Nieuwe Graal; 1917 en 1935 en relatie tot etherische Christussterren; de planeten gedurende de 3 jaar en de relatie tot het jaar 1935
Mei, 1972 - Gouden Driehoek, Kalichakra en Gr Conj's Grafiek met jaartallen

Juni, 1972 - Grote Conjunction in de knoop van Mars en de daad van Boeddha, Boeddha en het 8-voudige pad in relatie tot Mars & Venus; astrogram Mars/zon conjunctie's; heliocentrische-elementen en relatie tot Venus-elementen; Boeddha en de Lucas Jezus

Juli, 1972 - 34 AD Venus zon conjunctie; de lussen van Venus en de Damascus impuls in de geschiedenis; heliocentrische-elementen van Venus & Jupiter- historische gelijkenissen; elementen van Mars met Neptunus

Praktische Aanpak III, Deel Twee

De Elementen van de planetairesferen en hun verwezenlijking in menselijke biografieën [Hoofdstukken I -IV: Alomvattende astrogram Interpretatie van Kepler].

Hoofdstuk I, augustus, september, oktober, 1972: studie van Kepler's-astrogram volledige uitsplitsing van de handmatige constructie van de geo-astrogram van Kepler, met uitleg van het epoch, en de maangrafiek in biografie; heliocentrische volledige horoscoop met historische overeenkomsten

Hoofdstuk II, november-december 1972-januari 1973: Volledige Kepler Chart interpretatie - planeten in elementen en dierenriem; Verbinding met Stier; Steiner en het Lam Gods; Jupiter in Vissen; Mars beweging; zon beweging conjunct Mars op Epoch in Boogschutter bij geboorte; aarde in de elementen

Hoofdstuk III, februari-maart-april 1973: Kepler vervolg binnenplaneten: zonnebaan en overeenkomstige biologische gebeurtenissen; zon-maan relatie bij zijn dood; geografische Mercurius bewegingen en biologische; helio Mercurius; Venus en biografie; Venus en 3 jaar lussen; helio Venus

Hoofdstuk IV, mei-juni-juli 1973: Kepler maanfactoren; ASC/DESC; Regel van Hermes; maansknopen en spirituele geboorte /filosofieën; na Kepler, ASTROGRAM van ALLE ELEMENTEN; geschiedenis van Mercurius-elementen

Hoofdstuk V, augustus-september-oktober 1973: Historische voorbeelden van associaties met de knopen van Mercurius; Register I: knopen Mercurius; Register II: Perihelium/Aphelium Mercurius; Geschiedenis van de Elementen van Venus; Register III: Perihelium/Aphelium Venus; Historische Voorbeelden van verbanden met de Elementen van Venus

Hoofdstuk VI, november-december 1973-januari 1974: De geschiedenis van de elementen van Mars; Register IV: Perihelium/Aphelium Mars; Commentaar op historische voorbeelden; Geschiedenis van de elementen van Jupiter; Register V: knopen van Jupiter; Historische gebeurtenissen in verband met de knopen van Jupiter

Hoofdstuk VII, februari-maart-april 1974: Register VI: Perihelium/Aphelium Jupiter; Historische gebeurtenissen in verband met het perihelium/aphelium van Jupiter; Elementen van de bol van Saturnus; Register VII: Knopen van Saturnus; Historische gebeurtenissen in verband met de knopen van Saturnus; Register VIII: Perihelium/Aphelium Saturnus Historische gebeurtenissen in verband met het perihelium/aphelium van Saturnus Elementen van de nieuw-ontdekte planeten: Uranus, Neptunus, Pluto Chapter VIII, mei-juni-juli 1974: Ralph Waldo Emerson Geo en Helio astrogram Interpretatie; Praktische Toepassing aangaande de Geocentrische en Heliocentrische benadering

Bijlage V: Boekenlijst van Willi Sucher

Alle boeken zijn beschikbaar als pdf op de [website](#) of kunnen als paperback worden aangevraagd door te mailen naar info@astrosophy.com

(niet inbegrepen zijn diverse lezingen/artikelen die op de website als download beschikbaar zijn)

Isis Sophia I: Introducing Astrosophy (oorspronkelijk gepubliceerd als maandelijkse astronomische brieven van april 1944 tot maart 1946)

Isis Sophia II: Schets van een nieuwe sterrenwijsheid (oorspronkelijk gepubliceerd in manuscriptvorm in 1951)

Isis Sophia III: Onze relatie met de sterren (voor het eerst gepubliceerd in 1952 in manuscriptvorm als *De mens en de sterren*)

Kosmisch Christendom en Het veranderende gelaat van de kosmologie

Twee cursussen met dezelfde data, oorspronkelijk afzonderlijk gepubliceerd als:

Het veranderende gelaat van de kosmologie: Acht lezingen gegeven aan het Hawkwood College, Stroud, Engeland, 24-31 augustus 1969. Voor het eerst gepubliceerd in 1970 als een boekje.

Cosmic Christianity The Stars during the Three Years of Christ's Ministry and Practical Viewpoints with Regard to Evolution: Acht lezingen gegeven in het Hawkwood College, Engeland, 24-31 augustus 1969. Voor het eerst gepubliceerd in 1971 als boekje.

Levend Universum: Astrofische studie (Deel I, artikelen oorspronkelijk gepubliceerd in *The Modern Mystic and Science Review* van jan. 1937 tot jan. 1940 en Deel II, lezingen gegeven in Peredur, Sussex, Engeland - jan. 1956, voor het eerst gepubliceerd als *Het levende universum en het nieuwe millennium*)

Cursus Kosmologie, (Lezingenreeks voor leden in het Rudolf Steiner Huis, Londen: 1 oktober - 1 april 1955; plus drie ongewijzigde aantekeningen van lezingen Kerstmis, 1954, Londen; plus twee ongewijzigde lezingen uit 1957 en 1969)

Praktische Aanpak I, Sterrendagboeken Eén, Naar een nieuwe astrofische:

August, 1965 - May, 1968, (eerste van een driedelige studiereeks uit maandelijkse journalen en brieven die in negen jaar naar abonnees zijn gestuurd, alle begin met de sterren van de maand)

Praktische Aanpak II, Sterrendagboeken Twee, Naar een nieuwe astrofische:

June, 1968 - October, 1970, (tweede van een driedelige studiereeks van maandbladen en brieven die in negen jaar naar abonnees zijn gestuurd, alle te beginnen met de sterren van de maand)

Praktische Aanpak III, Sterrendagboeken Drie, Naar een nieuwe astrofische:

November 1970 - juli 1974 (derde van een driedelige studiereeks van maandbladen en brieven die in negen jaar naar abonnees werden gestuurd, alle te beginnen met de sterren van de maand)